

ԲԱՆ Ա

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Չայն հառաջանաց հեծութեան ողբոց սրտից աղաղակի
Քեզ վերընծայեմ, տեսողի գաղտնեաց,

Եւ մատուցեալ եղեալ ի հուր թախծութեան անձին տոչորման
Զպտուդ ըղձից ճենձերոյ սասանեալ մտաց՝

Բուրվառաւ կամաց առաքել առ քեզ:

Այլ հոտոտեսցի'ս, հայեսցի'ս, գթած,

Քան ի պատարազն բոլորապտուդ,

Մատուցեալ ծխոյն բարդութեան:

Ընկա'լ զակաւամասնեայ յաւղուածս բանից՝

Քեզ ի հաճութիւն եւ մի' ի բարկութիւն:

Ելցէ' ի խորոց աստի զգայութեանց խորիրդակիր սենեկիս՝

Վաղվաղակի ժամանել առ քեզ՝

Կամաւորական նուկր բանական զոհիս,

Ողջակիզեալ զարութեամբ ճարպոյ,

Որ յիսն է պարարտութիւն:

Եւ ի դնելս իմ ընդ քեզ դատ՝ խառնեալ աղերսիւ, հզաւը,

Մի' իբրեւ զիամբարձումն ձեռաց ամբարշտեալն Յակոբու,-

Հստ բողոքելոյն Եսայեայ,-

Եւ զանիրատութիւնն Բարելոնի

Տաղտկալի քեզ երեւեսցի,

Զոր առակ եւթանասներորդի երկրորդի սաղմոսին ազդէ,

Այլ իբր զբուրեալ խունկն հածոյական՝ ի խորանին Սելովայ,

Զոր Դաւիթն կանզնեալ նորոգեաց

Տապանակին հանզատեան, ի գերութենեն դարձելոյ,

Որ ի վերստին զիւտ կորուսեալս հոգոյ առակի,

Ընդունելի' կամաց քոց լիցի:

Բ

Բայց քանզի ձայնդ ահաւոր դատաստանիդ հատուցման,

Ուժզինս հնչեցեալ ի ձորն վրէժինդրութեան,

Կրկինս ինձ երկնէ մարտից յարուցմուն՝

Այժմէն գուշակեալ շարժմունս յուզմանց ներհակականաց,

Որ յիմումս անձին ցուցանի,

Խոռվութիւնս ամբոխից՝

Հարեալք ընդ միմեանս զէն առ սուսեր,

Խորհրդոցն հոյլք չարեացն ընդ բարիսն,

Եւ զերեալ զիս ի մահ, ըստ հին դիպուածոյն,

Որ նախ քան զշնորհին ժամանելն առ իս,

Զոր ընտրեալն առաքելականացն դասուց Պաւլոս,

Աւրինակ առեալ զՄովսէս,

Զքրիստոսի փրկութիւնն յաղթող ցուցանէ:

Վասն զի թէ՛ Մերձ է աւր Տեառն, որպէս Գիր ասէ,

Ի հովիտն անձուկ ասպարիսին Յովսափաթու

Եւ հեղեղատին Կեղրոնի՝

Փոքր հանդիսարանացն իրաւանց ժամադրութեանց,

Որ կենցաղականաւ այսր յաւիտենիւ

Զհանդերձելոցն ինձ կերպաւորեն,

Ապա եւս յաւէտ մերձեցաւ ի վերայ իմ

Արքայութիւնն Աստուծոյ մարմին եղելոյ՝

Մեծապէս գտեալ զիս առիթ վնասուց բազմաց տոկոսեաց՝

Զանազան մասանց յանդիմանողաց ճշմարտապատմից,

Քան զձեռին նորին վերակացումն անդ ուրեմն երբեմն

Ի հարուածսն եղումայեցոց եւ փղշտացոց

Եւ այլոց բարբարոս ազգաց:

Քանզի այն ընտրութիւն ամաւք չափեցաւ,

Խսկ պատուհաս իմումս պարտուց

Առանց աւարտման ունի զսահման:

Սի, գուք եւ որոգայթ անձողոպրելի,

Հստ մարզարէին եւ առակողին,

Տագնապաւ մեծաւ առ դուրս ինձ հասեալ,

Զամաւթն մշտնչենաւոր աստէն գծագրեն:

Չոր միայն քո է հրաշագործել

Պատուկս դեղոց ի հնարս կենաց՝

Ամենավարան տարակուսանաց հոգոց վտանգից, քաւից ամենայնի,

Գովեալ ի փառս անձառս անսահմանելի բարձրութեան

Յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ Բ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ արդ, քանզի առ բարձրեալն Աստուած յաւդատորական շրթամբք կարդաս,

Որ գործով միայն զրախի, եւ ոչ ստեղծաբանութեամբ կաշառի,

Որ յԵզիպտոս միշտ ունիս զսրտիդ զդարձն,

Զի՞նչ աւրինակ առ այս քեզ նմանազոյն եւ յարմարական

Աստանաւր եղից, անձն իմ պարտաւոր:

Պատժակիցս կործանեցելոյն Սողոմայ,

Ըմբերանեալ դատախազս Նինուիի,

Անարի բարբարոսս, քան զտիկինն հարաւային,

Վատժարագոյնս, քան զՔանան,

Յամառեցեալս, քան զԱմադէկ,

Անբժշկականս քաղաք դրաւշելոց,

Նշմար մնացեալ ապստամբութեան հինն հսրայելի,

Յիշատակարան պահեալ ուխտազանցութեանն Յուղայ:

Կշտամբէալս գեր, քան զԾուր,

Տարամերժեալս, քան զԾայդան,

Խորթաբարոյս, քան զԳալիւեա,

Աններելիս, քան զանհաւանն Կափառնաում,

Պարսաւեցեալս իբր զՔորազին,

Բամբասեցեալս ընդ Բեթսայիդայ,

Անպարկեշտ ծաղկեցեալ ալիքս Եփրեմի,

Աղու աղաւնիս միշտ յիմարութեամբ, այլ ոչ հանդարտութեամբ,

Ի կորեանց առիւծուց անձնական աւձս եղեռնային,

Կերպս ձուոց քարբից՝ լցեալ ժանտութեամբ,

Պատկերս վերջին հարուածոցն Երուսաղէմի,

Հստ բանին տէրունի եւ տեսանողացն ձայնի:

Տաղաւարս մերժեալ՝ հասեալ ի կործանումն,

Խորտակեալ դրացս վստահարան,

Եւ կրկին ծրդեալ շինուածս խաւառւն,

Թողեալ ժառանգութիւնս յարմարական,

Մոռացեալ տունս աստուածակերտ,

Հստ բանից նախազրեցելոցն Մովսէսի, Դաւթի եւ Երեմիայ,

Յարկս բանական՝ ունողս բորոտութեան,

Հարուածեալ խրատու քերմանն, աւրինիւ կազդութեալ,

Աւծեալ կատովն՝ ողոքական հեզութեամբն,

Անձարակ գտեալ ելս հնարից,

Քակտեալ վերստին ձեռամբ շինողին,

Արտաքս ընկեցեալ իրաւացի հատուցմամբ

Հրամանաւ հզաւրին՝ ի տեղի անսուրբ,

Հերքեալ, տարագրեալ խտրոցաւ մեծաւ՝ ամենայնիւ առանց խնայելոյ,

Ծածկեալ դրամս յերկրի շարեաց,

Հստ աւանդակորոյս Ժխտողին, որ յԱւետարանին ցուցանի:

Բ

Այլ դու, Աստուած,

Աստուածդ հոգլոց եւ ամենայն մարմնոց՝

Հստ դաւանելոյ աստուածաշնորհին,

Երկայնամիտ եւ բազումողորմ՝

Հստ սրբոյն Յովնանու ձայնին,

Շնորհեա' կատարել ի քոյդ հաճութիւն, աւրինեալդ կամաց,

Զակգենաւորեալ մատեան մաղթանաց այսր ողբերգութեան:

Եւ ընդ լալով սերմանել բանիս,

Ի նախընթաց չուս աստիճանաց աւթեկանաց պատրաստութեան,

Ի կատարածն ժամանելոյ հաւաքման հնձոցն՝

Դարձայց բերկրեցեալ լրութեամբ քաւութեան՝

Պտղոյն երանութեան որայիցն բարութեան:

Մի' տացես ինձ արզանդ սրտի անորդի, իբր Իսրայելի,

Եւ ստինս աշաց ցամաքեալս, ո'վ ամենազուր:

Լո'տր բանական մաղթողիս, հզար եւ ողորմած,

Նախ քան երկնի, եւ երկին՝ երկրի,

Եւ նա՝ ցորենոյ եւ զինոյ եւ ձիթոյ, եւ նոքա՝ Յեզրայելի,

Եւ երկնաւորացն աղերս, որ առ քեզ,

Հոգույս ազդեսց, քան թէ տարերաց ապականացուաց:

Դու' ստեղծիչ, եւ ես՝ կաւ,

Բա'ց տարակուսելոյս, ի մուտս մաղթանաց այսր հեծութեան,

Կամս քաղցրութեան՝ զաւրանալ աստին,

Զի մի' ի բանալ վերնայինն երկնի,

Անընտիր գտեալ կրթութեան վայելման լուսոյ,

Իբր զնիւթ մոմոյ սպառեցայ՝ ջնջեալ ի միջոյ:

Ոզի՝ զրկելոյս, ըստ մաղթանաց գոչման ասողին,

Եւ ոյժ՝ թալկացելոյս եւ կեանք՝ մաշելոյս մտաց խոճիւ,

Այլ ոչ տաժանմամբ կրից աշխատութեամբ զրեզ խնդրելոյ:

Ա'ռ զաւանդ մաղթանացս եւ տո'տր զողորմութիւն քո շնորհացդ,

Ընկա'լ զփոքրս ի տկարէս եւ շնորհեա' զմեծի առ ի հզարելդ,

Զաւրաց' զբանս զջման՝ առաքեալ ի մեզ զշոզի ի բարձանց,

Աստուածաշունչ պատզամաւրս ի սմին եղելոց:

Պարգևեա', բարերար, զառակն Եսայեայ լուսաւորել առ ձշմարտութիւնն,

Մատուցանելով մահու արժանոյս,

Ընդ պղնձոյս գոյի անարզս ձայնի՝ ինձ ոսկի շնորհի,

Ընդ անզարդութեան երկաթոյս սեւութեան գունոյս՝

Պղինձ պանելի՝ ցոյցք առաքինութեան, հրաշեկ Լիբանանու:

Գ

Ընդէքր կարծրացուցանես զսիրտ եղկելոյս

Չերկնչել ի քէն, անձառ եւ ահաւոր:

Մի' եղէց անպտուդ ի փոքր վաստակոյս՝

Իբր ապազան սերմանող անբերրի երկրի:

Մի' լիցի ինձ երկնել, եւ ոչ ծնանել,

Ողբալ, եւ ոչ արտասուել,

Խորհել, եւ ոչ հառաչել,

Ամպել, եւ ոչ անձրեւել,

Ընթանալ եւ ոչ հասանել,

Ինձ ձայնել, եւ քեզ ոչ լսել,

Պաղատիլ, եւ անտես մնալ,

Կողկողիլ, եւ ոչ ողորմիլ,

Աղաչել, եւ ոչ ինչ աւգուել

Զոհել, եւ ոչ ձենձերել,

Զքեզ տեսանել, եւ դատարկ ելանել:

Լո'տր ինձ նախ քան զկարդալս իմ առ քեզ, միայնդ հզար,

Մի' զանվճար տանջանացն տոյժս՝

Ընդ թուով աւուրց մեղաւը կեցելոյս՝

Զարագործիս ինձ հատուցանել:

Դ

Կեցոն' զիս, զթած, լո'տր ինձ, ողորմած,

Մարդասիրեա', ներող, խնայեա', երկայնամիտ,
Պաշտպանեա', ապաւէն, քարերարեա', հզար,
Ազատեա', ամենակալ, կենագործեա', նորոգող,
Վերականգնեա', ահաւոր, լուսաւորեա', երկնային,
Բժշկեա', հնարաւոր, քաւեա', անքնին,
Պարզեւատրեա', առատ, շնորհազարդեա', աննախանձ,
Հաշտեա'ց, անախտակիր, ընկա'լ, անոխակալ,
Սրբեա' ի պարտեաց, արքինեալ:

Եթէ յառեցից զաշս իմ,

Նայեցեալ ի հայեցուածս երկուց վտանգից յաւուր թշուառութեան,
Զքոյդ տեսից փրկութիւն, յոյս եւ խնամակալ:

Եթէ նկատեալ դիտեցից ի վեր յամենազրաւ ուղին սոսկալի,
Հրեշտակ քո խաղաղութեան քաղցրութեամբ ինձ պատահեսցէ:

Ցո՞յց ինձ, տէր, ի յելիցն աւուր շնչոյս արձակման,

Մաքրութեան ոզի՝ լուսով ամբարձեալ ի յերկնաւորացն երջանկաց,

Պարզեւատք սիրոյ քոյ եկեալ հասեալ:

Ի յարդարոցն կատարելոց՝ կարեաց ինձ կցո՞րդ ժամանեցուացէս,
Զանակնկալն բարի՝ շարիս ի յուսահատութեանն աւուր շնորհեսցէս:

Քա՞-ւ լիցի քեզ, բարեբանեալ, որ փրկութիւնդ ես ամենայնի,

Եթէ ախտացեալս քո ոչխարի զազան դժնդակ տացես ուղեկից,

Մեղաք մեռելոյս՝ անախտ կեանք,

Կործանելոյս պարտեալք՝ փրկութիւն:

Ե

Արդեւք մոռացիես զբարերարելդ, ակնկալութիւն,

Անտեսեցեւս զգթասիրելդ, խնամող,

Այլայլեսցեւս զմարդասիրելդ, անփոփոխ,

Նահանջեսցեւս զկենագործելդ, անվախճան,

Թողուցուս զողորմութեանդ երջանիկ պտուդ,

Արաւաղեսցեւս զբաղցրութեանդ բարեշնորհ ծաղիկդ,

Անպատուեցեւս զնիկը պանծանաց քումդ ճոխութեան,

Յեղանակեսցեւս զփառս հերաց քումդ բարձրութեան,

Ուշ պահեսցես զվայելչական զարդ պայծառութեան քումդ պսակի:

Եթէ ողողմածացն է երանութիւն,

Խսկ դու՝ բնաւ իսկ արքայութիւն, լցեալ փափազմամբ,

Ուշ զբոլորն պարզեւեցես փրկութիւն,

Ուշ մատուցանիցես դեղ վիրացս,

Ուշ սպեղանիս՝ խոցուածոյս,

Ուշ դարման՝ տկարութեանս,

Ուշ ծագեսցես լոյս ի խաւարի՝ յուսացելոյս ի քո զաւրութիւնդ,

Կենաց պարզեւդ տիեզերաց:

Որ միայնդ ունիս փառս ինքնութեամբ, իսկութեամբ

Եւ յարակայ մշտնջենաւորութեամբ՝ վկայեալ ի բնաւից,

Ալրինեալ եւ փառաւորեալ յերիս յախտեանս,

Եւ անդր քան զպայման սահմանի իմանալեացն յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ Գ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱՒՄՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Տէ-ր իմ, Տէ-ր, տուիչ պարզեւաց, ինքնարուն բարի,

Ամենից տիրող հաւասարապէս, միայն արարիչ զբնաւս յոչէից,

Փառաւորեալ, անքնին, ահեղ, ահարկու,

Սոսկալի, հզար, սաստիկ,

Անտանելի, անմերձենալի, անըմբոնելի, անփմանալի,

Անձառելի, անտեսանելի, անզննելի, անշաւշափելի,

Անորոնելի, անսկիզբն, անժամանակ,

Անշամանդադ զիտութիւն, աներկեւան տեսութիւն,

Ճշմարիտ էականութիւն, բարձր եւ խոնարհ,

Արինաբանելի գոյութիւն, անստուեր ծագումն,
Ամենափայլ ձառազայթ, խոստովանեալ լոյս,
Անտարակոյս վստահութիւն, անտարտամ հանգիստ,
Անեղլի կնիք, անսահմանելի տեսիլ, վկայեալ անուն,
Ճաշակ քաղցրութեան, բաժակ բերկրութեան,
Հաստիշ հոգւց հաց, աւտար մթութեանց սէր, աներկրայ խոստումն,
Ծածկոյթ ցանկալի, զգեստ անկապուտ,
Աւթոց բաղձակի, զարդ փառաց,
Չեռնկալու մեծ, ապաւէն գովեալ,
Աննուազելի շնորհ, անպակասելի զանձ,
Անպական անձրեւ, արփիացնցուղ ցաւու,
Ամենատեղաց դեղ, ձրի բժշկութիւն,
Կրկնաձիր առողջութիւն, վեհագոյն խրախոյս,
Անպատիր կոչումն, համաւրէն աւետիս,
Ստրկամեծար թագաւոր, աղքատասէր պաշտպան, մշտահարուստ տուիչ,
Անխափան դիմեցումն, աննահանջելի հրաման,
Անհամառաւու յոյս, երկար տեսողութիւն,
Անզօղական տուր, ամենաբաշխ աջ,
Արդարակշիո ձեռն, անաշառատես ակն,
Միփթարութեան ձայն, սփոփանաց լուր, բերկրութեան բերումն,
Անուն կենդանի, նախախնամող մատն,
Անզայթակդելի ելք, անխարդախ ընթացք,
Կենդանարար կամք, աննենզելի խրատ, աննախանձելի պատիւ,
Լայնական հնարք, անձկական պայման,
Անզտանելի հետք, աներեւոյթ շալիդ,
Անշափագիր պատկեր, որքանութիւն անսահման, աննմանական տիպ,
Անզուզական գութ, ողորմութիւն բազմազեղ,
Խոնարհութիւն տանելի, համբոյր փրկական:
Եւ ես քան զայս ազդմունք վայելչականք՝ աստուածութեանդ նուիրելիք.
Արինեալ, գովեալ, բարեբանեալ, բարոզեալ, աւետարանեալ,
Հոչակեալ, հնչեցեալ, պատմեալ, անխարելի կամաւք աղաչեալ,
Եւ որ ինչ առ մեզ բերին առ ի քէն հոսմունք քաղցրութեան,
Զոր հանդերձելոցն ձառից լուսաբանեն կերպաւորութիւնք,
Որով գուարթ ցուցանիս ի փրկութիւն իմ, երանութիւն,
Իբր ի պարարտութենէ իմեքէ, ախործ տենչանաք լցեալ,
Զի ոչ իմովս ինչ սնոտիապատուստ փառատրիս երգով,
Այլ զի պատճառ իմն առցես զփոքքս աղերս՝ մեծիդ փրկանաց:
Բ
Եւ քանզի առ ամենայն հասարա կտնկեցեալ յերկրի ազգ բանականաց՝
Այս պատուեր նկարագրական նորոգ մատենի ողբոց նուազի,
Որ զամենեցունց ունի զկրից պատահմանց, նշաւակեալ յիւրում պատկերի,
Իբր կցորդ մեծզիտակական կարեաց համայնից՝
Առ բոլոր գումարս բազմահոլով տիեզերակոյս քրիստոնէից,
Առ նախնի ժամն ժամանողաց
Եւ առ երկրորդ կոչեցեալ չափով արբունն,
Առ որ ի կատարած աւուրն ընկալեալ սակաւածեռն ծերութեամբն,
Առ պարտաւորս եւ արդարս,
Առ ինքնազով բարձրայաւնն
Եւ առ սխալեալ անձնադատ գտեալն,
Առ բարիս եւ եղեռնազործս,
Առ նկունս եւ առ արիս,
Առ ստրուկս եւ ներքոյ անկեալս,
Առ սեպուհս եւ գերաշխարհիկս,
Միջակայնոց եւ պայազատաց,
Շինականաց եւ տոհմականաց,
Արուաց եւ իզաց,
Հրամայողաց եւ հնազանդելոց,
Գեր ելոց եւ նուաստից,

Վեհից եւ փոքրունց,
Պատուականաց եւ ռամկաց,
Զիավարժից եւ սոսկականաց,
Քաղաքականաց եւ գեղջկաց,
Արքայից գոռոզութեանց՝ ի սանձաւ ահաւորին ըմբռնեցելոց,
Միայնացելոց՝ վերնականացն խաւսակցաց,
Մաքրականաց՝ տիրանուէր զգաստութեանց,
Քահանայական երջանկակրաւն ընտրութեանց,
Այցելութեանց՝ բարեզգեստից դիտողութեանց,
Աթոռակալութեանց նախագահից՝ սրբանուէր տեսողութեանց,
Որոց ումանց՝ աղերս աղաշանաց, եւ ումանց՝ խրատ բարեաց
Սո դէմս աղաւից այսու մատենիւ մատակարարեսցի,
Չեռնարկեալ Հոգույի զարութեամբ՝
Կարգել ինձ մաղթանս բազմադիմիս,
Եւ ամենեցուն սոցին ինդրուածն՝
Գթութեան մեծիդ յանդիման լինել սովաւ հանապազ:

Գ
Եւ արացե՛ս զսոյն ընթերցողացն ի սիրտս յստակս՝
Բժշկութիւն հոգուց եւ մաքրութիւն յանցանաց,
Թողութիւն պարտուց եւ արձակումն մեղաց կապանաց:

Եղիցի՝ բոլուսն արտասուաց սովաւ վարժելոցն,
Եւ պարգեւեալ տացի՝ ի ձեռն սորին ապաշաւ ըղձից:
Շնորհեսցի', Տէր, եւ ինձ ընդ նոսին առ ի քէն զոշումն կամաց,
Եւ նոցա իմուկս ձայնի՝ շունչս բարեհամբոյրս,
Նուիրեսցի' վասն իմ այսու մատենիւ պաղատանք նոցին,
Եւ բանիւ այսու հեծութի՛ն նոցին ընդ իմ իննկեսցի,
Ընդ համբոյր ճաշակման այսր ոռբերգութեան՝
Շնո՛րի լուսոյ քոյ մտեալ բնակից:

Եթէ ելցեն ինձ բարեպարիշտք ընծայիլ սովաւ,
Ընկա՛լ կենդանեար վասն քո, զքած, եւ զիս ընդ նոսա:
Եթէ ախտս ինչ սրբանուէրս կաթուածոց աչաց սովիմբ բերիցի,
Եղիցի՝ ի քէն, ինամակալ, եւ յիս անձրեւեալ:
Եթէ զրեսցի եւ ի փրկութիւն կարգեսցի հաղորդելոցն յայս կիրս կենաց,
Արացե՛ս կամաւք քո, աւրհնեալ, եւ ինձ համարեալ:
Եթէ հեծութիւնս աստուածահաճոյս

Ի ձեռն այսր բանի ի զաղտնեաց ուրուք յառաջ եկեսցէ,
Աւզուեցայց քեւ, բարձրեալ, եւ ես ընդ նոսա:
Եթէ ձեռն մաքուր, ինկով հանդերձեալ, առ քեզ համբարձիցի,
Հասցէ՛ միասցի ընդ իմս ձայնի

Եւ աղաշողացն աղերս՝ յառաջ մատուցեալ:
Եթէ պաղատանս բազմապիսիս ընդ իմս երկնեսցի,
Լիցի՝ եւ ինձ քեւ վասն սորին կրկին նուիրեալ:
Եթէ յարգեսցի այս անձին բանի պատարագ՝ քեզ ի հաձութիւն,
Նախայլո՛ցն ընդ իս քեւ ընծայեսցի:
Եթէ ի տխրանաց ինչ ձանձրութենէ ոք նուաղեսցի,
Կանգնեսցի' վերստին հաստարանաւ այսր հառաշանաց՝ ի քեզ յուսացեալ:
Եթէ համբարտակն վստահութեան մեղաւք յատակի,

Այսու արձանաւք պատկանեցելովք աջով քո պաշտպան՝ դարձեալ կառուսցի':
Եթէ յուսոյն ձգարան սուսերին յանցանաց հատեալ կտրեսցի,
Կցեսցի' դարձեալ միւսանգամ կամաւք ամենակալիդ՝ բարտք պատուաստեալ:
Դ
Եթէ վտանգ մահու անձնական ցաւոց զոք պաշարեսցէ,
Գոցէ՛ փրկութիւն սովաւ առ ի յոյս կենաց՝
Յաղաւելն առ քեզ, կեցուցիչ:
Եթէ տագնապաւ ոք տարակուսի ի սիրտ խոցիցի,
Քաղցրութեամբ քո սովաւ ապրեալ ողջասցի':
Եթէ անքաւելի կորստեամբ պարտեաց՝
Յանդունդս ոք խորոց իցէ ընկլուզեալ,

Եկեսցէ՛ ի լոյս կարթիւ այս հնարից՝ քեւ պատսպարեալ:
Եթէ թմբրութեամբ խաղրից՝ խաւարին գործոց իցէ ոք վնասեալ,
Զաւրասցի՛ անդրէն վասն քո, միայն ապաւն, ի քեզ ապաստան եղեալ:
Եթէ պահպանակն վստահութեան զանձն ուրուք լրցէ,
Ընկալցի՛ այսու միջնորդիւ ձեռն քո զնա՝
Ամփոփեալ ի նոյն հաստատութիւն:
Եթէ ամայի ի զգուշութենէ պահողացն ոք դեզերեսցի,
Սպասեսցի՛ սովիսր առ ի նոյն դարձ նորոգողիդ:
Եթէ սարսուր դիւային ջերման դողութեամբ ինչ զոք խոռվեսցէ,
Սթափեսցի՛ ի սոյն յայս նշան՝
Է

Եւ արասցե՛ս լինել դեղ կենաց
Առ հնարս ցաւոց հոգլոց եւ մարմնոց քոց ստեղծուածոց,
Զայս կարգեալ սահման ողբոց մատենի՝
Սկզբնեցելոյ յանուն քո, բարձրեալ:
Զսկսեալս իմ դու կատարեա՛,
Եղիցի՛ հոգի քո խառնեալ ի սա,
Շունչ զաւրութեան մեծիդ միասցի՛
Ի քո ինձ շնորհեալ ստեղծաբանութիւնս:
Զի դու տաս զաւրութիւն վհատեալ սրտից
Եւ ընդունիս փառս յամենեցունց:
Ամեն:

ԲԱՆ Դ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՍԱՅ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ քանզի սկիզբն կալայ խաւսել ընդ քեզ,
Որ ի ձերին ունիս զշունչ կենդանութեան հոգլոյս բազմամեղի,
Յիրաւի սարսեալ, դողլացեալ տազնապաւ մեծաւ յաւէտ երկնչիմ,
Վասն զի ահաւոր եւ անտանելի եւ ի սահմանէ բանի փախչելի,
Յիշատակ անձողովրելի անաշառդ քո ատենի՝
Ի կշտամբումն իմ՝ պարտաւորի, Արարիչ երկնի եւ երկրի:
Նա զի եւ չիք իսկ բժշկութիւն
Բազմավտանգ սաստկութեան վիրացս անողջանալի
Խայթմանց խածուածոց մահաբերին բերանոյ ժանեաց՝
Որսողին զանձն իմ ի կորուստ:
Մանաւանդ զի ոչ զոյ պատասխանի, ըստ առակողին, յաւուր պատերազմի,
Եւ ո՛չ քանի իրաւանալի,
Եւ ո՛չ վերարկուաւ պատսպարելի,
Եւ ո՛չ դիմակաւք կեղծաւորելի,
Ո՛չ առ երես բանիւք մատչելի,
Ո՛չ կերպարանաւք երբեք խաբելի,
Ո՛չ յաւդուածով բանից ստելի,
Ո՛չ արազմամբ ոտից փախչելի,
Ո՛չ թիկանց դարձուցանելի,
Ո՛չ ընդ երկիր մածուցանելի,
Ո՛չ բերանովք ընդ հող հաստելի,
Ո՛չ ի խորս երկրի դաւդելի,
Քանզի մերկ են քեզ ծածկեցեալքն, եւ հրապարակեալ են աներեւոյքն:
Բ

Արդարութիւնն իմ նուազեալ եւ խսպառ ունայնացեալ,
Մեղանքն յայտնեցեալ եւ յաւէտ առաւելեալ,
Չարիքն իմ մնացական, եւ ես՝ կորստական,

Իրաւանցն կշիռ պակասեալ, եւ անիրաւութիւնն իսկոյն զարացեալ,
Բարեացն բեր հալեալ, եւ սխալմունքն արձանացեալ,
Աւանդն կորուսեալ, եւ դատակնիքն այժմէն գտեալ,
Սահուն մուրհակ գծեալ, եւ աւետեացն կտակ եղծեալ,
Բարերարն տիրեցեալ, եւ բանսարկուն ուրախացեալ,
Հրեշտակաց գունդն թախծեալ, եւ սատանայ խնծոյիք պարեալ,
Վերնական զաւրքն ողբացեալ, եւ ստորնայինքն բերկրեցեալ,
Սպանողին մթեր լցեալ, եւ պահողին զանձն կապտեալ,
Աւտարին կողմն կանզնեալ, եւ ստացողին պարզեւ մատնեալ,
Հաստողին ձիր մոռացեալ, եւ կորուսչին խաղքը պահեալ,
Երախտիք փրկչին հենզնեալ, եւ Բելիար զուարթացեալ,
Կենացն աղբիր փակեալ, եւ գոռողին ժանգ ժանտիս ժամանեալ:

Գ

Եւ արդ, ոչ ապարէն ըղձալի եր,
Հստ Գրոյն կանխութեան նախաձայնելոյ,
Ո՛չ ստեղծանիլն երբէք յարգանդի
Եւ ո՛չ նկարիլն յորովայնի,
Ո՛չ ի ծնունդ յառաջազայիլ
Եւ ո՛չ ի լոյս կենաց հասանիլ,
Ո՛չ ի թիւս մարդկան զրիլ
Եւ ո՛չ ի հասակ աճման ամբառնալ,
Ո՛չ ի պատկեր գեղոյ զարդարիլ
Եւ ո՛չ բանիւ հանդերձաւորիլ,
Քան ընդ այսպիսեաց սաստկագունից
Եւ սարսափելեաց ըմբոնիլ պարտուց,
Զոր եւ ոչ վիմաց կարծրութիւն բերէ,
Թոր թէ մարմնոց լուծականութիւն:

Դ

Եւ արդ, տո՛ւր, բարեգութ, աղաչեմ զքեզ, տո՛ւր ինձ ողորմութիւն,
Որ զայսոսիկ դու ինքնին քեզին քոյովդ բանիւ մեզ սահմանեցեր՝
Ասելով, թէ՛ Տո՛ւր զայդ նուեր յանուն փրկութեան ձերոյ Աստուծոյ
Եւ սուրբք եղերութ, զի զողորմութիւն կամիմ եւ ոչ զպատարագ:
Ահա բարձրացի՛ր՝ Վերստին խնկեալ այսր յիշատակաւ,
Որ ունիս զամենայն, եւ ի քէն է ամենայն,
Եւ քեզ փա~ոք յամենեցունց:

Ամէն:

ԲԱՆ Ե

ԿԵՐՄԱՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, ես՝ երկրածինս մարդ,
Կենցաղականաւ անկայուն գոյիւս զբաղեալ
Եւ յիմարութեամբ պատրողականաւ զինեաւս թմբրեալ,
Որ ամենայնիւ ստեմ եւ ոչ միով իւիք ճշմարտեմ,
Քանզի որո՛վք դիմաւք վերագրեցելովք նշանակաւք աղարտեցելովք
Յանդզնեցայց լինել յանդիման քում դատաստանիդ, ո'վ իրաւադատ,
Ահաւոր, անձառ, անպատում, հզար, Աստուած բոլորից:
Քանզի դասեալ աստստին ի սոյն

Զապերախտութիւն մեղուցեալ անձինս առ քումդ երախտիս՝
Յուցից զիրաւունս քո՝ միշտ զաւրացեալ,
Եւ զանիրաւութիւնս իմ՝ յաւէտ պարտաւորեալ:

Բ

Որ արարեր զիս ի քո պատկեր պանծալի՝
Ի ձեռն վեհիդ տպաւորութեան զտկարս աւժանդակելով,
Զարդարեցեր բանիւ, փայլեցուցեր փշմամբ,
Մտաւք ձոխացուցեր, իմաստիք աձեցուցեր,
Հանձարով հաստատեցեր, ի շնչականացն որոշեցեր,
Հոգով իմանալեալ իառնեցեր,

Իշխանականին գոյիւ պՃնեցեր,
Ծնար հայրաբար, սնուցեր դայելկապէս, տածեր ստացողապէս,
Տնկեցեր զամբարիշտո ի քումդ գալթի,
Զրովն կենաց ռոռզեցեր,
Աւազանին ցաւղով մաքրեցեր,
Կենաց վտական արմատացուցեր,
Հացիւդ երկնայնով ջամբեցեր,
Աստուածային արեամբդ արբուցեր,
Անհպիցն եւ անհասանելեացն ընտանեցուցեր,
Զաչս երկրեղէն ի քեզ համարձակեցեր,
Լուսովդ փառաց վերածածկեցեր,
Չհողանիւթ մատունս անմարուր ձեռաց ի քեզ մատուցեր,
Չմոխիրս անարգ, մահացու, իբր զնշոյլ լուսոյ, յարգեցեր,
Չշայր քո հզար, ահաւոր, աւրհնեալ՝
Մարդասիրապէս եւ անարժանիս իմոյ անձին կնքեցեր:
Գ

Ո՛չ կիզեր զբերանս, լցեալ նանրութեամբ, ի ժառանգակիցն կարդալ զքեզ,
Ո՛չ կշտամբեցեր զյանդնեալս ի քո կցորդութիւն,
Ո՛չ ստուերացուցեր զտեսիլ աչաց ի քումդ ակնարկութիւն,
Ո՛չ արգելանաւ կապանացն ընդ մահապարտացն տարագրեցեր,
Ո՛չ խորտակեցեր զդաստակ բազկիս, որ անմաքրապէս առ քեզ համբառնայր,
Ո՛չ մանրեցեր զոստո իմոց մատանց ի շաւշափելն զրանդ կենաց,
Ո՛չ պատեցին զինեւ մառախուղը ի ձաւնելն զքեզ, ահաւոր,
Ո՛չ փշրեցեր զպարս ատամանց յըմբոշինմելն զքեզ, անսահմանելի,
Ո՛չ զնացեր բարկութեամբ խոտորնակ՝ խոտորնակի ընդ քեզ հետեւողս,
Իբր ընդ վրիպեալ տունն Խորայելի,
Ո՛չ խայտառակեցեր ի հարսնարանիդ զանարժանս քումդ պարերգութեան,
Ո՛չ ի զծուծ հանդերձին տեսիլ՝ զանարինեալս յանդիմանեցեր,
Ո՛չ կապանաւք ձեռաց եւ ոտիցս յարտաքին խաւարն հալածեցեր:
Դ

Զայս ամենայն մասունս բարեաց
Եւ զներելոյս երկայնմտութիւն, ընկալեալ ի քէն,
Բարերար, աւրհնեալ եւ յամենայն միշտ երկայնամիտ,
Փոխատրեցի վնսասակարս պարտեաց
Անթիւ եւ բազմաւրինակ անաւրէնութիւնս մարմնականաց եւ անձնականաց,
Ամենակիր բազմածուփ խորհրդոց, յուզմանց երկրաքարշութեանց:
Զայսոփիլ քեզ, Աստուած իմ եւ Տէր, ընդ այսքանեաց բարեաց փոխարերեցի,
Զայս քեզ ինձէն հատուցի չարիս,
Ըստ մովսեսեան յանդիմանութեանն առակի,
Մոռացեալ զիմաստութիւն՝ սիրողս յիմարութեան,
Զայսց բարեաց երախտեաց կաճառ
Ընդունայնութեան զնացիւք չարաչար ունայնացուցի,
Զայս լուսաւրութիւն շնորհաց անձարից,
Ի բարձրելոյդ ինամոց բարդեցեալ,
Մրրկան խելազարութեան ցնդեցի:
Ե

Եւ թէպէտ բազում անզամ ծանուցար՝
Կարկառմամբ ձեռին քո այցելութեան ձգել զիս առ քեզ,
Ոչ հաւանեցայ, ըստ մարզարէին, որ զիսրայելէ ամբաստանութեան:
Եւ թէպէտ խոստացայ, դաշնաւորեցի քեզ հաձնյանալ,
Եւ ոչ ընդ այսմ սահմանաւ ուխտի փակեցայ,
Այլ դարձեալ զնոյն նիւթեցի չարիս,
Անդստին յոճն առաջին մատեայ,
Փշոցն մեղաց հերկեցի զանդաստան սրտիս յորումանն արդինատրութիւն:
Առ իս ելանեն առածք աստուածարեալ սուրբ մարզարէիցն.
Քանզի մնացեր յինէն խաղողոյ,
Եւ ես ընդ այնորիկ փուշ շառաւիդեցի,
Դարձայ յանախործ դառնութիւն պտղոյ՝ այզիս աւտարացեալ,

Բուրն հարի զանհաստատ հողմոյ,
Որովք միշտ տատանեալ՝ այսր անդր տարաբերիմ,
Հստ ձայնի երանելոյն Յոբայ՝ ընդ ճանապարհ իմն անդարձ գնացի,
Ի վերայ աւազոյ զշինուածս յիմարութեան կառուցի:
Լայնատարք հետովք խաբեցայ կենացն անձկալեաց հասանել,
Փակեցի ինձէն զելիցն ուղեւորութիւն,
Բացի կամաւ զկորստեան խորխորատն,
Խցի զպատուհան լսելեաց իմոց՝ առ բանիդ կենաց ընդունելութիւն,
Կափուցի զաշաց հոգույ հայեցուած՝ առ ի զկենացն դեղ նկատել:
Ո՛չ ընդուտեայ ի թմբրութեանց լրմանէ մտաց՝
Ի պատզամ փողոյդ ահաւորութեան,
Ո՛չ զգաստացայ ի բողոք գուժի հրափորձական աւուրն ընտրութեան,
Ո՛չ երբէք զարթեայ ի նիրիմանէ քնոյն մահացուի,
Որ ի կորուստն տպաւրեալ կարապետէ,
Ո՛չ ետու հանգիստ քո Հոգույդ ի մարմնեղինս տաղաւարի,
Ո՛չ ընդ բնութիւն շնչոյս խառնեցի զմասն շնորհաց քումդ պարզեւի,
Իմովս ձեռաւք կոչեցի կորուստ, ըստ առակողին,
Զինգիս կենդանի մահացուցանել:

Զ

Եւ զիւնչ է ինձ սակաւս եւ նուազազոյնս յաւդել
Սահմանս կակալիս չափարերականս,
Մինչ անցեալ է ըստ քանակութեան եւ վրիպեալ ըստ բժշկութեան:
Արդ, քո է ընձեռել կեանս հոգուվ մեռելոյս
Եւ անդխակալութեամբ մատչել առ այցելութիւն դատապարտելոյս,
Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ, քեզ փա~ոք յամենայնի:

Ամէն:

ԲԱՆ Զ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱՒՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Իսկ արդ, զիւնչ բարտք գոյ առ այս,
Եւ կամ ոքք աւզուտ ինձ առ սոյն՝
Զայս սահման ընթացից ձայնիս հեծութեան լրանել,
Եւ ոչ զամբարեալ շարաւ մահացու վիրիս
Խարանաւ բանիս արտաքս հերքել
Եւ կամ զծանրութիւն սրտիս մթերեալ ցաւոյս հոգեկան խիթոյս,
Իբր տաղտկացուցանողական հնարաւորութեամբ,
Մատնամուխ զզուանաւք փսխել:

Բ

Եւ քանզի ոչ գտայ արժանի պարձելոյ ի փառս ընդ սրբոցն դասս,
Որոց լի են թերանք նոցա ծաղու,
Եւ շրթունք իւրեանց՝ ցնծութեամբ,
Հստ առակողին եւ սաղմոսողին,-
Ի կարգն երկրորդ դիմեցից՝
Զնմանիսն իմ յիշատակել համայն աստանաւր,
Թէպէտ առ իմում թերութեան բարուց անբարեաց՝
Եւ նոքա յաղթականք իցեն,

Իբր ապաշաւեալն, քան զանապաշխարն:
Տաւնելի եղեւ Մանաս՝ առ իմոց պարտուցս առաւելութիւն,
Պատուեցաւ եւ փարիսեցին՝ առ դժնիս ամբարշտութիւն,
Գովեցաւ անառակ որդին՝ առ անդարձիս ուխտազանցութիւն,
Յիշատակեցաւ կեղծաւորութիւն որդույն Ամասեա՝
Առ անշնորհութիւն ապախտաւորիս,
Աւրինաբանեալ եղեւ աւազակն, որ դատախազն է անհաւատից,
Պատուեցաւ եւ կինն պոռնիկ՝ սկզբնամայրն ապաշաւողաց:

Գ

Ոչ պակաս, քան զփարաւոն՝ զստեղծուած սրտիս իմ խստացուցի,
Ոչ թերի, քան զեբրայականին խուժանին կատաղութիւն՝

Ընդէմ արարչիդ համբարձայ,
Ոչ նուազ, քան զաստուածամարտիցն՝ զտայ հանդէս
Եւ ոչ խորշեցայ ի յուրացութենէ ստեղծողիդ բնակից:
Հստ աւրինակի խոռվութեան մրրկաց ծովու ծփեցայ,
Ոչ այնքան սարսեցի եւ պատկառեցի ի սաստկութենէ քումդ հրամանի,
Որքան ալիք ծովուն՝ յեզերացն:
Ընդ թիւս չափուց կշռութեան առ իմս գործոց՝
Եւ աւազոյն կոյտ սահմանեցաւ:
Պակասեաց անբաւիցն շիղջը՝ առ համբարս իմոց անաւրէնութեանց:
Դ
Զի թէպէտ եւ յոյժ բազում են մանունքն,
Ի յափունս ջրոյն համահաւաքեալք,
Այլ ուրոյնք եւ առանձնականք ի ծննդոց աճելութենէ:
Խսկ մեղանք իմոց յանցանաց՝ անթիւք,
Չորս անհնար է առնուլ ի միտ.
Ոմն եւ ծնունդք իւր,
Ոմն եւ շառաւիդք իւր,
Ոմն եւ բիծքք իւր,
Ոմն եւ արկածք իւր,
Ոմն եւ փուշք իւր,
Ոմն եւ արմատք իւր,
Ոմն եւ հաստուածք իւր,
Ոմն եւ պտուղք իւր,
Ոմն եւ նշխարք իւր,
Ոմն եւ ճիւղք իւր,
Ոմն եւ ոստք իւր,
Ոմն եւ արմկունք իւր,
Ոմն եւ ճիրանք իւր,
Ոմն եւ մատունք իւր,
Ոմն եւ խլրտմունք իւր,
Ոմն եւ զարութիւնք իւր,
Ոմն եւ ազդմունք իւր,
Ոմն եւ նշմարանք իւր,
Ոմն եւ տիպք իւր,
Ոմն եւ մնացուածք իւր,
Ոմն եւ ստուերք իւր,
Ոմն եւ մթութիւնք իւր,
Ոմն եւ յարձակմունք իւր,
Ոմն եւ հնարք իւր,
Ոմն եւ պատիրք իւր,
Ոմն եւ դիտմունք իւր,
Ոմն եւ դիմեցմունք իւր,
Ոմն եւ չափք իւր,
Ոմն եւ խորք իւր,
Ոմն եւ գարշութիւնք իւր,
Ոմն եւ կայձակունք իւր,
Ոմն եւ կիրք իւր,
Ոմն եւ մթերք իւր,
Ոմն եւ զանձք իւր,
Ոմն եւ ցնցուղք իւր,
Ոմն եւ աղբիրք իւր,
Ոմն եւ գետք իւր,
Ոմն եւ շանթք իւր,
Ոմն եւ հրդեհմունք իւր,
Ոմն եւ պատկառանք իւր,
Ոմն եւ վիհք իւր,
Ոմն եւ անդունդք իւր,
Ոմն եւ բորբոքմունք իւր,

Ոմն եւ աղօութիւնք իւր,

Ոմն եւ ամպրոպք իւր,

Ոմն եւ կայլակք իւր,

Ոմն եւ հոսմունք իւր,

Ոմն եւ հեղեղք իւր,

Ոմն եւ սառնամանիք իւր,

Ոմն եւ դրունք իւր,

Ոմն եւ շաւիդք իւր,

Ոմն եւ ճանապարհք իւր,

Հնոցն եւ տապ իւր,

Հրատոն եւ գուրբշիք իւր,

Հալոցն ճարպին եւ ճենձերմունք իւր,

Աւշինդրն եւ դառնութիւն իւր,

Կործանիչն եւ հնազանդեալք իւր,

Բռնաւորն եւ յելուզակք իւր,

Գոռոզն եւ սպառազէնք իւր,

Աւազակապետն եւ գումարտակք իւր,

Գազանն եւ կորիւնք իւր,

Խածանողն եւ ծակոտուածք իւր,

Ապականազործն եւ նմանիք իւր:

Ե

Արդ, այսոքիկ պետք են գլխաւորութեանց՝

Ապականողաց ոգուց համայնից,

Դասեալք ընդ ինքեամբք նուածութիւնք մասանց,

Իւրաքանչիւր ոք ի սոցանէ՝ բիւրք բիւրուց եւ հազարք հազարաց,

Խսկ զհամայնիցս թիւ նա միայն զարք իմանալ,

Որ զառ ի մենց չէութիւնն զրեա՝

Իրք գէութիւն գործոց տեսանէ:

Եւ արդ, եթէ ոք զանձն ոչ խարեսցէ,

Եւ առ երեսս ոչ կերպարանեսցի,

Եւ կեղծաւորաբար ոչ անհաւատեսցէ,

Եւ մարդ զինքն ծանիցէ,

Եւ հասարակաց բնութեամբ վարեսցի,

Եւ երկրածին զանձն դիտեսցէ,

Եւ ի չափ իւրում կանոնին կացցէ,

Խմասցի, ծանիցէ զնախաթիւ մասունս արկածիցդ վերագրելոց,

Թէ ոչ ընդունայն ինչ զրեցի

Եւ կամ զբնաւ իսկութիւնն սահմանեցի,

Որ ի մերս բնութեան պտուտկի ազգի վրիպականութիւն,

Այլ ի բիւրուցն արգասեաց չարեաց չափ մի երեւեցուցի,

Զի նոքաւք եւ զայսն իմաստափրեսչիք,

Թէպէտ եւ ոչ բովանդակապէս:

ԲԱՆ Է

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ զի' մի' զիրկութեանն վստահութիւն իսպառ կտրեցից

Եւ, ապազէն եղեալ, մատնեցայց այսքանեաց աներեւութից ընդիմամարտից,

Որք ոչ այլ ինչ են, քան թէ թշնամիք ընտանիք՝

Ինքնածին բուսեալք, զոր վերագրեալքդ սահմանեցին՝

Չորքանութիւն պատկերին ձեւոյ եղեալ ահարկուս,-

Ցուցից առ սմին բազմաբոյլ բնութեան մարտակցաց՝

Զաւրեղ ախոյեանս աստուածականս,

Ամենայաղթողս եւ անպարտելիս,

Թէ եւ կսկծելիս կիրս

Եւ դժուարակութ պտուլս ծառոց անհասանելեաց

Եւ անկոխ ճանապարհաց երկը եւ տաժանմունք:

Քանզի զայն ամենայն գունդս չարութեան բանսարկուին զարաց

Սակաւ մի արտաւար կաթուածոց աշաց,

Իբր զճիս գեռունս բազմուտանիս խղխայթից երկրի տկար խլրտմանց՝

Անկեալ ի վերայ ծորումն ձիթոյ

Կամ դոյզն դեղ ինչ սատակչական, ցամաքեցուցանէ.

Եւ դոյզն մի հառաջումն սրտի հեծութեան, ելեալ ի հոգույ,

Իբր շնչումն հարաւային ջերմութեան, խառնեալ յարեւու,

Զառնամանեաց սաստկութիւն հալէ.

Քանզի ըստ միումդ նմանութեան հեշտածինք են,

Եւ ըստ միւսումդ դիմադրութեան՝ դիւրամեռ:

Բ

Այլ ես ոչ երբեք կասեցից դատել

Չդատապարտեալս բանից կսկզմամբ,

Պարսաւել զպարտաւորեալս՝

Իբր զվնասակար անփրկանաւոր անհամոզելի,

Վասն զի զումանս սատակեալ ի յիմոց նեղացն՝

Ոմանց զարութիւն տամ կենդանանալ՝ առ հոգւոյս կորուստ:

Տունկս դառնոստեան,

Որ զգարշութիւն անառակ վարուց ծաղկեցի,

Բարունակս ապականաբեք եւ մահողկուզեան,

Որ զկորստեան զինին երկնեցի,

Քանանու զաւակս եւ ոչ Յուղայ,

Ըստ ասից մեծին Դանիելի,

Որդիս զեհենին եւ ոչ արքայութեանն,

Ժառանգս դժոխոց եւ ոչ փառացն փափազելեաց,

Նիւթս տանջանացն եւ ոչ հանգստեան:

Ապերախտս առ երախտաւորդ,

Ապաշնորհս առ բազմապարզեւդ,

Միշտ մեղուցեալս առ երկայնամիտդ,

Դառնացուցիչս քաղցրութեան բարերարիդ,

Ծառայս չար եւ վատ,

Ըստ տէրունեան յանդիմանութեանն,

Խմաստունս զշարիս զործել,

Ըստ Եսայեայ նախասացութեանն:

Ժիրս առ ժանտագործութիւն զազրութեանն,

Փոյթս առ ի բարկացուցանել զՏէրն,

Մշտաշարժս առ զիւսս սատանայականս,

Հանապազորդեան, վիշտս ստացողին,

Թոյլս առ բարեացն թոյչս,

Ծոյլս առ երանութիւն ընտանութեանն,

Դանդաղս առ դիտմունս խոստացելոցն,

Անարիս առ կարիս պիտանեացն եւ աւգտակարացն,

Պաշտանեայս տիրադրուժ եւ երախտամոռաց:

Գ

Վա-յ անձինս մեղաւորի,

Զի զԱրարիչն իմ բարկացուցի,

Վա-յ որդույս կորստեան,

Որ զկենդանութեանն ձիր մոռացայ,

Վա-յ պարտապանիս անհամար բիւրուց քանքարաց,

Որ ոչ զոյ հասուցանել,

Վա-յ բեռնակրիս ծանրութեան մեղաց դժնեից,

Որ ոչ ունիմ դառնալ առ հանգստարանն,

Վա-յ վնասակարիս տէրունեան պարտուցն,

Որ չիք յանդիման լինել հզարին:

Վա-յ եղեգնախորի կիզանողականս նիւթոյ,

Որ տոշորելոց եմ ի զեհենին,

Վա-յ ինձ առ այս յիշատակ,

Զի զնեսս բարկութեանն Աստուծոյ այրեցելովք են զործեալ,

Վա-յ յիմարութեանս,

Որ ոչ մտառեցի զծածկեցելոցն հանդէս,
Վաշ ամբարշտիս,
Զի միշտ անդադար ոստայնս չարեաց կկեցի:
Վաշ զմարմինս պարարողի՝ կերակուր որդանցն անմահից,
Կտտողացն թունաւորաց զիաքրդ համբերեցից,
Վաշ ինձ առ արբումն մահուն բաժակի,
Ուրաքս զյափիտենականն տուժեցայց,
Վաշ ինձ առ ելս անարժան հոգուս յեղկելի մարմնոյս,
Իւր դատաւորին յանդիմանեցայց:
Վաշ ինձ առ նուազութիւն իւղոյն լապտերաց,
Զի անարձարձելի է աղաւտանալն,
Վաշ ինձ առ ճեպ տագնապի ահին պակուցման,
Յորժամ առազատին մուտն փակեսցի,
Վաշ ինձ առ ձայնին ահաւորութիւն
Դողացուցաց եւ սարսափելեացն բանից՝
Երկնաւոր թագաւորին վճռաւն կնքելոյ,
Թէ՛ Ոչ զիտեմ զքեզ:
ԲԱՆ Ը
ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱՀԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՑ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ
Ա
Եւ արդ, զիքնչ գործեսցես, անձն իմ կորուսեալ,
Կամ ուր թաքիցես, կամ զիաքրդ ապրեսցիս,
Կամ ուրաքս ելցես ի մեղացդ բանտէ,
Քանզի բազում են պարտիքդ, եւ անթի՝ հատուցմունքն,
Սաստիկ կշտամբանքն, եւ անվախճան՝ նախատինքն,
Անողորմ են հրեշտակքն, եւ անվաշառ՝ դատաւորն,
Հզաւր՝ ատեանն, եւ անաշառ՝ քեմն,
Քսամնելի՝ սպառնալիքն, եւ անողորմ՝ հատուցմունքն,
Սհարկո՛ հրամանն, եւ մերկապարանց՝ յանդիմանութիւնն,
Հրեղէն են գետքն, եւ անանցանելի՝ վտակքն,
Թանձրամած՝ խաւարն, եւ արտաքոյ այցելութեան՝ մառախուղն,
Ապականութեան է գուրն, եւ մշտնջենաւոր՝ տագնապն,
Ամենազրաւ է տարտարոսն, եւ անզերծ՝ սառնամանիքն:
Եւ արդ, արդարեւ քեզ են զանձեալ դառինքս այսոքիկ
Դժնդակք եւ տաժանելի աւթեւանք անրմբերելեացդ պատուհասից,
Ո՛վ անարժան անձն իմ մեղաւոր, չարազործ, պոռնիկ,
Քազմաբիծ եւ սահման անդաստանի բնաւին անմաքրութեան:
Սհա զարդիւնս գործոց ձեռաց քոց ժառանգեցես,
Թիւրեալդ ի յուղութեանց եւ զառածեալդ ի մաքրութեանց,
Տարազրեալդ յարդարութեանց եւ ի կարգաց պարկեշտութեանց,
Ունայնդ ի լիութեանց հոգեպարզեւ հարստութեանց,
Նախանձարկու բարերարին եւ ամենակալ թագաւորին:
Բ
Եւ քանզի կառուցեր քեզ անել արգելան եւ անփախչելի որոգայթ՝
Խոստովանեալդ քեզեն զանքժկականդ քո վեր
Եւ զանաւրինակդ քո հարուած,
Վկայելով զանձինդ պարտական մահու զանբուժելիդ բեկութիւն,
Ո՛չ չարդ ի բարեաց,
Ո՛վ դարոնութիւնդ ի քաղցրութեանց,
Ո՛վ խաւարդ ի լուսազարմից,
Ո՛վ կապտեալդ ի պճնելոց,
Ո՛վ դարովեալդ ի գովելոց,
Ո՛վ ամբարիշտդ ի բարեպաշտից,
Ո՛վ շնչականդ ի բանականաց,
Ո՛վ անմիտդ ի մտաւորաց,
Ո՛վ անհանձարդ յիմաստնոց,
Ո՛վ անմաքրուրդ յընտրելոց,

Ո'վ մահացուդի կենդանեաց,
Ո'վ խոհերականդի սրբոց,
Ո'վ արքշիոդի պարկեշտից,
Ո'վ կեղծաւորդ յարդարոց,
Ո'վ անպիտանդի պիտանեաց,

Ո'վ անարզդի փառաւորաց,
Ո'վ նուազդ յառաւելութեանց,
Ո'վ գերիդի գերազունից,
Ո'վ նուաստագոյնդի վեհից,
Ո'վ աղքատդ յընչեղաց,
Ո'վ անարժանդի փրկութեանց,
Ո'վ տնանկդի բարձրութեանց
Եւ ի հոգեւոր հարստութեանց
Եւ հատուածեալդ յարինելոց:

ԲԱՆ Թ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԹՈՅՑ

Ա

Եւ արդ, զիմնչ արժանաւոր ըստ քեզ բամբասանս շարազրեցից

Ի կտակ մաղթանաց մատենի այսր ողբերգութեան,

Ո'վ անձն իմ թշուառ, ամենապատկառ

Եւ առ պատասխանիս բանից անբարբառ,

Անպիտան Աստուծոյ եւ սրբոցն մասնակցութեան:

Զի երէ զլիճ մի ծովուց ի յորակութիւն դեղոյ յեղյեղեցից,

Եւ զդաշտս ասպարիսաւք բազմաւք սահմանեալ՝

Ի տարածումն լայնութեան քարտենի չափեցից,

Եւ զպուրակս յոգունց անտառաց շամբից եղեգանց

Ի հատուածս գոյութեան զրչաց կազմեցից,

Եւ ո'չ զթիւ մի ի բարդելոցն անալինութեանց

Զարեցից ընդ զրով սահմանի զրաւել.

Նա զի թէ զմայրս Լիբանանու ի մի լուծ կշռոց զաւեցից,

Եւ կամ զլեառն Արարատեան

Ի կէտ ամբարձման նժարի միոյ

Արդարութեան միջնորդ կացուցից,

Ո'չ հաւասարէ այնր հարթութեան համազուզակցել:

Բ

Ծառս ամբարձուլէշ, ստուարաստեղն,

Տերեւալից՝ ունայն ի պտղոց,

Նմանակից յաւէտ հարազատ այնր թգենւոյ,

Չոր Տէրն զաւացոյց:

Քանզի սաղարթաւք վարսից,

Այս է՝ արտաքին դիմաւք բարեշուք կերպից,

Իրը պսակաւ իմիք պաճուճեալ,

Բացականացն զոս բաղձալի,

Իսկ երէ մերձեսցի տնկողն խուզել զիսնդելին,

Գոցէ զքեզ ունայն ի բարեաց

Եւ զարշէլի ի գեղեցկութեանց՝

Ծաղր տեսողաց եւ նշաւակութիւնք նախատողաց:

Զի երէ ապաժաման յանզգոյշ ժամուն

Հերապանծ տունկն պտղակորոյս, անկենդան,

Որ դոյզն պատկէր է անպատրաստից,

Եկն ընդ անիծիք,-

Եւ կամ երկիր, ոռոգեալ ցաւուվ,

Եւ ոչ բազմապատիկ զաւանդս արզասեաց

Երկրագործութեան տածողացն մատուցանէ՝

Լքեալ մոռանի,-

Իսկ դու, ո'վ անձն իմ եղկելի,

Սահման բանաւոր եւ տունկ կենդանի,

Եւ ոչ ի ժամու իւրում պտղաւոր,
Իւր ոչ զնոյնն կրեսցես պատիծ նախնում առակիդ:
Վասն զի գհամայնն ընկալար ի քեզ անպակաս յառաւելութեանց,
Սկզբնաւորեալ ի մարդն առաջին
Եւ մինչեւ ի սպառումն ծննդոց նորին,
Զբերս գործոց նանրութեանց եւ զգիւտս նորոց՝
Աստելիս եւ անախորժելիս հաստողին զքեզ՝ Աստուծոյ:

Գ

Եւ վասն զի եղի զքեզ նպատակ
Հանդէա երեսաց տեսութեան մտաց,
Անձն իմ անպիտան,
Վիմաւք ձգելոց արձանաց բանից,
Իւր զանընտել զազան վայրէնի,
Անողորմարար զքեզ քարկոծել:
Որ թէպէտ եւ ոչ պատահիմ անուանիլ արդար,
Սակայն յառաջնումն պատասխանուոց,
Իւր ընդ ոսոլիս ումեմն,
Ընդ անձին յաւմարամիտ կամաւք ոգորիմ,
Հստ իմաստութեանն բանի,-
Եւ զյոյզք մտաց խորհրդոց գաղտնեաց,
Իւր զգլիաւորեալ յանգաւորութիւն շարութեան գործոց,
Խոստովանեալ՝ քեզ տարածեցից, Աստուած իմ եւ Տէր:
Զի որով չափով չափեցից զանձինս ստգուանք՝
Ի քոցդ աննուազ գթութեանցդ այսրէն չափեցայց,
Ընկալեալ զշնորհ յաճախագոյնս ընդ մեծագունիցս պարտեաց.
Եւ որքան վիրացն հարուածք անբժշկականք եւ անհնարաւորք ձարակեսցին,
Այնքանեալ չափովը կրկին առ ամին
Եւ իմաստք արուեստից բարձրեալ բժշկիդ
Բարեհոչակեալ՝ լուսաւորեսցին,
Եւ ի պարտուցն առաւելութիւն՝
Նոյնքան փոխատուիդ առատատրութիւն
Բարեքանեալ՝ միշտ պսակեսցի,
Հստ խնկաւորդ քում առակի:

Դ

Զի քո է փրկութիւն,
Եւ ի քէն է քաւութիւն,
Եւ աջով քո՝ նորոգութիւն,
Եւ մատամք քո՝ զաւրեղութիւն,
Եւ ի հրամանաց քոց՝ արդարութիւն,
Եւ յողորմութեանց քոց՝ ազատութիւն,
Եւ յերեսաց քոց՝ լուսաւորութիւն,
Եւ ի դիմաց քոց՝ զուարձութիւն,
Եւ հոգլովդ քո՝ բարութիւն,
Եւ աւծմամբ իւղոյ քո՝ սփոփութիւն,
Եւ ցաւղով շնորհի քոյ՝ զուարթութիւն:
Եւ դու տաս միսիթարութիւն,
Եւ մոռացուցանես զիհաստութիւն,
Եւ բառնաս զիսաւար վշտաց,
Եւ զիեծութիւն ողբոց ի ծաղր փոխես:

Ամէն:
ԲԱՆ Ժ
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Ա
Եւ արդ, քանզի միապէս մատնէ կորստեան

Ե'ն զղումնն ուժգնապէս, ե'ն մեղանչելն մոլեգնաբար,
Զի թէ եւ աւտարացեղ իմն են ի միմեանց այլայլութիւնք նմանութեանցն,
Սակայն զկերպարանս երկաքանչիւրոցն առ միմեանս եղեալ՝
Զմի եւ զնոյն վհատութեան ծնունդս արտադրեն.
Զի մինն զիզարիխն ձեռն իբր ապիկար թերահաւատէ,
Իսկ միւսն, ըստ նմանութեան քառոտանեաց պաճարեղինաց,
Յանզգայս եղեալ՝ զյուտոյն առասան խզէ,
Վասն որոյ, ընդ առաջնումն միշտ փաղաքշեալ, հանապազ խնդայ սատանա,
Իսկ երկրորդաւն, ըստ նմանութեան լավիլզող, դժոխորովայն զազանի,
Իբր կերակրով՝ արեամբ պարարի:
Բ

Եւ արդ, իբր զգանեալ բազմահարուածեան հեծանաւ
Եւ յափն մահու ժամանեալ,
Դոյզն ինչ դարձումն շնչոյ ընկալեալ
Եւ յոզի կենդանի եկեալ՝
Կազդուրեցայց, պատսպարեցայց, կանզնեցայց,
Յարեայց յանկենդանականս կորստենէ,
Աւժանդակեալ Քրիստոսի ձեռամբն,
Որ գթածն է յամենայնի,
Ի բարերար յերկնաւոր Հաւրէն
Փրկութեան եւ բժշկութեան պտուղ ընձեռեալ
Ինձ՝ մեղուցելոյս, ախտացելոյս եւ մահացելոյս:
Եւ սկզբնաւոր ողբերգութեան այսր աղերսանաց
Զհաւատոցն շինուած կառուցից.
Քանզի եւ ոմն ի նախնեացն, սոքիմբք զինեալ,
Փոխեցաւ իսկոյն յանմահականն վիճակ վերին,
Զապաշխարութեանն դեղ ընկալեալ՝ ապաշաւանաց թոշական
Զգրաւականն անեղութեան աստէն ժառանգեաց:
Ի վեր, քան զորոց առաքեալ ընդ նմին ցուցանէ,
Որք, զհանդէսն մրցանակին յերկրի կատարեալ,
Ապազայիցն եւ երկնաւորացն յուսոյ հաւատացին
Եւ անտեսցին ճոխութեամբ փարթամացան:

Գ

Նա զի եւ ի մահ մեղուցեալն,
Եւ ի մետաղս այսոցն կրկին ընկլուզեալն,
Եւ յանդունդս չարեաց սուզեալն
Ունի զայս նշոյլ փրկութեան կենաց՝
Վերստին գտանել սովաւ ելս քառութեան,
Իբր պարտաւորն աշաց անձրեւով յամենակալին գթութեանց
Կրկին բարգաւաճեալ երկիր, նուիրեալ Հոգուոյն Աստուծոյ,
Ամենահրաշ ծաղկաւէտ գտաւ:
Իսկ զիրախոյս տէրունի պաշտելի բանին յիշեալ առ սմին՝
Զամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ, որ հաւատայն,
Ե զի եւ զչափն ընտրականացն բարեմասնութեան
Աստուծոյ հաճելեացն զննեալ աստանաւր՝
Զայս պատկեր բանի ընկալաք նախնի զահերէց
Առ ի սրբութեանցն մոտ սովիմբ հանդերձել,
Առանց որոյ եւ ոչ Տէրն փառաց
Զիւրսն առ մեզ հրաշագործեաց զաւրութիւնս,
Եթէ ոչ նախ լծակից խնդրեաց
Բարերարութեանն իւրոյ զհաւատսն մեր:
Ուստի եւ կեանս ընձեռել զաւրէ
Ինքնիշխան բաւականութեամբ՝ առընթեր զոլով Աստուծոյ,
Քանզի՝ Հաւատոք քո կեցուցին զքեզ,
Աւրինաբանեալն Աստուծոյ բերան վկայեաց:
Դ

Քանզի արդարեւ սեռն տէսութիւն,
Եւ կատարեալ իմաստութիւն,

Եւ առ Աստուած ընտանութիւն,
Եւ բարձրելոյն ծանալթութիւն
Հաւատոց մասն երջանիկ եւ ընտրեալ անուն,
Որ յարաձգեալ մնայ անվթար եւ անփակելի՝
Պատուակից գոլով սիրոյ եւ յուսոյ:
Զի եթէ փոքրու սերմանի գոյի՝
Հատի մանանխոյ չափոյ նուաստի հաւատք
Զլերանց մեծութիւն փոխէ զարեղապէս ի սիրտս ծովու,
Ապա յիրաւի ընկալաք զոյն սկզբնաշահիդ առաջնորդ կենաց՝
Աներկմիտ պաշտան առ Աստուած,
Որ զապառնիսն եւ զծածկեալսն
Սուանց երկրայութեան ի հոգւոյն աշս տեսանէ
Երրորդութեանն փառատրելի անուամբն պատուեալ հաւատք՝
Ընդ սիրոյն դասեալ եւ յուսոյ:
Զի թէ եւ զերիսն հատուածս առանձնատրականս
Ի մի եւ ի նոյն խորհուրդ դիտեսցես,
Յաւէտ մեծասցիս նոքաւք ի յԱստուած,
Քանզի թէ հաւատաս ի նա՝ եւ սիրես,
Որով եւ յուսաս աներեւութից պարզեւաց նորին:
Նմա փառք յափտեանս:
Ամէն:
ԲԱՆ ԺԱ
ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Ա
Եւ արդ, ես՝ յետինս դաւանողաց, ունայն ի բարեաց,
Նայեցեալ խորհրդով մտացս ի սկզբնատրն իմ եղելութիւն
Ի ձեռն ձեռին ստացողին իմոյ յանէից,
Յուսով հաւատամ Յիսուսի Քրիստոսի առնել՝ զոր կամի:
Քանզի հաւատացի, վասն որոյ եւ խաւսեցայ՝
Խրատեալ Պատոսի, ուսեալ ի Դաւթայ,
Թէ եւ արդ կենդանի մաղթանք նոցա այց ինձ արասցէ,
Որպէս հաւատովք ճանաչել զնա,
Եւ զզարութիւն յարութեան նորա, ըստ առաքելոյ,
Եւ զհաղորդութիւն չարչարանաց նորա,
Եւ որ զկնի բերին ասացեալքն:
Կցորդ է սմին եւ յոյժ նմանատիպ
Հաւատալն իսկապէս եւ ի նորոգս այս փոխադրութիւն,
Որ ի մեղացն՝ ի քաւութիւն,
Եւ ի չարագործութենէ՝ յարդարութիւն,
Եւ յանմաքրութենէ՝ ի սրբութիւն,
Եւ յանքանելեացս պարտեաց մահացու յանցանաց՝ յանդատապարտն երանութիւն,
Եւ ի ծառայական կապանացս՝ յերկնատրն ազատութիւն:
Բ
Քանզի զիաքրդ ոչ արդէւք չքնար քան զբան
Եւ ի մթութենէ երկեւանութեան խաւարի զուեալ,
Եւ աստուծով աւժանդակեալ եւ աւզնեալ սիրտ մեղաւորի,
Որ ընդ մարմնապէս ծիծաղելն՝ առ նմին հեծէ հոգեպէս,
Որ թէպէտ եւ համբարձմանէ բարձրութեան գերազոնիցն կայից
Ստորասուզեալ ծանրութեամբ յանդնդային վիին խորխորատ զրոյն կործանման՝
Նորագիւտ մեղաւըն անջելեաւը,
Ունի եւ նշխար նշողից փրկութեան կենաց հպատոր,
Իբր կայծակն լուսոյ՝ պահեցեալ ի միտս եւ յոզի,
Որպէս զիուր նշանաւոր եւ զարմանաւոր թանձրամած,
Հրաշիւք մակարդեալ վեհին հրամանի՝
Ի յատակս ներքինս նիրհեալ ջրհորոցն:
Ուստի եւ մեղուցելոյն իսպառ թախծելոյ,
Եւ ակնկալութիւն բարւոյն բարձելոյ,

Եւ համարձակութիւն շնորհին լրելոյ

Յուսալ վերստին անդրէն միւսանգամ

Նախապարզելիցն փառազարդութեանց դարձեալ հասանել:

Քանզի եւ յաստուածուստ անդուստ հանդերձի եւ այս ներգործիլ առ սոյնս,

Վասն զի սա զտուողին զարութիւն ամենահնար աւետարանէ,

Յոր խոնկ հաճութեան մեծապէս հոտոսի Աստուած,

Քան յամենայն բուրումն անուշից

Եւ քան ի խառնեալն երբեմն աղացմամբ ի սպաս խորանին,

Որ է կերպարան անձանց խոնարիից՝ զիշեալ բեկութեամբ

Առ ի միութիւն նոյն նմանութեան:

Հատ որում հարցեալ փրկչին ամենից ցումանս ախտացեալս տեսանելեաւք՝

Հաւատագլուք, ասելով, առ այդ, թէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ,-

Ոչ պարզեւեաց աչաց նոցա լոյս,

Եթէ ոչ նախ զիաւատոցն զրաւ ընկալաւ.

Քանզի զիթնչ, քան զմեռելութիւն քառաւրեայն դիոյ,

Առ կենդանութիւն մեզ անյուսագոյն,

Առ որ կանանց՝ ժամանելոց ի յոտս արարչին հաւատոցն հանդերձանաւք,

Անյապաղաբար զփառացն Աստուծոյ տեսին զիանդէս՝ ի յեղբարն կենդանութիւն:

Գ

Իսկ աստստին անկապուտ շնորհին մնացելոյ

Զկնի մեղանացն հզարագոյն են վկայք.

Նախ՝ Ենովք, զկնի՝ Ահարոն,

Յետ նոցա՝ Դաւիթ, դարձեալ՝ եւ Պետրոս,

Ընդ որս՝ եւ փոքրն Եղիազար,

Որ ի մեծէն Աստուծոյ ողորմեալ մեծապէս՝

Ի մեծագունիցն վկայեցաւ:

Աւելրդ է առ այս եւ քանն առակի անառակ որդուոյն,

Թողում զպոռնիկն, որ ի տեառնէ գովեցաւ,

Եւ զմաքսաւորն, որ ի բարեգործէն յիշատակեցաւ,

Եւ զաւազակն երջանիկ,

Որ յարձակումն վերջին շնչոյն՝ հաւատովքն պսակեցաւ.

Եւ զոր անքաւելին են պարտիք՝

Զհաղորդեալքն սպանման մահու Արարչին,

Առ որս՝ եւ զլսաւորն ընտրելոց Պաւլոս,

Որ երբեմն նախնին էր անաւրինաց,-

Յորոց ոմանք ծանաւթութեամբ աւրինին զլորեալք՝

Անդրէն կանզնեցան բիւրապատկեան գերազանցութեամբ,

Քան զնախակրաւնիցն առաւելութիւն:

Իսկ որ նախ քան զարինակին տուչութիւն

Զաւանդն պահեալ հայրենի,

Մերձաւորագոյն զոլ պատուիրանի սկզբնահաւրն դաւանութեան,

Որ եւ զնախնոյն պարտիս ինքեան վարկուցեալ՝

Զնորայսն իլրովքն տուժեաց կրից տաժանմամբ,

Ոչ քաւեցաւ միայն ծածկեալ ի յերկրի,

Այլ չարչարելեան մարմնով,

Բանականաց բնութեան կենաց կարապետ,

Յաղթող զարապէս բռնութեան մահու՝ փոխեցաւ:

Դ

Իսկ ոմանք, ի բուսոյ տհաս հասակին շարութեամբն յերկարաձգեալ,

Ի կատարեալ տիս ժամանակին ոչ ի բարձրութեանն կայից հոսեցան,

Քան թէ ի ստորնականաց թշուառութեանց դժնէից կենացս

Ի կամարն երկնից համբարձան:

Եւ թէ այն ժամանեաց կանխաւ, զարացեալ ի չարեացն դարձ,

Որ մինչեւ յոսկեղէն նիւթ յեղանակեալ հողոյս գոյութեան,

Եւ պատկերն արքունի, ի պատիս կերպիս մերոյ, նկարեալ՝

Արքունականն քանդակուածով, անկորուստ եւ անփոխադիր,

Եւ յաղթող դաւաճանութեան զմերս ենթադրեալ բնութիւն,

Ապա առաւել յուսալի է այժմ մերկապարանց լուսաւորութիւն,

Անքաւի եւ անվերաբկու, տերամբ Քրիստոսի ուխտեալ,
Որով եւ միշտ հաստատեալ պահի ի մեզ բանն տէրունի,

Հստ մարգարէին ձայնի՝

Ուխտ խաղաղութեան եւ կնիք հաստատութեան,

Առ հաշտարարն միջնորդ՝

Երկնային անմահ, կենդանի եւ մշտնջենաւոր բարեխաւս:

Ապա ուրեմն ըստ այսու կանոնի ճշմարտագունի,

Եւ ամփոխաղութեան սահմանի,

Եւ արարչաւանդ պայմանի

Համբուրեմ հաւատոց շրթամբք զպատկեր բանիս

Եւ ակն ունիմ փառացն շնորհի,

Քանզի արդարեւ յարդարացուցանելն զմեզ Աստուծոյ՝

Ոչ ոք զաւրէ դատապարտ առնել,

Հստ առաքելական բանի սահմանի:

Ե

Այլ յայս անստուերագիր վստահութիւն ապաստան՝

Կամ կործանեալս կանգուն,

Թշուառացեալս՝ յաղթող,

Վրիպեալս՝ ի դարձն կենդանական,

Ամենաթշուառ չարագործս՝ ի յոյսն,

Մահու մատնեցեալս՝ ի կեանսն,

Ընդ ապականութեամբ վաճառեալս՝ ի ձիրն,

Դժոխայն գործովք գրաւեալս՝ ի լոյսն,

Ստորնասէր անսանակենցաղն՝ յերկինս,

Վրկին գայթակղեալս՝ ի վերստին փրկութիւնն,

Մեղաք կապեցեալս՝ ի հանգստեանն խոստումն,

Անթշկական վիրաւք վարանեալս՝ ի դեղն անմահացուցիչ,

Ստամբակեալս վայրագութեամբ՝ ի սանձսն հանդարտութեան,

Սրացեալս վարատական՝ ի կոչումնն,

Ապառում դժնդակս՝ ի հեղութիւնն,

Ընդիմաբան լուտացողս՝ ի ներումնն:

Ի Քրիստոս Յիսուս

Եւ ի Հայր նորին հզաւը եւ ահաւոր,

Յանուն եւ ի կամս բարերարութեան Հոգույն ճշմարտի,

Աւրինաբանեալ իսկութեանն եւ մի աստուածութեանն՝

Զաւրութիւն եւ արքայութիւն,

Մեծութիւն եւ փառոք յախտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԺԲ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՃԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՅ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՅ ԽԱԲԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, քանզի յաւէտ յառաջնում զրջմանն

Յուսահատութեանն բանի լքայ

Եւ տարակուսանաց հեծանան ի մահ ձաղկեցայ,

Աստանաւր ի յոսոյն կերպարան փոխեալ՝ յարգահատել համարձակեցայց՝

ԶԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆ ՍՈՒՐ Կարդալով յաւզնականութիւն ինձ՝ մեղաւորիս:

Որ եւ անդստին իսկ յաւրինաբանելն

Եւ ի դաւանելն զկենդանարարն բնաւից Աստուած,

Խսկոյն եւ կոչումն ընտանի ձայնի

Ահաւորութեան անուան շնորհածիրն բարերարի,

Մահացելոյս է կենդանութիւն,

Հստ մարգարէին նախաճառութեան,

Թէ՝ Որ կարդայ զանուն Տեառն, նա կեցցէ:

Բ

Խսկ ես ոչ միայն կարդամ,

Այլ նախ հաւատամ մեծութեան նորին,

Ոչ եթէ վասն պարգևաց նորա դարձեալ մատուցեալ յողոք դեգերիս,

Այլ իբր զկենդանութիւն իսկապէս
Եւ զշնչոյ տուրեւառութիւն հաւաստի,
Առանց որոյ ոչ է շարժողութիւն կամ ընթացութիւն,
Զի ոչ այնքան յուսոյն հանգուցիւ,
Որքան սիրոյն կապանաւր բերիմ:
Ոչ ի տուրսն, այլ ի տուողն յաւէտ կարաւտիմ,
Ոչ փառքն են ինձ անձկալի,
Այլ փառաւորեալն է համբուրելի,
Ոչ կենացն փափազանաւր,
Այլ կենարարին յիշատակաւն միշտ ճենձերիմ,
Ոչ վայելիցն տարիանաւր հեծեմ,
Այլ հանդերձաւորին տենչանաւր՝ յերիկամանց աստի կականիմ,
Ոչ զիանզիստն խնդրեմ,
Այլ զիանզուցչին երևս աղաչեմ,
Ոչ հարսնարանին խնջոյիւր,
Այլ փեսային անձկութեամբ մաշիմ:
Ի ձեռն որոյ զարութեան վստահապէս ակնկալութեամբ,
Վերագրեցեալդ յանցանաւր բեռանց,
Աներկմիտ յուսով հաւատամ՝
Ի կարողին ձեռն ապաստանեալ.
Ոչ քաւութեան միայն հասանել,
Այլ զնոյն ինքն տեսանել՝
Յողորմութիւն եւ ի զթութիւն
Եւ յերկնիցն ժառանգութիւն,
Թէպէտ եւ յոյժ եմ տարագրելի:

Գ
Եւ արդ, բազում պատկառանաւր ամաչեցելոց դիմաց կորացեալ,
Զմիջնորդ ազդման կափուցմանց երկալի շրթանց՝
Արժանափակ աղխիս կարկելոց առ անհամարձակ լեզուիս շարժութիւն,
Նորոգեցից ի յերգ հառաչման պաղատանաց յեղանակութեանց
Արիողորմ հեծեծանաց՝ ի բարձունս աղաղակելոյ.
Ընկա'լ քաղցրութեամբ, տէր աստուած հզար, զդառնացողիս զաղաչանս,
Մատի'ր զթութեամբ առ պատկառեալս դիմաւր,
Փարատեա', ամենապարզեւ, զամաւթական տիսրութիւնս,
Բա'րձ յինէն, ողորմած, զանքերելի ծանրութիւնս,
Անջրպետեա', հնարաւոր, զմահացու կրթութիւնս,
Աւարեա', միշտ յաղթող, զիսարողին հաճութիւնս,
Բացաղրեա', վերնային, զմուելոյն մառախուղ,
Կնքեա', կեցուցիչ, զկորուսչին ընթացմունս,
Ցրուեա', ծածկատես, զըմբռնողին չար զտմունս,
Խորտակեա', անքնին, զմարտողին դիմեցմունս:
Տեառնագրեա' քո անուամբդ զլուսանցոյ երդ յարկիս,
Պարփակեա' քո ձեռամբդ զառաստաղ տաճարիս,
Գծագրեա' քո արեամբդ զմուտ սեմոց սենեկիս,
Կերպացո՛ զքո նշանդ ի հետս ելից մաղթողիս,
Ամրաց' քո աջովի զիանզստեանս խշտի,
Մաքրեսց' ս ի խաղբից զծածկարան անկողնոյս,
Պահեսց' ս քո կամաւրդ զտառապեալ անձն ոգւոյս,
Անխարդան արացես զքո շնորհեալ շունչ մարմնոյս,
Կացուցե՛ս շրջափակ զպար զարուդ երկնայնոյ,
Կարգեսց' ս ի դիտի ընդդէմ դիւացն դասու:

Դ
Տն'որ հանզիստ բերկութեան
Մահահանզոյնս նիրհման
Ի խորութեան զիշերիս՝
Բարեխաւսութեամբ հայցուածոց
Սրբոյ Աստուածածնիդ
Եւ ամենայն ընտրելոց:

Ամփոփեալ պարուրեա'
Զպատուհան տեսութեանց
Զգայարանաց իմաստից՝
Անզարհութելի զետեղմամբ
Ի ծփական խոռվութեանց,
Կենցաղական զբաղմանց,
Անրջական երազոց,
Խաւլականաց շնորից՝
Ցիշատակաւ քո յուսոյդ
Անվնասելի պաշտպանեալ:
Եւ սրափեալ վերստին
Ի ննջմանէ ծանրութեան,
Ամենազգաստ արյնութեամբ,
Հոգենորոգ զուարքութեամբ

Ի քեզ արձանացեալ,
Զայս ձայն մաղթանաց բուրմամբ հաւատոց
Քեզ, ամէնալրինեալ թագաւոր փառաց անձառից,
Փառաբանողաց երկնագումար խմբից երգակցեալ՝
Ցերկինս առաքել:

Զի դու փառաւորեալ ես յամենայն արարածոց
Յաւիտեանս յալիտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԺԳ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒՄԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՌՍ ՄԱՂԹԱՆԱՅ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՅ ԽԱՒՄՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Աստուած բարերար, հզաւը, ահաւոր,
Հայրդ բարի ողորմութեանդ շնորիի,
Որոյ անունդ իսկ մեծիդ զզթութիւն
Եւ զընտանութիւն աւետարանէ,
Քաղցրդ դժնէից եւ անզոհացողաց.
Ընդ քեզ եւ Որդիդ քո՝ իբրեւ զքեզ,
Զաւրաւոր ձեռն՝ իբրեւ զքոյդ,
Անժամանակ տէրութեամբ ահեղ,
Ընդ արարչութեանդ քում բարձրացեալ.

Եւ Հոգիդ Սուրբ ճշմարտութեան,
Բղիմեալ առ ի քէն անսպառութեամբ,
Կատարեալ իսկութիւն գոյի, երթիւն մշտնչենաւոր,
Հաւասար քո ամենայնիւ, փառակից Որդոյ տէրութեամբ:

Երբեակ անձնաւորութիւն համայն անքնին,
Տրոհեալ ի դիմաց ուրոյն զատուցմամբ,
Իսկ միաւորեալ համազուգութեամբ,
Նոյնազոյ բնութեամբ տիրապէս, անշփոթ եւ անանջրպէտ՝
Միով կամաւք եւ կցորդութեամբ:
Ո՛չ երիցութիւն ումեմն ի յումեմն,
Եւ ո՛չ քթթել մի ական առ նուազութիւն միոյն ժամանեալ,
Քան թէ պատճառ սիրոյ երկնայնոյ անստուեր լուսոյ,
Որ առ մերն է ծանալթութիւն,
Միով պսակաւ սրբասացութեան անսկզբնաբար աստուածաբանեալ:

Բ
Քանզի արդարեւ վերածայնեալս այս խոստովանութիւն
Երեքփառատրեանդ դաւանութեան զվեմն հաւատոյ Պետրոս երանեաց,
Իսկ զդատապարտելոյս անձն մեղաւք բարեկրաման քո ակնարկութեամբ,
Ո՛վ խնդրողդ գերելոյս, հրաշանորոգ արդարացուսցէ:
Քանզի թէպէտ եւ քո իցեն պարզէւք, եւ քո՝ ողորմութիւնք,
Այլ ոչ ի պարզեւն ես այնքան հոչակեալ, որքան յողորմութեանն,
Զի երկրորդն զքոյդ յաձախէ զիառս,
Իսկ առաջինն զգնաւորացն յայտնէ զգործս.

Զի պարզեւը վաստակոցն են փոխատրութիւնք,
Իսկ ողորմութիւնք՝ մեղուցելոյս բարերարութիւնք:

Գ
Եւ արդ, մի' զաւրացին մարդկայինս գործք
Առաջի քոյցոց շնորհաց, Աստուած գթութեանց,
Թէ եւ անդր իսկ իցեն, քան զարկնս հասարակաց բնաւորականս հոսմանց,
Այլ յաղթող եղեալ քոյդ երկայնմտութեան,
Նուազ եղիցի առ քումի մասին ընթացք երկրածնաց:
Քանզի եւ որ մաքրութեամբն պերճանային արինակացն վստահութիւնք՝
Ի լուսաւորել քոյդ արդարութեան գուշակ ներկայիս,
Ամենանուազ անձկութեամբ լրեալ հրեւութիւնն յետնեալ,
Եւ յաւետ ընդ տարագրական ողորմեցելոցն՝
Առաւել նոքա գտան կատաւտեալ մարդասիրութեան:
Եւ քանզի ամենայն ինչ հնարաւոր է քեզ, բարերար,
Լո՛որ պաղատանաց գոշման հեծութեանս, որ կարդամս առ քեզ,
Ողորմեա', կեցո՛ եւ մարդասիրեա',
Զի քո է երկայնամտութիւն,
Քաղցրութիւն, փրկութիւն, քաւութիւն
Եւ փառք յամենեցունց յաւիտեանց ազգաց:

Ամէն:

ԲԱՆ ԺԴ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Պաղատիմ առ քեզ, լուսոյ ճառագայթ,
Արքայ երկնաւոր, գովեալ անպատում,
Որդի անձառ մեծիդ Աստուծոյ,
Խոնարհեցո՛ գունկն քո, բարձրեալ բարեզութ,
Կենաց ապաւեն, նորոգ մերձեցեալ կրկին աստանաւր՝
Ի հառաջումն նուաղս ձայնի վիրաւորելոյ:

Բ

Ո՛չ ցուցեալ է երբեք, եթէ աղաչեաց զքեզ
Ի ձեռն աւազակացն սրոյ խողխողեալն,
Քանզի կարկամեալ էր,
Ո՛չ ձայն պաղատանաց զկնի արձակեաց,
Քանզի անկրինչ էր,
Ո՛չ մատամբքն տատանելոց զաղէտ վտանգին յայտնեաց տեսողիդ,
Քանզի խորտակեալ էր,
Ո՛չ աչս կողկողագինս արտասուաւք ողբոց բարերարիդ յանդիման կացոյց,
Քանզի վնասապարտ էր,
Ո՛չ ի պատգամ բանից միշնորդի զողորմածիդ կամս հաճեցոյց,
Զի անայցելու էր,
Ո՛չ հայթայրմամբ խորտակեալ մարմնոյն
Արիներանգ ներկուածով ձորձոց զգթածիդ սիրտ ձմլեցոյց,
Վասն զի անյոյս էր,
Նաեւ ո՛չ ծնկովքն հաստատութեամբ, իբր գարշապարաւ ոտին վարեցաւ,
Այն զի անյարիք էր.

Քանզի կիսամեռն ասել կենդանոյն՝

Սակաւ ինչ նուազ է մեռելութեան:

Սանաւանդ զի ի քոյցոց խրատեալ բանից,
Եւ բարերարեալ քոյդ ողորմութեան,
Եւ փառաւք քո լուսազարդեալ-
Ոչ միայն զի ոչ վերջացաւ ի հակառակն քո ընթացից,
Այլ ստահակեալ ապստամբութեամբ՝ յիւր թշնամեացն թիւ յաւելաւ,
Ընդ նոսին դաշնաւորեցաւ, միաբանեաց ատելեացն քոց:

Գ

Իսկ դու, բազմապարզեւ, բարերար, անոխակալ, ամենակեցոյց,
Ոչ միայն զի ո՛չ պահեցեր զշարագործին մեղաց յիշատակ,

Այլ եւ ո՛չ բանիւ յանդիմանեցեր:

Ո՛չ ոտն հարեր անկելոյն,

Այլ կարեկցաբար մատուցեալ՝

Զծայրագոյնն ցուցեր զինամս:

Ո՛չ քահանայապէս ըստ ահարոնեան տկար աւրինին

Զաւրաւոր առ մահուն պաշտաւն՝ դատապարտիչն

Անիծիւք եւ բռնալիք քարանցն ձգմամբ

Ի խորտակումն խոցելոյն արագեալ մատեար,

Եւ ո՛չ դեւտական կարապէտային անկատարագործ,

Եւ յերկուցն մի բաժանեալ խտրոց,

Հնոյն լրումն եւ նորոյս սկիզբն,

Ունայն ի հոգուոյ յապաշխարանն հանդիսացեալ՝

Զվիրաւորելոյն տեսեր զվտանգ,

Զի մի' սատակիչն աւրինակութեամբ տապարաւն արմատակտրաւ,

Զմահուն պաշտաւն ի քեզ նկատեալ,

Յառաջ քան զփորձ առաջակայիցն սատակեսցի,

Այլ հեթանոսացն պահպան անուն ասորեստանեայց,

Որք ի հրէիցն ընկալեալ զաւրէնս՝

Ամբողջ պահեցին, զոր նոքայն մոռացան,

Նոցին կցորդեալ մարմնոյդ վերարկուաւ մերակերպական խառնութեամբ՝

Զազատարաբն զծազրեցեր զաւետիս առ աւտարազգիսն,

Եւ աստուածաբարդ ներգործութեամբ անապականաւ,

Զեռն կարկառեալ՝ յարուցեր զմարդն նախնի,

Մեղուցեալ ի մահ իւրովքն ծննդով:

Զտրտմեցելոյն սիրտ բերկրեցուցեր,

Եւ զվհատեալն հաստատեցեր,

Եւ զթշուառացեալն միանզամ՝ կրկին զուարթացուցեր,

Աւազանին կենարար աւծմամբն եւ բաժակաւն լուսոյ լցեր,

Հացիւտ երկնայնով արարչականդ քոյին մարմնով՝ նոր յեղանակեցեր,

Վերակացութեամբ երջանկացն ազանց ընտրելոց

Յանձանձեցեր, զրգեցեր եւ խնամարկեցեր:

Հանդարտընթաց զրաստուն տածողութեամբ անզզուելի պահեցեր՝

Մինչեւ յարկին լուսոյ ածեր,

Ի ձեռն երկաքանչիւրոց միջնորդաց՝ նախնեաց եւ երկրորդաց,

Տուչութեան կտակաց կենդանականաց, մարդասիրապէս դարմանատրեցեր:

Եւ որպէս երբեմն ընդ Մովսեսի՝

Թեւս տարածեալ արծուոյն աւրինակաւ՝ ընկալար զնա,

Եւ ի հանգիստն հանդարտութեան երկրին բարութեան առաջնորդեցեր,

Եւ զբանին կերակուր ջամբել հրամանատրեցեր վարդապէտութեանց:

Դ

Եւ արդ, որ զբնաւն ծայրագունին բարութեան լուսոյ

Յամենայնի բովանդակապէս հրաշագործեցեր,

Զաւցոտոյին զզանձ քեզ սեպհականեալ՝

Զքո ստացուածն առ քեզ դարձուցեր,

Կեցո՛ եւ զիս՝ մաքրեալ ի մեղաց պարտեաց:

Որ ձրի պարզեւես եւ անպատրաստից,

Ընդ որոց եւ ինձ տացես քաւութիւն եւ բժշկութիւն,

Բարեգութ, զաւրեղ, անքնին, անեղծ, ահաւոր,

Աւրինեալ միշտ յալիտենից յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԺԵ

ՎԵՐՍԱՒՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՍԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Բոկ դարձեալ Աստուատ վերաստին

Առ նոյն հեծութիւն սրտիս կտանզի

Բնձէն մատուցեալ սովին նուազաւ ի նոյն ոճ բանի՝

Յամենապարզեւդ արզահատեցից՝

Տագնապեալ ոգւոյս վտանգիւ իսպառ,
Իր մեռեալ՝ կենդանոյ անմահիդ մաղթեմ Աստուծոյ,
Խոստովանեալ ընդ փառացդ քո զիմս անարգութիւն,
Եւ առ չարեաւս իմովք՝ զքոյդ բարութիւն,
Որովք յադթեալ գտայ, քան թէ բժշկեալ,
Եւ ամաչեցեալ, քան համարձակեալ,
Ուխտակորոյս, աւանդամոռաց:
Իսկ կրկին առակն, որ առ իս,
Որ ոչխարին տրուան տարացուցիւ,
Որ յետին անզգայութեանն էր մատնեցեալ, մոլորեալ,
Եւ ի լերինն, ուր ոչ է այցելութիւն,
Ընդ զազանականացն դիւաց եւ կոռցն վայրենութեան թափառեալ,
Ո՛չ մերձաւոր գոլ սակաւ մի հաւտին:
Ո՛չ բան ունեի, որով եւ զցաւոցն աղէտ պատմէի,
Ո՛չ ձեռն ձգողական, որ համերցն է ազդողական:
Իսկ դու, միայն գովեալդ ի սկզբանցն յափտեանց եւ յարդի ծնելոցս,
Գտեալ, ըստ մադրանաց գոչման երգողին,
Զիս՝ զմեղուցեալս, յաննշոյլն մոլորութեան,
Խնամողաւրէն տեսչութեամբ կամաց հովիւ կոչեցար
Եւ ոչ միայն հոգացար, այլ եւ խնդրեցեր,
Եւ ոչ զտեր միայն, հրաշագործ,
Այլ անձառելիդ բարերարութեամբ սիրոյ
Ի կենդանարարդ քո յուս բարձեր
Եւ ընդ երկնային զալրուն դասեցեր՝
Ի հայրենիդ քո ժառանգութիւն:
Բ
Եւ արդ, դու, հզաւր, կենարար,
Աւրինեալ, այցելու, զթածդ յոդորմութեան,
Եթէ զնոսա ընկալար զապարանեալսն աղերսանաց,
Որ մինն ի միջոց մահու սահմանի էր չարչարեցեալ,
Իսկ միւսն ըստ անբանիցն անզգայութեան,
Վտարանդի բացամերժութեամբ յանբնակ վայրի վարանեալ՝
Ի բառաչ ձայնին բարբառոյ, որ անկերպաւոր աննշանական,
Աստուծային բարեխնամութեամբ անտեսեցեր
Զտիեզերահրաշն խնամողութիւն առ կորուսելոյն մեծ թշուառութիւն,-
Յայտնեա'ց վերստին եւ արդ զթութեանցդ խորք
Եւ բարերարութեանցդ հոսանք՝
Առ անաւրինեալս առաւելութեամբ վերագրեցելոցդ աւրինակութեամբ,
Առ բազմաւրինակ մահու պարտապանս,
Առ որ ի բարութեանց խառնից քաղցրութեանց յատուկ համս շար,
Առ անդամս մարմնոյ արժանաւորս հատման,
Առ համաձարակ ամենաբոլոր ախտացեալ հոգիս վիրաւոր,
Առ հաւասարեալս անզգայութեանց անասնոց,
Առ աւտարացեալս յընտանութենէ իմաստնոց,
Առ աննմանս հանգունակից բանաւորութեանց:
Որ եթէ տարացոյց գոյր՝ ես ասէի,
Թէ նմանակից գոյր իմ՝ պատմէի,
Թէ հանգունակից գոյր՝ ես ձառէի,
Թէ հաւասար գոյր՝ ես զրէի,
Թէ զուգագործ գոյր՝ ցուցանէի,
Թէ աւրինակ գոյր՝ ես ազդէի,
Թէ յանցեալսն՝ հայթայթէի,
Թէ ի ներկայումս աստ՝ ես յուսայի:
Բայց քանզի անցեալ է ըստ աւրինակ
Եւ հրաժարեալ ըստ նմանութեան,
Զոր միայն քո է քաւել, բժշկել եւ հրաշագործել,
Կենդանարար համայն մեռելոց, նորոգութիւնդ տիեզերաց:
Գ

Զի երէ սրբոյն սրտի տեսութեամբ երջանկին Դաւթի
Անարէնութիւն չարեաց բարձրացեալ ասի, քան զգլուխ,
Եւ ըստ ծանրութեանց բեռանց դժուարակրելոց՝ յանցմունք մեղաց,
Իսկ որ առ իս կրին սխալմունք՝ գերազանցէ,
Քան զիեղեղին ջրակուտակ, տիեզերասոյց, ամենասապառ ծովուն յորդութիւն,
Եւ զիլոց լերանց վերադրէ:

Այլ շնչեսցէ՝ աւդ քո քաղցրութեան, իբրեւ առ Նոյին,
Եւ որ զիերինս հալէ զաւրութիւն՝
Ցամաքեցուցանել զշիդչ ջրակոյտս բազմակոհակս
Եւ երկրակործանս իմոցս պարտեաց,
Եւ լեռնակարկառ բարձրութեան մեղացս ամբարձելոց:
Դ

Եւ համառաւտեալ զբան քո հզար՝
Ամենակար հնարաւորութեամբ հակիրճ հատուցմամբ,
Արացե՛ս ահա ելս քաւութեան, ըստ մարզարէին,
Առ երկարաձիգս անարէնութիւն:
Եւ ներելով իմս յամառութեան,
Ո՛վ երկայնամիտ, ողորմած, աւրհնեալ,
Թողցե՛ս միանգամայն, բարեգործեսցէ՛ս իսկապէս,
Հատցե՛ս բոլորովին զանվճարելի պարտուց
Զարժանահատոյց տոկոսեացս տոյժս տաժանակիրս:
Նա զի եւ չիք իսկ առ քեզ ցասումն սրտի
Եւ կամ բորբոքումն բարկութեան,
Որպէս ոչ կրին նենգութիւնք եւ կամ նշմարանք մթութեան,
Քանզի կեանք են ի կամաց քոց եւ լոյս,
Եւ ո՛չ արարեր զմահ,
Եւ ո՛չ խնդաս ընդ կորուստ մարդոյ,
Ըստ Դաւթի եւ Սողոմոնի:

Ե
Եթէ մարդկան կարգեցէր զայս կէտ սահմանի մեծի պայմանի
Ի բարեվիճակի քո կանոնաց՝
Ոչ փոխատրել անորէն չարի չար,
Այլ եւթանասնիցս եւթն բողով
Անդուստ ի յաւոր զիւրաքանչիր մեղանաց զպարտս.

Եւ այդ բան՝ առ մեզ, որ միշտ ի բնութեան ունիմք
Բնաւորաբար ուղերձեալ զբիծս չարեաց
Անհամար բիւրուց նորոգ յայտնելոց,
Որ աւրինաւորին երեւին ի յանդաստան սահմանի
Ամենաբոյս փշածին բնութեանս,
Ըստ անսուտ քո վկայութեան, որ թէ՝ Միտք մարդոյ
Ի խնամս չարի են արձանացեալ ի մանկութենէ:
Զի որ զկատարեալ մաքրութիւնն ունէր՝
Աւետարանիչն կենացդ բանի Յովհաննես,
Եւ զինքն ընդ հասարակաց բնութեան լծակցեալ՝
Հաստատեաց զգշմարտութիւն քո՝ առ իմս ստութիւն յոյժ արդարացեալ.

Թէ ասեմք, ասէ, մեղս ինչ մեք չունել՝ սուտ առնեմք զնա:
Եւ արդ, կատարեալ է բան քո խնկեալ
Եւ ի զլուխ ելեալ անպակաս ի ստուգութենէ՝
Առ իմս մոլորութիւն եւ դժնդակ անիրաւութիւն:
Վասն որոյ խնայեա՛ յիս ողորմութեամբ,
Քաղցրութեան ձաշակաց աղբիւր,
Միայն աւրինեալդ յամենայն յաւիտենից:

Ամէն:
ԲԱՆ ՃԶ
ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Ա
Եւ արդ, դու միայն Աստուած երկնաւոր, բարձրեալ, բարեգործ,

Քո է զարութիւն, քո՝ ներողութիւն,
Քո՝ բժշկութիւն, քո՝ առատութիւն,
Քո են պարզեւք, քո միայնոյ են ձիքը ձրի,
Քո՝ քաւութիւն, քո՝ պաշտպանութիւն,
Քո՝ հնարք անիմանալիք,
Քո՝ արուեստը անգտանելիք,
Քո՝ չափը անչափելիք,
Դու՝ սկիզբն եւ դու՝ կատարած:
Քանզի ոչ երբէք ստուերացուցանէ
Զլոյս ողորմութեան քոյ խաւար սրտմտութեան,
Վասն զի ոչ ես զրաւեալ ընդ մասամբք ախտից,
Ի վերդ, քան զբան, պատկեր անպարազիր,
Անդր, քան զորքանութիւն կշռութեան,
Անչափ լայնութիւն փառաց,
Անտարբափակ ընդարձակութիւն հատու զարութեան,
Անամփոփելի առաւելութիւն բացարձակութեան,
Անտկարանալի բարերարութիւն գթութեան:
Դու դարձուցանես, ըստ մարզարէին, յայգ զստուերս մահու,
Որ իշեր կամաւ ի տարտարոսն ներքին արգելականացն բանսի,
Յորում եւ մաղթանացն դուսն էր աղխեալ,
Եւ զերեալ անտի զմթերիցն կապուտ վտարանդելոցն հոգլոց՝
Սուսերք հրամանի յաղթական բանիդ
Զկապ սատակման մահուն խզեցեր
Եւ զմեղացն կարծիս ցրուեցեր:
Դա'րձ առ իս, որ զնդամ զնդանաւ վիխս
Տղմասիկ զրոյս յերկարս մեղաց՝
Վիրաւորեալ խոցմամբ սլաքաց բանսարկուին նետից:
Բ

Այլ դու, յամենայնի տէրդ բարերար,
Լոյսդ ի մէջ խաւարի, արինութեանդ զանձ,
Ողորմած, զբած, մարդասէր, կարող,
Չաւրաւոր, անպատում, անքնին, անձառ,
Բաւական, ըստ սրբոյն Յակոբայ,
Անհնարից ամենից դիւրապատրաստ հնարաւորութիւն,
Հուր ծախիչ զխտիս մեղաց,
Ճաճանչ կիզանող ընդհանրական թափանցանցութեան խորհրդոյ մեծի:
Յիշեա' զիս յողորմութեան քո, արինեալ, եւ մի' յիրաւունս քո,
Ի ներողութեան քո, եւ մի' ի հատուցման,
Յերկայնմտութեան, քան ի հաւաստութեան:
Եթէ կշռեսցես զմեղանաց իմոց ծանրութիւն՝
Ընդ քաղցրութեան քո, եւ մի' ընդ արդարութեան,
Զի առ սակ նախնումն յոյժ է նուազեալ,
Իսկ ի ներհակ վերջնոյս՝ յաւէտ ծանրակիր:
Գ

Արդ, մատի'ր առ իս, բարութիւն,
Որպէս յունկանն բժշկութիւն՝ հակառակ քո համբարձելոյն,
Բա'րձ ի մեղուցելոյս զիողմ մահու խռովութեան,
Զի հանգիցէ յիս ամենակալ Հոգիդ խաղաղութեան,
Եւ քեզ փա՞ռ յամենայնի յաւիտեանս յաւիտենից:
Ամէն:

ԲԱՆ ԺԷ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՍԱՅ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՅ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Արդ, աղաչեմ զինամակալի վտանգաւորաց
Տաժանելեաց կրից թախծութեանց հոգլոց վշտացելոց՝
Մի' յաւելուր հեծութեանս ցա,
Մի' խոցեր զվիրաւորեալս,

Մի' դատապարտեր զպատժեալս,
Մի' տանջեր զշարչարեալս,
Մի' գաներ զհարուածեալս,
Մի' զլորեր զանկեալս,
Մի' կործաներ զզայթակղեալս,
Մի' մերժեր զհեռացեալս,
Մի' տարազրեր զհալածեալս,
Մի' ամաչեցուցաներ զպատկառեալս,
Մի' կշտամբեր զհարթուցեալս,
Մի' խորտակեր զբեկեալս,
Մի' խռովեցուցաներ զամբոխեալս,
Մի' ալեկոծեր զբքացեալս,
Մի' սասանեցուցաներ զդդրդեալս,
Մի' շփոթեր զմրրկեալս,
Մի' կեղեքեր զզիշատեալս,
Մի' շախշախեր զբեկեալս,
Մի' գաւշեր զմորմոքեալս,
Մի' կուրացուցաներ զխաւարեալս,
Մի' զարհուրեցուցաներ զապշեալս,
Մի' խորովեր զխարշատեալս,
Մի' մահացուցաներ զիիւանդս,
Մի' բեռանց ծանրութեան մատներ զտկարս,
Մի' անուր յաւելուր կարկամեալ թիկանցս,
Մի' կրկնակի ողբումն՝ դառն հեծութեանս,
Մի' ուժգնապէս վարեսցիս առ հողս,
Մի' սաստկապէս՝ առ մոխիրս,
Մի' անաշառապէս՝ առ ստեղծուածս,
Մի' ահարկութեամբ՝ առ փոշիս:

Բ
Մի' ընդհարկանիր խստութեամբ մեծդ ընդ փոքրու,
Լոյսդ՝ ընդ ստուերականիս,
Բնութեամբ բարիդ՝ ընդ ի բնէ շարիս,
Ողկոյզդ արհնութեան՝ ընդ պտղոյս անփծից,
Քաղցրութիւնդ իսկապէս՝ ընդ համայն դառնութեանս,
Փառաւորեալդ անփոփոխ՝ ընդ ամենեւին անարգիս,
Կենացդ նշխար՝ ընդ կաւոյս զանգուածոյ,
Տերդ տերանց՝ ընդ տղմիս երկրայնոյ,
Աննուազ լիութիւնդ՝ ընդ չքաւոր ստրկիս,
Անկապուտ ճոխութիւնդ՝ ընդ անպատսպար տառապելոյս,
Անկարաւտ բարութիւնդ՝ ընդ ամենաթշուառ աղքատիս:
Քանզի ուշվ ոք հասեալ յառաւաւտ՝
Եւ ի ծազման լուսոյն խիթայ մթանալ,
Եւ կամ ընթերակաց կենաց՝ մահանալ,
Կամ ազատութեան՝ եւ պարտաւորիլ,
Կամ շնորհաց՝ եւ դատապարտիլ,
Կամ փրկութեան՝ եւ մատնիլ,
Կամ նորոզման՝ եւ եղծանիլ,
Կամ արհնութեան՝ եւ տարազրիլ,
Կամ բժշկութեան՝ եւ վիրաւորիլ,
Կամ լիութեան՝ եւ նուազիլ,
Կամ յաձախութեան հացի՝ եւ քաղցնուլ,
Կամ գետոց հոսանաց՝ եւ պասքիլ,
Կամ մայրենի զքոց՝ եւ նենզիլ,
Կամ խնամոց աստուածեան աջոյդ՝ եւ զզուիլ:

Գ
Եւ արդ, ընդ ախտացելոյն սաստկապէս մարմնոյն բորտութեամբ՝
Հոգուս վտանգաւ եւ պաղատիմ.
Տեր, եթէ կամիս՝ կարող ես զիս սրբել:

Ընդ աշացուացն նեղեցելոց մշտագիշերն խարխսափանաւք՝
Մեծակալան ձայնի հառաջեմ.

Ոչ որդի անուանեմ Դաւթի,

Այլ ծնունդ էիդ Աստուծոյ դաւանեմ,

Ոչ միայն ռաբբի կոչեմ,

Որ վարդապետացն է պատիւ կարծողական զիսկն զիտելոյ,

Այլ տէր երկնի եւ երկրի հաւատամ:

Ոչ ձեռինդ միայն ձգմամբ հպատրութեան,

Ո՛վ բարեգութ Աստուած մերձաւոր,

Այլ ի բացեայ գոլով միջոցաւ մեծաւ՝

Ակն ունիմ զարել քո բանիդ առ իմ բժշկութիւն:

Ոչ թէ ինչ խորոց կասկածանաց միջոցի բանի,

Որ երկմտութեան կարծի նշանակ,

Ի մէջ արկանեմ կամելոյն եւ ողորմութեանն,

Այլ կամիս՝ որպէս բարեգութ,

Եւ կարես՝ որպէս զարարիչ:

Ասա' բանիւդ՝ եւ բժշկեցայց:

Ընդ հարիւրապետին հաւատոց եւ ես լծակցիմ.

Ոչ մինչ անձուկ միայն բացակայութեամբ

Ճեռի լինելով խորան ի խորանէ

Ճաւատամ ազդել քո կարողութեանդ

Առ յարութիւն եւ բժշկութիւն,

Այլ ի վերինն երկնի բազմելով՝

Եւ ի ստորինս երկրի բովանդակ,

Առ հրաշիցն սքանչելութիւն՝ ոչ ունիմ հատուցանել:

Դ

Ծնորհեա' ինձ, որպէս դատակնիք բանին քո վճռեաց

Առ պոռնկին ընդունելութիւն՝

Ճնգից հարիւրոց դենարաց պարտուց շնորհաբաշխութիւն,

Աստուած բարութեանց եւ տէր երանութեանց,

Որ յաճախն ընձեռել՝ բազումս փառաւորիս,

Եւ ի շատն միտուցանել՝ նովին չափ սիրիս,

Եւ յառաւելն ողորմել՝ կրկին բարգաւաճիս,

Եւ յայսքան բարիս իրաւամբք գովիս,

Եւ ամենայն գոլով՝ հաւասարորդ ճանաչիս,

Եւ որ զբոլորն ունիս՝ ընդ մերումս կշռիս,

Եւ անձառելեաւդ ձրին՝ մերայնովքս վճարիս,

Եւ ընդ երկրաւորին՝ զանվախճանն պարտ վարկանիս,

Եւ մեծազրեալ քո զմերն՝ վեհս գոհաբանիս,

Եւ ի սակաւուն տուչութիւն դոյզն փառաւորի՝ ոչ ամբարտաւանիս:

Արա' եւ ինձ զնոյն զբութիւն՝

Ունողիս զգործս անհամար պարտուց,

Զի եւ ի ճառս երախտեաց քումդ պարզեւաց՝

Նորին իսկ սակով սիրելն կարգեսցի:

Եւ քեզ փա~ոք յամենայնի:

Ամէն:

ԲԱՆ ԺԸ

ՎԵՐՍԱԽՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Արդ, ես՝ ծնունդս մեղաց, որդիս մահացու երկանց,

Արդարեւ անսահման բիւրուց քանքարաց տուժից

Գոլ հատուցանող ի միում աւուր,

Այլ ոչ թէ առ փոքրկութիւն մարդկային մտաց հայցեմ ներութիւն,

Այլ առ անսուազ լիութիւն փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի պաղատիմ մարդասիրութիւն:

Որ չէի երբեմն՝ եւ ստեղծեր,

Չմաղթեցի՝ եւ դու արարեր,

Չեւ եւս եկեալ ի լոյս՝ եւ տեսեր,

Ոչ յայտնեցեալ իմ՝ եւ զթացար,
Ոչ կարդացեալ՝ եւ խնամարկեցեր,
Ոչ համբարձեալ ձեռն՝ եւ նայեցար,
Ոչ պաղատեալ՝ եւ ողորմեցար,
Ոչ կերպացեալ ձայնիս՝ եւ լուար,
Ոչ հեծեծեալ՝ եւ ունկնդրեցեր,
Գիտելով զարդեան դիպուածոյս՝ եւ չանտեսեցեր,
Նախահայեացդ աշարք նկատեալ զպատճապարտիս շարագործութիւն՝ եւ յաւրինեցեր:

Բ

Եւ արդ, զքո արարեալս եւ զքեւ փրկեալս
Եւ զայսանեաց խնամոց յանձանձեալս
Մի' խսպառ կորուսցէ մեղացն հարուած զիւտք բանսարկուին,
Մի' յաղյեսցէ յամառութեանս իմոյ մառախուտ՝ ներողութեան քո լուսոյ,
Մի' սրտիս կարծրութիւն՝ երկայնամիտ բարութեանդ,
Մի' մահացու մսեղիս՝ ամենակատարդ լրութեան,
Մի' տկարութիւնս նիւթոյ՝ անպարտելիդ բարձրութեան:

Գ

Ահա կարկառեմ զկարկամեալ բազուկս հոգուս յանուն քո, հզար,
Արացե՛ս ողջ իբրեւ զառաջինն,
Մինչ ի դրախտին փափկութեան զպտուղն կենաց կթէի:
Կաշկանդեալ, զաւսացեալ ի կոր կործանմամբ ընդ կնոջն տագնապելոյ՝
Կայ անուղղելի հոգուս թշուառութիւն՝
Ընդ երկիր պշուցեալ մեղացն կըմամբ, սատանայական բուռն կապանաւք,
Զի մի՛ զերկնայնոյդ ընկալցի զողոյն:
Խոնարհեա'ց առ իս, միայն ողորմած,
Զի բարձրացուսցես զփայտս խոնարհ, բանաւոր, անկեալ
Եւ զշորացեալս ծաղկեցուսցե՛ս ի բարի կրաւնս վայելչութեան,
Հստ աստուածաբանութեան սուրբ մարգարէին:

Դ

Որպէս զի' ծնէ կոյրն անլուսաւոր՝ չունիմ տեսարան,
Որով զստեղծիդ նկատեալ զկերպ՝ մաղթեցից.
Հզար, բարեգութ, միայն դու պաշտպան,
Ակնարկեալ խնամովք անձառ քո սիրոյ
Ի շնչական խաւսուն քո անաւթ՝
Յանէից գոյաւորութիւն լուսոյ' հաստեսցէս:
Ընդ երկուտասանամեայ չարեաւք չարչարեալ վշտագին կնոջն տանջեցելոյ
Գետովք մեղանաց արեան հեղեղիմ.
Զայեա'ց ի բարձանց անմատոյց լուսովդ պարածածկեալ,
Ուր ոչ է քղանցք ձեռաստեղծական վերարկուի ձորձոյ,
Այլ տարածումն հրաշից ամենայն ուրեք զաւրացեալ:

Ե

Ոչ աւծութեամբ իւղով՝ պատժապարտս ընդ մեղաւորին
Մատուցեալ առ կենրանաձիր ոսից զարշապար՝
Զկաթիլս աշացս վարսիւք հերացս ընծայեցուցանեմ,
Այլ զանբիծ հաւատոս ամբարձմամբ բազկացս,
Ստոյզ դաւանմամբ, հոգոյ ողունիւ,
Շրթանց կափուցմամբ զերկիր համբուրեմ,
Խառնեալ հեծութիւն աղբերցս արտասուաց՝
Բժշկութիւն հոգուս աղերսեմ:

Զ

Վատնեալ մեղանաւք հոգուս գոյութիւն՝ լուծեալ մեղկութեամբ,
Եւ յերկուց կայից միայնակողմամբ, անհաստատ հետովք,
Զընթացից զործին, նահանջմամբ չարին,
Զհետեւականն բարձողութիւն շինուածոյ մարմնոյս՝
Առ ելս ծառոյն կենսաթիո պտղոյն խափանեցելոյ,
Պատսպարեսցե՛ս անդրէն վերստին,
Միայն հնարաւորդ առ ի փրկութիւն:
Զփառաբանարան հաստուածոյ կերպիս ի քէն եղելոյ

Ամրափակ խցմամբ համրացոյց արգել հողմ քանսարկուին.

Հոգի քո ազդեալ մեծո ողորմութեամբ,

Ըստ Աւետարանին թժշկեցելոյ,

Հրաշափառապէս բարեգործեսցէ'ս, Բանդ կենդանի,

Ինձ խաւսողութիւն անսայթաքելի:

Է

Անկեալ կամ չարեաւք ի մահիճս ախտից ընկողնոց մեղաց,

Դի կենդանի եւ խաւսուն մեռեալ.

Կարեկցեալ իմումս թշուառութեան ողբականաւք քքուանաց ձայնից,

Ո'վ բարերար Որդի Աստուծոյ,

Աւրինաբանեալ աշաց ցաւող վերականգնեսցէ'ս ի կենդանութիւն՝

Իբր զսիրելին ի յանշնչական մեռելութենէ:

Ստոյգ դառնացողս ի զրի մեղաց կամ տարակուսեալ.

Զեռն մատուցեալ, արեւ անստուեր, Որդի բարձրելոյ.

Հանցե'ս զիս ի լոյս քումդ նշուլից:

Ը

Ընդ աղիողորմ թշուառութեան կականման ձայնի

Այրոյն ի Նային՝ մար միամաւրին,

Տատանմամբ մատանցն, կոծմամբ կրծիցն,

Հոսմամբ արտասուացն, տուայտանաւք տիսրութեամբ դիմացն

Եւ ես պաղատիմ վերջին հեծութեամբ՝

Տո'ր յուսահատելոյս զքաջալերութիւն միսիթարութեան զթած քո բանիդ

Ասելով եւ ինձ, զովեալդ բարի ստեղծիչ աշխարհի,

Թէ՛ Մի՛ լար, գերի, բազմաց ողբալի,

Որով ընդ պատանոյն կենդանացելոյ՝ ի վշտացելոյ՝ ծնաւդին սփոփանս,

Զամենապարտ ոզիս ընկալայց ի քէն՝ ընդ նմին կրկին նորոգեալ:

Ժ

Ընդ այսակիր անզգայելոցն, դիւալլուկ եւ բարակոշկոճ,

Հեղձամղձուկ, եղկելի անձանցն, քստմնելի, զիսախոի հերացն,

Վայրեներես բանդագուշելոցն, ի քէն ողորմեալ,

Փրկիչ բոլորից, իբրեւ զնոսին առ թեզ դիմեցից՝

Հերքեալ մերժեսցէ'ս զգունդս չարացն ապականողաց ի քո խորանէս,

Զի ժամանեալ Հոզիդ քո բարի՝ այսրէն հանզիցէ,

Լցեալ զմարմինս մաքրութեամբ շնչոյս, զգեցմամբ անդամոց՝

Զգա՛ստ արասցես զիսելազարեալս ամենաթշուառ:

Ժ

Ընդ զերեցեալ դժոխաբնակաց վտարանդելոց հոգւոցն արգելեալ՝

Կամ ի վտանզի.

Զճառագայթ ողորմութեան փառաց քոց ծագեալ, լոյսդ իմ անձկութեան,

Ի կապանաց աւցսողին զերծեալ՝ զիս ապրեցուսցէ'ս:

Գաղտնորոգայթ, աներեւութերակ, վրիպակ արահետ,

Գարշութեամբ մեղաց զրգողեցեալ՝

Ոգլոյս կերպարան կայ ի տագնապի.

Զծածկեցեալն ի տեսողութեանց զչարագործին թունիցն այտուցմունս

Քո ինքնաւորդ զարեղութեամբ, Որդի Աստուծոյ, զթածաբար առողջացուսցէ'ս:

Զքազմազան տարաց ցեղիցն զանազանից ախտաւորութեանց մահացուցողաց

Բրականաւը կորստեան թերիւք, դժնդակարմատն շառաւիդաւք,

Հաստատեցելովք ի յանդաստանի անարէն մարմնոյս,

Տարակորզեսցէ'ս ի ձեռն ձեռինդ ամենակալի,

Որ արարադրեալ միշտ եւ մշակես զահմանս հոգւոց՝

Առ բանիդ կենաց արդիւնատրութիւն:

ԺԱ

Եւ քանզի անցաւ ըստ նմանութեան աւրինակութեանց

Յանցուածոց վէր, ըստ ձարակողն քաղցկեղի,

Առ բնաւ անդամս մասնաւորեալ զախտին տարածումն,

Չիք սպեղամի, իբր Խսրայելի,

Առ անշափութիւն խարանացն մատուցանել.

Ի խարսխաց բարձիցս մինչեւ ցափն կառուցման լրութեան անդամոցս

Չէ առողջութիւն, այլ ամենեւին անբժշկութիւն:

Իսկ դու, ողորմած, բարերար, աւրհնեալ

Եւ երկայնամիտ բազաւոր անմահ,

Լո'ւր պաղատանացս արգահասութեան սրտիս վտանգի,

Որ կարդամս առ քեզ, Տէր, ի նեղութեան:

ԲԱՆ ԺԹ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Նայեա'ց, ամենահայեաց տեսութիւն կենաց բարութեան յուսոյ,

Ի մեծարարքառ աղաղակ ցաւազնեալ անձինս հեծեծանաց,

Անհաս մեծութիւն, անուն ահաւոր, բարբառ կենդանի,

Լուր ցանկալի, ճաշակ ախորթելի,

Կոչումն պաշտելի, բարերարութիւն խոստովանելի,

Ազգումն խնկելի, իսկութիւն դաւանելի,

Էութիւն փառատրելի, գոյութիւն աւրինաբանելի,

Տէր Յիսուս, ընդ Հաւր քում գովեալ եւ երկրպագեալ

Եւ ընդ Հոգույդ Սրբոյ բարձրացեալ եւ վերաձայնեալ:

Որ միայն մարմնացար վասն մեր ըստ մեզ,

Զի արասցն զմեզ վասն քո ըստ քեզ,

Լոյս ամենայնի, յամենայնի ողորմած, հզաւր, երկնային:

Եւ այժմ զլուծեալ եւ զխորտակեալ հողանիթ անաւթս

Աստուածաւրէն հրաշակերտութեամբ, աղաչեմ, զթած, նորոգ հաստատեա',

Զքոյին պատկերս մեղադ հնացեալս

Ի քրայս հալոցաց կայծակամբ բանիդ,

Պաղատիմ առ քեզ, վերստին ձուլեա',

Զխախատեալ շինուածս քումդ հանզստեան խորանի մարմնոյն՝

Պահպանաւ հոգույս, մաղթեմ, բարերար,

Ի բնակութիւն քեզ մաքրագործեա':

Մի' հատուցաներ շարեացն իմ գործոց գնոյն փոխատրութիւն:

Արբեալ եմ, լստ մարզարէին բանի, եւ ոչ ի գինոյ.

Թափեա' զմրուրս անաւրէնութեան թմբրութեան մահու բաժակիս

Ազատարար հրամանաւդ, ամենակեցոյ,

Զի մի' զքոյդ քամեցից ի վերջին աւուր յետնում հատուցմանն:

Բ

Արդար ես յիրաւունս քո եւ յաղթող՝ ի դատաստանի.

Եթէ մահու մատնես, ճշմարիտ են գործք քո,

Եթէ դատապարտես՝ աստուստ սկսեալ զտանշողականն կշտամբութիւն,

Ստոյգ են հատուցմունք քո,

Եթէ յանդունդս խորոց սուզեսցես,

Թէ զկենդանութիւն շարժմանս բարձցես,

Թէ զքանիս զաւրութիւն ունայնացուսցես,

Թէ զաշացս պատուհանս ստուերացուսցես,

Թէ զկենացն ճաշակ ի քեզ ինքն ամփոփեսցես,

Թէ զիասարակաց կերակրոյս դարմանս բարձցես,

Թէ զաւուրցս հարստութիւն համառաւտեսցես,

Թէ ընդ իշման քաղցրութեան ցաւոյ եւ հուր տեղասցես,

Թէ ի լրութենէ բանի քոյ սովեցուսցես,

Թէ զականջացս դրունս խցցես,

Թէ զշնորհիդ ձիր կտրեսցես,

Թէ զգէտին յատակի ոտիցս սասանեսցես,

Թէ յանձկալի երեսաց լուսոյդ քոյ հանցես,

Թէ ի համաւրէն աշխարհէ աստի հերքեսցես,

Թէ փայլատակմամբ հրոյ պակուսցես,

Թէ անբժշկական ցաւադ դատեսցես,

Թէ դիւաց չարաց մատնեսցես,

Թէ զազանաց ժանեադ մանրեսցես,

Թէ հողմով ցասման հոսեսցես

Եւ թէ այլ ինչ նորոգ արարած տանջանարանաց կազմեսցես՝

Չար, քան զտարտարոսն,

Եւ սաստիկ, քան զգեհենն,

Թունաւորագոյն, քան զորդունսն,

Տարակուսելի, քան զխաւարն,

Երկիւղագին, քան զխորխորատն,

Ողորմելի, քան զմերլութիւնն,-

Վկայեմ անձամբ անձին՝ յոյժ պարտական գոլ սոցա:

Գ

Եւ քանզի յաւէտ տպաւորագոյն են նմանութիւնք փոխատրութեանցն

Առ ազգակցութիւն մեղանաց,

Իբր պատկերակիցք, միատեսակք, զուգաշալիղք՝

Նշանակիչը այսր խորհրդոյ,

Արդ կարեւոր է խոստովանել եւ յանդիմանել զերեսացն ծածկոյթս՝

Առ ծանալթութիւն խնդրողին:

Որպէս զի ոչ ջերմն սիրով առ ընկերին կարիս մատուցայ,

Յիրաւի ի նախնումն վտանզին տագնապեալ սառնում:

Եւ զի ոչ զցանկականն խրոխտականութիւն սանձեցի,

Յարժանի կրեմ եղլելիս զանզրվանալի զկիզումն:

Եւ քանզի ոչ սիրեցի զլուսոյդ աւետիս,

Արդար հատուցմամբ ի մթութիւն ըմբռնողական

Սիզին կորստեան վրիպեալ դանդաշէմ:

Եւ զի ոչ խտրեցի զմանունս փոքրունցն յանցանաց,

Իբր անվնասակարք վարկանելով,

Պատկանապէս ի խածանողականացն

Զազիրն զեռնոց խթեալ խցոտիմ:

Եւ զի ոչ ձեռն կարկառի առ կիրս վտանզաւրին՝ այց առնել նմին,

Ի դէպ իսկ, ըստ զծագրութեան այսր աւրինակի,

Ապականութեանն զբոյ նուիրեալ մատնիմ:

Դ

Եւ արդ, ո'չ յաստուածուստ ամենաբարի զանձուցդ՝ չարիս,

Եւ ո'չ ի լուսոյդ նշողից՝ խաւար,

Եւ ո'չ յապահնութենեղ՝ զայթակղութիւն,

Այլ ես ինձեն կորստեան որդիս զտի զայտոսիկ:

Մեղանք անարէնութեան իմոյ զանձեցին,

Նիւթեցին զայսքանեաց բարկութեան մթերս:

Հոգու իշխանին մոլութեան հնազանդեալ

Թողի զտեղի քո նորա,

Հստ Գրոյն խրատու յանդիմանութեան:

Ե

Եւ քանզի յայտնեցաւ յետուստ զաղտնեաց առականաց մարմնոյս անդամոց

Եւ արկաւ զերեսաւք կերպիս անվայելուց ստուեր ամաւթոյս,

Հստ մարզարէն առակի,

Տզեղս ցուցեալ զիս ամենեւին՝

Իբր մերկացեալ խայտառակեցելոյ պոռնկի,-

Ծագեա՛ յիս զլոյս քատութեան, արքայ երկնաւոր,

Զի թաւթափեալ զմեղլաց փոշիս,

Հստ աւետեաց ձայնին դարձելոցն ի Բարելոնէ,

Նստայց վերստին՝ կանզնեալ ի հողոյ,

Եւ ի հաստատութիւն յուսոյդ հիմնացեալ անսասանելի,

Հստ եսայեան բանին,

Զգեցեալ զզաւրութիւն բազկի կարութեան նախնում մաքրութեանն՝

Վասն մեծութեան փառաց քաղցրութեան ամենապարզեւ քո աստուածութեանդ:

Աւրինեալ յախտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ Ի

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱՒՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Տեր, տէր, անոխակալ եւ երկայնամիտ,
Ներող, բարեգութ, հզար, ողորմած,
Սիա ձշմարտութեամբ են գործք քո,
Եւ խոստովանեալ՝ դատաստանք քո:

Վկայեալ են ընտրութիւնք քո, տեսող ծածկութից:
Ընդ երից երջանկաց մանկանցն,
Որք կիզանողական բոցովն փորձեցան
Եւ ոչ վնասեցան ի Բարելոնի,

Զնոցա թախծութեան զերզն հառաչեմ.
Մեղայ, անաւրինեցայ, յանցեայ, ապստամբեցայ
Եւ պատուիրանաց քոց ոչ անսացի:

Եւ քանզի մաքուր գոլով ի վնասուց նոքա,

Եւ զայս խոստովանութիւն գոչէին,

Իսկ ես ընդ նոսին նովին աղերսիւ

Զայնակցեալ սմին ողբոց երգութեան,

Եւ ա'յլ յաւելից՝ ամենապարտս մահու:

Ընդ Դանիելի երանեալ եւ սուրբ մեծ մարգարէի,

Որ ի քում հարազատութեան ազգականութենէ

Տանն Յուղայի շառակի ընտրեալ,

Զնորայն առեալ ընդունական եւ նուիրական բանից պաղատանս,

Իմովս պատժականութեան գոշմամբ հեծութեանս եւ ա'յլ կրկնեցից:

Բ

Ի մէջ գիտութեանս անպատշաճականս զնացի՝

Զարտուիդի սխալեալ դժնդակապէս,

Այս է՝ ամենայնիւ ամենայն իրաւք մեղանչէլն:

Ըստ սահման կշռութեան կամաց քոց արտաքս վազեցի,

Որ է հաւաստի կերպարան բասիր անաւրէնութեան:

Անզիտիցն չափոց չարութեան գործոց լրումն յաճախութեան նիւթեցի,

Որ է ճշգրիտ պատկեր յանցաւրութեան:

Սպառնացար, եւ ոչ զարհութեցայ,

Արգահատեցեր, եւ ոչ երբէք լուայ,

Որ է ապստամբութեան յայտնի նշանակ:

Գ

Քեզ արդարութիւն հանդերձեցեր, բարերար,

Եւ ինձ ամաւթ եւ պատկառանս պատրաստեցեր,

Քեզ՝ փառս վայելչականս, եւ ինձ՝ նախատինս յարմարաւորս,

Քեզ՝ քաղցրութեան յիշատակ, եւ ինձ՝ մաղձ քացախեալ ի կատարածի,

Քեզ՝ բարեբանութիւն անլուելի, եւ ինձ՝ ձայնս ողբոց աղաղակի,

Քեզ՝ աւրինութիւնս երգոց խնկելի, եւ ինձ՝ մերժումն տարազրութեան,

Քեզ՝ իրաւունս բազմարժանիս, եւ ինձ՝ պատասխանատութիւնս ամենավարանս,

Քեզ՝ բարձրութիւն անձառ գովեստից, եւ ինձ՝ զամին լիզելոյ պատիժ ձաղանաց:

Դ

Եւ արդ, ընկալար դու բարեաց ընտրութեանց անկշիռ սահման՝

Զրոյոցդ ախտրժականաց կնդրկաց պտող վերառեալ ըստ քեզ,

Եւ ես՝ զիմոյս աստին առ սմին

Պարսաւանս յոգունս կրկնակի բարդեալ ինձ ըստ իս:

Իսկ եթէ անարատիցն մաղթանաց այս էր յանձնառութիւն,

Իսկ ինձ զուքըս հիւսեցից շարս եւ տողս բանից դարովականաց,

Որ քան զամենայն դժնեայս յաւետ վրիպեցայ:

Մոլորեցայ անառակ ընթացիւք ի միտս վայրենիս,

Յանդզնեցայ շրթամբք խաւսից ի բանս երկրաւորս,

Զակատեցայ անկասելի ի պատկառելեացն գործոց,

Փրացայ, վերացայ, որ յետ սակաւ մի ժամանակի

Ի հոդ մահու եմ իջանելոց,

Գոռոզացայ, բարձրացայ, որ եւ ոչ զգրաւական շնչոյս

Տուրեւառութեան ունիմ ի ձեռին:

Ե

Ամբարտաւանեցայ փոշիս շնչաւոր,

Ամբարհաւաձեցայ կաւս ձայնաւոր,

Հպարտացայ հողս անարգութեան,

Ի վեր ամբարձայ մոխիրս մերժելի,

Բազուկ կառուցի բաժակս մանրելի,

Տարածեցայ առաւել իբր վեհ

Եւ դարձեալ իբրեւ զիերքեալ առ իս ինքն ամփոփեցայ,

Բարկութեան բոցով ցոլացայ տիղմս բանաւոր,

Իբր զանմեռ ոք մեծամտեցի,

Որ ընդ քառոտանեաց մահու եմ փակեալ:

Գիրկս արկի կենցարոյս սիրոյ

Եւ ի քեզ թիկունս, փոխանակ դիմաց, դարձուցի,

Ի թոյշս մտաց ընդ խաւար խորհրդոց սլացայ,

Զանարատ հոգիս մարմնոյս փափկութեամբ յաւետ վտտեցի,

Զգաւրութիւն աջական կողմանս տկար արարի,

Սհեկանացս կայից ուժգնութիւն տալով՝ յաղթեցի,

Զքեզ իսկ տեսի հոգացեալ վասն իմ,

Զոր չէ աստ գրելի, եւ ոչ պատկառեցի:

Զ

Իբրեւ զիաւ վայրենի սրացայ, ըստ ովսէեան բանին առ Եփրեմ

Ի նախնին իմ սովորութիւն,

Յաղաթարանն վայրի ընդ պատաղմունս այսր կենցաղոյս շրջանակեցայ,

Ոչ կացուցի յոտին զերիվար մտաց երասանաւ բանին,

Ընդ իին չարութեանցն նորոգ ինքնաստեղծութիւնս գտի,

Անտրս, ըստ Յորբայ, ծանունս եւ անտանելիս ինձէն ինձ սաստկացուցի,

Առիգած անկարկատելի, ըստ Երեմիայ, զանձն իմ արարի,

Իբր զվիժած անզրելի կոչման, ըստ առակարկուին,

Ի մարդկանէ համարոյ եղծայ,

Իբր զիանդերձս ինչ ապարահից, ըստ եսայեան բանին, զազրացայ:

Որպէս զթրծեալ աման խեցեղեն՝ փշրեցայ անարձարծելի,

Ըստ բամբասանացն Եղումայ ի մարգարէն՝

Զշորրորդ չափն անարկնութեան սատակման ինձ պատրաստեցի:

Եւ զիւնչ ստութիւն առ այս՝ եւ զայս յաւելու ընդ այս.

Քանզի զվրանն իսկ դիւնուեր Մողոքայ

Առի ինձ այսրէն առ դժոխոցն ժառանգութիւն,

Լքեալ զերկնայինն՝ յեղանակաւ իմն աւրինակի նմանագիր ձեւակերպութեան,

Որպէս առակ պատկերի աստեղն Ռեփանայ բարելականի,

Յիսրայէլ պատուեցեալ, ցուցաւ ի Սինա:

Է

Իսկ արդ, զի ի նախնի շնորհին համարձակութենէ դարձեալ՝

Փոխեցայ, զրկեցայ, ելայ, հեռացայ,

Բաժանեցայ եւ անպատուաստելի կտրեցայ,-

Արդ, ընկալ զիս, Տէր, վերստին կերպարանեալ ի պատկեր հոգւոյ,

Զանարժանս կենաց՝ իբր զմահապարտ, իբր զշարագործ,

Իբր զպատկառեալ, իբր զկոխան եղեալ բանսարկուին,

Որպէս զանքժշկելի մատնեցեալ, որպէս զիասեալ յատակս մահու,

Որպէս զզարշեցեալ, որպէս զիտուան գտեալ քո կոչմանդ,

Որպէս միանգամայն ի կորուստ վարեալ,

Որպէս դեզերալ, որպէս վանեցեալ, որպէս սարտուցեալ,

Որպէս տարակուսեալ, որպէս թշուառացեալ, որպէս վհատեալ,

Որպէս կործանեալ, որպէս խորտակեալ, որպէս բեկեալ,

Որպէս թախծեալ, որպէս յոզի տրտմեցեալ, որպէս թշնամանեալ:

Ը

Իսկ դարձեալ ակնարկելով քո, զթած,

Մարդասէր, հզար, ի յաղերս բանին՝

Որպէս զջացեալ, որպէս խոստովանեալ,

Որպէս ի յոտս քո դիմեցեալ, որպէս զապաշխարեալ,

Որ կշռես, զրես եւ մեծ համարիս զիառաչ հոգւոյ

Եւ զագդումն շնչոց հեծութեան,
Զկսկիծ շրթանց, զպաքել լեզուի, զտխրականութիւն երեսաց,
Զկամն խորհրդոց եւ զյաւժարութիւն խորութեան սրտից,
Որ փրկութիւնդ եւ անձանց եւ տեսող ոչ զործեցելոց,
Եւ ստեղծիչ բոլորից, եւ բժիշկ վիրաց աներեւութից,
Պաշտպան յուսացելոց եւ բարեխնամող տէր ամենեցուն:
Եւ քեզ փա-ոք յամենայնի յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԻԱ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ քանզի ես ինձէն անձամբ իմով ինքնազրաւ ի մահ՝
Ոչ կացի երբեք ի յոտս մարդոյ
Եւ ոչ սիրտ բանականի ստացայ, ըստ Գրոյն,
Եւ քանզի ոչ փոփոխեցայ ի նախակարգելոցդ,
Եւ ոչ ընդ բարտոք ուղին ընթացայ,
Ընդէքր ոչ զիստորնական հետոցն խաւարայնոց զդէմս ցուցից
Ի սահման կարգի այսր ընթերցուածոյ:

Առ որս ածեալ յարմարեալ առ սոյն զկերպարան տեսակի բանիդ երեսաց,
Ըստ վերագոյնդ նշանակելոյ անփոխադրելի պահելով՝
Խոստովանեցայց վերստին դարձեալ աստանաւը
Զմնացեալ չարութեանցն զբիծս, զոր յաջորդաւդ է իմանալի:

Բ

Աւտար ժանտագործս արժանապատիժս
Աձեցուն արարի գնացիք անսաստութեան զգունդն Բելիարայ,
Կաքաւս կայթից եւ ցուցս վազից
Խաղալկացն դիւաց գարշելեաց՝ ճարտար խարողաց
Ծովութեամբս իմով շնորհեցի,
Գանս գաղտնիս եւ խոցուածս անյայտս
Ի կործանեցելոցն դահճաց ընկալայ:
Ոչ հերքեցի զվանեալսն խաչին Քրիստոսի,
Քան թէ անդրէն առաւել կրկին իսկ զարացուցի:
Վասն իմոյ հիքոյս անաւրէնութեան
Անունդ Յիսուսի հայիոյի ի մէջ այսականաց,
Որպէս վասն Խրայելի՝ ի մէջ հեթանոսաց:
Ճարուածս հարուածոց վնասակարս ապականութեանց, ժանզոյ եւ թրթրոյ
Եւ այլոց կերչաց՝ վատնողաց զաղիկ հոգւոյս,
Ըստ սրբոյն Յովելայ հրաշական ողբոցն,
Որ ի ցոյցս երկրի վասն Խրայելի՝
Յառակս հինից եւ չարաց հոգւոց,-
Յիս ինքն տնկեցի,

Ստերծանել զնոսսա պատրաստեցայ, քան թէ սատակել:
Քիւրս կուտեալ հաւաքեցի անձին իմում մարտիկս մահազէնս,
Կշտամբիչս ինձ գոյացուցի՝ անիրաւս եւ անպատկառելիս,
Ներհակս ինձ զարացուցի՝ պապոււմս եւ անկոռւելիս,
Դատինս ինձ առի մասունս ընդ քաղցրաւենեաց ճաշակացն,
Առ ստացողն՝ միշտ նենզաւորս,

Եւ առ բանսարկուն՝ յաւէտ հաւատարիմս:

Գ
Աւա-դ աղէտիս, վիշտ վտանզիս, խաւար ամաւթոյս, մութ պատկառանացս,
Զիաւրդ եւ առ բանիս յանդիմանութիւն համարձակեցայց.
Մեծ է ձայնս գուժի, եւ անբերելի՝ բողոքս աղաղակի:
Քանզի թէ զիոզիս իմ էր տեսանել,
Տգեղս եւ նուադս եւ ամենելին ներգեւեալս,
Յաւովը հեծութեանս ի վերջինս վարեալ վարանումն
Եւ մրձութեալ, աղտեղէալ գունով զարութեան՝ իբր զպաշտաւնատար մեհենի,
Վասն զի նոյն է սպաս տանել ձուկեալ պատկերի եւ մեղաց ախտի:

Դ

Արդ, ես գնացի ընդ այս ձանապարհ կորստեան հետոց խաւարի,
Եսուու զբաժինն քո ցանկալի յանապատ անկոխ, ըստ մարգարէին,
Որ առ քահանայսն Խորայելի ամբաստանութեան:
Եւ զիաքրդ ասացից անձին իմում մարդ գրեալս ընդ անմարդիս,
Եւ իշքը անուանեցայց բանական անբանիցն յիմարութեան կցորդեալս,
Եւ ուրապէս կոչեցայց տեսանողական՝ մթացուցեալ զլոյս, որ յիս,
Եւ ընդէքր համբաւեցայց զգայական՝ զիմաստիցս դրունս փակեալս,
Կամ որոքվը ցուցայց տպաւորութիւն նկարագրութեան անեղծին շնորհի
Անձամբ ինձէն յոզի մահացեալս,
Նաև ոչ շարժողական եւ կամ շնչական ունիմ անուանել,
Թող թէ հոգեկան կամ մտաց ընդունական:

Ե

Անպիտանս ի թիւս անաւթոց,
Անարզս ի քարինս որմոց,
Արհամարհեալս ի կարզս կոչեցելոց,
Վատթարս ի յազզս հրաւիրելոց,
Արհաւարաւք մահու պակուցեալս,
Անխրախուսելի ի բոլորեցունց՝ ցաւովքն եւ տանջանաւքն Երուսաղեմի,
Հստ Երեմիայ բանին խրատեցեալ,
Պակասեալ աւուրցս ի հեծութենէ, եւ ընթացք ամացս՝ ի հառաշմանէ,
Հստ նուազարանաց երգողին:
Իբր ասուի՝ ի ցեցոյ, եւ փայտ՝ ի յորդանէ,
Հստ իմաստնոյն բանի, ի խիթմանէ սրտիս հալեցայ,
Իբր զոստայն սարդից մաշեցայ, ըստ սաղմոսողին, եւ խոտան գտայ,
Իբր զամպ առաւատտեայ եւ զցաւդ վաղորդայնի,
Հստ մարգարէութեանն ձայնի, սպառեցայ:

Զ

Այլ ոչ ի մարդ որ ունիմ զյոյս,
Եթէ անիծեալ ի տեսանողէն՝ անյուսադրելի վհատիմ,
Այլ ի քեզ, Տեր իմ ոգեսէր,
Որ ընկդմեալ ի քոյդ գթութեանց բարեաց անբաւից
Եւ ի բեւենելոյն ժամու ի խաչին՝
Սաղթեցեր մեծդ ողորմութեան
Առ Հայր քո բարձրեալ՝ քո չարչարողացն:
Արդ, շնորհեա' ինձ յոյս քաւութեան, կեանք եւ ապաւէն,
Եւ ի տուր շնչոյս թշուառի՝ առից զոգիդ քո բարի:
Եւ քեզ, ընդ Հաւը, Հոգուվդ Սրբով՝ զաւութիւն,
Յաղթութիւն, մեծութիւն եւ փա-ոք յախտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԻԲ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԲԱՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԾՈՅ

Ա

Դարձեալ այլաբանեցից՝ ի նոյն շարունակ բարդեալ
Զկշտամբանացս եղանակ դպրովեալ անձինս,
Ածեալ մատուցեալ, կրկին կացուցեալ նովին պատկերաւ ի նոյն պայմանի.
Թերեւս գրեսցէ ինձ ամենազէտն
Զայս յանդիմանութեան դատակնիք կսկծեցուցանողականս բանի՝
Ճշմարիտ խոստովանութիւն համայնից գործոց գաղտնութեանց չարեաց:

Բ

Այլ ոմն ձիս խաւսնական, կարծրերախ, սանձակոտոր, արձակերասան,
Յովլանակս անհամբոյր, վայրենական եւ անկրթական,
Երինջս աւողական, անուղղական եւ անվարժական,
Մարդս մոլեզնական, տարագրական եւ կորստական,
Սանուկս մեղաճչական, անխրատական եւ վարատական,
Տնտեսս մահապարտական, տարտամական եւ անզործական,
Բանականս անասնական, գազանական եւ անմաքրական,

Զիթենիս ամայական, անպտղական եւ կործանական,
Մարմինս հոգուոյ իմ թախծողական, դատողական եւ տանջողական,
Խոցեալս անքժշկական, անխնամական են անկանգնական,
Ուսկի շարս կայսերական, արդվատնական եւ անզտական,
Ծառայս սխալական, փախստական եւ թշուառական:

Գ

Ահա ես ինքն ինձէն կամաւորապէս անձնամատն եւ մարմնակործան,
Հոգեկորոյս եւ միշտ մտախար,
Կամակոր իսկ եւ սրտաբեկ,
Ուշամոռաց եւ հանձարազրաւ,
Զգայազիրկ եւ իմաստասպար,
Յայրատատես եւ եղեռնալուր:

Ես աստուստ եւ անդրուստ բնաւիք բորբոքմամբ

Մահաբեր երկամբ վնասեալ,

Ոչ միով իւիք տեսութեամբ

Ի գործ ընտրութեան քեզ պիտանացուս, տէրդ բոլորից:

Ողբամ զորովայնն, որ երկնեացն զիս,

Աշխարեմ զստինսն, որ դիեցուցին.

Ընդէքր ոչ մաղձ մակարդէալ ընդ կաթին ձգեցի,

Եւ զիաքրդ ոչ դառնութիւն ինձ ընդ քաղցրութեան ջամբեալ մատուցաւ:

Դ

Զի թէ ես ինձէն անձին իմում

Դժնեայ դատախազ համբարձայ այսքանեաւք բանիք

Եւ ունիմ տակաւին զսուր բարկութեանս անխոնարհելի,-

Ուշ ոք յերկրածնաց աստի զիս ողոքեսցէ:

Զամենայն խայտառակեցից,

Զքնաւ էութիւնս դատեալ տուժեցից,

Զհամարէն վնասակարացն զգունդ գանեցից,

Զխոցողացն զինուորութեանց դատախազեցից,

Զգայականացն զիխաւորութիւնս կշտամբեցից:

Մեղայ ամենայնի յամենայնի, ողորմեա', զքած:

Ոչ նոր ինչ զտեր յիս զյանցանացս պարտեաց մառախուդ,

Այլ նոյն եմ յաւէտ նովին պատահմամբ պարտաւորութեան՝

Անկցելի ձորձով սխալեալ առաջի քո՝ անփոփոխելի,

Եւ դու միայն իսկապէս զքած, արինեալ, մարդասէր,

Ընդ աջմէ իմոյս փրկութեան կանխեալ ներութեամբ անայլայլելի:

Ե

Արդ, մատո՛, խնամակալ, հզաւր, երկնաւոր, բարի,

Ամենից հաստիչ յոչէից,

Զքանիդ զաւրութեան իմաստից կայծակն

Ի գործի ազդման լեզուիս շարժութեան,

Առիթ մաքրութեան յամենուստ զգայականաց զոյաւորութեանց

Յիս մասնաւորելոց՝ քո ձեռակերտից,

Սորաւր առ ի քէն եղելովք եւ բժշկելովք կրկին հանդերձանաւք,

Անպակաս ձայնիւ, անհատ բարբառով քեզ վերընծայել գոհաբանութիւն՝

Ի փառս մեծութեան Հաւրդ քո՝ Աստուծոյ մերոյ, յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԻԳ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Տէր Աստուած ամենայնի, զարաւոր յամենայնի,

Անպարազիր, անվայրափակ տեղի ամենեցուն,

Բոլոր իսկութեամբ հուպ յամենեսին,

Անուրեք վայրից, եւ չիք սահման առանց քո,

Ո՛չ երեւեալ երբէք եւ ո՛չ տեսականութիւն առանց քո ծագման լուսաւոր:

Փառք ահաւորութեան, անուն անհասութեան, կոչումն մեծութեան,

Զայն անբաւութեան, իսկութիւն անքննութեան,

Անմատչելի հեռաւոր եւ անընդմիջելի մերձաւոր,
Տեսող հեծութեան, նկատիշ թշուառութեան,
Սաւտակաց թախծութեան, ամենաբոյժ հնար անձարութեան,
Հայր զքութեանց, ծագող ողորմութեան, Աստուած միխթարութեան:

Բ

Հայեա'ց, Տէր, ողորմութեամբ ի պատկեր վշտաց դառնութեան
Բազմավտանգ կրիցս կարեաց, զոր հանդէպ քո տարածանեմ,
Կցորդակի' ց լեր բժշկապէս,
Եւ մի' ի խոյզ ընտրութեան կոչեր դատաւորաբար:
Արդարեւ մեծ է վտանգ տարակուսանաց ցաւոց այսր վարանման,
Ցործամ իցէ մարմինն մեղաք գրաւեալ,
Եւ անձն՝ ի գործոց չարեաց ոչ մեկուսացեալ,
Գործնականացն գործի՝ սովորութեամբն կարեաց կապէալ,
Զանգուածն հանդերձանաց՝ մահացու կրիւք շաղախեալ,
Զգայութիւն սրտին իմաստից՝ խեթի խոցութեալ,
Ակնկալութիւն բարեացն՝ բնաւին բարձեալ,
Եւ ի բանականութեանն՝ ընդ անասունս դասակարգեալ,
Եւ զազիր զարշութիւն՝ ընդ գոյութեանն շարամանեալ,
Եւ տեսականացն ողջ ելով՝ իմանալիքն վիրաւորեալ,
Եւ ի սաստկութենէ յանցմանցն յիշատակի՝ յաւէտ յուսահատեալ,
Եւ տագնապաւ նախագործելոցն՝ միշտ տարակուսեալ,
Եւ յստակութիւն աղերսին՝ իսպառ պղտորեալ,
Եւ խղճի մտացն յուզմանց՝ կրկին ձենձերեալ,
Եւ ձեռն ի մաճի գործոյն՝ զյետնոցն հետազաւտեալ,
Եւ կերպ ի յառաջ դիմեալ՝ ուոք ի վերջ կոյս յետահարեալ,
Եւ զիտութեամբ էիցն՝ ի չիցն միշտ խարեցեալ,
Եւ ի մտացն մարտ՝ ի փոքրունցն յաղթահարեալ,
Եւ ի թառանչ սրտին՝ հազարին դուռն հրդեհեալ,
Եւ խոնա զաւրութիւն քմացն՝ ամենայն ուրեք տոչորեալ,
Եւ անարեւ միզով՝ յամենայն մասանց պարփակեալ,
Եւ լայնութիւն ակնկալութեանն՝ ամենեին իսպառ ամփոփեալ,
Եւ անբերելեացն տոյժ՝ ի զգալիսն տպաւորեալ,
Եւ եղկութիւն կորստեանն՝ ի յուշ անդ եկեալ,
Եւ դատակնիք հատուցմանն՝ ի դիւանի մտացն գրեցեալ,
Եւ բարերարին ակն՝ ի ցասումն իմն երեւեցեալ,
Եւ լրյսն բնութեամբ՝ զանգուածոյ հողոյս զայրացեալ,
Եւ ահաւորութիւն էին՝ ընդ փոքրկութիւն բնութեանս ընդհարեալ,
Եւ միշտ որոտմամբ բանից՝ բանաւոր մոխրոյս բարկացեալ,
Եւ իրաւանցն վիմաւր՝ զարժանիս մահու կոշկոճեալ,
Եւ որ իմն է տաղանդ՝ յանառակս աստէն կորուսեալ,
Եւ պատուական իրին ստացուած՝ իբրեւ անարզ յերկրի թաղեալ,
Եւ տաժանմանցն արզասիք՝ ծուլութեանն մթով ծածկեալ,
Եւ իբր զի բաց բարձեալ նշմարան ձրագի՝ չերեւեալ,
Եւ պատասխանարան լեզուիս՝ յիրաւանցն ատար՝ կարկեցեալ,
Եւ անհամբոյր շրթանցս դրութիւն՝ արինաւոր դատմամբ պապանձեալ,
Եւ յուզմունք մտացս՝ ի զանազան մասունս ցնդեալ,
Եւ զկեալն ի վերայ աւգուին՝ ոչ ինչ զիտացեալ,

Եթէ կշռութիւն բարոյն ընտրութեան՝ յիմար երեւեալ,
Եթէ ընթացը էլիցն՝ նահանջմամբ չարին խափանեալ,
Եթէ վառարան իւղոյն՝ ածիւնովն հնոցի լցեալ,
Եթէ անուանս զիր՝ ի կենաց մատենէն եղծեալ,
Եթէ կշտամբանք ընդ երանութեան՝ անդ արձանացեալ:

Գ

Եթէ զինուոր տեսանեմ մահու ակն ունիմ,
Եթէ պատզամաւոր՝ յստութեան,
Եթէ մատենազէտ՝ մուրհակի կորստեան,
Եթէ աւրինաւոր՝ անիծից,
Եթէ աւետարանական՝ փոշոյ ոտիցն թաւթափելոյ,

Եթէ բարեկրան՝ յանդիմանութեան,
Եթէ ապառում՝ կսկծման:
Եթէ ջրովն ընտրութեան փորձիմ՝ խորտակիմ,
Եթէ դեղ ինչ դատման ձգեմ՝ սատակիմ:
Եթէ քերս նկատեմ բարութեան՝
Ի կարծեաց չարեաց փախնում,
Եթէ ձեռն համբարձեալ՝ կորանամ,
Եթէ փոքր ինչ խրտուիլ՝ սարսեմ,
Եթէ սակաւ մի թնդիլն՝ ընդուստիմ:
Եթէ ի խրախճանս ըմպելեաց հրաւիրիմ՝ դողամ,
Եթէ մեծիդ յանդիման լինիմ՝ սարսափեմ,
Եթէ ի հարցումն բանի կոչիմ կարկիմ,
Եթէ իրաւամբք քննիմ՝ համբանամ:

Դ

Արդ, այսքան ամենաթշուառ եւ ողորմագին տարակուսանաց,
Ի վերայ միմեանց բարդելոց,
Որք զսորեւ զգայականաց սրտիս գոյութեան ի ներքուստ անդուստ
Անբժշկական ցաւաք, աներեւակի նետիք խոցուտեալ,
Անարտարերելի, մշտակիր, յարամնաց, հանապազամուխ
Բեւեռեալ աստուստ ընդ հոգւոյ,
Լցեալ շարաւով, կրկին հարուածով,
Վտանգ սատակման մահու գուշակին:
Թարախ մթերից, պատեալ զերկաթով, զաղտնեաց ծածուկք
Ազդեն ինձ տագնապն՝ վերս պահեալս անխնամարկելիս
Ընդ ելս շնչոյս տուրեւառութեան,
Յորոց նեղութեանց չարաչար Ճնշեալ աղաղակ ձայնիս,
Խաւնեալ արտասուաք, կողկողագին թախծանաք հոգւոյ,
Բարեգործիդ հնարաւորութեան՝
Յերկրաստեղծիցս նահատակաց ընդ իմ մաղթողաց յերկինս առաքեմ:
Վերջին հեծութեամբս եւ ես ընդ նոսին
Արտասուաք ողբոց, ամեներումբ նուիրողաւք,
Զաղերսանս ըղձիցս ի ստորնայնոցս աստի յերկինս առաքեմ:
Շնորհեա', Տէր, անդորրութիւն կենաց հանգստեան
Ողորմելի վաստակեցելոյս ի յընդունայն երկրագործութեանս,
Համայնդ յամենայնում, ամենայնիւ ստացեալ քեզ փառս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԻԴ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՃԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ՆՈՐՈՑ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ արդ, որուց ինդրոց արժանաւոր վարկանելով զիս՝ մատչիմ աղերսել.
Արքայութեագնն, յորմէ վրիպեցայ,
Թէ փառագոյ վայելչութեան, յորմէ զրկեցայ,
Թէ կենացդ անմահականաց, յորմէ հերքեցայ,
Թէ ընդ հրեշտակսն պարակցութեագն, յորմէ տրոհեցայ,
Թէ ընդ արդագրսն մասնակցութեան, յորոց Ճեղքեցայ,
Թէ ուժուո որթոյն կենդանւոյ, յորմէ քանցեցայ,
Թէ ուստ տնկոյն բերկրութեան, յորմէ գաւսացայ,
Թէ ծաղիւկ փառացն շնորհի, յորմէ թափեցայ,
Թէ պանծանացն ժառանգաւոր, յորմէ կորացայ,
Թէ հայրենի ծոցույն հարազատ, յորմէ ընկեցայ:

Բ

Եթէ զգեստուգն լուսոյ պարձիմ, յորմէ մերկացայ,
Եթէ ի ստացուց դարձին յուսացայց, յորմէ խորթացայ,
Եթէ ի լուսուց իղձս դիմեցից, յորմէ մեկնեցայ,
Եթէ Յիսուսի յուսկերսն յալիմ, յորմէ մերժեցայ,
Եթէ ի թեւս նորագ մերձիմ, յորմէ աւտարացայ,
Եթէ յապաւէնն ապաստանեցայց, յորմէ խեթացայ,

Եթէ ի փրկութեանն նորոգութիւն, յորմէ մահացայ,
Եթէ ի զգաստութեանն զուարթութիւն, յորմէ ես լքայ,
Եթէ ի կանոքնն կենաց ուխտի, յորմէ փոխեցայ,
Եթէ ի սահմաքնն հաստաղրական, յորմէ սահեցայ,
Եթէ յանշարձ վիմիքն պնդութեան, յորմէ սասանեցայ,
Եթէ ի շաքր գումարտակին, յորմէ հոսեցայ,
Եթէ ի քաղաքքն անդրանկաց շինիմ, յորմէ գերեցայ,
Եթէ հանապազորդեան հացիքն աղալթեմ, զոր ոչ վաստակեցայ,
Եթէ փոխսարդութիւնն երկանցն խնդրեմ, յոր ոչ քրտնեցայ,
Եթէ պարզեւաւէքն պսակեցայց, յոր ոչ հանդիսացայ,
Եթէ արձաքն ինձ կենաց գրեցից, յորմէ ջնշեցայ,
Եթէ զերախտեացդ ձիքը յիշեցից, զոր միշտ մոռացայ:
Գ

Ահա հատաւ եւ կամ խզեմաւ լար կենաց յուսոյն,
Տիրեցայ ի բորոտութեանցն զարշութենէ՝ համայն ախտացեալ,
Ամենայնիւ սպառեալ զմարմինս ապականութիւնն,

Շրջապատեալ՝ մեռոյց Աստուծոյ:

Դոյզն պալար փայլունակ, տգեղ, լսնացեալ
Մնացուած ինձ պահեալ նախունակ երկոյիմի կերպին,
Որ զկրկին անմաքրութիւնն նշանակէ:
Պարծանացն նշոյլ ամենեւին ինձ շիշաւ,
Փրկութիւնն մատնեցաւ, բարին ստուերացաւ,
Ելք կենացն բնակին փակեցաւ,
Միմիթարութիւնն բարձաւ,
Դատաստանին ատեան մերձեցաւ,
Թոյնք մահուն ինձ արծարծեցաւ,
Սպանեալն զրկին ինձ կենդանացաւ,
Լաստին դադարք վիմաւք խցաւ,
Շաւիդն յուսոյն կուրացաւ,
Շնորհին ծածկոյթ յինէն մերկացաւ,
Փառացն վայելչութիւն ստուերացաւ,
Հանձարն առաջնորդական խափանեցաւ,
Կշտամբանացն փուշ բազմացաւ,
Անարէնութեանն ուղէշ ծաղկեցաւ,
Բոց գեհենին ինձ բորբոքեցաւ,
Ծառայութեանն լուծ սաստկացաւ,
Ստրկութեանն կապ զարացաւ,
Ունողն յարկին կառուցման ահա անկաւ,
Բարձրութեանն վստահարան կործանեցաւ,
Ընտանութեանն միաւորութիւն անջրպետեցաւ,
Սրբութեանն սիրող Հոգին Աստուծոյ տրտմեցաւ:
Դ

Եւ քանզի զվերջինն համբութեցի դառնութիւն,
Տանջանս, իւթս, տխրութիւնս,
Վիշտս հոգեկանս, ցաւս անխնամարկելիս,
Տարակոյս անյուսադրելիս, ամաւթանս անպարութելիս,
Խայտառականս անվերարկելիս, պատկառանս անհամարձակելիս,
Փախուստս անդառնալիս, հալածանս անմարդասիրելիս,
Երկայն ուղեւորութեան ապաձեռն անթոշակութիւնս,-
Իսկ դու փրկութիւն, զարութիւն եւ աւգնութիւն,
Ողորմութիւն, լուսաւորութիւն, քաւութիւն եւ անմահութիւն,
Տեր Յիսուս Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ կենդանոյ,
Արարիչ երկնի եւ երկրի:
Որ ընձեռես ջուր պասքելոցն ի ծարաւուտ վայրս անապատի,
Աւրինեալ, բարեգութ, հզաւր, մարդասէր,
Երկայնամիտ, ինամակալ, ինարաւոր, այցելու,
Պաշտպան աննախանձ, պահապան յաղթող,
Կեանք անկորուստ, միջնորդ երկնային,

Լիութին աննուազ, երանութիւն տաւնելի,
Զեռն ձգեալ սիրոյ ողորմութեան քոյ աջոյ՝
Ընկա'լ եւ մատո՞ քաւեալ եւ սրբեալ զիս՝ զամենապարտս,
Բանդ կենդանի, առ հաւասարապատի քո հոգի,
Զի քեւ վերստին հաշտեալ յիս դարձի,
Եւ ի ձեռն քո իւրովն կամաւք մաքուր նուիրեալ,
Զաւրեղն ինքնութեամբ զիս Հաւր ընծայեալ,
Անդէն առ նմին նովիմբ միշտ ի քեզ
Շնչոյս ողջունի կապեալ ընդ շնորհիդ՝
Ի քեզ միանալ անբաժանելի:

Վասն որոյ քեզ, ընդ Հաւր քում, Հոգւովր Սրբով,
Երբեակ անձնաւորութեանդ ի միում բնութեան
Եւ ի մի աստուածութեան՝ փա~որ,
Եւ ի ստեղծականաց Էից՝ գոհաբանութի~ւն յաւիտեանս յաւիտենից:

Ավէն:

ԲԱՆ ԻԵ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա.

Բայց քանզի ի վերայ այսքանեաց գերութեանց
Ամենաթշուառ վտանգաւորիս՝ մի զմիով ել եւ ելս առնելոյ,
Զորոյ կերպարանս անցիցն ի մասնէ վերածառեալքդ նախազրեցին,
Ուստի եւ փոխեալ զեղանակ բանիս,

Այլ ոչ զեղկութիւն աղէտիս:

Այն զի ծով է ինձ ծփանաց

Կենցաղոյս բերմունք յոյժ նմանազոյն,
Յորում կրիակալք բազմաւք անթիւ ոյիմեցմանց
Տատանեալ հոգիս ի յայսմ աշխարհի՝

Մարմնոյս շինուածով, իբր ի նաւակի:

Չոր Եսայիաս մարզարէ զյանկարծաղէա կատարածն,

Որ ի պարսկականն իինից,

Երուսաղեմի եւ Սամարիայ կործանմանն,

Նմանութեամբ այսր աւրինակի կերպաւորեցոյց,

Որ եւ առ իմս հոգեւորական խորտակումն զուգաձայնել ոչ է սխալական:

Բ

Քանզի մինչդեռ չուէի ես յանհոգութեան անտարակոյսն վստահութեամբ,
Դոյզն կասկած արկածից ի միտ բերելով առ խտրոց փոքր միջոցին,
Որ ի մէջ հանգստեանն եւ աշխատութեանն,

Իբր այն թէ հասեալ իցեմ,

Զմեռն յամարայնի բբաբեր հողմով ժամանեալ՝

Երեքալեանն դիմակցութեամբ ամբոխեաց զիանդարտութիւնն,

Ուստի նաւն ի բախմանէ վայրենի ալեացն խորտակեցաւ:

Թեւոցն ձեռնարկութիւն քայրայեցաւ,

Կայմն ամբարձման ի կայից իւրոց խլեցաւ,

Առազաստին թռչարան յանկարկատելի ծուէնս պատառեցաւ,

Շինուածոյն շուր անզարդեցաւ,

Առասանք ձգողականացն խզեցաւ,

Տեսարան զիստյն դիտակի խոնարհեցաւ,

Ապաւանդակին պարան կտրեցաւ,

Ապաւինութիւն խարսխին լուծաւ,

Լուծք ստուարք ամոլիցն կցորդութեան բաժանեցան,

Սամիք ուղղացն հետոց զալարեցան,

Լաստ հիմանն հաստարանի ընկրմեցաւ,

Ղեկացն կառուցմունք անդրէն սուզան,

Չուոցն յարմարութիւնք պակասեցան,

Ողնափայտին պատսպարան իւկոյն բեկաւ,

Կապարանք զստին հաստուածոյ յաւշատեցաւ,

Գոզք ամփոփման ծոցոյն կազմածոյ անարգեցան,

Խելք շրջանցն եզերաց խախտեալ ոստեաւ,
Պաղպաջունք բազմականացն անկեալ բարձաւ,
Վանդակապատին վայելչութիւն յատակեցաւ,
Գահաւորակին հանգստարանն շփոթեցաւ,
Մածմունք տախտակաշարք ի միաբանութեանց միմեանց անջատեցան,
Հեղոյսք պնդման բեւեռացն քարշեցան:

Գ
Արգասիք իրին յիշատակարան ողբոց ինձ նմանեցաւ:
Նաւուղիղն հանդէպ նաւին դեզերեալ ողբայ,
Ձեռն ի ծնատի եղեալ՝ արտասուաց գետս իջուցանէ,
Նշմարք սալկա մնացուածոցն, ի ծայրից ծփմանց ազրելոյ ծովուն,
Իբր խողխողեալ բանաւոր, ողորմազին թախծանաւք հեծէ:
Վասն զի թէ զբարի նաւապետն երկնաւորաւքն զաւրաւք յաշխարհիս ծովու
Առ ի զխորտակեալս իմ տապան իմանապի զոյութեանս
Առցէ աշխարել բանիս յարմարութիւն,
Ոչ ինչ վրիպեսցէ ի ստուգութենէ:

Քանզի արդարեւ ելաց բարեզութն տէր,
Յառակ մարդկութեանս, զթաղեալ ազգակիցն,
Ելաց առ նմին եւ զերուսադէմ մոլեալ եւ զՅուդաս մոլեզնեալ,
Յորոց երկուցն կորեաւ վստահութիւն՝
Յարինակ նմանութեան աղարտեալ նաւի,
Խսկ միւսն, հասեալ յատակս անդնդոց,
Առասան յուսոյն ձեռամբ ունողին
Յանքոյթն արտաքերեաց խաղաղութիւն:

Դ
Արդ, իցէ՛ք թէ յաւելից հայել զբազմախորտակելի տապանակ մարմնոյս իմոյ նորոգեալ,
Իցէ՛ք արդեւք տեսանել զփշրելս նաև ողբայի հոգուոյ ողջացեալ,
Իցէ՛ք արդեւք տեսանել զբաժանեցեալս միջոցաւ մեծաւ վերստին կցեալ,
Իցէ՛ք արդեւք տեսանել զյօնզարխիծ սիրտ վշտացելոյս բերկրեցեալ:

Արդ, իցէ՛ք ակն ունել նայել զյաւէտ խաթարեալ կերպարան բնութեանս կրկին հանդերձեալ,
Իցէ՛ք արդեւք թէ տեսից զբակտեալ տաղաւար թշուառացելումս միւսանզամ կանզնեցեալ,
Իցէ՛ք արդեւք յուսալի նայել զտարամերժեալ գերիս ազատեալ,

Ապաքէն գուցէ՛ք ակն ունել զանկեալս ի շնորհել լուսոյ դարձեալ կազրութեալ:
Արդեւք տեսից զվայելչութիւն ընտանիք քո պայծառութեան յոդորմութիւն ինձ երեւեցեալ,
Եթէ տեսից երբէք զամենատիուր կերպարան հոգուոյ իմոյ ժպտեցեալ,
Արդեւք լուագէց ընդ ձայնի գումիս աւետեաց համբաւ ինձ առաքեցեալ,
Արդեւք տեսից զբիրակլորձան վնասեցեալս անաւթ կազմեցեալ:

Իցէ՛ք թէ տեսեն պատուհանք աշաց իմաստից զմուրհակ պարտուց իմոց պատառեալ,
Եթէ յայտնեսցի՛տ աւրն իմ անձկութեան շնորհին քաւութեան բարտք ինձ ծագեալ,
Արդեւք մտից ի խրախճանութիւն խորանին լուսոյ՝ թէւ առաջնորդեալ:

Իցէ՛ք թէ կենդանի լինիցին ոսկերս, ըստ Եզեկիելի,
Յամաքեալս ի կենդանութեանց՝ եկաւորութեամբ ազդողական շնչոյս զաւրացեալ,
Իցէ՛ք թէ յաւելից հայել ի տաճար սուրբ քո, աղաղական մարգարէին
Ի պորտոյ կիսին, հերքեալ ի լուսոյ, որ կամ առաջի քո ամաչեցեալ:
Եթէ լինիցի՛տ խաւարասնունդս մթացելոյ ծագման առաւաւտ,
Եթէ հասցէ՛տ տեսանել զտագնապեալս մշտասառոյց յեղանակս զարնանն մաւտ,
Եթէ տեսից զցաւլ անձրեւոյն կանաչացուցանողն հոգուց ինձ արաւտ,
Եթէ իցէ՛ք երբէք նկատել զգազանաբէկ հերքելի ոչխարս վերստին կամաց զթութեան քո հաւտ:

Ե
Եւ բանզի, ըստ բանին Յորայ, շուրջ պատեալ են չարեացն հնարք,
Ընդ որ ոչ կարացից անցանել,
Խսկ եթէ լոյս ողորմութեան բարերար կամաց քոց ցուցցի,
Գթութեան քոյ դուռն բացցի,
Ճառագայթ փառաց քոց ծաւալեսցի,
Խնամք ձեռին քոյ յայտնեսցի,
Արեգականդ կենաց աւր տարածեսցի,
Առաւատիդ ըղձալի տեսիլ մերկասցի,
Առատութիւն քաղցրութեան քոյ աղբիւրասցի,

Վտակ արարչիդ կողից հոսեսցի,
Ծորումն անապական սիրոյ քոյ հեղջի,
Ծագումն աւետեաց շնորհի քոյ երեւեսցի,
Պարզեւիդ քոյ ծառ ծաղկեսցի,
Մասունք արինեալ մարմնոյդ բաշխեսցի,
Համառաւտեալն ակնկալութիւն հանդիպեսցի,
Հատուածեալն ձայն ողջունի քոյ, Տէր, լուիցի,
Հեռացեալդ խաղաղութիւն մերձեսցի,-
Յայսոսիկ յաւէտ սովին սահմանաւ երանականաւ,
Հաւատ ընկալեալ յուսոյ հաստատնոյ,
Ապալինեալ ի Հոգիդ քո Սուրբ,
Որ ընդ Հաւը քում պաշտի ձայնիւ քաղցրութեան՝
Ընդ քեզ փառաւորեալ ի լոյս անմատոյց,
Որով կեանք եւ երանութիւն բաւութեամբ հանդերձ ընծայեալ ինձ՝ մեղապարտիս:
Յաւանդ անկորուստ ընդ իս պահելով
Առհաւատչեայ ճշմարիտ յիշատակի ի ձիր անեղծութեան,
Անուամբդ անձառելեաւ ահաւորութեան հզարիդ պրոյ միայնոյ
Եւ անքննելի տէրութեան երրեալ անձնաւորութեանդ,
Որ եսդ յիսկութեան յեռթեան
Եւ յարակայութիւն բարձրութեան,
Քաղցրութեամբ, ողորմութեամբ եւ մարդասիրութեամբ
Պակեալ, հանդերձեալ եւ թագաւորեալ:
Այո՛, առ ամենեսեան ամենայնիւ յամենայնի կարող ես, զքած,
Եւ քեզ վայել է փառք յայսմ յաւիտենի
Եւ ի հանդերձեալ մշտնջենաւորութիւն
Յայտնութեան աւուրն մեծի յաւիտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԻԶ
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ
Ա

Եւ արդ, ստուգապէս եւ իրաւաբար ընդ որս,
Որք ըստ ձայնից կողկողանաց
Եւ զբանիցն յարմարութիւն հանդերձեն՝
Ի նոյն գիր բերեալ զաւարտմունս տանցն,
Որովք առաւել սաստիկ մորմոքեալ ճմլեցուցանեն
Զաղէտս կարեացն սրտին ըղձից առ արտասուացն բղխմունս,-
Ուստի եւ բազմեալ իմ ի զլուխս պարու ակմբից դասու այնր երախանաց,
Որք զլալեացն յեղանակեն բանաստեղծութիւն,
Եւ ես ընդ նոսին նոցին հեծութեամբ, աւաղական ձայնարձակութեամբ
Զանձինս տարածանեմ զլշտակրութիւն:

Որ ո՛չ բնակին մեռեալ աշխարհի
Եւ ո՛չ իսկապէս կենրանի Աստուծոյ,
Ո՛չ ջերմ սոսկ եւ ո՛չ ցուրտ յատուկ,
Հստ առակի աւետարանչին, գրեալ ի Յայտնութեանն,
Երիցս ատեկի երրեալ տէրութեանն եւ ամենատես արարչութեանն:
Եւ այս են պատկանեալ թախծականացն կերպադրութիւնք,
Կրկին ողորմելի այսու երեւեցեալ,
Որք ի մի զիծ սահմանեալ՝
Կացուցանեն զթշուառութեանցն զարինակ՝
Այսպիսի կցորդութեամբ շաղկապեալ:

Բ
Պարտուցն ժխտեալ տաղանդացն՝ ճեպով մեծաւ ի տուժի,
Ես ապիկար՝ մատնեալ անարժան գործովս յիրաւի,
Վատնիչ արքունի զանձուց՝ կրկնադատ եւ անթափելի,
Պատախանատու մեծին՝ ըմբռնեալ անհրաժարելի,
Քիւր քանքարոյ խնդիր՝ ես չունիմ կշիռ մի ունկի:
Անբարեխաւս կապեալ՝ ի պահեստ դառն արգելանի,

Հեծումն եւ վաստակ ցաւոց՝ ճաշակեալ յաննշոյլ բանտի,
Անապաւէն տանջեալ՝ անթռշակ կա'մ ողորմելի,
Այլ յեղանակ ինձ ողբականաց աստուստ կնքեցի,
Փոխատրեցի սովին բարբառով կոծ կսկծելի,
Կարգադրեցի շրջաբերութեամբ ի նոյն պայման՝
Անհատական թիւ խորհրդական երկեալ տասնեկի:
Արքատութեանն հնոց յամենուստ մասանց մրրկի,
Անպատսպար թշուառ՝ վտանգեալ սրտիւ ի զրաւի,
Տարակուսեալ հոգուվ՝ պաշնորհ այր ի վրիպակի,
Անխմանելի հայցմամբ դատաստանն յինէն պահանջի,
Մեղաց եւ մահու զինուք զգայարան գաղտնեացս խոցի,
Անփրկելի մատնեալ բռնութեան չարեացս գերի,
Սուր սուսերաւ սաստից գոյութիւն բնութեանս յաւշատի:
Յիշատակաւ բեմին՝ աստուստին ի դատաստանի,
Անծագելի մոռայլ՝ չարատես աշացս երեկի,
Անձեռնկալ կապեալ՝ եղկելիս ի տարակուսի,
Ահարկութիւն դիմաց պատկերի վերնոյն տեսանի,
Յոյժ անարեւ եւ անվերարկու՝ ի տարտարոսի,
Անապաւէն մոլար՝ մորմոքեալ ի հուր գեհենի,
Անյայտնելի կորուստ՝ կործանեալ ի մեղաց վիի:
Ահա զոր ունիմ արծաթ անպիտան՝ ո'չ երբէք յարգի
Եւ ո'չ ընդունի եւ կամ համբարի ի զանձ տէրունի,
Հայցուած պղտոր եւ ձեռն անմաքուր աննուիրելի,-
Այլ բեկեալ պրտիւ, մատանց տատանմամբ, յոյս առեալ դարձի,
Զդէմս ի յերկիր եղեալ, պաղատիմ մարդ Յիսուսի.
Բարեխաւսեա՛, մաղթեա՛ քաւութիւն ինձ՝ մեղաւորի,
Դու՝ զաւրաւոր փրկանակ կենաց, իսկուիի երկնի,
Քեզ աւրհնութիւնք ձայնից եւ բուրմունք ինկոց ի յերկրի
Եւ անուշից իւղոց մատուցումն յամենայնի:
Գ
Արդ, յասացեալ ողբոցս հիւսուած այլ մասն յաւելի,
Բարերարին շնորհաց արտասուաց պտուղ մատուցի,
Զկրստեան խորս չափելով՝ զորքանն երբէք ոչ գտի,
Մասնաւրաւք բանիք ի հանդէս նորին ջանացի,
Զմտացս արագեալ զթեւս՝ յերեւոյթ իրին ոչ հասի,
Չուշին պարտութիւն յանվթարելեացն բաժակ բարկութեան ի ձեռն իմ առի,
Չտարտամութիւն տարակուսանացս, իբր ճաշակումն մահու, արբի
Եւ այժմ զյանցիցն յաճախութիւն ողորմելի ձայնիւ յերգ արկի:
Աներեւոյթ կրակարան տապոյ բորբոքմամբ մեծաւ անզովանալի,
Անտեսական իմն քրայս հալոցաց սաստիկ եռացմամբ անշիջանելի,
Սլաքս նետից պատկանեալ դեղովք ի շտեմարան խորութեան սրտի,
Խիթք ցաւոց խոցուտման մահու ի զնացս երակաց գոյութեան լերդի,
Կիրք երկանց անձարակ ձեպոյ ի պատուած աղեացս անելանելի,
Անզարելի դեղոց ջերմութիւն ի յերիկամանց մասունս երկակի,
Անհնարաւոր դառնութիւն մաղձի ի նախադուն իմոյս կոկորդի,
Աւազս ձայնից լրուցանողաց ի փողս շնչոյս խոշորս հնչի:
Բազմահասուած էութիւն բնութեանս, ներհակը միմեանց ի պատերազմի,
Երկշոտութեամբ կարծեաց վարանեալ, ամենայնիւ կայ ի վտանգի,
Հարազատաց դաւաճանութիւն անհաշտելի ի կոտորածի,
Ո'չ մեռեալ եւ ո'չ կենտանի՝ թաղեալ ի մեղաց գարշութեան տղմի,
Կասկածաւոր պատժապարտութեամբ վերակնարկելով քեզ՝ բարերարի՝
Յանակնկալս կենաց վիէ արտաքերել ի լոյս անձկալի:
Դ
Նոյն ինքն, որ զայս բան տպաւրեաց, ընդ երջանկացն պասկեսցի,
Ակնարկելով քո ողորմութեան՝ անարատիցն հաղորդեսցի,
Վասն զենման Աստուծոյ Բանիք՝ բարեգործեալ քեւ կենդանասցի,
Աւրհնութիւն գովեալ քո շրբանց՝ ի զլուխ բաշխողի այսր մատենի,
Հաստատեսցի ըղձականութիւն սողոմոնեան բանիս առակի,

Նկարագրեա' Հոգւով քո, բարձրեալ, ի նորոգումն անեղծանելի,
Զի դու միայն ես երկայնամիտ, ներող, եւ քեզ փա~ոք յամենայնի:

Ամէն:

ԲԱՆ ԻԷ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա.

Եւ քանզի ընդ ողբածայնիցն բանաստեղծութեանց վերջնծայելոց
Զդրութիւն թուոց յարմարեցի՝

Կական եւ հեծութիւն, հառաչանք կողկողագինք,

Դառնութեան լալումն եւ արտասուաց երգ,-

Դարձեալ սկսայց զճառ պաղատանաց

Խոստովանարէն, զղականաբար,

Զաղտնածածուկն՝ յայտնաբարբառ,

Զի անդրադառնութեամբ սկսմամբն եւ վերջաւորաւքն բարիւք

Զնոյն համաձեւութիւն ի մի թախանձ նմին մաղթանաց

Հոգեկեցոյցն խոնարհութեան աստանաւը եղից:

Բ

Մեղա~յ մեծիդի բարերարութեան, անարզս մեղայ,

Մեղա~յ ծագմանդ ճառագայթից, խաւարս մեղայ,

Մեղա~յ շնորհաց անբաւ երախտեաց, արդարեւ մեղայ,

Մեղա~յ սիրոյդ վերնում զթութեան, յայտնապէս մեղայ,

Մեղա~յ ստացողիդ յոչութենէ, ստուգապէս մեղայ,

Մեղա~յ գերունակ գոզոյդ գրգանաց, անբաւս մեղայ,

Մեղա~յ աննուազ լրտոյդ վայելման, նենզողս մեղայ,

Մեղա~յ ճաշակման անճառդ կենաց, բազումս մեղայ,

Մեղա~յ անհաս պարգեւացդ ձրից, հանապազ մեղայ,

Մեղա~յ գովեալ մարմնոյդ Աստուծոյ, մահու չափ մեղայ,

Մեղա~յ պաշտելի արեան Արարչիդ, իսկապէս մեղայ:

Գ

Ահա, արդարեւ, աւրինեալ է հատուած բանի

Յուսադրական սրտի այսր Մեղայ-ի:

Սոյն սա պատուելի աւանդ, անմոռաց պատուէր,

Հայրենեացն տուր, նախահարցն աւրէն,

Համայնից թոշակ, անհերքելի բան,

Չաւրաւոր պատասխանի, կենդանութեան կամուրջ,

Ախորժելի վերնոյն, սիրելի սրբոց,

Անխզելի կապ, հրաշալի բարբառ,

Անշրջելի պատճառ, բաղձալի աղերս,

Փափագելի սեղան, սրտաբեկ հնչումն,

Անինարից Ճարակ, կարծրութեան վանիչ,

Աստուածապաշտից սահման, հեթանոսաց գիրք,

Վանջուց կանոն, քրիստոնէլից հարազատ,

Արաշութեանն յաղթող, անջրպէտ հզաւր,

Խոտրոց ահաւոր, արուեստ բարձրութեան,

Խորութիւն անչափ, հիացման տեսիլ,

Խորհուրդ կնքեալ, ընդ որ չիք ումեք անցանել,

Եթէ ոչ անըմբռնելի մտաց արագման զա ծանիցէ:

Չայն բարեպատեհ հրաշաւորական,

Որ ոչ յիշատակեցաւ ի վերջին դատակնիք դասուն լրելոյ.

Գուցէ առ նմին խզեալ համառաւտ

Զվրիժակն իրաւանց մահուն հասելոյ,

Յորմէ ընտրութիւնն ապազործ եղեալ՝

Չսահմանն յախտենական քակտեսցէ:

Չարդ փառաց մեծութեան,

Որով նոյն ինքն աստուածութիւնն պսակեալ բարգաւաճի:

Դ

Քանզի ուշի ոք դիմեալ կալաւ գեղերաց սեղանոյ այսր սրբութեան

Եւ ոչ առժամայն պրծեալ ի պատժոց՝ անարատ գտաւ:

Իսկ եթէ Աքար Զամրեան եւ Սաւուղ Կիսեան եւ Յուղա Սիմոնեան,

Ասելով զսյն, ոչ արդարացան,

Եւ ես վկայեմ՝ իրաւամբք խոստովանեալ զայս պայման բանի,

Զի ակամայիցն բռնադատելոց ոչ է կատարեալ սեր,

Ուստի եւ ոչ բովանդակապէս փրկութիւն:

Ե

Իսկ ես կամաւ համբուրեմ՝ դարձեալ կրկնելով

Զերջանիկ բանի զմկրտութեան հարազատս:

Մեղա-յ երախտեացդ մոռացութեան, վերստին մեղայ,

Մեղա-յ մարմնոյ ձեռն յոզի հարեալ, յիմարս մեղայ,

Մեղա-յ առ կեանսդ դժրողութեան, իսկ եւ իսկ մեղայ,

Մեղա-յ բանի ապախտ առնելոյ, չարաշար մեղայ,

Մեղա-յ ի յաւր սատակման՝ ինձէն ստիպեալ, վատթարս մեղայ,

Մեղա-յ պարտականս անկենդան մահուն, ձաղելիս մեղայ,

Մեղա-յ անպատկառս քո բարձրութեան, տաղտկալիս մեղայ:

Զ

Վերջին ինձ կրկին աշխար հոգեւոր,

Զի ի կորուստ եւ ի կործանումն ինձ երեւեցաւ,

Զի անդարձս վարատեցայ,

Զի որդիս թշնամի գրեցայ,

Զի ի բարձանց երկնից ընկեցայ,

Զի փուշ վարուց դիգեցի:

Եւ եւս առ սմին ողբք աղաղակի,

Զի անձամբ զանձն անարգեցի,

Զի բազին կորուսչին գտայ:

Այլ իմն կսկիծ դժնակակ սրտի,

Զի զիս ունին, առ որ չեմ:

Զարտաքնայարդար բաժակս անմաքուր,

Զրուալ որմս զարշունակ,

Զսին պարձանաւք պաճուճեալս,

Զլոյսս ի մոայլ շրջեալ,

Զգերանակիր ակնս թշուառացեալ,

Զօահս փառաց շիշեալ,

Զամենայնիս յամենայնի ամենայն իրաւք վնասակարս՝

Առ տնաւրինականսն տէրունականս,

Առ յայտնութիւնսն աստուածայինս,

Առ երեւմունսն արարշագիրս,

Առ խոնարհութիւնսն սարսափելիս,

Առ այն, զոր տեսի աշաւք իսկ իմովք,

Առ որ մեծ է պատասխանատրութիւնս,

Քան առ համարէն Աւետարանին,

Զարմանս, հիացմունս,

Հոգս հալողականս, անդամունս անհնարաւորս,

Թուականութիւնս մտաց անբարդելիս,

Ելմունս անկատարս, իջմունս անհաստատս,

Յուսահատութիւնս յարմարականս,

Յանդիմանութիւնս պատշաճականս, ձաղանս պատեհազոյնս,

Նզովս իրաւացիս, անէծս արժանահատոյցս:

Արդ, այսոքիկ են մեղաւորիս իմ կշտամբութիւնք

Եւ ինքնահարուած տանջանաւորութիւնք:

Է

Եւ քանզի կարող ես զայս ամենայն զպարտս թողով

Եւ զիսայթուածս մահու բժշկել,

Տէր ողորմութեանց, Աստուած բոլորից,

Քրիստոս բազաւոր, բարձրեալ Հաւր Որդի,

Ստեղծիչ, գթած, բարերար,

Աւրհնեալ, առատ, հարուստ,

Սհաւոր, հզաւը, ողորմած,
Տեսուչ, ձեռնկալ, հաստիչ,
Ապրեցուցիչ, դարմանիչ, կեցուցիչ,
Երկայնամիտ, անոխակալ, ապաւէն,
Բժիշկ, գովեալ, երկնաւոր,
Անձառ, լոյս, կեանք,
Յարութիւն, նորոգութիւն, քաւութիւն:
Ը

Եթէ հայեսցիս մարդասիրութեամբ,
Հստ որում քոյդ են սովորութիւնք,
Նայեցեալ ի քեզ՝ կողկողիմ եւ ես:
Եթէ լուիցես՝ հառաշեմ,
Եթէ ունկն մատուցանիցես՝ պաղատիմ,
Եթէ անսայցես՝ աղերսեմ,
Եթէ ներեսցես՝ աղաչեմ,
Եթէ առ իս դառնայցես՝ գոչեմ,
Ապա թէ անտես առնիցես՝ կործանիմ,
Իսկ եթէ առ ոտն հարկանիցես՝ լամ,
Եթէ զոգեպահն ոչ ընծայեսցես՝ մեռանիմ,
Ապա թէ ահարկու դէմս ցուցանիցես՝ սատակիմ:
Իսկ եթէ սաստեսցես՝ դողամ,
Եթէ խեթիւ տեսանես՝ սոսկամ,
Ապա թէ սաստկանաս՝ սարսափեմ:
Եթէ հալածես՝ հեծեմ,
Իսկ եթէ ընդ վայր հարկանիցես՝ հերքիմ,
Եթէ զրոց վհատութեանս ոչ առցես՝ տագնապիմ,
Եթէ խստանաս՝ փախնում,
Ապա թէ սպառնաս՝ ընկճիմ:
Իսկ եթէ քննես՝ քարկոծիմ,
Ապա թէ ուժզին ակնարկես՝ սուզանիմ:
Եթէ ոչ անխայեսցես՝ մերժիմ,
Եթէ կոչեսցես՝ խիթամ,
Իսկ եթէ աչս յառեսցես՝ ամաչեմ,
Եթէ ձայն տացես՝ երկնչիմ:
Զբարեացն պարգեւ մատնեալ,
Զերանութիւնն թողեալ,
Զշնորհն լրեալ, զուխտն ցրեալ,
Զաւանդն կենաց մոռացեալ,
Զհամարձակութեանն վստահութիւն կորուսեալ,
Զստեղծիչ էիս բարկացուցեալ,
Զանձառութիւն շնորհին ընդուժնեալ,
Զպատույն պատկեր այլայլեալ:
Ժ

Իսկ եթէ առ այս խեղոյ մահու հեծութեան ցաւոյ
Մարդասիրեալ առ իս ժամանեցուսցես, տէր Յիսուս Քրիստոս,
Զազդեալն Գիր լնանիլ ի յիս,
Եթէ բժշկութիւն դադարեցուցանէ զմեղս մեծամեծս,
Որով ամէնառատ քաղցրութեամբ պատուաստեալ ի քեզ,
Զրոյդ կերպարան լուսոյ նկարեալ յոզի՝
Վերստին զտեալ պնդեցայց՝ քաւեալ եւ ստեղծեալ կրկին
Ի փրկութիւն անմահից կենացն անախտականաց,
Եւ քեզ, ընդ Հաւը, Հոգուվդ Սրբով փառք յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԻԸ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐԴՆ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

Ա

Եւ արդ, զոքրս յայտնեցից

Եւ յաղազս ոքց նշանակեցից
Եւ վասն ոքրպիսէաց ձառեցից
Եւ զոքքան ծածկեալս մերկացուցից
Եւ կամ վասն որոքց խոստովանեցայց.
Զներկայիցն, զոր արդէն ունիմ,
Թէ՛ զանցելոցն, զոր մթերեցի,
Զապազայիցն, յորոց կասկածեմ,
Թէ՛ զբազմասահ շարժութեանցն, յորոց գլորեցայ,
Զինոքքն ինձ համարեալ, որ է Աստուծոյ մեծ զրեցեալ,
Թէ՛ զանկերպազրելին չյշատակելի,
Զնուագն, որ է առաւել,
Թէ՛ զթեթեւազոյնսն, որ են ծանունք,
Զիոզեկանացն կրից կորուսչաց,
Թէ՛ զմարմնականաց ախտից սպանողաց,
Զառ դրունս հեշտականացն,
Թէ՛ զծայրակոտոր վնասակարութեանցն,
Զաներեւութիցն, թէ՛ զտեսականացն,
Զառ ձեռն հպատորութիւն,
Թէ՛ զառ նոյն ինքն շունչ հեռաւորութիւն,
Զլայնակաքնն դիւրին խածմունս,
Թէ՛ զերկարաւորն նետաձգութիւն,
Զիսրութեաքնն զանչափութիւն,
Թէ՛ զամենածախն յայտնատեսիլ,
Զյոզնազութիւն պոռնկութիւն,
Թէ՛ զառողջութեանն անբժշկութիւն,
Զպարարումն չարին մարմնովս,
Թէ՛ զսովիլն բարոյն հոգուվս,
Զինամոքվն հանդիսանալ յոչ ախորժելիսն Աստուծոյ,
Թէ՛ զըռնադատութեանն տոռամբ ձգիլն ի նոյն մոլեզնութիւն,
Զառ ի մատին մեղաց,
Թէ՛ զընդունայնութեանն կարծեաց:

Բ

Արդարեւ, որպէս կամաւ խելազար, զերծեալ ի ձորձոյ՝
Զառականացս տեսիլ յանդիմանեցի՝
Զընդդէմսն գործեալ իմաստնոյն,
Որ թէ հանճարեղքն վերարկեսցն զամաւրս իւրեանց.
Աւտարացեալս ի կրաւնից, հեռացեալս ի կարգաց,
Ի սրբութեան՝ անսուրբ, ի կուտութեան՝ անմաքուր,
Յարդարութեան՝ ամբարիշտ, ի բարեպաշտութեան՝ վնասապարտ,
Բերանովս՝ մերձ առ ստացողն, եւ հեռի՝ երիկամամբ,
Շրթամբքս պատուամատոյց, ըստ մարզարէին, այլ ոչ եթէ սրտիւ:
Եւ եթէ պարտ է զբասմնելիսն ասել աստանաւր,
Զար քան զտանջանսն յանդնութիւն,
Իբր զուր իմն պաշտանատարս Աստուծոյ,
Ի միտս անկայունս երկեակ ձանապարհաւ մահու վարանեալս.

Զանամ, եւ ոչ ինչ աւգտիմ,

Պնդիմ, եւ ոչ հասանեմ,

Փութամ, եւ ոչ ժամանեմ,

Անձկամ, եւ ոչ տեսանեմ,

Փափազիմ, եւ ոչ հանդիպիմ,

Կարաւտիմ, եւ ոչ պատահիմ,

Ունիմ զամենայն երկրի

Եւ եմ պատզամաւոր աղաւթանուեր ամենայն աշխարհի:

Գ

Այլ թո՞ղ զբազումս զայսոսիկ, բարերար, եւ մի՛ ունիցիս,
Դիւրինք են քեզ զսոսին եղծանել,
Քան ինձ տաժանաւորս աջով նկարել:
Վասն այնորիկ զրեցի առանց խնայելոյ,

Զի դու առատապէս ջնջեսցես, աւրհնեալ:

Որ վասն մեր՝ մեղատրաց երկայնամիտ անուանեցար,

Ըստ մաղթանաց բանի հեծութեան սրտի Եզրի երջանկի,

Յոյժ նեղեալ անձն եւ ձանձրացեալ հոգի

Բանին յիշատակաւ, որ զոյն պատմէ,

Յամենայն կրից մահացուցանողաց վտանգեալ,

Անկեալ ի վիհ գարշութեան մեղաց անդնդականաց ապականութեանց,

Քանզի չհաւատամ, թէ լսես իսկ ինձ, ըստ Յոբայ ձայնին:

Արդ, ես ինձէն ինքնադարով, անձնադատ գերի,

Կամաւորապէս մատն եղեալ բնութեանս,

Արգելի, փակեցի, կնքեցի առ յինէն

Յամենայն մասանց զկենացն հնար,

Զի ի փրկութիւն մեղաւք կապելոյս կրկին մեծասցիս՝ գովեալ:

Դ

Եւ քանզի ի մարզարէէն բարւոք է խրատեալ,

Փորձ գոցուք մաղթել ընդ նմին՝ հոգւով քո երգեալ,

Յուսով հաստատնով ի քեզ ապաստանեալ.

Առէ'ք ընդ ձեզ բանս, ասէ Ռվսէէ,

Եւ դարձարո'ք առ Տեր Աստուած ձեր,

Եւ ասաց'ք ցնա՝ Կարող ես թողով զմենս,

Զի ընդունիցիք զրարիս,

Եւ վայելեսցեն ի բարութեան անձինք ձեր:

Ահա Աստուած խաւսեցաւ, եւ ոչվ է, որ ոչ լուիցէ,

Նոյն ինքն վկայեաց, եւ ոչվ է, որ ոչ հաւատաց:

Ե

Արդ այսոքիկ վճիռ պաշտելի,

Նուիրեալ պայման, սահման նոյնագոյ,

Կենաց աւետիս, կէտ տէրունի, դուրս բարութեան,

Սփոփանաց հրաւեր, ձզրիտ պատկեր,

Անստգիտ զանձ, անմոռաց յիշատակ:

Այսու առ սոյն եւ ես, հաւատ ընկալեալ,

Աստուստ վկայեմ սմին ընդ մարզարէին.

Կարող ես յամենայնի թողով զմեղանս բազմաբեղունս,

Եւ ես զարացիս՝ կրրկին բարձրացեալ

Առ ամենաթշուառ, կործանեալ հոգիս:

Յամենայնի իշխես, ամենայնի բաւես,

Ամենայն ուրեք հասանես,

Ամենից բռնութեանց յաղթես,

Չամենայն կարծրութիւն փշրես,

Չամենայն ընդդիմահար վանես,

Չամենայն խստութիւն վատնես,

Չամենայն սրացեալ ընդրտնես,

Չամենայն դարինս անուշես,

Չամենայն դժուարամոքելս քաղցրացուցանես,

Չամենայն պարտս շնորհես,

Չամենայն յանցանս թողուս:

Կարող ես, զարաւոր, հնարաւոր, ամենարուեստ,

Չամենեցուն զմենս ընկդմել եւ չքացուցանել բառնալ ի միջոյ,

Իբր զճաճանչ փոքրու կայծական, սահմանեալ ի չափ ոչէից,

Անկեալ, ընկլուզեալ, կորուսեալ ի տիեզերատարածն ծովու:

Զ

Արդ, բանիւ մաղթանաց վերծանողացն այսմ մատենի

Ողորմեա' վասն խաչի եւ չարչարանաց

Եւ մահու Որդուոյ քոյ, Հայրդ գթութեան,

Սկիզբն առաքողի ողբերգութեան ձայնի այսմ արտաւրածին նուազի,

Որ զայս դեղ փրկութեան կենաց մեզ յարմարեցոյց,

Եղիցի' բժշկեալ յանուն քո, հզար:

Որ հետս ելից խոստովանութեան մեզ նկատեցոյց

Այսու պայմանաւ պատշաճականաւ,
Լիցի' անարատ յիւրցն պարտեաց:
Որ զիպարտութեանն թէւս հարթել մեզ վարդապետեաց
Ի սոյն կանոնի կենաց պատգամի,
Եղիցի' զերծեալ ի չար կապանաց մահու արկածից
Սկզբնականաց, վերջնոց եւ միջնոց,
Երրորդութեամբդ բարեգործեալ,
Ի նորոգութիւն լուսաւորութեան.
Ընդ որում եւ մեք զրեսցուք՝ երջանիկ գտեալ ընդ սմին:
Է

Արդ, այսքանեաց անբալից հրաշից հանդերձիչ,
Հայր ամենաստեղծ, անունդ ահաւոր, ձայն սարսափելի,
Կոչումն ընտանի, բան համբուրելի,
Ազդումն սքանչելի, հրաման սոսկալի,
Էռութիւն անքնելի, գոյութիւն անձառելի,
Խսկութիւն անբաւելի, զաւրութիւն անզննելի,
Կամք ամենաքարի, տէրութիւն անսահմանելի,
Մեծութիւն անչափելի, բարձրութիւն անբովանդակելի,
Որքանութիւն անկշռելի, առաւելութիւն անհասանելի,
Պատճառ Որդոյ հայրութեամբ, այլ ոչ նախադրութեամբ:
Քեւ եւ ի ձեռն քոյդ անպարազիք զաւրութեանդ
Սաստեա' տագնապող եւ դիւական տենդիս ջերմութեան,
Որ սպրդեալ մուծաւ ընդ մեղաց,
Զի փախիցէ' ի մարդոյն՝
Զարհուրեալ ի սիրալի եւ յանբաւելի արեան վտակի գառինդ երկնաւորի,
Որով սրսկեալ միանգամ՝ ի մշտնչենաւոր համայն մաքրեցաք:
Ը

Եւ արդ, յայս պատկառելի խոնարհութենէ արարչակերտս խորհրդոյ
Ամաչեսցէ' սատանայ ի գործս չարեաց յիւրցն հրեշտակաց,
Տանջեսցի' եւ հալածեսցի'
Հեռացեալ եւ արտաքս առաքեալ
Ի շինուածոյ խորանէ քումդ բնակութեան յարտաքին խաւարն:
Եւ ջնջեալ մաքրեա' զարտասուս ողբոցս ի դիմաց մերոց,
Եւ զիառաչումն ձայնիս հեծութեան՝ ի սրտից մերոց:
Եւ յիշատակաւ հարման հեղուսիցն
Քստմնափուշ, տաժանատեսիլ ոգեպահանջից,
Որով պնդեցաւ միածինդ քո յաշտարակ խաչին,
Ցաւեսցի' չարին:

Եւ ի կողահերձ, սայրասուր սլաքէ ուժգին բախմանէ,
Որով զվերն մեծ ընկապաւ,
Բապա՛ն սատակեսցի սկզբնարար մահուն:
Եւ զի խոնարհեցոյց զգովեալն զլուխ
Ցաւանդէլ զիոնզին ի ծոց քո, բարձրեալ,
Ապստամբութիւն անբարի բարուցն Բելիարայ
Ի կոր կործանեսցի" ամենայնիւ հերքեալ ի կորուստ:
Եւ զի դաւել ծածկեցաւ անմահն իսկութիւն յորովայնի երկրի,
Այսու ամբարձեալն հպարտութիւն կարծեալ զոռոզին
Ի յատակս մահու դժոխոց մթին ստուերին յառեալ դիտեսցէ'
Եւ յիշեսցէ' զառաշին հարուածն անքժշկական,
Որով մահացու դիմամարտութիւն թունից վիշապին
Կենարարն կրիւք ամենազարին:

Թ
Վասն զի ի փառս քո, Հայր ողորմութեան,
Իբր ի գովեատ Որդոյ քոյ, Հոգուվդ Սրբով զայս խոստովանիմ.
Քանզի ոչ պիտակ ինչ սոսկ զաւրութեանն ունի զմիւսմէն
Առ մի խորհրդականն խորութեան,
Այլ զանսկիզըն Բանդ անձնաւոր
Ընդ անժամանակդ Հաւր փառաւորեմբ:

Եւ քեզ միայնոյ՝ Սուրբ Երրորդութեանդ,

Հաւասարապատիւ տէրութեանդ,

Համարուն, անբաժին ինքնութեանդ

Ալրինարանութի'նն, զոհութի'նն, զարեղութի'նն

Եւ անձառ վայելչութի'նն մեծութեան, բարեվիճակ հարթութեան,

Չուզակշիո հաւասարութեան յախտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԻԹ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ արդ, դու միայն սկիզբն բարեաց,

Գթութիւն անձառ, Որդի բարձրեալ միոյդ Աստուծոյ,

Որ զողոյն զաւըն թողութեան ցուցեր փրկարան

Եւ ոչ կորստեան դատապարտարան՝

Յեղանակեալ ինձ զաւուրն չար առ մեծ աւետիս ակնկալութեան:

Բժիշկ՝ ախտացելոյս,

Հովի՝ մոլորեալ ոչխարիս,

Տէր՝ ապաւինեալ ծառայիս,

Գինի անապակ՝ մեծ տրտմեցելոյս,

Սպեղանեաց դեղ՝ վիրաւորեցելոյս,

Ազատութիւն՝ մեղաւք գրաւելոյս,

Ալրինութիւն բարեաց՝ մերժելոյս,

Կնիք շնորհաց՝ խոտելոյս,

Աւծումն կոչման՝ կապտելոյս,

Կանգնումն վերստին՝ կործանեցելոյս,

Պատսպարան հզաւը՝ զլորեցելոյս,

Աւժանդակ վեհ՝ գայթակղեցելոյս,

Դուռն բարձրութեան՝ տարակուսելոյս,

Սանդուղք երանութեան՝ եղկելոյս,

Ճանապարհ շալդաց՝ մոլորելոյս,

Թագաւոր ներող՝ պարտելոյս,

Քաղցր յուսադրութիւն՝ լրելոյս,

Զեռնկալ կենաց՝ հերքելոյս:

Բ

Մեծդ միայն եւ ամէնառատ,

Որ զիլութիւն բարեաց սահմանեալ՝

Հեղուս անչափ յաճախութեամբ,

Քան զոր խնդրեմք եւ իմանամք,

Հստ Պաղոսի գոհարանութեանն:

Քանզի իննուց յիսնից եւ թուոց երից եւ չորեակ տասանց,

Ի վաղորդայնէ տուրնջեանն առ մուստ արեւուն,

Անդրւստ առ նմին յաւէտ կարկառմամբ

Իսկ եւ իսկ ի սոյն անարգել սրտիւ

Ի վեր է, քան զաղերանաց ակնկալութիւն մարդկան՝

Բարեգործել միմեանց շնորհատրութիւն,

Իսկ առ իմս թշուառութեան եւ անարգութեան զրոյդ եղեալ փառս,

Ամենակարող զարութիւն ահեղ, բոլորից Աստուած, ալրինեալ տէր Քրիստոս,

Որութիւն սահմանեսցի կշռութեամբ չափու՝

Հաստողիդ ընդ հողոյս հաւասարութիւն կցորդեալ:

Քանզի մնաս յայսոսիկ անբաւ եւ անհետազաւտելի,

Ամենեւին բարի, անմասն բարկութեան խաւարի,

Ուստի յոյժ նուազ են քում մեծութեան աստեղացդ թիւ,

Զորս գոյացուցեալ յոշէից՝ յորջորջմամբ անուանց կնքեցեր,

Եւ կամ հիւթ երկրի, ի յաւդս հեղեալ,

Զոր ի չգոյից հաստեալ՝ տարածումն յատակի կառուցեր,-

Քան ինձ նախազրեալ համարդ սակաւութեան,

Որով քեզ նմանիլ վարդապետեցեր:

Գ

Ահա ծածկեցաւ եւ ընկդմեցաւ
Ի քոյդ լոյս կամաց էրկայնմտութեան հանուրց շարութիւն,
Իբր դոյզն մոայլ՝ ի տապ արեւու,
Եւ որպէս աստուստ իսկ կիրք բնութեանց զհասարակաց բարուց ցուցանէ:
Քանզի ուժվ ոք ի մարդկանէ մեղաւ եւ ոչ զոշացաւ,
Ուժվ ոք զազրացաւ եւ ոչ ամաչեաց,
Ուժվ ոք զարշեցաւ եւ ոչ պատկառեաց,
Ուժվ ոք սխալեաց եւ ոչ ապաշաւեաց,
Ուժվ ոք կործանեցաւ եւ ոչ հեծեծեաց,
Ուժվ ոք զայթակրեցաւ եւ ոչ ստրջացաւ,
Ուժվ ոք պարտեցաւ եւ ոչ ինքեամբ ըմբերանեցաւ,
Ուժվ ոք պատրեցաւ եւ ոչ յոգւոց ելաւ,
Ուժվ ոք ճաշակեաց լեղի եւ ոչ դառնացաւ:
Ուժվ ոք անկաւ ի բարձրութենէ եւ ոչ ընդուստեաւ,
Ուժվ ոք կորոյս մեծութիւն եւ ոչ աշխարեաց,
Ուժվ ոք զրկեցաւ յերանութենէ եւ ոչ ելաց,
Ուժվ ոք կապտեցաւ ի շնորիէ փառաց եւ ոչ ողբաց,
Ուժվ ոք գտաւ ինքեան վնասակար եւ ոչ ստգտաւ,
Ուժվ ոք մերժեցաւ յերեսացն Աստուծոյ եւ ոչ հառաչեաց,
Ուժվ ոք լրտաւ զԱստուծոյ սպառնալիսն եւ ոչ սոսկացաւ,
Ուժվ ոք ընդ մի չարեացն հազարս չաւաղեաց,
Ուժվ ոք մերկացեալ յատուրս ձմերայնոյ՝ եւ ոչ զոփացաւ,
Ուժվ ոք անաւրինեցաւ եւ ոչ քարամբք զմիտսն կոծեաց,
Ուժվ ոք ետես զստրութիւն յիւրում մեծութեան եւ ոչ զկծեցաւ:
Ուժվ ոք կատարեաց չարիս եւ ոչ զինքն իսկ նզովեաց,
Ուժվ ոք ախտացաւ եւ ոչ զանձն դարովեաց,
Ուժվ ոք յամաւթալեացն գործեաց եւ ոչ զիւր մարմինն ձաղեաց,
Ուժվ ոք ի պատկառելիսն հպեցաւ եւ ոչ զաւրն իւր անիծեաց,
Ուժվ ոք զգործեցեալսն յիշեաց եւ ոչ տապացաւ,
Ուժվ ոք զգաղտնիսն մտարելեաց եւ ոչ խորովեցաւ,
Ուժվ ոք զծածուկսն նկատեաց եւ ոչ մահ կորստեան խնդրեաց,
Ուժվ ոք զաներեւոյրսն կերպաւորեաց եւ ոչ կրկին յերկիր կորացաւ,
Ուժվ ոք ընդ մեղացն հեշտութեան բոց անշէջ հնոցի ոչ խառնեաց,
Ուժվ ոք զվնասակարսն բնութեանն՝ եւ ոչ պապակեցաւ,
Ուժվ ոք զկամաւ ներգործեալսն՝ եւ ոչ սատակման ինքեան աղաւթեաց,
Ուժվ ոք զանձառելիսն՝ եւ ոչ խոռովեցաւ,
Ուժվ ոք զանկրելիսն էութեանն՝ եւ ոչ թախծեցաւ,
Ուժվ ոք զմեծամեծսն՝ եւ ոչ մաշեցաւ,
Ուժվ ոք զանբծութեանն ապականարարսն՝ եւ ոչ տոչորեցաւ:
Ուժվ ոք զտարագրութեանն պատճառ յանցմունս՝ եւ ոչ տագնապեցաւ,
Ուժվ ոք զերեսացն աղտեղի տեսիլ՝ եւ ոչ բարկութեան վերնոյն զանձն պարտ վարկաւ,
Ուժվ ոք զմի ի կարեւորացն մեղաց յաշս կերպացոյց եւ ոչ զինուր մահու խոցեցաւ,
Ուժվ ոք զիսայտառականացն՝ եւ ոչ վայս վիատութեան ընդ հեծութիւնս ձայնին հիւսեաց:
Ուժվ ոք յարքայական զահոյից տնանկացաւ եւ ոչ կարկամեալ ի վայր գլորեցաւ,
Ուժվ ոք ընդ պսակին պերձութեան հող ի գլուխ եղեալ՝ եւ ոչ կրկին չարչարեալ յոզի մահացաւ,
Ուժվ ոք ընդ պայծառ պատմուճանին քրձազզած եղեալ՝ եւ ոչ տիսրեցաւ,
Ուժվ ոք զկեանս իւր կորոյս եւ ոչ արեան արտասու երկնեաց,
Ուժվ ոք ընդ արկանելեաց լրտայ խաւար զգեցաւ եւ ոչ նուաղեցաւ,
Ուժվ ոք ի վերայ սգոյ սիրելոյ ոչ թառամեցաւ:

Դ

Ահա այս կերպարանք ճշգրտագոյնք պարտաւորիս յանդիմանութեան.
Տխուր դէմք, քաղեալ ճաճանչ, ցամաքեալ խոնաւութիւն, երիթացեալ շուրբն,
Անշքեալ տիպ, տրտմեցեալ ոզի, այլայլեալ ձայն, կրկնեալ պարանոց:
Եւ զի թէ ոք զիսկութիւնն իսկ նշանակեսց՝ ոչ նաևարինէ.
Անամբարտաւան միտ, անհպարտ սիրտ անխնդրող պարզեւի թշուառ,
Անաղերսալի պասքեալ, ինքնակշտամբելի դեզերեալ,
Իրաւամերժ սովեալ, արդարալլուկ քաղցեալ,

Պատշաճադատ հարուածեալ, ինքնավկայ մահապարտեալ,
Արժանապէս հանեալ, անձնանձ եղկելի:
Եւ զայս թարգմանեալ ցուցանէ արդարագործ փարիսէցին կշտամբեալ
Եւ մեղապարտ մաքսաւորն բարեհամբաւեալ:

Ե
Եւ արդ, եթէ զչարիսն հնարաւորութեան բանսարկուին՝
Գտողին զմեզ զայթակղեալս,
Զիւրն ի մեզ սերմանիս առ աւրն համարեսցի,-
Զիաքը ոչ զբարիսն, տնկեալս ի մեզ հոգւոյ արութիւնս
Ի խնամակալութենէ կամաց կեցուցչիդ, աւն եւ աւն զրեսցես,
Տէր բարեգործ, հզար եւ յաղջող, քալիչ մեղուցելոց,
Կարող յամենայնի առ ամենայն փրկութիւն:

Եթէ զանդունդս առ երկինս փոխես
Եւ կամ զիսաւար մթութեան ի լոյս հաստատես,
Եթէ զդառնութիւն լեղոյ ի մանանայի քաղցրութիւն կազմես
Եւ կամ զկոծ սաստկութեան վշտաց
Ի պարտ դասու բերկրութեան հարսանեաց կարգես,
Դիւրինք եւ հնարաւորք են քեզ այսոքիկ,
Եւ եւս քան զսոսին բաւես առ նոսին՝
Տիրեալ համայնից ահաւորապէս:
Եւ քեզ փա-ոք յախտենից յախտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ Լ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ արդ, ճշմարտեսցի' քան քո, ողորմած,
Բոլորից Աստուած, ներող եւ աւրինեալ,
Ի բազմազբելին դարձաւորութիւն
Ասուրն պատկերի զջման մեղաւորին,
Թէ եւ առ յետին իսկ շունչն իցէ ընտրութիւն,
Եւ կամ ի մէջ չարութեանն՝ փոխադրութիւն:
Մանաւանդ զի դժնեայ կցորդս այս անձնիշխանական,
Միշտ մարտիկ, խարող, շողոքորթ, յարեալ ի ստութիւն,
Հստ առակողին՝ արածող հողմոց,
Դժուարունելի հաստողին փախչող,
Գերեալ որսորդին մոլեկան մարմնոյս,
Ներհակ տնկակից, յոզնապատճեան ամենավարան,
Զոր քո է զիտել զքանեացն յաճախութիւն:
Եւ զկնի մեղանացն՝ ողորմազինս իմն ողբարկութիւնս
Վհատականս, տաժանակոծս, բազմաւաղելիս քո առաջի, Տէր,
Գթարկութիւնս, զրեալս արտասուարթ, թառանչս թշուառութեանց,
Կարգելոց անբաւս չար վտանգից մեղսատագնապ պատկառեցելոյն:

Բ

Եւ զի մի' կրկնաբանութիւնս ի շատախաւութիւն կրթեսցի,
Առաւել քան զսոյն այսու ողբալի,
Քանզի ո'չ համարձակի խնդրել իւր զարքայութիւնն,
Այլ զտանջանացն թեթեւութիւն,
Ո'չ ընդ կենդանեացն ի լոյս,
Քան թէ ընդ գերեզմանականացն զգայական շնչովն՝ ի խաւար,
Ո'չ ընդ ամբարձեալսն, այլ ընդ բեկեալսն եւ ընդ խորտակեալսն:
Ի հանգստեան իւրում՝ վաստակեալ,
Ի խրախութեան՝ ինքեան տրտմեցեալ,
Դիմաւք՝ ժպտեալ, եւ մտաւք՝ խոցեալ,
Կերպ՝ ի ծաղր, եւ աչք՝ ի յողումն,
Երեսք զսիովանս ձեւացուցանէ,
Եւ արտասուքն զդառնութիւն սրտին ճշմարտէ:

Գ

Հմասնակը երկու յերկոսին ձեռին,
Մինն՝ արեամբ, եւ միւսն՝ կաթամբ,
Երկու բուրանոցք կայծակնաւորք,
Մինն՝ խնկով, եւ միւսն՝ ձենձերիւ,
Սկաւառակը կրկին կրաւրականք համոց,
Մինն՝ քաղցու, եւ միւսն՝ դառնութեամբ,
Բաժակը զոյգ առ երկուս բերմունս,
Մինն՝ արտաւսր, եւ միւսն՝ ծծումբ,
Տաշտք կրեցեալք ի ծայրս մատանց,
Մինն՝ զինի, եւ միւսն՝ լեղի,
Դրունք տեսանելեաց ներհակաց,
Մինն՝ ի լաց, եւ միւսն՝ ի վրիպումն,
Խանութք հալոցականաց հակառակութեանց,
Մինն արծարծէ, եւ միւսն շիջուցանէ:
Հայեցուածք դիմաց երկուց,
Մինն՝ դոյզն ողոքանաւք, եւ միւսն՝ անանխայելի բարկութեամբ,
Համբարձումն երկակի բազկաց,
Ուն՝ ի հարուածս, եւ ուն՝ ի մերժումն,
Դէմք կրկնակի կերպից,
Մինն՝ տիրեալ, եւ միւսն՝ ցասուցեալ,
Կշտամբանք ընդ միոյ երկու,
Մինն՝ աստեացս, եւ միւսն՝ ապառնեացն,
Ապաւինութիւնք կարծողականք,
Մինն՝ զոնէ, եւ միւսն՝ թերեւս,
Ի մի բերան երկակի բարբառ,
Մինն՝ եղկութիւն, եւ միւսն՝ խոռվութիւն,
Երկուս ազդունս ի միում սրտի,
Մինն՝ կեղակարծ յուսոյ, եւ միւսն՝ ճշգրիտ կորստեան:
Ամպ լրթագոյն, ահազնատեսիլ, կրկին տեղացմանց,
Մինն՝ նետս, եւ միւսն՝ քարինս,
Որոտումն ահեղ երկոցունց բերմանց,
Մինն՝ կարկուտ, եւ միւսն՝ հրացան,
Ցայգ ցաւագին երկուց վտանգից,
Մինն՝ լալոյ, եւ միւսն՝ մահու,
Առաւաւտ սզոյ երկուց բողոքմանց,
Մինն՝ սաստից, եւ միւսն՝ սպառնալեաց,
Արեգակունք երկու ի յերկուց ծայրից,
Մինն՝ խաւարի, եւ միւսն՝ կիզման:
Դ
Եթէ հարուածոց աջ կառուցանի, ինքեան վարկանի,
Եթէ ձեռն պարզեւաձիք՝ ոչ իւր ակն ունի,
Ի պարծանս ուրուք՝ կորանայ,
Յամբարձումն զլխոյ՝ ընկճի,
Ի չարեաց յիշատակ՝ հեծէ,
Ի ճառս մաքրոց՝ պատկառէ,
Ի պատմութիւնս հանդերձելոցն՝ երերի:
Եթէ աւրհնի յումերէ յայտնի,
Ի ծածուկ զանձն անիծանէ,
Եթէ զովեստ յումերէ լսէ,
Պարսաւանաւք զինքն կշտամբէ,
Եթէ դսրովեսցի սաստկապէս,
Ինքեամբ ինքեան վկայէ,
Եթէ ձաղեսցի ուժզին,
Սակաւ հատուցումն առաւել պարտուցն զրեսցէ,
Եթէ ըղձումն մահու ինքեան լսիցէ,
Այն' ասէ եւ դարձեալ կրկնէ:
Եւ եթէ որոգայթ մահու ճայթեսցէ յերկնէ,
Հազիւ զդէմսն համբառնայցէ,

Զիրոց իրաւանցն մատեան խփեալ,
Զպատասխանութեանն յոյս լրուցեալ,
Զհամարձակութեանն ընթացս փակեալ:
Եւ եթէ ոչ էր անփրկանաւոր կորուստ գերելոյն,
Զիրովին երթալ ոչ ինչ դանդաղէր:
Արդարեւ վաշ մեղաւորին,
Որ տարակուսեալ կայցէ ի վերայ երկուց ճանապարհաց,
Ըստ հոգելից բանի իմաստնոյն:

Ե

Եւ արդ, զիաքրդ ոչ ողորմեսցիս, բարեգութ,
Այսքանեացս ձայնարկութեանց կողկողազինս հեծեծանաց,
Որ անուամբս այսու մեծացար, թէ՝ Ողորմած եմ ես Տէր:
Սիա առ չարութին գերելոյս՝ բարութին քո,
Առ մահապարտիս դառնութին՝ քաղցրութին քո,
Առ կորուսելոյս յայտնութին՝ ձառագայթ քո,
Առ յանդգնելոյս մոլութին՝ ողորմութին քո,
Առ խակութին վնասակարիս՝ հեզութին քո,
Առ կործանելոյս այցելութին՝ աջ քո,
Առ ընկդմելոյս վերբերութին՝ ձեռն քո,
Առ բժշկութին անողանալի խոցուածոյս՝ մատն քո,
Առ պակուցելոյս պաշտպանութին՝ ոգի քո,
Առ ապախստաւորիս իմ վստահութին՝ երկայնմտութին քո,
Առ աւծումն ամենադժնէիս՝ զարութին քո,
Առ մեղաւորիս քաւութին՝ հրաման քո,
Առ փախուցելոյս ապաւինութին՝ ոտք քո,
Առ սրացելոյս պատսպարութին՝ բազուկ քո,
Առ վրիպելոյս առաջնորդութին՝ լոյս քո,
Առ տարակուսելոյս հնարաւորութին՝ հանձար քո,
Առ անիծելոյս կրկին ստացումն՝ արինութին քո,
Առ վիատելոյս քաջալերութին՝ խրախոյս քո,
Առ վշտագնելոյս մխիթարութին՝ բաժակ քո,
Առ նեղելոյս ընդարձակութին՝ կամք քո,
Առ ատեցելոյս կոչումն՝ սէր քո,
Առ հաստումն սասանեցելոյս՝ բան քո,
Առ հոգով վիրաւորելոյս՝ կաթուած արեան քո,
Առ աներեւոյթ մթերս ցաւոց՝ ակնարկութին քո,
Առ յուսահատելոյս անդրէն ընտրութին՝ իշխանութին քո,
Առ պատուաստումն կտրեցելոյս՝ կցորդութին քո,
Առ խաւարաւ մահու ծածկելոյս՝ նշոյլ կենաց քո,
Առ խոռվեցելոյս իմ հանդարտութին՝ խաղաղութին քո,
Առ վայրագրութին աւտարացելոյս՝ ողջոյն քո,
Առ մոլորելոյս դարձաւորութին՝ ձայն քո:
Զի դու տիրես ամենայնի գթութեամբ,
Եւ չիք ի քեզ մասն ինչ խաւարի,
Եւ ոչ է բարութին առանց քո,
Եւ քեզ վայել է փառք յալիտեանս:

Ասէն:

ԲԱՆ ԼԱ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, քանզի բազմացուցի պայմանաւ բանիս
Զալշտ տագնապի հեծութեան ձայնիս
Մեծ հառաջանացս անսփոփելի իմոյս վտանզի,
Զի դու, ողորմած, սկզբնահայրդ խոստովանութեան անյայտ ծածկութից,
Որդի Աստուծոյ կենդանոյ Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Քաղցրութեամբ նացեսցիս քաւել:
Արդարեւ կարող ես, ճշմարտապէս բաւական ես,

Եթէ կամիս, հնարաւոր ես,

Կամիս առաւելապէս, որպէս եւ կարես:

Հարստանաս մեծապէս ընդ տալն, քան եյէ ընդ առնուլն,

Բազմանան քեզ գանձք ի ցրուելն, քան ի ժողովելն,

Յաճախեն ստացուածք քո ի սփուելն, քան ի ձշիելն,

Կուտին քեզ համբարք ի տարածանելն, քան ի շտեմարանելն:

Հաւատամ այսմ ամենայնի՝ գտանել քեւ ելք փրկութեան,

Հաւատամ անարզս ընդ պատուականին,

Յուսամ ընդ Աբրահամու եւ ընդ Աննայի,

Զի մինն բամիդ քո հաւատաց,

Եւ միւսն քահանայապէտին բարբառոյ անսաց,

Վասն որոյ եւ ոմն ի խորին ծերութեան

Անհամար որդուց հայր հաստատեցաւ,

Չառանցեալն եւ զամուլն արզանդ Սառայի

Անդաստան պտղածին արդեան աւրհնութեան

Բազում ժողովրդոց՝ մարզարէից սրբոց

Եւ թագաւորաց ընտրելոց հայել յուսացաւ,-

Իսկ միւսն զանհանդերձելի երկիր որովայնին սենեկի

Եւրնեալ զաւակաւք բարզաւաճեցոյց,

Որ է թիւ մի անբաւութեան՝ զբնաւն նշանակելոյ զեռթիւն,

Աստուածութեանն յարակայութեան սահման անհետազաւտելի

Եւ աւազանին նորածին որդուց անհատ յորդութիւն:

Այս թիւ պանծալի, որում ո'չ է կէտ կցորդի եւ ո'չ սպառուած վախճանի,

Այլ կոյս ոմն է՝ ուրոյն ընտրութեամբ նուիրեալ յաւէտ

Անձառ վիճակաւ համայն յաւիտենիւ,

Դժուարաթարզմանելի մերոց իմաստից:

Բ

Արդ, համարեա' յարդարութիւն անյուսալի փրկութեան հոգւոյս

Չամենավարան ձայն կողկողանաց սրտիս հեծութեան՝

Ընդ նախագրելոցն երջանկաց եղեալ եւ դասեալ

Չայս դաւանութիւն փոքր հաւատոց իմոյս խնդրուածոց,

Զի կեցից եւ ես առ նորաւք՝ բերկրեալ ընդ նոսին,

Բուրն հարեալ քան զիմոց գործոց՝ զրոյդ շնորհաց:

Մանաւանդ զի կրկին բարձունք են եւ փառաւորք

Եւ քան զչափ կշռութեան բանի զերագոյնք,

Իմումս խոռվութեան հաշտարանք եւ հզաւրապէս քաւարանք,

Եւ կարծեաց թերութեան մտաց սլացեալք,

Ընդ արեան քոյ ահաւորի եւ ըստ մարմնոյ ծնողք քո խնկելի՝

Պարք առաքելոցն, դասք մարզարէիցն,

Գունդք մարտիրոսացն, ձիաւորեալքն հետեւակ՝

Սպառազէն արիութեամբ, մերկամարտիկն մրցութեամբ,

Գումարք միանձանց, բոյլք բանականաց ընտրելոց,

Ժողովք բարեկրաւնից, հոյլք հոգեղինաց յերկրէ երկնաւորաց,

Զինուորութիւնք վերնականաց ընդ մեզ կցորդելոց,

Աւանդք երախայրեաց, մատուցմունք զուարակաց, լուցմունք դամբարաց,

Բուրմունք խնկոց՝ իւղոց հանդերձանաւք,

Յաղթանակք փրկական նշանաց,

Կառուցմունք խորանաց աստուածաբնակաց,

Զեռք քահանայից շնորհիւ կատարելոց:

Գ

Առ շարժումն անձին՝ յիշատակ Աստուծոյ,

Առ փոփոխումն զարշապարի,

Առ կարկառումն աջոյ եւ ամբարձումն բազկի,

Առ բարիս՝ զոհութիւն, եւ առ զթել՝ աղաչանք,

Առ բանս ընտանիս, առ խաւսս հասարակաց,

Առ ձայնս բնաւորականս, առ գործոց յաջողուածս,

Առ առաքինութեան շերմութիւնս,

Որ ի տուրնջեան եւ ի զիշերի՝

Հնդացմունս աւգտակարաց հոգեւորաց՝ քեւ առաջնորդեալը,
Ի նիրհել եւ ի զարթնով,
Ի պատերազմի ազգաց, ի մարտս դիւաց,
Ի հակառակութիւնս հերձուածողաց,
Առ փոքրունս, առ մէծամեծս,
Առ ձգումն ըլպելեաց եւ ճաշակումն կերակրոց,
Եւ որ ինչ միանգամ ի կիրս մեր կերպանան,
Եթէ՛ հեշտակամս, եթէ՛ տատամսելիս,
Վասն ոմանց աղաւթս՝ մնալ ի նոսխն, եւ յաղազ ոմանց՝
Զի զերծ արասցես սքանչելապէս հնարիւք անձառիւք:
Հաւատացեալ յամենեցունց, թէ բաւական ես յամենայնի,
Կաթնաբոյծ հասակաց, տիոց պատանեաց,
Մտաց վայրենեաց ստամբակաց գոռոզաց,
Մինչ զի առ թատերս տեսարանաց
Եւ առ կոյտս խառնիճաղանց բազմութեանց
Եւ կամ առ կարաւս կայթից անախորժականաց կամաց հզարիդ՝
Ոչ ես մոռացեալ:

Դ

Արդ, դու ստացար զամենեսեան, եւ քո են ամենեքեան,
Եւ ողորմիս ամենեցուն, միայն բարեգութ,
Զի թէ եւ մեղիցեն՝ քո են, վասն զի ի քում համարի են,
Քանզի զիտեն զզաւրութիւն քո, ըստ առակողին մաղթանաց:
Որում եւ ես կցորդիմ թշուառս բանիւ՝ վկայեալ սորին յանցաւրապէս,
Յանդզնիս ասել,
Թէ որ կարդայ զքեզ գովեստիւ, ծանուցեալ զքեզ, թէ իցես,
Թէ եւ եւթամքք իցէ վարակեալ կրկնապատիկ պատժաւորութեամք,-
Առ այս աւրինակ կիրթ ձեռնարկութեան, - զիաքրդ ոչ քո իցէ:
Յորս է տեսանել ի մէջ արջնատես ազռաւուց՝ սպիտականիշ երամս աղաւնեաց,
Ի մէջ խրոխտականաց ձիոց անմաքրից՝ որոշս հանդարտաքարս,
Ի թիւս շանց զազանականաց՝ զարինս նուիրելիս,
Հեզութիւն՝ ի խսութեան, կատարելութիւն՝ ի թերութեան,
Խոնարհութիւն՝ յամբարհաւածութեան, ճշմարտութիւն՝ ի սոսութեան,
Միամտութիւն՝ ի մանկութեան, անբծութիւն՝ յայլամտութեան,
Բարաւրութիւն՝ ի շարութեան, պարկեշտութիւն՝ ի լստութեան,
Ողորմութիւն՝ յանգթութեան, ապաշաւանք՝ յանյուսութեան,
Քաղցրութիւն՝ ի բարկութեան, հաշտութիւն՝ ի թշնամութեան,
Անխութիւն՝ ի խածանողութեան, քաշալերութիւն՝ ի լկութեան,
Աւրինութիւն՝ ի նետաձգութեան:
Յոր ոչ բաւականացայ երբէք ի դատել ճշգրտապէս,
Թէ ոչէվ յերկրածնաց աստի կանխեսցէ ժառանգել զքեզ,
Որ միայն անաշառաքար կշտամբես իրաւամքք զարդարութիւն՝
Առ ամբարիշտ մաքուրն եւ առ պոռնիկ զղացեալն:
Առ ամենեսին բարեգործ, միայն թագաւոր,
Աւրինեալ ի բարձունս եւ յամենայն յաւտեանս:
Ասէն:

ԲԱՆ ԼԲ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՄՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, ես՝ յետնեալս ի նախադրութեանց արժանաւորաց,
Գրեալ ինձէն ընդ պարտաւորսն պատժոց,
Հայցեմ զողորմութիւն ընդ ամենեցուն մաղթանաց՝
Ընդ նկունս եւ անհամարձակս,
Ընդ տկարսն եւ փոքրկունս,
Ընդ ընկեցիկսն եւ արհամարհեալս,
Ընդ տարագրեալսն եւ առ քեզ դարձեալս,
Ընդ երկուացեալսն եւ ճշմարտեալս,
Ընդ կործանեալսն եւ յարուցեալս,

Ընդ ընկճեալսն եւ հաստատեալս,
Ընդ գլորեալսն եւ կանգնեալս,
Ընդ մերժեալսն եւ ընկալեալս,
Ընդ ատեցեալսն եւ կոչեցեալս,
Ընդ ապշեալսն եւ զզաստացեալս,
Ընդ անառակեալսն եւ զսպեցեալս,
Ընդ հեռացեալսն եւ մերձեցեալս,
Ընդ հերքեալսն եւ սիրեցեալս,
Ընդ պատկառեալսն եւ զուարժացեալս,
Ընդ ամաչեցեալսն եւ խնդամտեալս:

Բ

Արդ ես պատմեմ աստանաւր դարձեալ ոչ զմեղս Երուսաղեմի,
Հստ մարգարէին հրամանառութեանն, որ առ ժողովուրդն նախնի,
Եւ կամ տանն Յակոբու՝ զանաւրէնութիւնս նորա,

Այլ իմոյս ժամանեցից յայտնութեան:

Քանզի աւաս ընդ աղէտս մահու յարելով, ըստ մարգարէին,
Յանդիմանեցից զիս ինքն ինձէն իմովս ձայնիւ, ըստ սաղմոտդին,
Որպէս զի յանձնառական յայսմ համայնապատում խոստովանութէնէ,
Ոչ կարաւտացեալ կրկնակին,

Միանգամայն իսպառ սրբեցայց աւրհնեալ հրամանաւ էիդ:

Եւ արդ, կրկնելով ծունք բարերարիդ քաղցրութեան,

Տարածեալ զանձն իմ առաջի, զի' մահ զորմանն ցուցից կերպարան,

Որ ի հոդ խոնարհեալ՝ մածայ ընդ երկրի

Եւ ընդ անցաւորս այս կենցաղ կորստեան՝

Անասնական գետնաքարշութեան սողնոյ սահեցմամբ կամաւ բեւեռեցայ:

Այլ ի քեզ, Տէր, յեցեալ, իբր ի հաստարան կենաց զաւազան՝

Ի յարմատոյն Դաւթի ընձիւլեալ մարմնով

Անձառ շաղկապմամբ յանեղ աստուածութիւնդ,

Կանզնեցայց անդրէն կիսայար՝ պատկառեալ ի քոցդ երախտեաց,

Ի վայր կորացեալ դիմաւր, աչք ի բարձունս յառեալ

Ողորմազին տասութեամբ ի քեզ՝ մերձդ ի հեծութիւն,

Բնաւին ողորմութիւն, բոլորովին քաղցրութիւն,

Զիհա լուսոյ արտասուաւր լցեալ՝

Պաղատանս յուսոյ առաջի մեծիդ վերընծայեցից:

Գ

Լո՛ւր ամէնառատ աննուազ երկայնմտութեամբ՝ քո դառնացուցչս,

Միայն դու յամենայնի սահման փրկութեան,

Աստուած բոլորից, անձառ մեծութիւն,

Անբովանդակելի բնութիւն, անքննելի իսկութիւն,

Հզաւր զարութիւն, կարող բարերարութիւն, անպակաս լրութիւն,

Անձառ ժառանգութիւն, վայելչական վիճակ,

Առատ պատրաստութիւն, անստուեր իմաստութիւն,

Տենչալի տուր, անձկալի ձիր,

Բաղձալի բերկրութիւն, անտխուր հանգիստ,

Անտարակոյս զիւտ, անկապուտ կեանք,

Անձախելի ստացուած, անփոխանորդելի բարձրութիւն,

Ամէնարուեստ բժիշկ, անսասանելի հաստատութիւն,

Դարձուցիչ մոլորելոց, գտիչ կորուսելոց,

Յոյս ապաւինելոց, լոյս խաւարելոց,

Քաւիչ մեղուցելոց, ծածկարանդ փախուցելոց,

Անդորրիչ խոռվեցելոց, փրկութիւնդ մահացելոց,

Արձակիչդ կապելոց, ազատիչդ մատնելոց,

Պատսպարանդ սահեցելոց, վշտակիցդ զայթակրելոց,

Երկայնմտութիւն տարակուսելոց,

Լուսոյ տեսակ, ցնծութեան ցոյցը, աւրհնութեան անձրեւ,

Հոգի երեսաց, զաւրութիւն դիմաց, հովանի զլսոյ,

Շարժարան շրթանց, ազդումն բանի, կառավար անձին,

Բարձումն բազկի, ձգումն ձեռին, երասանակալդ սրտի,

Ընտանի անուն, մերձաւոր ձայն,
Կցորդութիւն հարազատ, խնամածութիւն հայրենի,
Խոստովանեալ անուն, պաշտեցեալ պատկեր, անպարազիր տիպ,
Երկրպագեալ տէրութիւն, բարեբանեալ յիշատակ,
Խնդրութեան մուտք, անվորէալ շատիղ, փառաց դրւոն,
Ճշմարտութեան ճանապարհ, երկնաձեմ սանդուղք:
Եւ այլ բազմութիւն բանից գովեստից
Անհամար կարգաց եւ տանց անբալից,
Զոր ո'չ բերէ բերան երկրածին,
Եւ ո'չ տանի գործի մարմնեղէն,
Եւ ո'չ կշռեն իոնք հոգեղէնք:
Դ
Առ քեզ հայի ամենայն ակն տեսողի, Աստուածդ ամենայնի,
Նայեա' ի պաղատանս հառաջման ձայնի քոյց ծառայից,
Եւ եթէ յաղախնաց ոք աղաչեսցէ:
Եւ ընկա'լ զցաւու ողբերգութեան լալոյ արտասուաց աշացս ցանկասիրի՝
Յանարատ ոտս մարդեղութեան քոյ, Քրիստոս,
Եւ աւրինակաւ խորհրդոյ հերաց կնոշն յանցաւորի՝
Զառ քեզ դարձն եւ զդաւանութիւն,
Եւ համբուրի շրթանցս առ ճաշակ փրկութեան կենացդ հաղորդութեան՝
Համաշնչապէս զանքակ միութիւն,
Եւ զնոյն գթութիւն նորին ողորմութեամբ ընկալեալ ի քէն, բարերար,
Գրաւականեսցես զմեծդ պարզեւս ընդ փոքրու հաւատոցս:
Եւ ի ձեռն գթութեան սիրոյ քոյ
Առ քո անձկախ անունդ խոստովանեալ ծառայիս
Դարձցի'ն ձմերունք հողմոյն խստութեան ի յալու հանդարտութեան,
Եւ մրրկին սաստկութիւն՝ ի սիր ախորժութեան,
Եւ կարծիք երկիւղին՝ ի մեծ վատահութիւն,
Եւ պատուհաս պատժոցն՝ յերանութեան պատահումն,
Եւ վտանգք թախծանացն՝ ի հոգեւոր խրախճանութիւն,
Եւ ալեկոնծութիւն ծփանացն՝ ի խոր խաղաղութիւն,
Եւ դեկացն թեւարկմունք՝ յանքոյթ նաւահանգիստն,
Եւ բերք բեռանցս մեղաց փոխարկեսցի ի թոշակ շնորհաց:
Ե
Եւ յայսքանեացս ամենից բիւրուց բարութեանցս ի քէն եղելոց
Մեծասցի' անուն հզարիդ՝ խնկեալ եւ խոստովանեալ,
Ամաշէսցէ' բանսարկուն չարեաց՝ հերքեալ եւ հալածեալ,
Ունայնասցի'ն մուրհակք մեղացս,
Խզեսցի'ն խաղբքն, որոշեսցի'ն որոզայթքն,
Կապտեսցի'ն կապանքն, վանեսցի' վիհն,
Վերասցի'ն վնասքն, պարսեսցի'ն պատրանքն,
Զրեսցի'ն մեղքն, պատառեսցի'ն պարտիքն,
Խորտակեսցի' լուծն, քակտեսցի'ն քերիքն:
Եւ ընդ մոայլ մթութեան չարեացն յանցանաց
Եւ դիւացն բանակաց պաշարողաց՝
Արե՛ վառաց քոց ժամանեսցէ՝
Կեցուցանել, փրկել եւ լուսաւորել
Յաջմէ եւ յահեկէ, ի դիմաց եւ ի թիկանց,
Եւ եղիցի' նշոյլ առաւաւտու հոգւոյ գարնայնոյ՝
Ընդ ակնկալութեան սպասողացն քումդ երեւման:
Զի դու ես բարերար առ ամենեսին,
Եւ հնարաւոր են քեզ ամենայնք,
Եւ ամենեցուն զկեալն կամիս եւ զփրկութիւնն բաղձաս:
Զ
Ո'վ ամենապարզէ ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի,
Եւ առ իս դարձիս կարկառմամբ շնորհի աջոյդ քոյ սրբոյ՝
Բնակեալ, միացեալ եւ ոչ հեռացեալ
Յանձկութեան սրտէ սիրոյ սենեկիս:

Եւ անեղծական քո նկարագիր՝
Նշխար պանծալի լրտոյ քրիստոնէական փրկաւէտ կոչմանս,
Ընդ ի'ս պահեսցի՝ միջնորդեալ ընդ քեզ
Ի մատեան յալիտենական կտակաւդ կենաց
Հոգույդ աւետեաց երկնից յաւրինողիդ:

Եւ քեզ միայնոյ պատճառիդ
Եւ միոյդ ի միոյ պատճառէ
Եւ ունողիդ զպատճառ միոյ,
Երբեակ անձնաւրութեանդ եւ միոյ աստուածութեանդ
Վայել են փառք յերկնաւորացն վեհից
Եւ ի սրբոցն դասուց յալիտեանս յալիտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԼԳ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Արդ, զյարմարութիւն պաշտաման բանիս
Ի խայրեաց հոգուոյ քեզ նուիրելոյ, աւրինեալ բարեգութ,
Կցորդելով ընդ խնկազգեստիցն զուզամասնապէս՝
Խառնեսցէ'ս ի յանուշութիւն կազմութեան
Բողոյն Մարիամու կնոջ բարեպաշտի,
Յոր հաւասարեալ նոյնութեամբ ընդ երջանիկ պոռնկացն՝
Ի քէն ընկալելոց յաւետահրաշ յարգանաւք,
Պարարեսցի'ս մեծապէս իմովս բամիւ նուաստի՝
Ընկալեալ յանհաս եւ ի բարեբանեալդ զլուխ բարձրելոյդ,
Անկշտամբելի ի բամբասանաց սաղմոսին՝
Մի' աւցէ զտերել ոստոց զագայան իւղ մեղաւորին:

Բ

Այլ արասցէ'ս զաւրանալ կրկին յաձախութեամբ բուրման
Խոստովանութեան այսր մատենի՝ ի բազումս ազդեալ,
Համասփիւո, ամենատարած եւ աշխարհալիր տանն տեսակաւ,
Ըստ աւրինակի համեմատութեան նոցայն յիշատակի:

Քանզի դու նոյն Տէր զգաստացուցիչ

Նախնի չարախորհից կանանց մեղաւորաց,
Որոց առակեալ զմարգարէին կերպարան՝
Քումդ ճշմարտատիպ պատկերի յեղանակեցեր,
Անդուստ առ սոսին անձառ ներգործութեամբ՝
Ի յիս վերաբերեալ զծայրագոյն շնորհին կատարումն.
Ընդ անասնական զարտոյն կերակրոյ՝
Զբազմահամբար պտուղ ցորենոյդ կենացդ հացի,
Ընդ ապականացու արծաթոյն՝ զարքունականդ պատկեր,
Ընդ յիմարարար թմբրութեան զինուոյն՝ զբաժակդ արեան արարչիդ,
Ընդ իւրոյն առելոյ ի յայրատ կնոջն հնոյ ժողովրդեանն՝
Զաւծումն շնորհին առ իս դարձելոյ,

Ընդ զերծման զիսաշուր կտաւոյն՝ զանապականութեան վերարկուն,
Ապարանջանին պձնութեամբ՝ զթոիչս բարեմասնութեան,
Աւրինիւն եւ Աւետարանաւն՝ հանդերձ զործնական առաքինութեամբն,
Ընդ ունկանն զնդի վայելչականն զարդու՝
Զանստուեր յիշատակ տէրունականդ ձայնի,
Ընդ քայոս պերճութեան լանջացն՝

Զյոգնահաւաք աւանդս ուղղութեան քոյինակրաւն լծոյդ քաղցրութեան:

Գ

Բայց զի՞ւ է յայսոսիկ ինձ պարծել
Եւ ոչ վերստին ի սոյն պատկառել.
Այլ յայլ աւրինակ փոխեալ զմատեան մաղթանաց այսր ողբերգութեան,
Որ ինչ ինձ է յարմարաւոր,
Ամենայնիւ հատուցից զպատիֆ պարտուցս իմոց մեղանաց,
Ի մարգարէիցն տառից բերեալ համառաւտս՝

Ի սոյն յարկ մուծից սաստիկ դատախազ՝

Հնդ ողբոց նոցին լծակցեալ,

Քան թէ ընդ բերկումն նոցա պարեալ,

Յորս հառաջանս, ձայնս հեծութեան, բողոքս բարկութեան,

Նախատինս խորտակման, լալումն կարեւոր:

Այլ մեծիդ Աստուծոյ գթութիւն ամենաժաման

Կանուխ ազդեցաւ յիմ յուսատրութիւն,

Առ որս՝ զղջմունս, խոստվանութիւնս,

Աւետիս, պարգեւս, լուսոյ երեւմունս,

Խրախոյս աստուածայինս, փառաց ժառանգութիւնս,

Հրաշից յայսնութիւնս, սքանչելեաց տեսութիւնս,

Յորոց ոմանք յոյս ընձեռեն,

Եւ ոմանք վհատութիւնս բազում մատուցանեն,

Յորս եւ կամաւ կործանեալ՝ կորստեանն վիճակեցայ:

Դ

Զի եթէ զգեստ Աստուծոյ զվարագուրին պատրուակ ասաց Եզեկիէլ,

Յորում արար ժողովուրդն կուսու կարկատունս,

Որով պոռնկել ասէ ի նոսա,-

Խսկ ոքրքան պատիծ անմաքրութեանս եղիցի՝

ԶԱստուած զգեցողիս ներքոյ եւ արտարոյ:

Զարմանամ, թէ զիաքրդ ոչ կիզում,

Հիանամ, թէ իքքր ոչ այրիմ,

Ապշիմ, թէ ոքրպէս ոչ յափշտակիմ՝

Տանջեալ, լքեալ, չարչարեալ, ջաղխեալ,

Մանրեալ, խորտակեալ, կտրեալ, բաժանեալ

Ի յարինակէ ժանեաց կորուսչին, ըստ Գրոյն:

Այլ այս միայն է պահեցեալ ինձ

Նշոյլ յիշատակի փրկութեան յուսոյ,

Զի քրիստոսեան Աւետարանն կեանս է ամենեւին,

Ի կերպարանաց պատկերի բանին ծանուցեալ,

Որով առ մեղանսն՝ դարձն, առ պարտիսն՝ շնորհն,

Առ եղծումն՝ նորոգութիւնն, առ անաւրէնութիւնն՝ քաւութիւնն,

Առ վէրն բժշկութիւնն, առ վտանգն՝ անդորրութիւնն,

Առ պատիճն՝ ներումն, առ պատերազմն՝ հանդարտանալն,

Առ հուրն՝ անձրեւն, առ պատուհան՝ պարգեւն,

Առ ակնկալութիւն սատակման՝ ձիրն,

Առ գործարան մահուն՝ կենացն ազատութիւն:

Ե

Եւ զիքնչ է ինձ զայսքանեաց յիշմանց ի թիւ արկանել,

Եւ ոչ զանձառելիսն աստանար դասել:

Յիշատակաւ Հալըն բարձրելոյ՝ յՈրդին կցորդութիւն,

Յանուն միածնին՝ առ Հայրն ընտանութիւն,

Սոցին ակնարկութեամբ՝ ընդ Հոգույն հաղորդութիւն,

Խաչին փրկանք, բանին սփոփութիւն,

Բարտք վարձ կամացս՝ առ կշռութիւն զիտողին,

Աւազանն կենդանարար՝ հաշտութեանն միջնորդութիւն,

Եւ այլք ամենայնք անթիւք բարիք ի բարերարէն բարդեցեալք,

Ազատք ի հարկէ, արձակք ի լծոյ,

Իշխանականք, եւ ո՛չ իշխեցեալք:

Այսոքիկ են, որ ինձ ի մէջ դառնութեանս մահու

Կեանս անտարակոյսս աւետարանեն.

Քանզի եթէ ոչ զայսոսիկ ունէի,

Կանխաւ արդեւք կորուսեալ էի իսկ եւ իսկ, ըստ բանի երգողին:

Ո՛չ փոքրկութեամբ Որդոյոյ զՀայր փառաւրես,

Ո՛չ նուաստութեամբ Հոգույոյ զՈրդի նախադասես,

Համափառ ունիմ զերեսեան եւ նոյն արարչութեամբ:

Քանզի եւ ի դէմս Հոգույն Սրբոյ այս են աղաշանք,

Նախընծայ սկզբան պատարազին,

Յորում գառնդ երկնաւոր զենանի, զայս աղալքեցի:

Զ

Ամենակալ, բարերար, մարդասէր Աստուած բոլորից,

Յարինող երեւութից եւ աներեւութից,

Փրկող եւ հաստատող, խնամող եւ խաղաղարար, Հաւը հզար Հոգի,

Հայցեմք բազկատարած մաղթանաց գոշմամբ հեծութեան՝

Յանդիման եղեալ քեզ՝ ահաւորիդ:

Մատչիմք մեծաւ դողութեամբ, սաստիկ երկիղի:

Մատուցանել նախ զբանականս զայս պատարագ քում անզնին զաւութեանդ,

Իբր աթոռակցի, փառակցի եւ արարչակցի հայրենի անկապուտ պատույդ,

Եւ քննողի ծածկութեան խորոց խորհրդոց

Ամենակատար կամաց Հաւը Էմմանուելի՝

Չքեզ Առաքչի, Փրկչի եւ կենդանատուի եւ Արաքչի ամենայնի:

Ի ձեռն քո ծանուցաւ մեզ

Երեակ անձնաւորութիւն միասնական աստուածութեանդ,

Յորոց մի եւ դու ճանաչիս, անհաս:

Քեւ եւ ի ձեռն քո առաջինքն՝

Նահապետական տոհմին շառաւիդը, տեսանողը անուանակոչեալը,

Չանցեալսն եւ զզալոցսն, զեղեալսն եւ զոշ զոյացեալսն

Անստուերաբար բարբառով բանի վերապատմեցին:

Ոզի Աստուծոյ քարոզեալ զքեզ Մովսեսի,

Որ ի զնալն քո ի վերայ ջրոյն, անպարազիր զաւութիւն,

Սհեղ շրջարկութեամբ տածողականաւ, թեւապարփակ պաշտպանողաւրէն,

Գթասիրեալ ի ծնունդս նորոցս, զաւզանին խորհուրդ ծանուցեր:

Յոր կերպարան աւրինակութեան,

Նախ քան զկառուցանելն զլոյծդ մածուած վերջնում վարագուրիդ,

Յաւրինեցեր, կարող տիրապէս, զրովանդակ բնութիւնս

Ամենից բնաւից բոլորից գոյից, ամենայն էից՝ յանէից:

Քեւ ստեղծանին ի նորոգութիւն յարութեան

Ամենայն եղեալս առ ի քէն յայնմ ժամանակի,

Որ է աւր վերջին այսմ կենցադի

Եւ աւր առաջին՝ երկրին կենդանեաց:

Քեզ հնազանդեցաւ միութեամբ կամացն, որպէս Հաւըն իւրում,

Ազգակցին քո՝ էակիցն Հաւը անդրանիկն Որդի՝ մերովս կերպիւ:

Չքեզ աւետարանեաց Ճշմարիտ Աստուած՝

Հաւասար եւ համազոյ Հաւըն իւր հզաւրի,

Չառ ի քեզ հայինյութիւնն անքաւելի քարոզեաց

Եւ, իբր զաստուածամարտից, զքո հեստելոցն

Չարաբանական բերանս կարկեաց եւ զիւրն շնորհեաց

Արդարն եւ անարատն, զտիչն ամենայնի,

Որ վասն մեղաց մերոց մատնեցաւ

Եւ յարեաւ վասն զմեզ արդարացուցանելոյ:

Նմա փա-որ ի ձեռն քո, եւ քեզ բարերանութի-ւն

Ընդ Հաւը ամենակալի յաւիտեանս յաւիտենից:

Ամէն:

Է

Դարձեալ կրկնեսցի ի նոյն կարգ բանի,

Մինչեւ վստահութիւնն լուսոյ հրաշապէս յայտնեսցի ազդեալ՝

Աւետարանել վերստին զկրկին խաղաղութիւն:

Աղաչեմք եւ աղերսեմք արտասուալից հառաչմամբ

Յամենայն անձնէ զփառատրեալ արարչութիւնդ

Անեղծ եւ անստեղծ, անժամանակ Հոգույդ գթածի,

Որ բարեխաւսդ եւ վասն մեր յանմոռունչ հեծութիւնս առ ողորմածդ Հայր,

Որ զսուրբն պահես եւ զմեղուցեալսն մաքրես եւ տաճարս կազմես

Կենդանի եւ կեցուցիչ կամաց բարձրեալդ Հաւը:

Արդ ազատեա' զմեզ յամենայն անմաքուր գործոց,

Որ ոչ է հաճոյ քումդ բնակութեան,

Եւ մի՛ շիշիցին առ ի մէնզ լուսոյդ շնորհաց փայլմունք

Ի տեսականաց աչաց իմաստից,

Վասն զի զքեզ ուսաք միանալ ի մեզ

Ի ձեռն աղաւթից եւ ընտիր վարուց խնկելոց:

Եւ քանզի մինդ յԵրրորդութենեղ պատարագի, եւ միւսդ ընդունի՝

Հաճեալ ընդ մեզ հաշտարար արեամբ անդրանկի իւրոյ,

Իսկ դու ընկալցիս զմեր պաղատանս

Եւ յարդարեսես զմեզ աւթեվանս պատուականս ամենայն պատրաստութեամբ՝

Ի վայելումն ձաշակման երկնաւոր գաղինդ,

Առանց պատժոց դատապարտութեան ընդունել

Զայս անմահացուցիչ մանանայս կենաց նորոյ փրկութեան:

Եւ հալեսից' ի հրոյս յայսմանէ զայրակորութիւնս մեր,

Որպէս մարգարէին կենդանախարոյկ կայծակամբն

Ի ձեռն ունելեացն մատուցման,

Զի յամենայնի քոյդ քարոզեսի գթութիւն,

Որպէս Որդուով Աստուծոյ՝ Հաւրդ քայցրութիւն,

Որ զանառակ որդին մերձեցոյց ի հայրենի ժառանգութիւնն,

Եւ զպոնիկսն յառաջեցոյց յերկնային արքայութիւնն արդարոցն երանութեան:

Ը

Այո՛, այո՛, եւ ես մի եմ ի նոցանէ,

Եւ զի՛ս ընկալ ընդ նոսին՝

Իբր մարդասիրութեան կարաւտեալ մեծի,

Շնորհաւք քո ապրեալ, զարեամբդ Քրիստոսի ստացեալս,

Զի յայսմ ամենայնի յամենայնի՛ ծանիցի քո աստուածութիւնդ՝

Ընդ Հաւրդ փառաւորեալ համապատուաբար

Ի մի կամս եւ ի մի իշխանութիւն գովութեան:

Զի քո է գթութիւն եւ կարողութիւն եւ մարդասիրութիւն,

Զաւրութիւն եւ փառք յալիտեանս յալիտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԼԴ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Արդ, առ այսոքիկ թշուառացեալ շնչոյս իմոյ իղձք եւ առ քեզ դաւանութիւնք յարմարականք, որ բովանդակես բանիւ զամենայն, Աստուած, զոր ի նախնին ձառեալ՝ եւ յերկրորդում ցուցից: Իսկ յանդիմանութիւնս գրաբանականս՝ ի կոյտս բազմութեան ազգաց եւ թարգմանութիւնս ժողովրդոց, զայս արգահատութիւնս մաղթողականս նուիրեցի, զոր ներքնաշարեալք սահմանադրեն գոհաբանութիւնք:

Բ

Աղաչեմ զանփոփոխելի տէրութիւն ամենազաւր Հոգւոյդ հզաւրի, առաքեա՛ զցաւդ քայցրութեան քոյ եւ բարեգործեա՛ ի յանձին եւ յիշխանական ազդման զզայութեան զամենալից շնորհ բազմապարզեւ քո ողորմութեան: Եւ հերկեա՛ զբանական անդաստան մարմնեղէն կարծրացեալ սրտիս՝ յընդունակութիւն արգասեաց հոգեւոր սերմանդ: Քում ամէնիմաստ էութեանդ խոստովանիմք զամենայն պարզեւս ի մեզ ծաղուտուցանես վարդապետս, բարբառեցուցանես համերս եւ բանսա զկեալ եւ աձեցեալ, որ ձեռնադրես առաքեալս, լցուցանես մարգարէս, փակեալ ականջս իլից, որպէս ազգակիցն քո՞ էակիցն Հաւրդ անդրանիկն Որդի, քոյին գործակցութեամբ ներգործելով զայս ամենայն, քարոզեաց զքեզ Աստուած հաւասարակից իսկութեանդ Հաւրդ: Շնորհեա՛ եւ ինձ՝ մեղաւորիս խաւել համարձակութեամբ զկենդանարար խորհուրդ աւետեաց Աւետարանիդ՝ հետեւել արագաթոյիշ ընթացիք մտաց ընդ անհուն ասպարէս քոյինաշունչ կտակարանաց: Եւ ի մատչել իմ ի զուրիս հանդիսի մեկնութեան բանի՝ նախաժամանեսցի՛ առ իս զթութիւն քո՞ իսաւսելով յիս զարժանն եւ զպիտանիսն եւ զիածոյսն քո ի ժամանակի, ի փառս եւ ի զովեստ աստուածութեանդ քոյ եւ ի լրութիւն շինութեան կաթողիկէ եկեղեցւոյ: Կարկառեա՛ ի վերայ իմ զամենամերձ աջ քո եւ զաւրաց' զիս շնորհաւք զթութեանդ քոյ, փարատեա՛ ի մտաց իմոց զմեզ մրութեան մոռացութեան՝ ապաքինեալ ընդ նմին զիսաւար մեղաց, ամբառնալ ուշի իմաստից ի կենցաղոյս երկրէ ի բարձունս: Լուսաւորեա՛ ի յիս վերստին զծագումն անստուեր հրաշից զիսութեան աստուածութեանդ քոյ, հզաւր, արժանի լինել առնել եւ ուսուցանել՝ յարինակ բարեաց աստուածասէր լսողաց: Եւ քեզ ամենայն փա՞ռք յամենայնի՝ ընդ Հաւրդ ամենակափ եւ ընդ Որդուոյդ միածնի եւ բարերարի այժմ եւ յանվախճան յալիտեանս: Ամէն:

Գ

Իսկ զիաւատոյ սահման բանի ընտրութեան շնորհի կենաց կանոնի առ համագոյ Սուրբ Երրորդութեանն զայս վարդապետեցի, զոր շալիդ կարգի վերանկարէ:

Խոստովանիմք եւ դաւանեմք պաշտեմք եւ երկրպագեմք զզուզափառ միութիւն ամենասուրբ Երրորդութեանն.

աստուածութիւն անձառ, միշտ բարի, նոյնագոյ, հաւասարապատի, անհաս իմաստից թեւոց պացման, ի վեր քան

զարդինակ եւ անդր քան զնմանութիւն, գերազանց գոլով սահմանի անպարազիր բացարձակութեամբ, յառաջ քան զիմին յախտեանց անտարրափակ էութեանց, ստեղծականաց կարգաց, աւրինարանութեամբ անթարզմանելեաւ, ամենահարուստ մեծութեամբ յաւետ պսակեալ. հաստիշ ժամանակաց եւ որ ի ժամանակի են կերպաւորեալ, ինքն պատճառ հանդերձիչ եւ յարմարապէս յարինիչ տեսականաց եւ աներեւութից. ո'չ անուամբ չափեալ եւ ո'չ յորջորջմամբ նշանակեալ, ո'չ որակութեամբ նմանեալ եւ ո'չ քանակութեամբ կշռեցեալ, ո'չ աւրինակաւ ձեւացեալ եւ ո'չ որպիսութեամբ ծանուցեալ, ո'չ ի թերութենէ տարածեալ եւ ո'չ ի լրմանէ ամփոփեալ, ո'չ ուրեք երբեքի գրաւեալ եւ ո'չ ի տեղոց վայրի երեւեալ:

Դ

Հայր գթութեանց, ունող ամենայնի եւ Աստուած հանուրց, որ յերկնի եւ որ յերկրի, բաց ի Բանէն միայնոյ, որով զամենայն ինչ ունի, ստեղծիչ եւ տուիչ շնչոց ամենից, բաց ի Հոգուն իսկակցէ, որով զամայնն կազմեաց:

Ե

Մինն յերջանկափառ, համազաւր ահաւորութենէ երիցն անձնաւորութեանց, խոնարհեալ ի վերուստ՝ աստուատ ի ստորինս, որ էրն իսկ ի բնէ անբաժ ի ներքնոց՝ անկապուտ մնալով փառացն այսուոյ եւ անկարաւտ՝ դիմացն ծնողին սիրոյ, մտեալ ի սենեակ կուսին արգանդի պարզաբար եւ եկեալ անստի յաւդաւորաբար մարմին էապէս անորոշելի, անթերի մարդկութեամբն եւ անպակաս աստուածութեամբն. մի Որդի Հաւըն միայնոյ եւ միածին անդրանիկ Աստուածամայր Տիրածին կուսին, Արարիչն յեղականումն մարդ ելով ճշմարիտ սկզբնածին: Ահա ոչ զինի եղելոց երկրաստեղծիցն նմանութեան, այլ նոր եւ չքնաղ, թագաւորաց վեհափառ, որ ո'չ ցուցաւ ի դարս եւ ո'չ գոյացաւ ի ժամանակս, անդրանիկ, ըստ սաղմոսողին, քան զամենայն թագաւորս երկրի, անպական խառնութեամբ կերպացեալ զմերս ի մարմնի, ըստ աւրինի հոգոյ՝ ընդ մարմնոյ, եւ ոսկոյ՝ ընդ հրոյ, եւ կամ, յայտնապէս իսկ ասել, լուսոյ՝ ընդ աւդոյ, ո'չ փոփոխեալ եւ ո'չ անջատեալ:

Զ

Նոյն ինքն, եկեալ կամաւորութեամբ ի խաչն մահու, իբր զգառն անարատ ի սպանդ վարեցաւ եւ հանդերձեաց զարել ինքնիշխանութեամբ զարարածոց իւրոց փրկութիւն. շարչարեալ իսկութեամբ կենդանեալք՝ եղաւ ի շիրմի անորոշելի յաստուածութենէն. եռաւրեայ թաղմամբն ի դժոխս սանդարամետականացն վհատելոց բանտարգելիցն քարոզեալ ցուցաւ նորոգումն եւ լրյու: Են աւարտեալ զտնաւրինականացն զիրկանաւորն զտնտեսութիւն՝ աստուածապէս վերակենցաղեաց, եւ կառավարեալ ի թեսս հողմոց, եկեալ ի քերորիս՝ ամպով անքննութեան ծածկեցաւ. համբարձեալ գեր ի վերոյ ամենայն երկնի՝ նստաւ ճոխութեամբ յախոռն իւրական սկզբնաժառան Հաւըն հաւասարութեան, յորմէ եւ բնաւ իսկ ոչ մեկուսացաւ՝ անկորուստ առեցելովն եւ աննուազ սեպիականաւքն: Որով եւ եկեսցէ ի դատաստան հասուցման՝ քննել զծածկեալսն կշռութեամբ չափոյ արդար իրաւանց, որում սպասեմք եւ յոր աղաւրեմք, հաւատցեալը յամենայնի ամենայնի ամենակալ տէրութեան նորա, որ արդարեւ մինն է միայն ի միայնոյ՝ ի միոյն փառակցութիւն յախտեան երկրպագեալ:

Է

Բարեբանեմք միշտ եւ աւրինեմք ընդ Որդուոյ եւ Հաւըն եւ զնզի էութեան նոցին, ամենազար, ճշմարիտ, կատարեալ եւ սուրբ, որ յանէից գոյացոյց զբոլոր եղեալս ամենայն. ինքնազործ, հոմիշխան երկուցն եւս ընդ նմին անեղծ եւ անսահման թագաւորութեան. որ ինչ պատճառն առաջին եւ Բանն ահաւոր նորին ինքնութեան, նոյն ինքն եւ Հոգին բարձրացեալ. բարի ինքնակալ, ամենից բաշխիչ զՀաւըն պարգեւս՝ ի գովեստ անուան փառաց միածնին: Որ ազդեաց յԱլքէնսն, շնչեաց ի մարգարէսն, փշմամբ ազգակցին տպաւորեցաւ յառաքեալսն, կերպի աղաւնոյ ցուցաւ ի Յորդանան՝ ի մեծութիւն փառաց եկելոյն, փայլեաց ի զիրս աւանդականաց, արար հանձարեղս, զաւրացոյց իմաստունս, լցոյց վարդապետս, աւծ արքայութիւնս, աւժանդակեաց թագաւորս, եռ վերակացուս, հրամանատրեաց փրկութիւնս, շնորհեաց ձիրս, հանդերձաւորեաց թաւութիւնս, զմկրտեալս ի մահն Քրիստոսի ի բնակութիւն իւր մաքրազարդեաց. զոր՝ Հայր եւ Որդի, զնոյն եւ Հոգին ներգործեաց, եւ ինքն է Աստուած, խնկեալ տիրապէս ամենայն յամենայնի:

Ը

Քանզի ոչ նախարուելովն յԵրրորդութեանն որ մեծ ինչ, քան զմիւսն, եւ կամ զինի անուանին՝ նուաստագոյն առ նմանն, եւ կամ ի մինն ասելով՝ խառնակութիւն գոլ դիմացն, եւ կամ յերիցն տրոհումն՝ ուրոյնութիւն ել կամացն: Քանզի անմեծար Հայր ամենայնի, եթէ ոչ զԲանն ունիցի ինքեան զաւրութիւն, որպէս ոչ զոլով ընդ նմա Հոգուն՝ անհազա ուն եւ անկենդան եւ առ ամենայն հրաման նուազեալ: Իսկ Բանն, եթէ ոչ անուամբ Հաւըն ծանիցի, որք ուն եւ կամ լքեալ եւ կամ ի մահացու ումեսն ոչչի: Որպէս եւ Հոգին, եթէ ոչ ի պատճառէն նշանակեսցի, ապաշուր ումն թափառեալ եւ իբր զշունչ ինչ անդասելի:

Ժ

Այլ եթէ որ հակածառական բանի յաւակնի կապտել զՀայր ի յիւրմէ Բանէն, որ թէ էր երբեմն, յորժամ եւ չէր, եւ անբանութեան բամբասանաւը պատուել վարկանի զվեհին մեծութիւն, եւ կամ ստրկութիւն տացէ բղխորիին՝ ոչ բնաւորաբար գոլով հոգեւոր, որով այլ իմն գոյութիւն աւտար մուծանել եւ կամ ամբոխումն ինչ այլայլական յանարատ պատիւ միութեան սուրբ Երրորդութեանն, - զայնպիսիսն բարամբք պարսից հաւատոյ բանից, իբր զդժնադակ դեւս դիմամարտիկս զագանականս, հերքեալ ի միջոյ՝ ի բաց հալածեմք, եկեալ ի նզովս զնոյնս ընդ նոսին՝ փակեմք ընդդիմ նոցին զկենացն մուտ եկեղեցականս զալիթի: Ուստի զսուրբ Երրորդութիւնն փառաւորելով ի նոյն տէրութիւն միակցորդ հաւատարութեան, զուզածայն սրբաբանութեամբ, հանգունատիպ հարթութեամբ, աւրինեալ եւ փառաւորեալ յերկնի եւ յերկրի, ի ժողովս անդրանկացն եւ յազգս երկրածնաց բանականաց յախտեանս յախտեանից: Ամեն:

Ճ

Արդ, զայս գոշումն ծածուկ խորհրդոց՝ կերպաւորելոց յայսմ մատենի, ամենալուր ականջաց մեծիդ Աստուծոյ ընծայեցուի, սովորմ սպառազինեալ՝ եւ ապա մտի ի հանդէսն: Այլ ոչ եթէ կարաւտեալ իմոյս ինչ ձայնի այսու մեծանաս, որ մինչ չեւ ստեղծեալ էր քո զամենայն՝ նախ քան զինելն երկնի փառաբանչալքն անմահից եւ երկրաստեղծս բանաւորաւք, դու քեզէն ի քումդ լրութեան փառաւորեալ իսկ էիր,- այլ զի զմերժեալս՝ զիս յարգեսես, անձառ քաղցրութիւն, ճաշակել զքեզ բանիս հաղորդութեամբ: Իսկ զիւնչ պարտ իցէ ըստ արքունական իրամանիդ՝ կենաց կանոնիդ ասել Աղոնայի տէր, եւ զիրամայեալ պատուէրդ ոչ առնել: Որ ինձէն իսկ զիս՝ զոսկեղէն տախտակս խաւուն, նուիրեալ քումդ պատգամի, զգբեալս մատամբդ Աստուծոյ, եղծի, որ եւ խորտակելն է իրաւացի, եւ ես տխրատեսակ մրով զերկորորդն նմանութիւն առեալ հայթայթն: Այլ արդ, քանզի բազմաւք պաղատեցայ դրուատաւք խանդաղատականաւք, որ ոչ է գրեալ ի յայս կարգ ձայնի, լուր, բարեգութ, ըստ սմին բանի այնմ ամենայնի: Եղիցի' եւ այս աղերս բարբառոյ հայցման աղաւթից յաւդեալ ընդ նոսին, թերեւս ի մաքրոց եւ ի կամարարից այս նուէր հացի պանից բաղարջոց՝ իւղով զանգելոց ի սեղան փառացդ քոց մատիցէ:

ԺԱ

Այլ դու, բարերար եւ յամենայնի մարդասէր, Քրիստոսդ մի Աստուծոյ միոյ, հզաւր եւ ամենակալ, որ յաղթես զթութեամբ խնամոց քաղցրութեան քոյ ոչ հասարակականաց միայն մարդկութեանս իմոց զոյակցաց, առ որս յաւէտ է ամբոխութիւն եւ բիւրամասնեայ հակառակութիւն, այլ եւ հրեշտակացն անախտականութեան, նաեւ եւս քան զայս՝ սրբանելոցն անարտութեան, յորոց մի էր եւ Հեղիսա, որոյ ցոյցը խստութեանն ի Քորէք լերինն նշանակեցա յերիս աւրինակս՝ ի շարժումն մեծ, ի հողմն ուժգին, ի հուրն կիզանողական, - իսկ քոյդ հեզութիւն երկայնմունքեան՝ ի հանդարտութիւն մեղմութեան աւդոյն քաղցրութեան, քանզի կամաց ողորմութեանց դու միայն ես, ըստ զրեցելումն: Վասն զի թէ եւ հաճոյր գտան մերասերքս առաքինութեամբն յեղանակեալ յայլ նմանութիւն վերնային, սակայն երկրածինք են եւ նոքա, ընտրեալք ի մարդկանէ: Իսկ դու ոչ ունիս չարանալ, իսկութեամբ բարիդ, յամենայնի աւրինեալդ, ամենեւին փրկութիւնդ, ամենայնի հանգիստդ, համայնից անդորրութիւնդ, համարէն ախտացելոց դեղ առողջութեան, աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ, ըստ Երեմիայ:

ԺԲ

Դա թձ առ իս եւ ողորմեա' ինձ, որ այսքան ծարաւես, պասքիս, կարաւտդ Աստուծո, իմում փրկութեան, մինչ զի զուարթնոցն երկնից անմահից աւրինաբանողաց բան իմն ընծայեցեր մարդկաւրէն փրկական քահանայապէս եւ քաւշապետաբար՝ անեղծական յարակայութեամբ մշտնշենաւոր պաղատանս աւրինեալդ քո զթութեան ի մերոց դիմաց կենցաղականաց՝ վասն իմ լրելոյս հաշտութեան մաղթէ՝ ողորմեա' Երուսաղէմի, որ է լրսաւոր խորհուրդ յայց ելանելոյ մեծիդ յայտնութեան առ հրեշտակականն թափուր տեղի ստորանկեցելոյ ի ձեռն մարդկան՝ քո կցորդութեամբ աւետարանեալ առակա այսր աւրինականս Երուսաղէմի:

ԺԳ

Արդարեւ լուար, բարեգութ, անսացեր, թագաւոր,
Ունկնդրեցեր, կեանք եւ յոյս, ի միտ առեր, երկնաւոր,
Յարգեցեր, հզաւր, նկատեցեր, ծածկագէտ, տեսեր, խնամակալ,
Կարեկցեցեր, անպատում, խոնարհեցար միշտ բարձրեալ,

Նուաստացար, ահաւոր, յայտնեցար, անձառ,
Ամփոփեցար, անսահման, քանակեցար, անքնին,
Մածար, ճառագայթ, մարդացար, անմարմին,
Շաւշափեցար, անքանակ, կերպաւորեցար, անորակ,

Լցեր իսկապէս զաղաշողացն բաղձանս:

Դու իսկ եղեր թշուառացելոյս՝ ինձ, ձայնի զուարթնոցն,

Բարի բարեխաւս, միջնորդ կենդանի,

Պատարագ անմահ, սպանդ անվախճան,

Նուէր մաքրութեան, ողջակէզ անծախ, բաժակ անսպառ:

Սհա, ողորմած, մարդասէր, աւրինեալ,

Միշտ կատարեսես առ մեղուցելոյս զբարեբաստութիւն

Կամաց քոց կենդանատուաց, զովեալ երկայնամիտ:

Եւ քեզ վայել է փառք յաւիտեանս:

Ամէն:

ԺԱՆ ԼԵ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵՂՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԲԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, Տէր զաւրութեանց,

Մեծութիւն ահեղ, անտարակոյս տեսաւորութիւն,

Կամք ամէնարձակ, առատութիւն անպակաս,

Ուժվ ոք զաւրեսցէ տաւնել հանդիսիւ պարերգութեամբ

Ի միոյ կարուածոյ ցաւրոյ քումդ բարութեան,

Որ ցանկ դեզերիս պատրաստել պատճառս հնարից իմում փրկութեան:

Եւ զոր մեծն է՝ զրեցից պատմել յապառնիսն:

Քանզի ոչ անուանեցար հրեշտակասէր՝

Եւ որ զպէտութիւնս նոցունց հաստատեցեր,

Այլ եւ զերկինս դամբարաւք նոցին՝ զմատանց քոց գործ,

Ոչ զրեցեր երբէք ի սիրել զնոսա,

Այլ առեր ի պատի մեծաց գովեստից՝

Առաջին դասեալ զմարդասիրութիւնն:

Վասն որոյ կրկին մեծացուցեր քեզ անուն անձառ՝ ի խորհուրդս սուսկալիս.

Զերկնայինս լուսակերպիցն կոչեցեր զնոսին

Սպասաւորս եւ գիշաւորս յատուկ մատակարարութեանց,

Իսկ զստորնային ծնունդս մահկանացուաց

Տիրական եւ աստուածական պաշտելի անուամբդ պերճացուցեր.

Անցեալ վերատին ըստ սահման կշուրեան չափոյ՝

Լայնեցեր քեզ կտակս զրոց ճառից անբարից

Չանապակ ծորմանն ծայրագունին վերնում բարութեանն:

Եւս եւ ի մարդանալդ քո՝ միդ յեռթենէ,

Ոմանց՝ վասն ինքեանց, եւ կիսոց՝ վասն այլոց

Զեղեր առատութեամբ զտուրս կենաց, արուեստս բազմաւրինակս,

Սրանչելիս աստուածագործս, նշանս ճշմարտատեսիլս:

Որպէս զի թէ անդամալութին՝ պակասելոյն ի հաւատոց,

Հոգաբարձացն առաջարկութեամբ զցոյցս յուսոյն՝ զթացեալ ողորմեցար,-

Եւ ո՛րչափ զաւրեսցէ առաւել բան քո ամենակար՝

Առ ախտալից մարմնոյս մարրութիւն աղաղակողիս հառաշման:

Քանզի արդարեւ մեծ են չափք հրաշից,

Քան զանմաքրեալս հոգի սուրբ հաստել,

Զլուացեալս պատկեր անտիրելի աղտոյ ներգործել,

Նա զի եւ երկրորդս, առաւելութեամբ յաւազանին շնորհ յաճախեալ,

Զիառսն հայրենի բարձրացուցանէ:

Բ

Դու ես, Տէր, որ սրբես զմեզ,

Որպէս ընտրեցելոյն քոյ նախատպաւորեցեր՝ Մովսեսի:

Դու ես, որ ի մեջս եւ յանաւրէնութիւնս

Վերակացու եղեր տոհմին Յակոբայ,

Մինչ յեզիւտացւոցն երկրի ընդ խաւարն հեթանոսաց ընտանենային:

Դու ես, որ արէնսգէտ առնես զմեղաւորս ի ճանապարհի,

Ըստ բանի երգողին Դաւթայ:

Դու ես, որ փոխատրես զքարեղէն սրտից կարծրութիւն

Ի լոյժ կակութեան մարմնոյ գոյութեան՝ բանի ընդունելութեան:

Դու ես, որ բաւես ընձեռել սիրս այլ եւ ճանապարհ մի՝

Երկնչել ի քէն զբովանդակ կենացն սահման:

Դու ես, որ տաս զերկիւդ քո ի միտս խստութեան՝

Առ քեզ ուշ ունել հաւատովք, ըստ մարգարէիցն ձայնի:

Գ

Զաւրհնեալ քո շրթանցդ զաշխարհաստեղծ բերանոյդ

Զաստուածեղէն անձրեւացդ զկեցուցանողդ կաթուած

Մատո՛ լսեեացս դրանց բացարան,

Որով զաւձին խորամանկութիւն բանսարկուին թունից բարձես եւ բժշկեսցես:

Ամենակալդ ձեռաւք զիսաւսականացս շարժողական գործի ըմբռնեալ՝

Ազրեա' զաւրութիւն ձայնի,

Որ տաս բնաւից ընտրութիւն բանի,

Զի դաստիարակեալ զպատշաճականն՝

Մի' յանդզնաբար խաւելով իբր զնախնին՝ լքայց ի յուսոյդ

Եւ անբանութեան մատնեցայց՝ վանեալ յորսողէն:

Լուսաւորեա' վերստին զիսաւրեցեալ հոգւոյս աշս

Կենդանաբաշխ աջոյդ կարկառմամբ,

Զի մի' համարձակութեանն շիշեալ լապտեր շնչմամբ վիշապին՝

Ի ներքոյ զրուանին ստորածկեցայց:

Բա՛րձ զանաւրէնութիւնս իմ, Տէր, եւ ընկեա' ի խորս ծովու,

Որ է փոքր առակ մեծութեան քումդ անբաւութեան,

Հսու մարզարէին, զիմս ընկղմել չարութիւն:

Կանգնեա' կործանեալ անձին նշան վստահութեան,

Զի մի' յուսահատութեանն կորող կառուցեալ՝ զծածկեցելոցն բողոքեց:

Բա՛ց, հզար եւ գրած, զբժկարանիդ կենաց վարդապէտարան,

Զի զառ ի ներքոյսն մշակութեան կորուսչին սերմանց՝

Մանգաղաւ կամացդ հուպ առ արմատ խուզեալ հնձեսցես:

Դ

Դէմ եղեալ հետեւեալ առ քեզ,

Բոլորից Աստուած, պէտրուսեան աւրինակութեամբն,

Ի կենցաղիս ծովու մեղանաց ալեաց ընկլուզայ.

Մասոն', ժամանեա' զաջդ կեցուցիչ յաւզնականութիւն ինձ՝ սասանեցելոյս:

Ընդ քանանուհիւյն ձայնի ի խորոց սրտիս պաղատիմ.

Սովեցելոյս ասպակասպաս, կաղկանձողական՝ ամենաթշուառ վտանգաւորիս,

Ապրուստ կերակրոյ փշրանաց հացի

Ի բազմազեղդ քո սեղանոյ մասնաւորեցես:

Արա' փրկութիւն նիւթոյ խորանիս՝ որդուոյ դառնութեան,

Որ եկիր խնդրել եւ կեցուցանել զիս՝ զկորուսեալս:

Զի քո է մեծութիւն, յաղթութիւն եւ զարութիւն,

Եւ դու ես քաւութիւն եւ բժշկութիւն, նորոգութիւն եւ երանութիւն,

Եւ քեզ վայել է փառք եւ երկրպագութիւն յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԼԶ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ քանզի անթիւ են յաճախեցեալ

Եւ գերազանցութեամբ միշտ առաւելեալ

Փրկանաւորդ արզափր շնորհաց

Առ պարտուց իմոց առաւելութիւն,

Չարչարանացդ հանդէս եւ յանձնառութիւն:

Չափդ ամփոփիչ, ամենից հոգոց գոյից արարիչ,

Ի գործարանի մահուն նշանի խաչին հեղուսեր,

Զի զձեռնարձակութիւնն իմ ընդդիմութեան կամաց քոց լրցես:

Չընթացողականի լծակցութիւն երկոցունց ոտիցդ կեցուցողաց,

Յանարգելութեանս պատճառ, ի պատժարանի փայտին մածուցեր,

Զի զփախուցեալս վայրագութիւն թշուառացելոյս

Գրաւականեսցես գթածաբար:

Բ

Ո՛չ գաւանալ ձեռաց կրփողացն իրամայեցեր աւրինեալ գազաթանդ,

Որ զթզենոյն տունկ առժամայն չորացուցեր,

Զի եւ զառ իս ներելոյդ աւրինակ կանխաւ աւետարանեսցես:

Ո՛չ գանողացն ապիրատութեան զիստառվանեալդ Աստուած սպառնացար,

Որ զարուսեակն մթացուցեր,

Զի մահացելոյս անձին բարութիւն հանգստեամբ հանդերձ գործեցես:

Ո՛չ զիայիոյշացն հնարաւոր չարաբանութիւն կապտեցեր,

Որ զլուսնին պատկեր երանզաւ արեան գունեցեր,

Զի զանհամարձակ լեզուս ի գովեստ քեզ զարացուսցես:

Ո՛չ նախատողացն մոլեզնութեան սաստեցեր,

Որ զտարերս սասանեցեր,

Զի զթշուառացեալս զլուխ զթութեանդ աւծմամբ իւղեսցես,

Ո՛չ ի մոլորեցուցիչն կարդալ զթեզ աստուածասպանիցն

Զյադուած ծնաւտիցն բաժանեցեր՝ քակտեալ ի միմեանց,

Որ զկարձրութիւն վիմացն հերձեր,

Զի զանունակս բարեաց հոգիս

Ի բերմանէ ընդունայնութեան ողորմութեամբ հանդարտեցուսցես:

Ո՛չ զպահապանացն սուրս ընդերաց իւրեանց մատուցեր,

Որ զորովայն աւձին սահեցման հողոյ մատնեցեր,

Զի զտառապեալս մարմնոյ ոսկերս, իբր ի զանձարանի պահեալ,
Կենաց յարութեան արժանացուցես:

Ո՛չ ի կնքելն զշիրմին փականս կենդանակիր քո գերեզմանին

Անդրէն յորսայսեալս զնոսին յանդունդս երկրի սուզեցեր,

Զի ի տապանակի անձինս զնշխար լուսոյդ հանգուցես:

Ո՛չ ի համբաւելն զքեզ կորուսեալ

Համայնաջինց եւ ամենասպատ զերմն ծննդոցն կրատեցեր,

Զի զիս՝ զանարժանս յիշատակի ընտրութեան բարեաց

Անկորուստ եւ անվնասելի ընդ փրկեցելոցն հաղորդեսցես:

Ո՛չ յարծաթոյն կրկնակապէն կաշառաձգութիւն,

Որ ի զանձարանէ Հաւը քում նուիրաց

Քեզ զրաւ մատնութեան եւ անարգութեան մասնաւորեցին,

Չուրացողացն մոլեզնելոց,

Հստ հին հարուածոց հանոյն Մովարու,

Ի յարձան բարի յեղանակեցեր,

Զի զիս՝ զվրիպէալս ի հաստատութեանց

Եւ ընդ իշխանութեամբ մահու վաճառեալս,

Արեամբ քո փրկեալ, ի հաստատութիւն վիմիդ կառուցես:

Արհնեալ կրկին, արհնեալ վերստին,

Յամենայնի միշտ արհնարանեալ յալիտեանս յալիտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԼԷ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Արդ, այդ գումարտակ վերադասեցեալ բարեշնորհութեան

Քոցդ պարգեւաց առ իմս երախտիս,

Ո՛վ ամենազութ, բարերար, զովեալ եւ ամենազաւր,

Թէ եւ սակաւը շարազուցան աստանաւր եղեալ,

Այլ արքայազունք են, իշխանականք ինքնակալութեանց,

Որդիք զաւրութեանց, ծնունդք վեհից,

Մեծափառք, լրսանորոզք եւ հրաշապատիք:

Յաղթողական վերամբարձութեամբ դրաւշիք հոչակեալ՝

Հստ զիլոց զիլոց պակապաձոյճ գեղազարդելոց,

Բերեալ ընդ ինքեանս անթիւ պետութիւնս արհնարանողաց,

Համբոյրս, հեզու, երջանիկս եւ խաղաղականս

Աստուածային հարազատութեանց այնոցիկ նահանգաց,

Չորոց մարզարէն մաղթեաց, ասելով՝

Զարքո՛, Տէր, զզաւրութիւնս քո եւ ե՛կ կեցուցանել զմեզ,-

Որք յոյժ զարեն հալածել զմեղս

Եւ զանյուսութեանն կարկուտ հալել եւ փախուցանել,

Քան թէ նախամարտիկն զինուտրութիւն երկնային պարուն՝

Զգիշերավարն խաւարասէր, սկզբնաներհակ բարւոյն Աստուծոյ:

Քանզի եւ զբնաւն այսքանեացս ձրից,

Որ ի բարձրելոյն ինձ անձրեւեցաւ՝

Տկարիս, թշնամուոյս եւ ապախտաւոր ծառայիս, անձառ է ասել.

Իսկ եթէ համարձակեսցի ոք զաւրել խաւսել

Զակաւս ի բազմացն, քան թէ զիսկուրթիւն համանգամայնիցն՝

Առ այսոսիկ զառաջին նիւթն յիշելով, յորմէ հաստեցաւն,

Իբր զտկար ոք նկուն ի զաւրաւորէ մեծէ հերքեալ պարտեսցի:

Բ

Այլ թէպէտ եւ այսպէս զրեցի,

Եւ դարձեալ զնոյն վկայեմ

Առ թէրի խակութիւն հողոյս

Եւ կատարելութիւն հաստողիդ

Եւ առ բարիսն իմ չարժանութիւն,-

Սակայն ամենալոյս, աննախանձ եւ բազմազեղուն

Գովեալ արարշութեանդ զարեղութեան վանեալ են կարծրութիւնք

Արտաքրութեան սրտի բանսարկուին,

Որ քարին առակա յուսահատն վիատութեան,

Սպառմամբ խոպանման աղբերացս երկուց,

Որ ի զգայականս Եղեմայ բղիսեալ պատրաստեաց տնկողն,

Զի ոռոգեալ ծաղկեսցի նովաւ,

Որ ի յիս բարեգործութեան կենսատունկն դրախտ:

Ահա մի՛ ցամաքութեամբ արտասուացս

Աղանդահնար պատրանալք չարաչար խորամանկեսցէ

Վերստին հանել ի փափկութենէ նախնում վիճակին:

Իսկ յորժամ կացցէ Աստուած, համբարձեալ հրաշիք արուեստից,

Ի մէջ աստուածոց հաշտարանացն խաղաղութեամբ՝

Բարձեալ ընդ ինքեան զշնորհացն կտակ,-

Առ որ ամենայն վնասակարութիւնք խարդախութեանց

Եւ կարձմտութիւնք սրտնեղութեանց,

Իբր ընդ վիմեղէն լերին պնդութեան բախեցեալ, ցնդին՝

Զրոյ աւրինակա սակաւու հեղեալ

Եւ կամ հողոյ խորտակմամբ փշրեալ:

Գ

Արդ չեւ իմ կշտամբանքս, ըստ ձայնին Յորբայ, ի մարդկանէ իցեն,

Այլ յամենատես աչաց վերին հրամանիդ,

Մտեալ ընդ խղճիս տագնապ երկիւղիս,

Սուկամ սասանեալ յամենայն կարծեաց:

Ապաւինիմ եւ արդ անձամբ բեկելով

Ի յոյսդ հաստատութեան կենդանի, անեղծ,

Զի ողորմութեամբ նայեցեալ ի յիս,

Իբր ի պարտաւոր կորստեան պատժոց,

Առաջի բարերարութեան երկնայնոյդ

Յանդիման եղեալ ապաձեռն անթոշակութեամբ,

Զրոյդ երախտիս անպատում փառաց

Բերելով ընդ իս՝ յուշ քեզ արկանեմ,

Որ ոչ մոռացմամբ զբաղեալ՝ նիրհես

Եւ ոչ թարբափմամբ աչաց ընդմիշեալ՝ զիեծութիւն կրից անտեսես:

Վերաց' յինէն, աղաշեմ զքեզ,

Խաշիւդ լուսոյ զիւեղդ վտանգիս,

Հոգարկութեամբ տրտմութեանդ՝ զտարակուսելի տխրութիւնս,

Փշանիթ պսական՝ զբողբոշ մեղացս,

Զարկուածով գանին՝ զիարուած մահուս,

Ապտակին յիշմամբ՝ զկարիս ամաւթոյս,

Թշնամանալք թքոյն՝ զանգոսնելի զարշութիւնս,

Լեղույն ձաշակմամբ՝ զիոզույս դառնութիւն:

Դ

Ահա քո են այս ամենայն բարութիւնք անբովանդակելիք,

Աստուծոյ միոյ միածին Որդի,

Առ որովք զշարութիւնս իմ յիշատակեալ՝

Զամենաւրինեալ անուն քո կարդամ

Բարձր աղաղակա, իմանալեացս պաղատանալք:

Տե՛ս ի խոստովանութիւն զղման պարտութեան ամաշեցելոյս

Եւ տո՛ւր ողորմութիւն որդույս սատակման մահուն անմահի,

Զի ի բազմութեան իմոցս մեղաց, վերստին կրկնեալ

Նովին ամեցմամբ առաւելութեամբ, քո ողորմութիւնդ աւետարանեսցի՝

Հոշակեալ հնչմամբ ահաւորութեան յերկնի եւ յերկրի:

Եւ քեզ ընդ Հայր, Հոգուվդ Սրբով փա՞ռք յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԼԸ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒՄԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Բայց արդ, որպէս երբեմն յայլ ընթերցուածի,
Որ ի սկզբնաւրականացն կարգի,
Զմեղանացն զխաւարային ծնունդս զխաւարացն
Աւրինացն մարմնականացն անդամոց գրեցի,
Յորոց տիրեցայ ժառանգս մահու,-
Նոյնպէս եւ յայս սահման ընտրութեան բանի
Զլուսածնելոցն զազատարարն աւրէնս հոգույն կենաց, որ ի Տէր Յիսուս,
Յիշատակեցից նուազս ի յոգունց,
Իբր յանքաւ բազմութեանց ծովու կաթիլ մի առեալ:

Բ
Քանզի են արդարեւ կայսերականք ումանք,
Ի բարձրութեանն զահի բազմեալք,
Թոշակաւն շնորհաց լցեալք եւ հարստացեալք՝
Թագաւորն եւ սիրեցեալք իւր,
Արքայն եւ պատուաւորք իւր,
Պասկեալն եւ իշխանականք իւր,
Բարեհոչակեալն եւ հնչմունք իւր,
Յաղթողականն եւ փողք իւր,
Զաւրաւորն եւ մարտիկք իւր,
Գովեցեալն եւ փառք իւր,
Փեսայն եւ պարաւորք իւր,
Դշխոյն եւ աւրիորք իւր,
Փեսաւէրն եւ հանդերձանք իւր,
Ազատութիւնն եւ շնորհք իւր,
Այցելութիւնն եւ ձեռն իւր,
Խոստումն եւ քաւութիւն իւր,
Պահպանութիւնն եւ աջ իւր,
Պարզեն եւ զարդ իւր,
Նշանն կենաց եւ ամրութիւն իւր,
Կնիքն եւ նկարազիք իւր,
Ամպն եւ հովանի իւր,
Արուեստն եւ հրաշք իւր,
Հողին եւ անեղծութիւն իւր,
Բանն եւ կատարած իւր,
Ուխտադրութիւնն եւ լրումն իւր,
Զաւրութիւնն եւ հրամանք իւր,
Լուացարանն եւ սրանչելիք իւր,
Սանանայն եւ անապականութիւն իւր,
Վէմն կենդանի եւ վտակք իւր,
Միւնն հրոյ եւ ճառագայթ իւր,
Որոտումն եւ ազդմունք իւր,
Յոյսն վերին եւ փրկութիւն իւր,
Ծառն արհնութեան եւ պտուրք իւր:
Բարունակն եւ բարութիւնք իւր:

Եւ զի' մի' զբնաւն ասելով յամենայնէն վրիպեցայց,
Իբր յարեզակնէ այլայլեալ աչաց տկարութիւն,
Ի շատն ասել լրեցից եւ ի սակաւն ժամանեցից՝
Բաւականացեալ ամէնապիկար կարիւ:
Գ
Բայց աւա~դ յաւէտ աստանաւր թշուառացելում եղկելի անձինս,
Քանզի կարգ բանիս բերէ ինձ խառնել
Ընդ ձայն աւետեացս բողոք գումիս,
Վասն զի ընդ այսոսիկ առընթեր սորին
Գայ արդարութիւնն եւ կշիռն,
Վճիռն եւ հասուցմունքն,
Քննութիւնն եւ լրյսն,
Յանդիմանութիւնն եւ դամբարքն,
Մերկութիւնն եւ պատկառանքն,

Յայտնութիւնն եւ ամաւըն,

Անրիծն եւ վաստակքն,

Թիւրեալն եւ պատիժքն:

Դ

Դարձեալ վերստին աշխարհ կրկին եղկելոյս,

Քանզի գայ հասանէ առ հասկ հասակիս անհնարին բարկութեամբ

Մանգաղն՝ առ հունձսն,

Դատաւորն՝ առ ատեամն,

Հզաւըն՝ առ բեմն,

Սպառնացեալն՝ առ կորուստն,

Բազրւկն՝ առ դատաստանն,

Գաւազան խրատուն՝ առ հարուածն,

Սպառազինութիւնն՝ առ նախանձն,

Հովին՝ առ ընտրութիւնն:

Քանզի բանն, զոր խաւեցար ընդ իս,

Նա' դատի զդատապարտեալս ի վերջնում աւուր հատուցմանն:

Այլ կանխեա', բարեգութ, նախընծայ քաղցրութեամբ՝

Առ նուադ հեծութիւն վարանական երկիւղիս

Եւ զարութի'ն ընձեռեա ձեռամբդ աւրինութեան

Ի յետին տագնապիս՝ առաջինդ քո աւգնականութեամբ

Միմթարել, բժշկել, քաւել եւ կենագործել:

Եւ բեզ փառոք յամենայնի յախտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԼԹ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ քանզի զկերպարանն առաջին լրի

Ի վնասակարին թելադրութենէ,

Իմովս ծովութեամբ կորուսեալ իսպառ,-

Ցուցից արդ այժմուս զինոյն յիս տեսակ՝

Ողորմելի հեծութեամբ թախծեալ ի հոգի,

Անաշառ խայտառականաւք հրապարակաւ

Ի յեկեղեցիս բազմութեան ազգաց վերապատմեցից՝

Բարձր ձայնիւ, բարբառով մեծաւ աղաղակելով:

Բ

Մատեանս շնչական, բարդեալ ի յինքեան

Ներքոյ եւ արտաքոյ ողբս եւ վայս եւ ձայնս,

Հստ տոմարի տեսլեանն Եզեկիելի,

Քաղաքս անպատուար եւ անմահարձան,

Յարկս ունայն ի դրնափակաց ամրութեանց,

Աղս տեսակաւ, այլ ոչ համեղութեամբ,

Զուրս աղտաղտին, անախորժելի ծարաւեաց արբման,

Գետինս անաւզուտ հերկագործութեան,

Սահմանս լրեալ, հեղեղավայրս կնիւնոյ,

Խոպանացեալ եւ տատասկաբեր անդաստանս,

Աստուածախնամ երկիրս անձնաւոր,

Որ բանսարկուին պատրանաց մշակեցայ,

Բողընձիւ փայտս պտղակորոյս,

Հատանելի ծառս ունայնաբոյս,

Կրկնամեռ խաւուն տունկս անյոյս,

Ամենաշէջ ճրագարանս անլոյս:

Գ

Արդ, վերստին առ սոյն բերելով

Զայս նմանութիւն աւաղականաց՝ բազմաւք կրկնեցից,

Որ ամաւթոյն դառն պատուհաս պահեալ կայ հիքոյս,

Կրծումն ատամանց եւ անկէտ լալումն՝ աչաց եղկելոյս,

Հայրական ցասումն անսպուժելի՝ դառնութեան որդոյս,

Ապականութիւն անսորոգելի՝ մեղուցեալ մարմնոյս,
Նոր կշտամբութիւն գտողիս չարեաց՝ ախտացեալ հոգուոյս,
Տարտամ տագնապի տարակուսանաց՝ ելից զերելոյս,
Չոր երկնային զարքն մատուցանեն թշուառացելոյս՝
Ի իրձունս որոմանցն վկայելով վտանգեցելոյս,
Ի ձայն ահարկու զանբժշկութիւնն ազդել լրելոյս:

Դ
Սիա, արդարեւ, երգս կատակերգութեան
Զնարահար պոռնկի, յածեալ եւ կոծեալ,
Քաջ հնչեցուցեալ ողբս ողորմելիս եւ զկծեցուցիչս,
Ըստ առակաւոր բանին Եսայեայ, որ ի Պատզամին Տիրոսի:
Զի թէ նա, զդիպուածն փոքր անցից ապառնեացն ի մատոյ իմն տպաւորեալ,
Բողոքէր դիմակս դիմակս կերպից կերպից աւաղականաց,
Ըստ կոծողացն կաքաւելոյ,
Իսկ առ իս ուքչափս եւ ուքչափսիս ձայնս մրմնջեցից վհատեցուցիչս,
Որ գալստեանն տեառն սպասեալ առանց վրիպանաց՝
Մնացի անպատրաստ եւ անհանդերձելի:

Ե
Արդ, եթէ զդատաստանացն ահաւորութիւն կրկնեցից,
Բազմացուցից ինձ աշխար,

Ապա եթէ զփորձն իսկութեամբ ցուցից,
Յաճախեսցէ ինձ երկիր,
Իսկ եթէ զկերպարանացն տեսիլ գրեցից,
Առաւելուն ինձ հատուցմունք,
Զի կանխաւ նկատեալ զսյնս՝ եւ ոչ անազան ապաշաւեցի:
Այլ խնայեա' յիս, գթած, մարդասէր, հզաւը, բարերար,
Ամենապարզէ Քրիստոս թագաւոր, աւրինեալ յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ Խ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Ամենակալ Աստուած բարերար, ստեղծիչ բոլորից,
Լո՛ւր հառաջանաց ձայնիս վտանգի
Եւ յերկիրէ տագնապի ապագայիցն կարծեաց
Փրկեա' կարող զաւրութեամբ՝ զերծեալ ի պարտեաց,
Քանզի բաւական ես յամենայնի առ ամենայն հնարս զաւրանալ՝
Անբաւ մեծութեամբ եւ իմաստութեամբ անսահմանելեաւ:

Բ

Եւ քանզի ուշիւ մտացս տեսեալ ի հեռուստ
Զհանդերձելոցն հանդէս ահաւորափայլ,
Նկատեմ ինձէն աստանաւը կանխաւ
Զտիւն լուսոյ՝ սրբոցն յուսոյ,
Զաւրն խաւարի՝ պատժապարտիս պատուհասի,
Ուստի ոչ զաւրէ որ յէիցս առ պատսպարան փախստեան՝
Ո՛չ անդունդը խորոց, ո՛չ զեկը վիից,
Ո՛չ բարձրութիւնք լերանց, ո՛չ անձաւք քարանց,
Ո՛չ կարձրութիւնք արձանաց, ո՛չ ծերպք ծակաց,
Ո՛չ փափարք փոսից, ո՛չ սորք հեղեղաց,
Ո՛չ բաւիդք խորշից, ո՛չ շտեմարանք յարկաց,
Ո՛չ ծածկութիւնք սենեկաց, ո՛չ եմակք հովտաց,
Ո՛չ ծործորք դժուարաց, ո՛չ վերադրութիւնք բլրոց,
Ո՛չ արձակմունք շնչոց, ո՛չ անբաւութիւնք ծովուց,
Ո՛չ սահանք յորձանաց, ո՛չ հեռաւորութիւնք եզերաց,
Ո՛չ ողբմունք ձայնից, ո՛չ հեղեղք արտասուաց,
Ո՛չ տատանմունք մատանց, ո՛չ համբարձմունք ձեռաց,
Ո՛չ պաղատանք շրթանց, ո՛չ աղաչանք լեզուաց:
Այսցիկ սաստկութեանց մասանց անձողոպրելեաց

Դու ես, Տէր Քրիստոս, հնարք եւ դադարք
Դիւրութեան եւ անդորրութեան՝ փրկութեան ամենամեղս հոգւյ:

Գ

Արդ, հայեա' ի յանզերծ վտանգից շրջադրութիւն,
Միայնդ քաղցր առ ամենեսեան:
Խզեա' սուսերաւ յաղթական կենազէն խաչիդ զցանց վարմիս,
Որ յամենայն կայից պաշարեն ի մահ զգերիս,
Եւ հա'ն ի յանդորր գոտս սասանեալ թիւր ընթացողիս,
Բժշկեա' զիրատապ զերմնական տոչորումն մղձկեալ սրտիս,
Մերժեա' զդիւային չարահնարութեանս շշուկ՝ քո պարտաւորիս,
Հալածեա' զյուսահատ անձկութեան հոգլոյս մթութիւն չարի կենակցիս,
Ցրուեա' զծխամած թանձրութիւն բռնութեան մեղացս երեւոյթ մտելոյս ի յիս,
Կորո' զզազիր, թիւատիփ կրիցս ապականութեանս կարիս,
Նորոզեա' զպատկեր լուսոյ պաշտեցեալ փառաց մեծութեան անուան հզարիդ՝ յոգիս,
Զաւրաց' զշնորհիդ փայլումն ի գեղ դիմացս եւ ի կերպարան տեսութեան մտացս հողեղինիս,
Յարմար յերիւրմամբ կացո' յարդարեալ, որ զրոյդ բերէ նկատումն՝ նշողազարդ մաքրութեամբ զտեալ զմոայլս
մեղաւորիս,

Սատուածային կենդանի, անեղծ, երկնաւոր լուսով քո ծածկեալ յաւրինակս երիս:

Զի դու միայն ես ալրինեալ ընդ Հաւը՝

Ի գովեստ Հոգույդ Սրբոյ յաւիտեանս յաւիտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԽԱ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Որդի Աստուծոյ կենդանոյ, արինեալ յամենայնի,
Հաւրդ ահաւորի անքնին ծնունդ,
Որ տկարանայ առ ի քէն եւ ոչ ինչ,
Որ ի ծագել անստուեր նշողից ողորմութեան քո փառաց
Հալին մեղք, հալածին դեւք, ջնջին յանցանք,
Խզին կապանք, խորտակին շղթայք,
Կենդանածնին մահացեալք, բժշկին հարուածք,
Ողջանան վերք, բառնին ապականութիւնք,
Տեղի տան տիսրութիւնք, նահանջին հեծութիւնք,
Փախնու խաւարն, մեկնի մէզն,
Մերժի մառախուղն, փարատի մոայն,
Սպառի աղջամուղն, վերանայ մուրն, գնայ զիշերն,
Տարագրի տագնապն, չքանան չարիքն, հալածին յուսահատութիւնքն,
Եւ թագաւորէ ձեռն քո ամենակար, քալիչդ ամենայնի:

Բ

Որ ոչ եկիր կորուսանել զմարդկան ոզիս, այլ կեցուցանել,
Թո՞ն' ինձ զանթիւ չարիսն իմ բազում ողորմութեամբդ,
Զի դու միայն ես յերկնի անձառ եւ յերկրի անզնին,
Ի տարր գոյի եւ յեզրս ծագաց աշխարհի,
Սկիզբն ամենայնի եւ յամենայնի ամենայն լրմամբ, ալրինեալ ի բարձունս:

Եւ քեզ ընդ Հաւը եւ Հոգույդ Սրբոյ փա-ռք յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԽԲ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Տէր Աստուած գթութեան, փրկութեան եւ ողորմութեան,
Քաւութեան եւ նորոգութեան, բժշկութեան եւ առողջութեան,
Լուսաւորութեան եւ կենդանութեան, յարութեան եւ անմահութեան,
Ցիշեա' զիս, յորժամ զայցես արքայութեամբ քո,
Ահաւոր, հզաւը, բարերար եւ ամենաստեղծ,
Կենդանի, գովեալ, ամենակատար,
Մերձ ի հեծութիւն համայն եղելոց:

Ընդ խաչեցելոյն ընդ քեզ պաղատիմ,
Որ ո'չ ըմբռնեալ վասն քո եւ ո'չ կապեցեալ,
Ո'չ կախեալ եւ ո'չ քեւեռեալ,
Ո'չ կոփեալ յանուն մեծիդ եւ ո'չ անարգեալ,
Ո'չ լլկեալ եւ ո'չ նշկահեալ,
Ո'չ խորտակեալ եւ ո'չ մահացեալ,
Եւ արքայութեանն՝ արդարոց մասին
Անձկալեաց լուսոյ արժանի ցուցեալ,
Իրաւամբք ուխտի երդմնականաւ Ամէն-իւն
Ազդեալ զանփոփոխութիւն բարեացն տուելոց՝
Փառաւորեցեր առ յոյս փրկութեան իսպառ լքելոյս:

Բ

Աւրհնեա-լ, աւրհնեա-լ եւ դարձեալ աւրհնեա-լ,
Եւ զիս ընկալեալ նովին հաւատովք՝
Կանզնեա' ի կործանմանէս, բարերար,
Բժշկեա' ի հիւանդութեանցս ախտից, ողորմած,
Յեզերաց մահուս դարձօն զիս ի կեանս, կենդանութիւն,
Քո եմ եւ ես, կեց' ընդ նմին, ապաւինութիւն,
Անձամբ մեռելոյս կենդանական շո'նչ ընծայեցո, յարութիւն,
Կեանք, անմահութիւն, անպակաս բարութիւն,
Անսպառ շնորհ, անփոփոխ ներողութիւն,
Աջ ամենազար, ձեռն ամէնիշխան, մատն ամենամերձ:
Կամեա'ց, Տէր, եւ փրկեցայց,
Ակնարկեա' միայն զթութեամբ՝ եւ արդարացայց,
Ասա' բանի՝ եւ վաղվաղակի անարատ գտայց,
Սոռացի' զթիւս չարեացն՝ եւ անդստին համարձակեցայց,
Սոռատաձեռնեա՝ եւ արդէն ի քեզ իսկ պատուաստեցայց,
Փառաւորեալդ յամենայնի յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԽԳ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Բժշկական կրթականութեան ամենափորձ հնարաւորութեամբ
Պատճառ կենաց անախտականաց,
Թագաւոր զաւրաւոր, երկնաւոր, Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Աստուած ամենեցուն՝ իմանալեաց եւ տեսականաց,
Ահա դու ի յիս, ըստ մարգարէին,
Որ ընդ ասելոյն՝ նոր կցորդութեան,
Առ որ բարեզարդ դաշամբք այս բանի ընդ քեզ միութեան,
Լուսաւորեցայց՝ կրկին ողջացեալ շնչով եւ մարմնով,
Ամենայնիւ կարող եւ անվանելի:

Բ

Որ ոչ կարաւանաս սպեղանեաց,
Առ պատրաստութիւն պատանաց հոգեկան վիրաց,
Ո'չ ժամանակի, ո'չ միջնորդի,
Ո'չ աւուրց երկարաձգութեան,
Ո'չ փոփոխ մատուցանելոյ,
Ո'չ հատման, ո'չ խարման, ո'չ սրագրծութեան՝
Հստ երկրաւորս դեղատուութեան,
Առ որս միշտ է վրիպութիւն
Եւ ամենասխալ տարակուսութիւն:
Այլ քեզ՝ արարչիդ հոգուց եւ մարմնոց
Ամենայն ինչ լուսաւորեալ է,
Ամենայն ինչ առաջի է,
Ամենայն ինչ զրեալ է,
Ամենայն ինչ դիւրին է,
Համայնն հնարաւոր է,

Խմաստն զիսաւորեալ է,
Խոստումն լցեալ է,
Կամելն կատարեալ է,
Քո կտակն աւետարան է,
Քո վճիռն ազատութիւն է,
Քո մատեանն շնորհ է:
Ոչ փակեալ ես ընդ աւրինաւը,
Ոչ պարունակեալ ես ընդ կանոնաւ,
Ոչ արգելեալ՝ ընդ նուազութեամբ,
Ոչ խոնարհեալ՝ ընդ հնազանդութեամբ,
Ոչ պարագրեալ՝ ընդ փոքրկութեամբ,
Ոչ չափեալ ես ընդ սահմանաւ,
Ոչ վրիպեալ՝ ի բարկութենէ,
Ոչ այլայլեալ ինչ՝ ի ցասմանէ,
Ոչ սխալեալ՝ ի խստութենէ,
Ոչ ամբոխեալ՝ ի խոռվութենէ,
Ոչ դղրդեալ՝ յանզիտութենէ,
Ոչ փոփոխեալ՝ յողորմութենէ,
Ոչ պակասեալ՝ ի բարձրութենէ,
Ոչ լքեալ՝ յայցելութենէ,
Ոչ տկարացեալ՝ ի փրկութենէ:
Դու սկիզբն եւ լրումն ամենայնի,
Եւ ի քէն է ամենայն,
Եւ քեզ փա~ոք եւ երկրպագութիւն յալիտեանս:
Ասէն:

ԲԱՆ ԽԴ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՀԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Աստուած անսահման, ծնունդ Աստուծոյ հարազատ, անքարզմանելի,
Արարիչ բնաւին եղելոց, Քրիստոս թագաւոր,
Լոյս՝ ի խաւարի սրտից մթացելոց,
Ընդ մեզ՝ լրմամբ, եւ ընդ առաքչիդ՝ խսկութեամբ,
Մերայնովս զքոյինսդ ծանուցանող հրաշապէս:
Հայր քո աւրինեալ, երկնաւոր, անձառ,
Որ առաքեացդ զքեզ ի վերուստ,
Ում փառակիցդ ես արարչութեամբ,
Այնքան հոգացաւ փրկութեան իմոյ տարագրեալ գերւոյ,
Մինչեւ զքեզ իսկ մատնեաց մարդկան:
Իսկ դու, կարող գոլով ի վեր քան զվիշտս՝
Զտնտեսութեանս աւարտել խորհուրդ,
Համեցար ընդ պարտեցելումս զմահուն ձաշակել բաժակ՝
Անյօրի մարդկութեամբ եւ անպակաս աստուածութեամբ:
Եւ Հոգիդ Սուրբ կենդանարար, որպէս՝ քո եւ Հայր քոյ՝ իսկակից
Եւ համապատի էութեամբ՝ ծնողիդ եւ ծնիցելոյդ:
Մի Երրորդութիւն կատարեալ ի դիմաց երից անորոշելի հատուածոց,
Անսկիզբն եւ անժամանակ, բնաւին բարերար,
Համայն կենդանարար, բոլորից խաղաղարար,
Ստեղծիչ գոյից եւ յաւրինիշ ամենից,
Անքակութեամբ եւ միով բնութեամբ փառաւորեալ:

Բ

Իսկ եթէ Հայրն զթած, երկնաւոր, հզաւը՝ մին յէութենէն,
Վասն մահապարտիս յանցանաց մատոյց
Զմիայնակ ծնունդդ յանքնին ծոցոյն,
Ոչ անխայեալ յՈրդիդ՝ ի համապատիւդ եւ ի սիրելիդ,
Այլ կամաւ նուիրեաց մահու չարչարողացն զինու,
Հստ մարզարկութեանն Զաքարիայ,
Վասն զի զարթնուլ սրոյն ի վերայ հովուին,

Եւ հարկանիլ նոյն ինքն հաւտապետին,
Եւ ցրուիլ ոչխարացն հաւտին,
Որպէս արինակն նուրբ նախազրին,
Եւ ուխտադրութիւն խորանին,
Եւ նուիրումն արեան սպանդին,
Եւ առակ խորիրդոյ աքքահամեան պատարազին,
Զիրկութիւն թշուառացելոյս
Ի կամաց կեցուցչի յառաջազոյն նկարազրէր,-
Եւ արդ, հիւմ տրտմիս, անձն իմ,
Կործանեալ ոչ յաստուածուստ հնարաւրութեանց,
Այլ ի քումդ ինքնազրի հակամտութեանց,
Կամ ընդէք զիս խոռվես՝
Յուսահատութեամբ սատանայականաւ զմիտս հարեալ:
Յուսա' յԱստուած, խոստովա՛ն լեր նմա, եւ նա հոգայ վասն քո,
Հստ դաւթեան սաղմոսին եւ այլ մարգարէի կենսախրախոյսն քանի:
Գ

Խսկ յեղանակ խնամարկելոյ հաստողին ի վեր է,
Քան զսահման կշռութեան մտաց հրեշտակաց եւ երկրականաց,
Եւ եթէ բիւրս կրկնեսցի, ոչ լինի չափեալ,
Քանզի անբովանդակելոյն եւ բարերարելն է անձառելի:
Նա զի ոմն արինեալ զոմն արինարանեալ
Յերրորդական համազոյութենէն առաքեաց,
Խսկ նա ի հաճութիւն կամաց առաքչին մեռաւ,
Եւ միւսն ահաւոր ի յերկուցն հաւանութիւն
Մեծաշան բաղձանալք մաղթէ:
Խսկ համարարոյ միակամութեանն ցուցակ՝
Առ ի զնոյն բարի ներգործել,
Որպէս հոգին՝ կենդանւոյն, եւ բանն՝ բանականին,
Պայծառութիւնն՝ փառացն, եւ կերպարանն՝ էութեանն:
Առ կեանսն՝ փոյթ, առ ողորմութիւնն՝ սթափ,
Առ ձեռնկալութիւնն՝ պատրաստ, առ փրկութիւնն՝ կազմ,
Առ առատութիւնն՝ յորդ, առ յաճախութիւնն՝ զեղուն,
Առ անբաւութիւնն՝ լի, առ աննուազութիւնն՝ փարթամ,
Առ երկայնմտութիւնն՝ ձնիս, առ անհասութիւնն՝ բարձրեալ,
Սի Երրորդութիւն կատարեալ՝ ի յանձանց երից, արինեալ յալիտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԽԵ
ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԾՈՅ
Ա

Եւ արդ, յոյս բարեաց, տնկեալ ի սրտի, անձն իմ կործանեալ,
Եւ զաւեալ հաւտոց պնդեալ զերիկամանցդ երկակի մասուն՝
Զկրկնապրտոր խորիրոցդ զցանկականիդ գործարան,
Խոստովա՛ն լեր բարերարին Աստուծոյ զմտացդ՝ իբրեւ զգործոց,
Զխորիրոցդ՝ իբրեւ զլրութեանց,
Զանտեսիցն՝ իբրեւ զյայտնեցելոց,
Զսրտիդ ծածկութից՝ իբր զբարբառումն ձայնից,
Զակնարկութեանցդ՝ իբր զարդինականաց մեղանաց,
Զազդել շրթանցդ՝ իբրեւ ի զլուխ ելելոց չարի,
Զոտիցդ հետոց՝ իբր զպատուիրանաւն Աստուծոյ վազողաց,
Զձեռացդ ձգումն առ ցասումն՝ իբր ի հեղումն արեան զործողի,
Զծիծաղելն բնաւին՝ իբր զկամաւորական լքումն շնորհի,
Զերդմնականն, որ թէ' ի հանդէպս, թէ' ի տարադէպս՝ իբր զգործակցութիւն խաբողին,
Զամբարտաւանութիւնն՝ իբր զիին կործանիչ նախաստեղծին բարձրութեան,
Զսրտին նեղութիւն՝ իբրեւ զթերութիւն հաւտոց,
Զմեղկութիւնն՝ իբրեւ զպարտութիւն զաւրաւորին պնդութեան,
Զտրտունչն առ վտանգս կրիցն՝ իբր զուրացութիւն ուխտին, որ առ Տէրն,
Զապարասանութիւնն՝ իբր զթոռն իմն անզթութեան,

Զամբարհաւածութիւնն՝ իբր ոչիր առ վեհսն գոռոզութեան,
Զհպարտութիւնն՝ իբր զկամակոր հարազատ գոռղին չարեաց,
Զակամայիցն ընդ կամաւրացն, զրոնեցելոցն ընդ հաւանականացն,
Զեկամտիցն ընդ բնաւրականացն, զանարէնութիւնսն ընդ ապաստուածութեանն,
Զփռունսն ընդ սաստկագունիցն, զնուազունսն ընդ յոլովիցն,
Զանձառիցն իմոց՝ իբր զճառելեաց զիտողին,
Զանգրելոց վնասուցն՝ իբր զնկարելոց տեսողին ի յարձան մագնեստիս վիմի,
Զթեթեւազունիցն առ խտիր մտաց՝ իբր զսուար ծանրութիւն բեռանց,
Զխնդիր չափոյ ծածկելոցն՝ իբր զճշդով պահանջումն սատերն սակի
Ի բերանոյ կիտին կորինի չորեքդրամեան կշռութեամբն,
Զանդնուականացն գրոծոց՝ իբր ի յականցս Աստուծոյ արագ ժամանելոց:
Զայսոսիկ յաճախեա՛, կուտեա՛ կրկին յանձնառութեամբ՝
Վերստին պատմել աստանալը մեծաւ հեծութեամբ զչէիցն՝ իբրեւ զեղելոց,
Ընծայեալ Աստուծոյ զպարտութիւն վանեցեալ անձինդ,
Զի ընկալցիս ի փոխատուէն զշնորհաւք թողութիւն պարտուց մեղաւրին,
Զոր Տէրն արդարացոյց եւ հրաշափառապէս հոչակեաց՝
Ամենապատիկ ներբողիւ կրկնեալ զգովեստ զդշմանն,
Քան զպարսաւանս մեղացն:

Բ

Բարդեա՛ եւ դիզեա՛ անձինդ մեղապարտի բամբասանս յոգունս՝
Զքրյսն խոհերս բազմամասնեայս, անձն իմ, կշտամբեալ յոգնախթանդ բանի
Զշարութիւնն, զանարէնութիւնն, զվրիպութիւնն,
Զառ ի մարտին հանդիսէ փախուստ, զպարտութիւնն,
Զմուեկնութիւնն, զամբարշտութիւնն, զապշութիւնն,
Զթմբրութիւնն, զքուն արթնական, զառ ի յընթացսն զնիրիումն,
Զխորհուրդն աւտարոսի, զքանիցն նանրութիւն,
Զզագրութեանն հաճույշիւն, զյամենալն ի նմին,
Զփափագեն Աստուծոյ ատելեացն,
Զաներկիւլութիւնն, զանսաստութիւնն, զանհարթութիւնն,
Զթերութիւնն, զթիւրութիւնն, զլուծութիւնն, զճշդութիւնն,
Զանկապ արձակումն, զծիծաղականսն, զվրնջողականսն,
Զկատակերգականսն, զզայթակդականսն, զպատրողականսն,
Զանդէպ քաջութիւնսն, զանյարմար մարտսն, զառանց աւրինի արիութիւնսն,
Զխեղդմունս հոգույն, զտատանողականսն զերկշոտութիւնս,
Զբազմաստեղնեան ճիւղսն զրահետականս,
Զանպատկառ փարարմունս, զգժտութիւնսն, զգժմնութիւնսն,
Զանդատ ատելութիւնս, զմարմաշմունսն դիւրըմբոնողականս,
Զփոքունցն զանկշռութիւնս, զիսոստմանցն դրժողութիւնս,
Զուխտիցն մոռացութիւնս, զնմանեացն այլակերպութիւն,
Զկեղծեացն քողարկութիւն, զփառամոլութեանն մորոսութիւն,
Զյանիցն յաւակնութիւն, զապիրատութիւնսն, զինքնասիրութիւնսն,
Զնախազահիցն տենչութիւն, զհատուցանելն եղեռնականացն,
Զնցինսն զանշահ աղճատանսն, զվայրապար բերմունսն,
Զընթացակցութիւնսն խորամանկութեան բանսարկուին,
Զբանին սերմնակաթութիւն, զվաճառումն կենացն ընդ զնոց սատակմանն,
Զկրորուստ աւանդիցն, զհայրենեացն ծախս, զկապարանն ձգողական,
Զփոկով լծոյ երնջոց անխզելի ըմբռնմամբ զանարէնութիւնս,
Զյարաթաթաւ տղմարնակութիւնս, զլքումն լաւացն,
Զընթաղրութիւնս անկարծիցն, զկնի դարձին առ նոյն դարձ դաժանական,
Զնորոգ մտացն, զաւտար խորհրդոցն, զանկայուն կամացն,
Զհաշման հազարին, զեռթիւն շնչոյն,
Զեւսն քան զահման կանոնացն դրութեան՝
Զիշխանականին զամենասփիո բացարձակութիւն
Եւ զոր չէ ճառելի եւ կամ գրելի եւ կամ պատմելի
Եւ կամ յերեսս դիմաց բերելի:
Գ

Եւ արդ, զփաքրդ բժշկեսցիս, անձն իմ եղկելի,
Ի յայսքանեաց տիգաց խոցուեալ,

Բարձեալ թողեալ այր մի տարագիր, անողանալի, ըստ մարզաբէին,
Քանզի մի ի վերագրելոցդ բաւականապէս զարք սատակման,
Թող թէ այսքան դասք սպանողաց, դժնէից դահճաց շուրջ պաշարողաց,
Մանաւանդ զի ոչ այսու եւեթ նմանագրութեամբ
Կշռի տարացոյց տաժանեցելոյս:

Այլ զոր աւրինակ անթիւ բազմութիւն կայտառաց կարճաց խայթողականաց՝
Ի ստորին մասունս ծայրից տանոցն զարհասական թոյնս բերելոց,
Եւ յաման մաշկեղէն արկեալ ամփոփէ զելիցն շափի կապարանին շրջափակութեամբ,
Ցուցանի արտաքուստ բարտք, իսկ ի ներքուստ՝ համբարք չարի
Եւ պահեստ կորստեան եւ կոյտ կոկման
Եւ գործանեայք սատակման եւ մշակք մահու:

Դ
Արդ, այսոքիկ են ամբարեալքն քո անաւրէնութեան
Տաժանեաց թշուառաքիրտն թոշակք,
Անձն իմ պարտական կրկին սատակման:
Որ կամաւորաբար ընկալար ի քեզ,
Չոր թշնամին սերմանեաց ի վերայ ցորենոյն յագարակի աշխարհիս,
Ո՛վ այր անմաքուր, ամբարիշտ եւ ծոյլ, բնաւին ատեցեալ,
Սիրոդդ մտացդ ախտրժմամբ զլցեալսն ամենայն անառակութեամբ:

Եւ զոր առաքեալ ցուցանէ զթիւ բանիցն սարսափելեացն կշտամբողաց՝
Աստուստ սկսեալ մինչեւ ի կատար կանոնի այնը պայմանի.
Եւ որ հասեալ են, ասէ, յԱստուծոյ իրաւանցն վերայ,
Եթէ որք զայսպիսիսն գործեն եւ կամ կամակից են, արժանի են մահու:
Արդ, ես ինձէն զիս ինքն պարտ վարկայ
Կրկին հատուցման, կորստեան, սատակման, ի մահ դատապարտութեան,
Այլ անխայեա' յիս ողորմութեամբ, բարեգութ, կենդանի,
Հզար, կամարար, կարող, հնարաւոր, ալրինեա'լ յաւիտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԽԶ
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱՒՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա
Արդ, վրիպեալս ես յաւէտ ամենապատիժ,
Սիշտ դժնեայ, վայրենաբարոյ,
Անձամբ անձին մահու կշտամբիչ,
Արածողս զերամակս զազիրս, վայրագասունս խոզից արաւտականաց
Գարշութեան մեղաց՝ նախատ վարձկանութեանց:
Հովիւ տածողական զհաւրանս ուլոցն ամայաբնականաց
Ի վրանս հովուացն, ըստ Երգոյն երգոց առ իս առակին,
Որ ոչ իսկ ծանեայ զիս երբէք զիտել,
Թէ յուժվ եւ յուժյր պատկեր եւ վասն ոժյր գոյացայ:

Բ
Սիա ի յոտս տանողականս
Կրողաց երկուց միակցորդ խորհրդականաց,
Հստ ձեւոյ հրեշտակի կառուցար,
Իբր ի թոխս թեւոց կրկնաբարձ բազկաց վերատանողաց՝
Յաշխարին հայրենական հայել,
Ո՛վ յիմար, զիաքրդ քեզէն կորացար յերկիր,
Զաստեացս միշտ հոգացեալ դիպուածս՝
Ընդ ցիոս անապատականս համարեցար:

Իբր զճրագ բազմաբերանեան
Ի յաշտանակի մարմնիդ հաստատեցաւ զիխոյդ բոլորութիւն,
Զի եւ այսու ի յաւրինակէն շնորհէ մի՛ աւտարացիս
ԶԱստուած տեսանել եւ զմնացականացն իմաստափրել:
Բանականութեանն յարգանար կրկին Ճոխացար,
Զի զաղթանակ բարեմասնութեանն, որ առ քեզ եղէն,
Անարգէլ լեզուով խաւսեցիս,
Զգործնականացն տնաւրինել զտնտեսութիւն,

Իբր կցորդ համացեղութեամբ ամենաբաշխ աջոյն Աստուծոյ՝ Աստուած կոչեցար:

Երից հարիւրոց եւ տասանց վեցից յաւղիւք շաղկապեցար՝

Յարեալ ի քեզ ընդ նոսին ի նոյն

Եւ պատշաճական մասունս չափուց ազդողականաց հինգ զգայութեանց,

Ձեռինդ հաստմամբ յարմարուտեան մատանցդ շառաւիդաւք՝

Զի մի՛ եւ երեւելիդ նիւթականութիւն քումդ տեսութեան՝

Մտացդ դիտման անդատ եղիցի.

Զի ումանք ստուարք են եւ զարդարորք,

Եւ այլ փոքրունք են եւ պիտանիք,

Կէսք՝ կարծրակերտք եւ ազդողականք,

Են եւ գողտրականք եւ պատուականագոյնք,

Դարձեալ՝ կարեւորք եւ պատկառելիք:

Իսկ թարգմանութիւնք սոցին տեսութեան ի քեզ են նկարեալ՝

Իբր յարձանի անջնջականի, անձն իմ եղկելի,

Որպէս զի եւ տարր ժամանակաց

Եւ շարունակ հետեւման աւուրցն առ պսակ ամին,

Իբր կանոնաւ իմիք սահմանեալ մասամբքդ՝

Անսխալ եւ անայլայլելի պահեսցի:

Գ

Դարձեալ այլ աւրինակ հոգեւորական,

Որ զսիրոյն յաւղուած շաղկապէ ի մի առ եկեղեցի,

Քեւ խորհրդածի.

Իբր զի առանց բնաւից զուգամասնութեան

Կապակցել լծով հաւանականաւ զվեհն ընդ փոքրուն,

Վնասեալ է հաստուածոյն անարատութիւն յանուն Քրիստոսի ժողովելոց,

Որպէս ի հատումն եւ ի նուազութիւն

Միոյ յանդամոցս անարգաց՝ պատուաստելոցս ի մարմնի,

Կրծատեալ իմն է յաւրինուած կազմութեան մարդոյդ քում սենեկի զգայականի,

Եւ շրջեալ է ընտանութիւն պատկերին յանկարգ փոփոխութիւն:

Եւ արդ, այսպիսեալք եւ եւս բազմաւր անզուգական հրաշակերտութեամբ

Եղական պատկեր Աստուծոյ՝ կշտամբեալ իսպառ, ոզի իմ գերի:

Եւ թէպէտ յառաջին նմանութենէն կողոպտեալ գտար՝

Պատուիրանին յանցաւրութեամբ ի դրախտին կենաց,

Այլ աւազանին լուսազարդ շնորհիւն զնոգոյն փշումն առեալ՝

Եւ նմանութիւն ես կերպարանին:

Դ

Եւ արդ, ընդէւր կորուսեր զփառսն երկնաւորս,

Իբր նախաստեղծն երբեմն՝ զվիճակն երկրաւոր յԱղին դարաստանի,

Ընդէւր փակցեր քեզէն քեզ զերկին եւ զվերելիցն դուռն աղխեցեր,

Ընդէւր խառնեցեր ընդ ջրոյն մաքրութեան զախտ արտասուացդ տաժանութեան,

Ընդէւր զլուացեալ ձորձ վերարկուին զարշելի գործովք զազրացուցեր,

Հիմւմ զեղեալ հանդերձին մեղաց պատմուան անառակութեան վարուք քեզ արկեր:

Ընդէւր զտանողացդ ոսից սրբութիւն ձանապարհաւն ժանտից աղտեղեր,

Ընդէւր կրկնեցեր իրաւադատին զուխտազութիւն հին պատուիրանին,

Ընդէւր մերժեցեր ի պտղոյն շնորհաց, իբր զԱղամ՝ ի ծառոյն կենաց,

Ընդէւր նենզեցեր քեզէն քո կամաւ զանստուեր յուսոյն յարակայութիւն,

Ընդէւր պատկառանք անհամարձակելիք քոյին դիմացդ նպաստեցեր,

Ընդէւր զինեցար ընդդէմ քո ներհակ, ո'վ ընդունարան իւելազարութեան,

Ընդէւր որսացար ի ծուղակ մահու՝ թողեալ զարահետն վստահութեան,

Ընդէւր կարթի պատրանաց ածար հաղորդդ մարմնոյ կենդանարարին:

Այլ վերստին յուսացեալ ի նա՝ կարդա՛ նմա,

Ապաւինելոյս քաւիչ, նորոգիչ,

Փրկիչ, կեցուցիչ եւ կենդանարար,

Ողորմած, խնամող, մարդասեր, անոխակալ,

Բազմագութ, աւրինեալ յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԽԵ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, զիմնչ գոյ ասել ամաշեցելոյս յերեսաց մեծիդ ահաւորութենէ,
Բայց եթէ համրանալ եւ հող ի բերան եղեալ՝ լոել ի սրտի,
Ըստ մարզարէութեանն խրատու՝ ահա ի բարտոյն կարկառեալ ի յոյս:
Խսկ եթէ զփականս շարժողութեանց շրթանցս բացից՝
Բռնադատեցից խաւել կամեցեալ,
Դարձեալ զնոյն ձայն կրկնակական եղերերգութեան լալեաց բազմութեան
Խոք մտացս յառաջադրէ:

Բ

Եւ արդ, ողբակից մեծ մեղաւորին՝ անաւրինելոյ կամաւ առ ի մահ,

Զնորին գոչումն երկրորդեցից եւ ես ընդ նմին.

Մեղա-յ, Տէր, մեղա-յ, եւ անաւրինութեանց իմոց ինձէն վկայեմ:

Հիսեալ ընդ նմին զբանս յիսներորդի սաղմոսին՝

Անթիւս զրեմ զպարտուցս սակ անձինս մեղաց,

Քան զիիւղ երկրի հողմահոս փոշոյ՝

Ընդ աւդս ամենայն տարածեցելոյ:

Մեղա-յ յերկինս եւ առաջի քո,-

Ընդ անառակ որդուոյն պատկառեցելոյ

Հայրենի գթոյդ վերստին դարձեալ՝ թախանձ արկանեմ,

Զնորմելին ձայն աղերսանաց արտաւարածին ողբովք գոչման

Ի տխուր դէմս մատուցեալ՝ առաջի քո տարածանեմ:

Հայր զբութեանց, Աստուած բոլորից,

Չեմ արժանի կոչիլ եւ ոչ բնաւին առ այս անուանիլ

Ոչ միայն որդի, այլ եւ անպիտան, ապաբան վարձկան:

Ընկա'լ զսովեալս տարագրական, պարտական վնասուց,

Եւ զցաւ քաղցոյս լկանաց ներդոյս նուաղեցելոյս

Կենաց քո հացի'ոդ բժշկեցես:

Լե'ր ընդ առաջ քո ողորմութեամբդ ի սկզբնաւորս ապաւինութեան,

Զգեց', գթած եւ անոնիակալ, անաւրինեալս մեղապարտի

Զնախակապուտ հանդերձին ծածկոյթ,

Աւանդակորոյս ձեռացս աղտեղեալ մեղաւր,

Զկնիք մատանոյն համարձակութեան ամենառատ կամա'ոք մատուսցես,

Զգարշապարացս թշուառութիւն մերկութեան ոտիցս,

Պատսպարութեամբ աւետարանական ամրավերարկու աւդիցս կաւշկաց,

Ի յանձին թունից մի'շտ ամրացուսցես:

Զգուարակի պարարակի եզինդ երկնայնյ,

Որ է միածին Որդին քո արինեալ,

Իսկապէս մարդասիրութեամբ կարաւտելոյս բարեա'ց նուիրեա:

Որ մատուցեալ միշտ եւ անպակաս մնայ ի լրութեան՝

Յարակայ զենեալ ի սպանդարանի անթիւ սեղանոց անսպառութեամբ,

Բոլոր՝ յամենեսին եւ բնաւ՝ յամենայնում,

Էռութեամբ՝ յեղինս եւ իսկութեամբ՝ ի սսորինս,

Աննուազ՝ մարդկութեամբ եւ անթերի՝ աստուածութեամբ,

Փշրեալ եւ բաշխի ի մասունս անհատս,

Զի զիամայնն հաւաքեցէ առ ի նոյն մարմին իւրումն զլիսոյ:

Քեզ փա-ոք ընդ նմին, Հայր ողորմութեան:

Ամէն:

ԲԱՆ ԽԸ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Բարձրեալ, հզաւր, անսկիզբն, անեղ, անբովանդակելի,

Աննիրհելի ակնդ նկատող, ծնող անքնին փառաց միածնիդ,

Իրաւացուսցես'ս զիմս ողորմութիւն հերքեցելոյս ընդունելութեան՝

Առ երկնայինս եւ առ երկրաւորս:

Տաւնեա' զկեալս կորուսելոյս վերնականացն պարերգութեամբ,

Աւետարանեա' բանիւղ արինութեան զկենդանութիւն իմ մահացելոյս,

Զքարեքաստութիւն կամացդ յայտնեա', գովեալ, բոլորից գոյից եղելոց,
Ստացի' ը անոն քեզ անձառ, եւ ինձ՝ թշուառիս՝ նորոգ փրկութիւն,
Զվահի հոգուս մահու ջրեսցէ'ս կայլակաւք արեան Որդուոյ սիրելոյ,
Կորուցե'ս զգիր մուրհակի մեղուցելոյս ամբաստանութեան
Վստահութիւն փրկութեան բարեաց արեամբ Քրիստոսի քո նկարեսցէ'ս,
Յո'յց զարանչելիս քո բարեզթութեանդ ի ձաշ հարսանեաց քում հարազատի:
Մի' փակեսցէս դիմելոյս առ քեզ զառագաստ սրահի կենացդ յարկի,
Մի' տրոհեսցէս ի բազմականացդ եւ ի բարեացդ քո զրկեսցէս,
Մի' պահեսցէս ի զանձարանից զնիւթեալ իմ պարտուցս անարէնութիւն,
Մի' կնքեսցէս ի բասկ բարեացդ զզազրութեանց իմոց զարշութիւն,
Մի' երկարս ինձ զվէր մեղացս ի յախտալց մարմնիս ծածկեսցէս,
Մի' զփութիւն նեխութեան ցաւոց նձ տնկակից մահու մնացուցէս,
Այլ բա՛րձ բանի քոյդ ողորմութեան զժանտութիւնն ապականարար,
Որպէս զի զատեալ ի հիւծմանց ախտից՝ առողջութեանն պատրաստեցայց:
Հնարաւորեա', զթութեանցդ Հայր, մեծ խոցուածոյս զարեղ սպեղանիս,
Կարեւոր կործանման՝ բարի այցելութիւնս,
Զի քո եմ, Տէր ոգեսէր:

Թէ եւ առ մի նուազ մեղիցէմ,
Բայց ոչ զրեցայց համայն մեղուցեալ,
Տուիչ կենաց իմոց բարերար,
Ի շնորհ պարզեւաց քոց ապաւինեալ,
Զի ձանաչելդ զքեզ բովանդակ արդարութիւն է,
Եւ զիտել զզաւրութիւնդ քո՝ արմատ անմահութեան,
Որպէս եւ կանխաւ իսկ զրեաց իմաստունն.
Եւ դարձեալ՝ Տիրելդ քո, ասէ, ամենեցուն՝
Խնայել տայ քեզ յամենայն,
Եւ դարձեալ՝ Մաւս է քեզ,
Յորժամ եւ կամիս՝ կարող գտանել:

Բ
Այս Սողոմոնի յուսոյ աղերսանք իմոյս առեալ տիպ,
Քանզի ոչ այլ ոք բազմամեղ, որքան զնա ինձ զուգաշաւիդ.

Երբեմն՝ որդի, ապա՝ ատելի,
Երբեմն՝ միջնորդ խաղաղութեան Աստուծոյ ժողովրդեանն,
Եւ յետոյ՝ խսրոց որոշման բազում խոռվութեան,
Երբեմն՝ ալրէնք կենաց կացեալ,
Եւ յետոյ՝ մուրհակ մահու հաստատեալ,
Զերկնաւորին պաշտան ընդունեալ,
Եւ զաւտարին անոն ծանուցեալ,

Անպատճառ աւցտող, անկարաւտ զրկող, անսովելի զող,
Գրգեալ տրտնջող, փափկացեալ փախստական,
Սեղանանենզ սարտուցեալ, անպատասխանի վնասապարտ,
Քաղցրասնոյց հայոյիչ, զաւակ հայրատեաց,

Կտակարանացն մատնիչ, Մովսէսի չարախսաւս, մոռացող երախտեացն,
Իմաստուն սխալական, ամենազէտ յանցաւոր,
Ամաւթապարտ զղացեալ, տարակուսեալ աշխարող,

Աղաջաւոր կռապաշտեալ, յամրային դարձաւոր,
Կեղակարծ ընկալեալ, կասկածաւոր հաշտութիւն,
Յապայս յիշատակ, յերկբայս փրկութիւն,
Չաւատալի զիւտ, ի մասնէ մնացուած,
Խարդաւանեալ գերի, կիսակտուր պրծեալ, կամաւոր անձնամատն,
Տմարդի յղփացեալ, բազմավրէալ հանձարեղ:
Ի յընթացս բանից երկեակ որոշմանց՝

Ամենայն ուրեք բանս արկեալ ողբոց եւ ձաղանաց,
Մեծ պարսաւ եւ փոքր զովեստ՝

Իբր ի վերայ ինքնազրաւ կորստականի,
Երգիծանութիւն խառնեալ ընդ աշխար.
Բան նորա՝ թելաղիր բարգաւաճութեան ամենայն հասակի,
Եւ խոտորումն նորին՝ ի շրջունս բնաւից

Թառանչ թախծութեան ողորմելիս իմն ազդեալ:

Գ

Զարմանամ, վհատիմ՝ տարակուսեալ ապշութեամբ,

Զի թէ նա այնքան գթեաց, ինձ զի՞նչ պատահեսցէ.

Զիաքը անկաւ ամբարձեալն,

Զիաքը սասանեցաւ հաստատեալն,

Զիաքը կործանեցաւ կառուցեալն,

Ի՞բր աւտարացաւ ծանուցեալն,

Զիաքը զակատեցաւ զաւակն ընտրութեան,

Զիաքը սրացաւ մերձաւորն,

Զիաքը աղաւտացաւ փայլեցեալն,

Զիաքը պատանդեցաւ ազատեալն,

Զիաքը անաւրինեցաւ ուսուցիչն,

Զիաքը նուաղեցաւ հոչակեալն,

Զիաքը անարգեցաւ փառաւորն,

Զիաքը փոքրկացաւ մեծատունն,

Զիաքը ամբարշտեցաւ բարեպաշտն,

Զիաքը ամբարհաւաձեցաւ ընտրողն,

Զիաքը ունայնացաւ պատարունն,

Զիաքը կտրեաց զուխտն, որ ընդ բարձրելոյն:

Պատկառեմ ասել, թէ՝ եւ ընդ սանդարամետականին կապեցաւ.

Զի՞ւ կայր նորա եւ կոռց,

Ուստի՞ւ սէրն ընդ պատկերաց,

Վասն էքր կամքն ընդ խտրանաց:

Զիաքը ոչ յիշեցաւ յանդիմանութիւնն Սամուելի առ Սաւուդ եղեալ.

Հմայք, ասէ, մեղք են, եւ ցաւս եւ աշխատութիւն ածէ թերափ ի վերայ:

Զիաքը ոչ հայրենի յանդիմանութիւնն.

Կուռք, ասէ, հեթանոսաց դեւք եւ անշունչք են,-

Եւ նման նոցա լիցին պաշտաւնեայք նոցա:

Տէր միայն ածէր զնոսա,

Մովսէս նախազրեալ յառաջածայն ձաղանաւք սաստիկս իմն ամբաստանէ.

Ոչ էր ընդ նոսա, ասէ, աստուածս աւտարոտիս,-

Չոր ոչ ճանաչէին հարք նոցա:

Դ

Ուտր է մահամատոյց այլազնեայ արձանն Փագովրայ,

Ուտր՝ տգեղն եւ անպանծալին սիդոնացւոց իգական ամենանզով ձուլածոյն,

Ուտր՝ կանացի կերպին անզրելին խայտառակութիւն զազիր տեսակին,

Որով ամաւթոյ մարգարէն զանասնաւրէն դիմեցումն անխտրաբար

Յանուն շարութեան անժուժկալ դիւին՝ անաստուածաբար ձաւնեալ մոլէին:

Տարաւ զէութիւն բարեբաստութեանն,

Որ զնախնին որսաց ի կորուստ,

Յաղթեաց մեծութիւնն իմաստիցն առաւելութեան,

Գերեաց զոռոզութիւնն, յիմարեցոյց փափկութիւնն,

Վանեաց արծարն ծառայեցուցիչ,

Յոզի դատեցաւ զայրն տաւնելի հին զէնն կործանողին,

Ի գրկացն Աստուծոյ հանեալ՝ ի յոտս ստամբակին գթեցոյց,

Մեռոյց մեղկութիւնն, թմբրեցոյց ծուլութիւնն,

Արբեցոյց շուայտութիւնն:

Ո՛վ դիւրապատիր մարմին երկրածին,

Որութք ձայնարկութեամբք զքեզ աւաղեցից,

Քանզի ոչ տիրապէս առ նա հանդիպի ընդիմաբանութիւնս,

Այլ ամենից սխալողաց՝ կամաւ վրիպելոց,

Վասն զի նովաւ է իմանալի,

Թէ անիրաւ է պարծել յիմաստս մարմնոյ,

Եթէ ոչ Աստուծով դատեալ ընտրեսի:

Որ զի թէ առ այս պայմանի յիմար ոք իցէ

Եւ ի հաստջին կամս յուսացի:

Ոչ եւս ի նորայոց անտի ինչ կրեսցէ:

Ե

Այլ քանզի սաստիկս եւ քստմնելիս ունի Սողոմոն
Զդարձին իւրոյ յիշատակարան՝ ինքնապարսաւն կշտամբութեամբ,
Իբր մեռեալ իսկապէս համայն աշխարհիս անձնասիրութեան,
Զոր եթ զիսկն ոք նկատեսցէ, Ունայնութեամբքն է իմանալի,
Այլ եւ ի մատեանս քահանայիցն եւ ի զիրս Աքիայ Սիլոնացոյ,
Յորում զփոյրն իւրում ընթացիցն արտասուելիս իմն յեղանակէ.
Չուր ջան, անագուտ վաստակ,
Անմիտ հետեւումն, անշահ արշաւանք,
Անկայուն երկք, աւտարին իմաստք,
Ոչնչից հոլովք, բամբասելի բերք,
Անյարմար վարկածք, սնոտի սերմանիք,
Աւազափուլ շինուածք, ապականացու ստացուածք,
Քամահանաց տաժանմունք, ինքնամարտ կոիւ,
Ընդ ոգւոյ իւրում դատ,
Ընդունայնաթոպ քիրտն, վնասակար փափագ,
Կորստական շաւիդ, վրիպակ ճանապարհ,
Կործանական կրծութիւնք, մոլորապատիր վարժութիւնք,
Հանապազախալ տեսութիւն, ակնայայրատ պշրութիւն,
Պոռնկակերտ կերպարան, ախտաբորբոք նիւթ,
Դժնէատեսիլ զոյն, յոգնատիուր գեղ,
Յոլովամեղած ծուխ, շոզի ցնդելի,
Վաճառ մերձ ի յառ, տաղաւար քակտելի,
Ընդվայր աղաղակ, անպատճառաւոր ծաղր,
Արհամարհելի ասպարէզ, անձնավաճառ զիր,
Սատակչական ելք, անսատուած մտածմունք,
Ստայալդ ճառ, զայրացուցանող զրոյց,
Եպերանաց խծիծք, խելազարութեան խնդիր,
Ամաթանաց ցոյցը, խայտառականաց յայտնութիւնք,
Առակ ապառնեացն, ապաշաւանաց գործ,
Ըմպահկանաց պատմութիւն, հեղզացելոց աւրինակ,
Խորխորատ ծածուկ, որս խաւարային,
Մահազուշակ վիհ, անյատակելի անդունդք,
Ուղեկցութիւն սպանողաց, յիմարութեան բարբաջմունք,
Դարանակալաց վայր, խարխուլ յարկ,
Շինուած սասանեալ, կամուրջ խախտեցեալ,
Երեւոյթ փախչելի, խաբող շողոքորթ, անոպայ մատնիչ,
Ընդդեմ բարձրելոյն հակառակութիւն:
Զայս ամենայն մասունս բանից խոստովանական կանոնադրութիւն
Ի սիրտս բնաւից նախասերմանեաց ժողովող՝
Կանոնադիր դարձելոց զղօման,
Որպէս զի մի' պարծեսցի ոք ի մարդկանէ՝
Բամբասաւորաւք զինուորեալ նետիւք
Զանձն եւ զընկերն խցուտելով,
Քանզի կոապարիշտ է քողով ծածկեալն,
Որ զկերպարանսն միայն ունի
Եւ զոշ ախորժելիս ստեղծիչն կատարէ:

Զ

Եւ արդ, նա, ոք ոչ այնքան մեղաւ, որքան զղօցաւ,
Մի' իսպառ պախարակեսցի, այլ յիշեսցի այրն այն ի բարի՝
Իբրեւ զիիմն յուսադրութեան ի տէրունի ոտսն դիմելոց,
Յորժամ հոգուվն էջ յայցելութիւն աստուածութեամբն անբաժանելեաւ՝
Կենագործել զանդ խոստովանեալսն,
Զոր մեռեալքն ահա կենդանեացս անտարակոյս բերին աւետիս:
Ընդ որում մաղթեալ իմ պարտաւորի՝ իմաստութեանն ոչ ժամանելոյ,
Ի մեղանացն մասն կարգեալ, բարեբանեալ մեծիդ պաղատիմ.
Լի'ց զնուազդ իմ բանագործիւն ի յերջանկին հանձարեղութիւն:
Նիւթեսցին ներկայիս հայցմունք ի բարգաւաճին յարգաւորութիւն՝

Ի գերաշխարան արքային աղերս,
Այցելութիւն խնդրո՞ց դիցի քո ընտրեցեալ վեհ արքայորդուոյն,
Զոր միածնիդ աւրինակեցեր:

Յարեան կցորդութենէ զքո փառակիցոյ ձաշակեցար.
Տո' իր փրկութիւն քոյոյ ծառային, ամենահնար, զարեղ, ահաւոր,
Ի ստեղծողիդ փառս աճեցուցեալ
Զանքաւելի մեղացն ջնջումն:

Յիշտառակաւ խորհրդոց բարեաց՝ ընդ ողորմեա'լսն նորոգեսես,
Որ ամենահամ, ախորժածաշակ, բազմապահոյճ առակազրութեամբ
Զաստուածութիւնն քո քարոզեալ ի մատեան լուսազարդ կտակի,
Եկեղեցւոյ ընծայեաց հետս բարութեան՝
Խոստովանութեամբ մատչել առ քեզ, Հայր:
Քանզի ոչ հեռի յողորմութենէ առ այս ցոյց բանի է իմանալի,
Թէ անյուսութեանն կաթուած չէր անկեալ ի յեռանդն սրտին ըղձից,
Որ զգեաւ զղօմանն փոքր ինչ կասեաց:
Է

Արդ, ի յուշ բերեալ զոր ի քեզ անձառելի բարեմասնութիւնք՝
Զգթութի՛ն քո ողջունեսցես,
Որով զկոշկոճեալն ի բազում դարուց բամբասանաց քարածզութեամբ՝
Երանութեա՛ն վերարժանացն,
Որ յոգնահոսան արտասուաց ելիոք
Զմէջ յատակի յարկին հեղեղեալ ապարանիցն իւր խրախանութեան՝
Սաստկակսկիծն ապաշաւանաւը,
Հաւրն կրիցն զերազանցեաց՝ ողորմելի ոգւոյն հեծութեամբ:
Զոր ի յաշաց Բանիդ քո արտաւար,
Առ որ մերովս ի յիւրն ախտակրեաց,
Երկայնամիտոյ ներողութեամբ միացուցեալ խառնեսցե՛ս, գթած,
Եւ զանյարմարն առ նա կարծեցեալ զսաղմոսին բարեբանութիւն,
Ի փառս էակցի Որդուոյ կնքելով,
Նովա՛ կեցուսցես զնա քաղցրութեամբ ընդ աղքատս ժողովրդոց:
Զայս պուետիկոս ոմն բարեշնորի արզահատէր ընդ Սողոմոնի՝
Ամենայնիւ վարձս վարկուցեալ համակցորդ զուգածայնութեամբ,
Իբր կենդանեաւք նովս ընդ նմին վասն նորին աղերսել առ քեզ,
Զոր յաւելուած կարգիդ տնտեսէ:
Քանզի եւ Աւստացոյն, ի նմանէ ստեղծեալն
Բազմահրաշաւորն մարզարէածառն պատմազրութիւն,
Աստուածութեանն արդարացուցիչ զՍողոմոն ողորմեալ կարգէ,
Որ զի անպարսաւ է աղաւթելն, քան չարաբանելն վասն նորին:
Ը

Զոր եւ ես մաղթեմ մեծ վստահութեամբ,
Նմանակից այսր հեծութեան,
Եւ զիմս ընդ նմին ընծայել գոչումն.
Զի թէ կորուսցես զմեզ՝ դատեալ ըստ գործոց,
Ոչ պակասին փառք քո, զի իրաւամբք քո ձանաշիս,
Իսկ եթէ զոցես, այնքան բարձրանաս,
Որքան մեծութեանդ քում վայել է,
Քանզի յաւէտ աւրինաբանելի ես դու երկրորդաւս՝ ողորմածութեամբ,
Քան նախահրաման սաստկութեամբն:
Դարձի՛ր, Տէր, դարձի՛ր քաղցրութեամբ ի խնամս գթութեան՝
Զրի եւ ամենառատ պարզեւարդ սիրոյ մխիթարել յաւէտ զորտմեալքս
Համաշաիդ տագնապաւ տապոյ տոչորման անբժշկականի,
Զեռն եղեալ փրկութեան՝ նորոգեսցե՛ս վերստին՝
Քաւեալ եւ պատսպարեալ ի մեղսակործան խորտակմանէ:
Եւ քեզ միայնոյ՝ սկզբանդ եւ անսկզբանդ,
Ընդ սկզբանդ եւ սկզբնաւորիդ սկզբանց,
Սուրբ Երրորդութեանդ եւ միում աստուածութեանդ
Փա~ոք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԽԹ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Ես արդ, մի' տիրեսցն անալրէնութիւնք՝

Քում պատկերիս կայսերականի արքայութեանդ վերնում,

Աստուած բոլորից լուսոյ,

Մի' կապտեսցէ գոռողն ապստամբ զզարդ փշմանդ շնորհի

Ի քո ստեղծեալս կերպէ,

Մի' թագաւորեսցէ մեղքն խափանեալ՝ մարմնոյս մահացուի՝

Առ ի գրաւել զիս ի նոյն:

Չիք իմ թագաւոր առ իշխել շնչոյս, բաց ի քէն, Քրիստոս,

Որ անբոնադատ հնազանդեցուցանես լծոյն քաղցրութեան,

Որ բառնաս զկարիս մեղաց ամենակարդ բանիւ,

Որ արեամբդ քո ստացար եւ մարմնովդ կերակրեցեր,

Որ կարգեալ սահմանեցեր ուխտ կենաց անփոխադրելի,

Որ յոզի քո կնքեալ կցորդ քեզ գրելով՝

Հաւր քում մատուցեր ժառանգակցապիս,

Որ յանուն զենման միշտ յիշտակաւ քո չարչարանաց՝

Առ նոյն բարերար աղաւթել համարձակեցեր,

Ստեղծիչ ամենից եւ կեանք:

Դու ես Աստուած ամենայն հոգոց,

Որ մեծացուցեր զայս տուրս շնորհաց, քան զամենայն գործոց քոց զիրաշու,

Ո՛չ զերկինս իւրովքն զարդուք եւ հրեշտակացն պայծառութեամբք,

Ո՛չ զերկիրս եւ զմարդկութիւնս եւ որ առ նոսա են զարմանութիւնք,

Ո՛չ զահման լայնութեան ծովու եւ որ ի նմա են եղելութիւնք,

Ո՛չ զանդունքս առխիւճն հանդերձ եւ որ ի նմա են անբաւութիւնք,-

Ո՛չ բարձրացար յաւրինմամբ այսքանեաւք վեհիւք, որչափ առ իմս կարեկցութիւն,

Յասելն քո, սուրբ մարգարէին, քաղցրութեանց յուսոյ բարութիւն.

Ուշվ է Աստուած իբրեւ զիս կարող՝

Թողով միշտ զենդու զնչել զանալրէնութիւնս:

Ահա արդ խնկեալ են բանք քո, ողորմած, եւ խոստովանեալ՝ բարերարութիւնք,

Փառաւորեալ՝ խորք խորհրդոցդ, եւ երկրպագեալ՝ զեղմոնք շնորհացդ:

Բ

Արդարեւ, ոչ ոք բաւէ յէցս թարգմանել խաւսիւք նիւթական լեզուի

Ի մասանց այտի քումդ զթութեանց, զոր առ իս ցուցեր, յաւրինիչ,

Քանզի եւ մեծ իսկ է զարութիւն զինացեալն անդրէն նորոգել՝

Ըստ առաջնուումն պայծառութեան, քան յանգոյից ստեղծագործել:

Ես զի ոչ է քո տկարութիւն, որ զարութիւնդ ես ամենայնի,

Առ ոք բան քո միայն ազդեալ՝ զլութիւն գործոցն զիսաւորէ,

Ահա յարիցե՛ս փառաւոր լինել, բարեգործ,

Ի ստացուածս այս կրկին անյուսապի փրկութեանս,

Զի իրաւամբք ուխտի բարձրացի՛, հաստատուն եղեալ մեծապէս,

Աւրինարան աւետեաց քոց ձայն՝ ի քաւելոյդ շնորհ ծանուցեալ,

Ողորմութեան լուսովդ ուղերձեալ,

Քան ի ճանապարհ ստեղծանելոյն:

Զի առ մինն արարիչ միայն ճանաշիս,

Խսկ առ միւսն առաջնով կոչմամբն՝ եւ երախտաւոր,

Ընդ կերպացուցելոյն՝ եւ քաւիչ,

Ընդ նորոգելոյն՝ եւ բարերար,

Ընդ հաստելոյն՝ եւ ողորմած,

Ընդ կազմելոյն՝ եւ հնարաւոր,

Ընդ յաւրինելոյն՝ եւ հեզ,

Ընդ նկարագրելոյն՝ ամենազաւր,

Ընդ առաջնորդելոյն՝ եւ լոյս,

Ընդ տածելոյն՝ հովիւ,

Ընդ դարմանելոյն՝ խնամիչ,

Ընդ ողջ պահելոյն՝ բժիշկ,

Ընդ ձեռնկալութեանն՝ զաւրավար,
Ընդ անպարտութեանն՝ թագաւոր,
Ընդ արարչութեանն՝ քաղցր,
Ընդ ամենատուր պարզեւացն՝ առատ,
Ընդ միշտ անսալոյն՝ ներող,
Ընդ ոչ բարկանալոյն՝ անոխակալ,
Ընդ կարեաց վշտակցելոյ՝ ծածկագէտ,
Ընդ յանձանձելոյ զթոցն՝ ապաւէն,
Ընդ գերունակ գորովոյն՝ Աստուած,
Ընդ անսպառ բարութեանն՝ աւրինեալ յամենայնի:

Գ

Արդ, որպէս ստեղծեր, մինչ ոչն իսկ էի,
Եւ ծանուցար ինձ գոյացուցիչ,
Եւ այժմ զինզի մաղթողիս մարմնոյս տաղաւարաւ
Յարդարեա' անդրէն վերստին յանարատութիւն
Մաքուր սրբութեան նախնի լինելութեանն,
Զի բազմացի', առաւել աճեցուն եղեալ, յաճախ տուչութիւն
Անսահմանելի քոյդ սրանչելեաց նորոգ ներկայիս,
Քան զանցելոց հնոցն ստուերականաց:
Եւ ընդ ճառելոյս զթիս մեղացս,
Որքան մտացս թես ընթանայ զանբերելիսն յիշատակել,
Արդարացա'յց յանուն քո, հզար:
Եւ ի պատմելս ինձէն զանձին իմոյ բիծ,
Եւ դու թողցէ ս զամբարշտութիւն բազում մեղանաց խոստովանելոյս,
Հզար, ծածկատես, ամենափրկիչ,
Զի մի' ծայրագոյն լրութեամբ աւետեացս
Դարձեալ նախնուսն կարաւտացայց՝
Երանելով սաղմոսին զշնորհաւք փրկեալսն մկրտութեամբն:
Եւ փշովք մեղաց յոզի խոցուեալ՝
Զեռն քո միւեսցի' յիս առաւելապէս այժմէն վերստին՝
Ծանրս առնելով զբեռն պարտեացս, քան զքաղցրութիւն պարզեւացդ:
Այլ ազատեա' զիս աւրինարանեալ Հոգուվի Սրբով,
Աղաշէմ զքեզ, Տէր ամենայնի, յարինաց մեղացն եւ մահու:
Քաւ լիցի, թէ անկցի ընդ տկարութեամբ սահմանաւ
Ճշմարտութեանդ ծագումն՝ իբրեւ զԳրոյն աւրինակ,
Քանզի ուր քաւութիւն է թագաւորեալ, վտարեալ են մեղք,
Եւ ի խրախոյս կենդանի բանիդ՝ ոչ է յուսահատութիւն,
Եւ ամբարձեալ քոյոցդ շնորհաց՝ հալածեալ են պարտիք,
Եւ մերձ զոլով ձեռինդ Աստուծոյ՝ ոչ զոյ անհնարութիւն,
Այլ ամենեւին լուսաւորութիւն, բովանդակապէս զարութիւն,
Անպարտելի կարողութիւն:
Քո է փրկութիւն, կենդանութիւն,
Նորոգութիւն, ողորմութիւն, միանգամայն եւ քաղցրութիւն,
Արքայութիւն, անեղծութիւն եւ փառք յաւիտեանս:

Ասէն:

ԲԱՆ Ծ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Այլ արդ, քանզի որպէս ոչ է առանց Քրիստոսի Աստուծոյ ոգլոց փրկութիւն,
Եւ ոչ առանց տեսման աչաց՝ առ լոյս զուարձութիւն,
Եւ կամ առանց արուսեկին նշուվից՝ արեւու երբէք քաղցրութիւն,
Այսպէս եւ ոչ առանց խոստովանութեան ծածկութից
Եւ ստգտանաց անձին՝ քաւութիւն:
Զի զիշնչ աւգուտ է քեզ մաքրութիւնդ,
Եթէ ընդ փարիսեցոյն դատեսցիս,
Եւ կամ զիշնչ վնասեսցեն զիս պարտիքս,
Եթէ ընդ մաքսաւորին գովեցայց,

Եւ կամ ո՛տիր ասի պարսաւեալ մարգարէն Յովէլ՝
Երիցս կրկնելով զանձինն եղկութիւն,
Եւ կամ զիշ գուցէ սրբոյն դատաստան՝
Առ ի յիշատակ աւուրն մեծի,
Եւ կամ իշքը արդեաւը անմաքուր իմասցի շրթամբք Եսայի՝
Հերին ի գործոց տանն Խորայելի,
Եւ զիաքրդ Աստուած պարտաւոր պաշտի ադամեան մարմնովն՝
Իմոյս կարեկցեալ յանցաւրապէս առ Հայր աղաւթել,
Եւ կամ յուքրս թարգմանի առած առակին,
Թէ՛ Սիրտ իմաստնոյն՝ ի տան սգոյ,
Եւ սիրտ անմտին՝ ի տան ուրախութեան:
Զի որ զսխալելն Աղամայ անձին իւրում ոչ զրեսցէ
Եւ զմեղս ամենից ինքեան ոչ համարեսցի,
Իր երջանիկն արքայից՝ զհարցն,-
Կորոյս զիւրն արդարութիւն՝
Որպէս անախտակիր գոլ բնութեանս,
Եւ ոչ բերկրի սիրտ առ զուարթութիւն երեսաց
Աւետեաւք յուսոյն, ըստ ասացելոյն,
Եթէ ոչ յառաքելոյն Քրիստոսի ուսեալ՝
Ամենայնիւ ահա ըստ Աստուծոյ տրտմեսցի:

Բ

Արդ, ըղձալի է ինձ յաւէտ աստանաւը,
Խրատն իին՝ նորոգ ընկալեալ հոգեւոր հանձարեղին,
Զոր Տէրն իսկ երկրորդեաց,
Երթալ նստել ոչ յառաջին բարձին հպարտից
Ընդ ամբարշտացն նանրախորհուրդ ժողովելոց,
Ուստի Դաւիթ եւ Երեմիա,
Ուխտի կանոնի սահման հաստատեալ, հրաժարեցուցին,-
Այլ ընդ զոշացեալսն սրտիւ, պատկառեալսն մեղաւը
Եւ ի դատաստանաց մեծին պակուցեալ ահիւ հատուցմանն՝
Յետնոցն հաւասարեալ աստէն ի յերկրի կամաւ խոնարհութեան,
Ուստի բարձրեալն Աստուած պարարեալ բերկրի,
Որով ընդ նախադասեալսն ի բազմականսն երանութեան
Համարձակեցայց թէ՛ ես եւ թէ՛ նա՝ հետեւեալ սովիմբ:
Առ որ զերծեալ ի բամբասանաց բանի մարգարէին,
Որ ի վէսս ոմանս ակնարկի.

Մի՛ յիս, ասէ, մերձենար. մաքուր եմ, եւ ո՛տվ զիս տեսանիցէ,-
Այլ զանկշիռն խոնարհութիւն երջանկին Դաւթի ինձ նպաստ առեալ՝
Ասել ընդ նմին. Ես իր զանասուն համարեցայ՝
Հերթեալ ի զգայութենէ, եւ հասին չարիք ինձ շուրջանակի,
Եւ նեխեցան եւ փուեցան վէրք իմ ի յանզզամիս անքժշկութիւն:
Եւ զայլոց ոմանց ընտրելոց ի յԱսորեստանի՝
Զկամաւորն կշտամբութիւն մեղապարտութեան անձանցն անարատից,
Ընդ որս եւ զեզրի մեծի քահանայի զասելն ես ինձէն առեալ բարբառիմ,
Թէ՛ Եւ ոչ զերեսս բաւական իցեմ համբառնալ ի վեր առ քեզ Աստուած:
Գ

Արդ, ես՝ ճշգրիտ պատկեր ամենայն երկրի,
Զիմս խառնեալ ընդ նոցին պարտիւ
Եւ ի նոցայոցն զառ իս դառնութիւն կրկին առաւելեալ,
Նորաւը հեծեծեցից,
Թէպէտ եւ չէ ինչ պիտոյ գարշութեան գունոյ
Դարձեալ տգեղութիւն:
Ահա արդ մեղայ,
Զի անմտութեամբ գործեցի զոչ հաճոյսն քն՝
Բազմաւք սխալեալ յանցաւրութեամբք:
Նայեա՛ յիս, զթած,
Որպէս երբեմն յուրացութեանն ըմբռնեալ Պետրոս,
Զի յոյժ ունայնացայ:

Լուսաւորեա' ինձ զողորմութեանդ քո ճառագայթ,
Ամենեւին բարերարութիւն,
Զի ընկալեալ զարհնութիւն քո, Տէր,
Արդարացայց, կեցից եւ մարուր եղեց
Յանստեղծիցն քո՝ իմոց լկողաց:
Չունիմ համարձակութիւն
Զմեղապարտ ձեռինս հաստուած առ քեզ տարածանել,
Մինչեւ մատուցես զարինեալդ քո զաջ՝
Ի նորոգութիւն դատապարտելոյս:
Արդ, յաղթեա' վերստին իմում յամառութեան քոյին հեզութեամբդ՝
Առ իս ժամանեալ մարդասիրապէս,
Եւ զամենայնն յամենայնի ամենայնի քո կարողութեամբդ
Զառաջին շարիսն, միջնովքն եւ վերջնականաւքն, թո'դ ինձ,
Հնարաւոր անհասից Քրիստոս թագաւոր լուսոյն արդարոց:
Դ

Չեմ արժանի յիշել զանուն քո աւրինեալ,
Զի վնասակար եմ բարեգործիդ մահու հարուածոց՝
Առ կնիքն, առ շնորհն, առ փշումն,
Առ պարզեւն, առ աւանդն, առ ձիրն,
Առ անունն, առ որդեգրութիւնն, առ պատին արքայական,
Առ պատկերն, առ դրոշմն, առ ածումն,
Առ ձիխութիւնն, առ համարձակութիւնն, առ ընտանութիւնն,
Առ կեանսն, առ լոյսն, առ երանութիւնն,
Առ յոյսն, առ փառսն, առ անխնարիելի բարձրութիւնն,
Առ պսակն անկապտելի, առ խոստմունս ծածկեցելոցն,
Որ քեւ, Տէր Քրիստոս, բազմաւր աւետարանեցաւ
Ինձ՝ յամառելոյս իջիս եւ քարքիս,
Ունկնախից եւ լսելափակ անլուր ականջացս,
Որ միշտ յառաւելութեան քումդ բարութեան,
Յոզնապատիկ յաւետ քան զսոյն շարիքն իմ յաճախեալ՝
Բապառ կործանեցին, մերժեալ ի կենաց՝ ընդ մահ կապեցին՝
Ծառայ կարգեալ ապականութեան:

Ե
Եւ արդ, դու միայն իրաւակշիո եւ ճշմարտադատ բարերար,
Աւրինեալդ ի գթութեան, մեղայ քեզ, անաւրինեցայ, անիրաւեցայ,
Վասն որոյ եւ եղծայ, զեղծայ, յանցեայ, ամբարշտեցայ
Եւ ոչ լուայ խոստովանեալ եւ երկրպագեալ գովեալ քո բանիդ:
Որ դու իսկ երեւեցար անձառելեաւ քո սիրովդ,
Զոր գրելն իսկ մեծ է, եւ նշանակելն՝ սարսափելի,
Քեզ արդարութիւն եւ փառք եւ մշտնջենաւոր գովութիւն,
Եւ ինձ՝ պատկառեցելոյս ի քէն, խնամակալ,
Քաւութիւն եւ ողորմութիւն եւ բժշկութիւն,
Աւգնութիւն եւ պահպանութիւն սրտի եւ ոգլոյ,
Բարեբանեալդ յամենայնի յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԾԱ

ԿԵՐՍՏԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա
Եւ արդ, առ երկրածիքն ոք պաղատեցայց այրս մահացու ամենապատիր,
Եթէ ընդունայն է աղաղակելն,
Առ մահկանացոքն բանական,
Եթէ սուտ իցէ փրկութիւնն առ յուսոյն վստահութիւն,
Առ մաքրդ ոք եղծական,
Եթէ ընդ տկարութեան բանին՝ եւ նանիր է զարութիւնն,
Առ իշխաքնս երկրաւոր զահից,
Եթէ անցաւոր է ընդ ինքեանս եւ իրեանցն բարութիւն,
Առ եղբաքյր ոք հարազատ,

Եթէ կարաւտ է կամելոյն առ անձինն անդորրութիւն,
Սո հագյուն իմ երկրաւոր,
Եթէ պակասեալ են խնամականքն ընդ աւուրց նուազութեանն,
Սո մագյուն իմ, որ երկնեաց,
Եթէ կասեցան գրութիւնքն ընդ նահանջել կենդանութեանն,
Սո թագաւորութիւնս աշխարհի արդեաւք,
Որք զմահացուցանելն միշտ արուեստաւորեն, քան զկենազործելն,-
Այլ առ քեզ, բարերար Աստուած, աւրհնեալ ի բարձունս,
Որ կենդանի ես եւ զկենդանութիւն տաս ամենայնի,
Որ եւ յետ վախճանին զարես անեղծապէս նորոգել:

Բ

Որ եթէ փախնումք ի քէն՝ դու զկնի ընթանաս,
Եթէ տկարանամք՝ զարացուցանես,
Եթէ վրիպիմք՝ շատի դիրութեան ուղղես,
Եթէ պատկառեմք՝ քաջալերես,
Եթէ ախտանամք յանձն եւ ի մարմին՝ բժշկես,
Եթէ զարշանամք մեղաւք՝ մաքրես,
Եթէ ստեմք՝ քո ճշմարտութեամբդ արդարացուցանես,
Եթէ յանդունդո ներքինս սուզեալ գորիցիմք՝ յերկինս ցուցանես,
Եթէ ի կամաց մերոց ոչ դառնամք՝ դու դարձուցանես,
Եթէ մեղանչեմք՝ ողբաս,
Եթէ արդարանամք՝ ժպտիս,
Եթէ աւտարանամք՝ սզաս,
Եթէ մերձեննամք՝ տանես,
Եթէ տամք՝ ընդունիս,
Եթէ յամրանամք՝ երկայնամտես,
Եթէ մեք ժխտեմք՝ դու առատապէս շնորհեալ ընձեռես,
Եթէ լրանիմք՝ տրտմիս,
Եթէ արիանամք՝ խնդաս:

Գ

Որպէս հարիւրորդ երկրորդ սաղմոսն արինաբան, հրաշաւորական
Զվիատելոյս զսիրտ սփոփէ
Եւ մեծ յոյս կենաց աւետարանէ՝ առ փրկութեանն հանդէս,
Որ յաղթականն է դիւաց եւ տարակոյս՝ բանսարկուին,
Որ իբր զիսաշին տէրունի նշան բարեբախտ, պանծալի, սքանչելափառ,
Անխոնարհելի՝ բարձրութեամբ լուսոյ
Եւ անպարտելի՝ վերնոյն զարութեամբ,
Կանզնեալ է ախոյեան անվանական
Եւ անշարժական ամենայնի յալիտենական՝
Ընդդէմ անբարի բարուց բռնութեանն Բելիարայ,
Որ ունի յինքեան զանձս հոգեւոր աւզտից զիտողաց մտաց՝
Ընծայեալս զպարտումն մահու եւ զլուծումն մեղաց,
Եւ յոյսս կրկինս յերկրու յալիտեանս,
Եւ զնորոգումն խոստման անեղծութեան արդարոցն,
Կանոնս բարեհրաւէրս եւ կենդանատուրս, գրեալս հոգւովն Աստուծոյ,
Որպէս ամենայն իսկ երգ սաղմոսացն,
Մաքուր սրտից է տեսանելի,
Կտակ կենաց՝ մարդկան նկարեալ:

Դ

Զի թէ ի նախնումն տկար կերպարանն
Զայս աւետիս եւ վստահութիւն ընդգոգեալ ունէր՝
Կործանման մահու նախաժաման մեծ աւետազիր
Եւ կեանս երկնակրաւնս, վերնակենցաղս, միշտ անձառելիս,
Եւ այն՝ ջնջական զիրն եւ յեղանակաւոր աւրինակն,
Եւ պաշտաւնն՝ դատապարտիչ վիատութեան յանցաւորացն,
Եւ խափանելի՝ կտակն երկրային,
Եւ տկար՝ հաշտարարութիւն միջնորդացն,
Եւ թերութիւն՝ բանից մաղթողացն:

Որ զի թէ Մանասի փրկութիւնն խոստովանելի է անդուստ վկայեալ՝
Յես այնքանեաց մեղանաց անբժշկականաց,

Որ արեամբն արդարոց ելից

Զնուիրեալն մեծի թագաւորին հրաշանուն քաղաք հայրենի,

Ըստ մարզարեազիր անսուտ պատմութեանն,

Որ եւ զմեծն իսկ տեսանողաց՝

Բազմերախտիս ձեռնկալութեան խնամողաւրէնն պաշտպանութէնան,

Նախնակերտ յարկին տեսչութեան, մանկավարժ ինքեան եւ նախնի,

Մեքենայի մահու սղոցեաց,

Ի յերկուս մասունս խզեալ՝ դժնդակ տանջանաք մաշեաց,

Իր խորհրդով ապստամբութեան՝ զյուսոյն փրկանակ կտրեալ:

Առ որով զշար յաւելուածն մոլեզնական՝

Զքրէական վերնամարտութիւնն ի բարձրեալն յանդնութիւն,

Քանզի ոչ պատկառեաց երբէք

Չստեղծողին պատի եւ զանուն յիւրաքնակ խորանէն մերժել,

Հալածեալ զԱստուծոյ հոգին՝

Բելիարայ զանձն դաւանեաց:

Քանզի զնոյն տաճար տիրական՝

Խնկարկութեան հաստողին սահման,

Հոչակաւորն երկրի տեսարան,

Չսարսափելին ազանց սրբարան,

Ուր տեսիլք հրեշտակականք եւ աստուածային հրաման յաղթողականք

Լուսաւորապէս յայտնութեամբ ազդեալ երեւէին,

Զայն վայր երկնանման, ահաւոր, սրանչելատես,

Քեւանայ ումեմն քառաղիմակի նախանձարկու պատկերի

Աւերածոյն անապատի պաշտանատեղ գարշելի

Եւ դիւաճենճեր գրիարան պատրաստեալ կազմեաց,

Զքրէալ զարքայն երկնաւոր ի յարքայականն կայից,

Չամենահարուստն՝ ունայն ի ստացուածոց իւրոց,

Չտանուտէրն՝ անհանզիստ եւ թափառական տատանեալ,

Բէղզեբուղայ ձեղուն նկարեալ,

Եւ զանուն ահեղ վտարանդի արարեալ,

Գերի տարեալ զաւանդ զովելոյն,

Ողբալ զողորմածին մասն նուազեցուցեալ,

Աղուեսուն փոքր ապարանք զարահն լուսոյ կարգեալ,

Եւ բնախց ունողին եւ ոչ զլխոյն տաղաւար յիւրայոցն եղեալ,

Հատեալ զցանկ հզարին՝ բախտից հմայից

Չսեղանն մեծախորհուրդ արեանն սրսկման երեւեցուցեալ,

Լայնեալ հետո բազումս ընթացելոց ի զայթակղութիւն

Հովիր կորստեան հաւտին սատակման՝

Մոլորութեան բուռն վարդապէտ,

Եւ այն՝ զիսութեամբ կրաւնիցն աւրինաց,

Հայր ունելով զմեծն Եզէկիհ՝ զնմանակիցն Դաւթի:

Ե

Այնքան ստացեալ գտմունս չարեաց, որ եւ զԱստուծոյ պատիւն,

Որ զարքայութեանն փառս ընծայեաց նմա, հայույեալ եւ թշնամանեալ

Եւ զաղաւթեալ բազմութիւն սուսերաւ մահու խողխողեալ,

Ընտանի դաւածան, մերձաւոր վատնիչ,

Հարազատ սատակիչ, կցորդակից սպանող:

Առ Աստուած ոչ գոյր դառնալ, զի ուրացեալ եր զնա,

ԶԱբրահամ ոչ եր յիշել, զի խորթացեալ եր ի նմանէ,

Իսահակաւ ոչ եր աղաւթել, զի նզովեալ եր ի նմանէ,

Իսրայելի ոչ եր պարծել,

Զի տարազիր եր անուան կոչմանն մեծախորհուրդն շնորհի,

Զդաւթեան երգ ոչ եր նուազել, զի կշտամբիչ եր նորին,

Ի քաւարանն ոչ եր մերձենալ, զի պղծեալ եր զնա,

Ի տապանակն աստուածազիծ ոչ եր ապաւինել,

Զի ընդ գարշութեան ձուլածուին եր փոխանակեալ,

Առ Մովսէս ոչ էր կարդալ, զի անքաւելի էր պարտիքն, որ առ նա,
Առ Ահարոն ոչ գոյր աղաչել, զի վնասապարտ էր առ նա,
Առ մերձաւոր մարգարէիցն գունդ ոչ էր դիմել, զի սպանող էր նոցա:
Եւ նորա քաւութիւն մեղաց
Եւ արքայութիւն բագաւորութեան
Վերատին պարզեւալ տուաւ,
Զի քեզ, բարերար, բազմացուցես եւ կարգեսցես
Զգովեստս անձառս եւ անլուելիս
Ի յազգս տոհմից եւ ի դարս ժամանակաց,
Եւ զրուոն յուսոյն մտից անփակելի պահեսցես՝
Ի փառս քոյդ բարձրութեան
Եւ ի փրկութիւն դատապարտելոյս,
Անմահութեանց պարզեւաց տուիչ Քրիստոս,
Գովեալ յախտեանս:
Ասէն:
ԲԱՆ ԾԲ
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ
Ա
Արինեալ տիրաբար ի քումդ էութեան,
Անսահմանելի եւ անփոխադրելի, իսկապէս բարի, պաշտաւն խնկելի
Եւ երջանկութիւն խոստովանելի ամենայն երկրի,
Երկայն յուսոյ ամենապատրաստ տեսութիւն, գթած, ողորմած,
Որ ոչ պահես ոխս բազմութեան ամաց մեղանաց՝ քթել մի ական,
Որ հրաշաւորս, զարմանալիս, գեր քան զամենայն ազինս նախնեացն,
Անսահման առաւելութեամբ կրկին ընդ միոյ հաճեցար հեղուլ
Զողորմութեան վերնահոս վտակս ամենախնկաւորս՝
Ի շնորհաբաշխութեանս նորումս:
Եւ զանդուստ զմուտս լուսարանի պատուհանին անձկութեան
Նշողիցն աղատականաց չափով զիտութեանցն, ըստ Սողոմոնի,
Եւ իւր իսկ նմին եւ ինձ ընդ նորին
Բացեր, ընդարձակեցեր թշուառացելումս զառագաստն անջրպետարան
Ելիցն ողորմութեան ձրի պարզեւացն աստուածականաց:
Չոր ընդ մէջ իմն մասնաւորաւք աւետաւոր յիշատակաց
Եւ ի հնումն զայսր տպաւորութիւն արինակաւ նկարագրեր՝
Զի՞արձարուքն առ իս, եւ ես դառնամ առ ձեզ,
Եւ՝ Ցործամ դարձիս եւ հառաչեսցես, յայնժամ կեցցես:
Բ
Նա զի եւ զաղօամրջին սեւութիւն գունոյն
Փոխարկել ի ձեան պայծառութիւն,
Եւ զարանցն արեամբ ներկելոցն՝
Յեղանակել ի պատահումն գեղման,
Ըստ Եսայեայ եւ Զաքարիայ,
Եւ ի մէջ բարկութեանն՝ դարձեալ զոյգ զողորմութիւն,
Քանզի անապատանալ քաղաքացն Իսրայելի եւ դարձեալ բնակիլ,
Եւ ձանապարհացն ամայի լինել ի չգոյէ մարդկան եւ անդրէն հետեւիլ,
Եւ լրանիլ ի սովոյն ոգուվ եւ դարձեալ զարանալ ձեռամբ,
Եւ զնալ Աստուծոյ ի տեղի իւր զայրացմամբ եւ դառնալ ողորմութեամբ,
Ըստ ներողութեան՝ զելսն եւ ի մէջ սաստիցն սպաննալեացն՝ կրկին պաշտպանութիւն,
Եւ ի սրտին խոռվութեան՝ յուզումն խնամոց գթութեան:
Գ
Այս մարգարէիցն ձայն խնկելի,
Որ զարինեալդ քո զալստեան
Զազատարարդ հրաման կանխաւ ազդէին,
Եւ զոր չէ բանիւ նիւթեղէն լեզուի
Ըստ թիւ արկանել վասն անբաւութեան,
Փորունք են եւ նուազունք
Աւրինակը եւ նմանութիւնք հինք եւ ժամանակաւորք

Առ աւետեացդ քո յայտնութիւն

Եւ խաչիդ փրկագործութիւն:

Որ յամենայն վայրի կառուցեր

Զիսորանն վկայութեան արեան քո ուխտի,

Որ մեծաբարբառ միշտ աղաղակէ,

Քան զդատակնիք մահուն Հարելի,

Զյադթանակ բարեաց քումդ հանդիսի,

Կեանս կրկինս եւ անմահական՝

Շնորհաց, մկրտութեան, յարութեան, նորոգութեան՝

Առ քեզ ընտանութեան, ընդ Հոգույդ Սրբոյ միութեան,

Քաւութեան, ազատութեան, լուսաւորութեան,

Մշտնջենաւոր մաքրութեան, իսկապէս երանութեան,

Ընդ վերնայնոցն կցորդութեան, անկապուտ փառաց,

Ի շրթունս մեր ձայնիւ բարձրելոյն

Հաշտեցուցիչ բանից աղաչանք:

Եւ զոր ահաւորն է ասել, կարգեմ աստանաւր,

Յիշատակ եղեալ մեծիդ երախտեաց՝

Աստուած իսկ լինել ընտրութեամբ շնորհին

Եւ ընդ հաստողիդ միանալ՝ տերունի մարմնոյդ ճաշակմամբ

Եւ ընդ լուսոյդ կենաց խառնութեամբ,

Որ կատարումն երջանիկ խոստման,

Հստ Պաւոսի բանին, ոչ ունէր Աւրէնն:

Այլ դու, փրկութիւն, եկիր հայրենիդ քո հարստութեամբ,

Արարեր եւ կատարեցեր զյուտոյն յերկարաձգութիւն,

Որ առ քեզ պահեալ անհամառաւտելի, քաւիչ ամենայնի:

Եւ քեզ փառող ընդ Հաւը քում,

Ի գովեստ բարեբանութեան Հոգույդ քո Սրբոյ

Յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԾԳ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Տէր, տէր զաւրութեանց, բոլորից գոյից թագաւոր,

Աւրինաբանեալ ողորմութիւն, Աստուած ամենեցուն,

Որ յաղթես սահմանի լայնատարած ընդարձակութեան,

Ամենայն անբաւութեանց դու ես որքանութիւն,

Մինչ զի կարծրն քեզ հոսանուտ է, եւ լոյծն քեզ պնդակազմ,

Եւ չիք քո իր անհնարաւորական, յաղթող զաւրութիւն ահեղ,

Հուրն ցաւդ իմն է զովական, եւ անձրեն՝ բոց կիզանողական:

Զքարն բաւես ցուցանել կերպարան ազդման,

Եւ զբանականն դնես անխաւս եւ անշունչ արձան,

Զպարտաւորն ողորեալ պատուական առնես,

Եւ զկարծեցեալն մաքուր՝ իրաւամբք քննեալ դասիս,

Զմատուցեալն ի մահ՝ բերկութեամբ բարեաց արձակես,

Եւ զամաշեցեալն՝ զուարք տեսութեամբ աւծեալ դարձուցանես,

Կանգնես զմատնեալն խաղրից զլորման

Եւ զասանեալն՝ ի վստահութիւն վիմին հաստատես,

Զախտացեալն բազմահառաչ՝ երջանիկ կարգես,

Եւ զյառաջատեալն դարձեալ անդրէն յետս նահանջես:

Եւ յորժամ սպառին առ ի մէնջ բարիքն,

Զառաւել զարմանալիսն յայնժամ ներգործես,

Քանզի վասն քո զիտես թողով զմեղս եւ չնչել զանաւրէնութիւնս,

Եւ քաւիչ լինել անիրաւութեանց եւ զմեղս մեր ոչ յիշատակել,

Հստ Եսայեայ եւ Երեմիայ:

Բ

Այլ առ շնորհ նորոգ փրկութեանս

Բազմաւք գոհաբանութեամբ հետեւեալ՝

Ի յաճախութիւն անբաւիցն

Լուել առ սմին իսկոյն կարկեցայ.

Քանզի կրկնեալ զլուսոյդ անսպառ բարիստ

Որ ի քէն առ իմ յամառ թշուառութիւն,

Քոյին աղերսի առ քեզ մաղթեցից,

Յարմարեալ դարձեալ ի նիւթս բանիս՝

Չտառ ողբերգութեան այսր մատենի

Լցից թախծութեամբբ եւ հեծեծանաւք:

Այլ առեալ իսառնեցից, ի տուռոյիդ հաճութիւն,

Ընդ ցաւոցն՝ զդեղն,

Ընդ վիատութեանն՝ զիրախոյսն,

Ընդ յուսահատութեանն՝ զիշատակդ անուան հաստողիդ,

Ընդ տիրութեանն՝ զսփոփանսդ,

Ընդ իմումս դառնութեան՝ զբաղցրութիւն կենարարիդ,

Ընդ պատիժ աւրինին՝ զշնորհն,

Ընդ պարտս անիծիցն՝ զազատարար աւրինութիւնդ,

Ընդ մարմնոյ մահուն՝ զամենայնի նորոգութիւնդ:

Գ

Հաւատամ հզարիդ բանի, ուստի վկայեմ,

Լուր լուրթեան սրտիս, Տէր Յիսուս,

Որ հնչումն է առ քեզ մեծութեան ձայնի երկար գոչելոյ:

Որ մարմնակից եւ պատկերակից մեր եղեալ,

Եւ քահանայապէտապէս անաւրինակդ զաւրինակին խորտակեալ զլուծ,

Ընդ զենման մահու անասնոցն, բարեբանեալ մարմնոյդ նուիրմամբ

Անմահապէս միշտ մատուցանիս եւ աննուազաբար քաւութիւն շնորհես

Ոչ սակաւամեղիցն միայն,

Այլ եւ որոց հաստեալ է ակնկալութիւն առ ելս կենաց:

Զի ուրբան զաւրէ մարմնոց անդամոց առ մեղս կենդանութիւն,

Թէ եւ բիւրուց ամաց ունիցի յերկարածութիւն,

Յորժամ, Աստուած բոլորեցուն, վասն սորին կամաւ եւ յաւժարութեամբ

Զենումն ընկալեալ, մահու համբերես՝ բաշխեալ ի քաւութիւն:

Զի ոչ եթէ, մաքրութեանդ աղբիւր,

Պարտական զոս մահու յաւրբաստարէ կատարիլն,

Այլ կամաւք քովք, Հոգոյդ գործակցութեամբ,

Ի հաճութիւն Հաւր եւ ի մեր հաշտութիւն՝ ցանկ մատուցանիս:

Իսկ եթէ, ամենիցդ Աստուած անքնին,

Իմովս վասն իմ առ իմ փրկութիւն, ի դէմս իմ,

Իբր թէ ընդ քոյդ եռութեան ես իցեմ

Մարմնով պարունակողիդ կցորդ միացեալ,

Եւ դու, բարեբար, յաղազս իմ ի յիմս կերպի,

Փոխանակեալ ընդ իմում պարտեաց,

Եւ մահ ընկալեալ անպարտ՝

Զմահապարտիս վնասուց պատուհաս,

Եւ ի յիմ անուն յանցաւրապէս,

Որպէս թէ կամաւ ընդ քեզ ես կրիցեմ,

Բազումս մեռեալ՝ եւ մնաս կենդանի,

Ոչ ուրացողացն ձեռաւք, այլ դաւանողացն հաւատովք

Աստուածապէս նուիրեալ եւ ի մասունս անհատս բաշխեալ:

Դ

Ասէր ոմն ողոքաւոր՝ շաւատալեացն պաշտանատար,

Մեծ ինչ եւ անկշռելի առ սմին դատէր՝

Անյարմարապիր անձին յուսաղիր.

Հաւատամ զփառս եւ զերջանկութիւն,

Քան թէ մարտիրոսութեամբ իսկ,

Թող թէ ուղղութեամբ իմս թշուառութեան,

Յանցաւոր մարմնիս վախճան ընդունել:

Իսկ զանձառութիւն խորհրդոյս այսու ոյստեցի.

Դաւանէր իսկոյն, որ զի եւ մաքրոցն անձինք

Առանց նուիրման այսր յիշատակի

Չեւ են խսկապէս կատարեալք խսպառ,

Եթէ ոչ ընդ այս հրաշակէրտութիւն մեծութեան հոգուվ խառնեսցին:

Ապա թէ՝ Մեղաւորիս մասին կրկին մատուցար բաժին,- ասելով՝

Յուսայր, իբրեւ այն թէ՝ Ես ինքն եղեր ճշմարտի՝

Գրաւեալ զիմս դաժանութիւն ընդ քում համեղութեան,

Պատարագեալ քոյինանիւթ զանգուածոյ նշխարաւդ կենաց լուսոյ:

Այսու ամենայնի, ի վերնատանն նախանսուեր բարեշնորհութեան,

Անհնարաւոր ախտիցն ձարակ,

Զմարմին եւ զարիւն իւր բաշխեաց ի քաւութիւն,

Ի վեր կարծեցուցանէր,

Քան զնահատակի վկայեցելոյ արեամբ կատարմամբ:

Յուսոյս աւրինակ յարգաւորութեամբ զրել զիս ի փառս,

Այսմ փրկանաւք հաւատալի երեւեցուցանէր,

Քան թէ քաւելոյ եւ ողորմելոյ եւ շնորհելոյ,

Որչափ աստուածականիդ առ մարդ զաւութիւն.

Եւ տիրական աստուածախան մարմնոյն կամաւորական նուիրումն՝

Առ անասնական սպանդին մատուցումն՝

Եւ անմահն՝ առ մահկանացուս,

Լոյսն ահաւոր՝ առ ստուերայինս,

Յալիտենականն, քան զանցաւորս,

Բարձրեալն, քան զերկրաւորս,

Անստեղծն, քան զեղականս,

Բարին իսկութեամբ, քան զթիրեալս բնութեամբ,

Մանաւանդ զի իւր է կամելն եւ իւր՝ կենագործելն,

Աւրինութեանն առիթ, քան զանիծիցս պատճառ:

Ե

Արդ, տո'ւր խոցելոյս ի սիրտ եւ յոզի, աղաչեմ, գթած,

Զառ ի յերկնուստ ընծայեալ զդեղդ կենաց,

Մատի՛ր քաղցրութեամբ առ պիտացեալս մեղաւք,

Քաւեա՛ ի պարտեաց, ամենակատար բաւականութիւն:

Խսկ առ ի յինէն այս է ճշմարիտ եւ անխարելի կերպարան բանի,

Որ զի հաստիչ ամենից ի սուրբս բնակես,

Եւ ըստ տարազու սերմանն եւ հնձելն է իրաւացի,

Հստ ճշմարիտ բանին Պաւոսի,

Եւ աշացաւացն ի տապ արեւու ոչ է զաւրութիւն:

Այլ դու, բարերար, հաստիչ յոչէից,

Յարգես յաւէտ խսկապէս համայն եւ զդաւանելն զքեզ՝

Բաւական առ կենդանութիւն,

Եւ ոչ ես ընդ սահմանալ փակեալ աւրինի,

Այլ յաղթես, մանաւանդ թէ իսկես զկապ կանոնի,

Եւ դու մնաս պայման աւետեաց

Համարլէն յանցաւորաց տարակուսելոց:

Եւ քեզ ընդ Հաւը, Հոգուվդ Սրբով,

Փա~ոք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԾՂ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՅ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, յամենայնի առ ամենայն ակնկալութիւն քո է ողորմութիւն,

Սկզբնալոյս աշաց տեսանելեաց եւ սրտի իմաստից Յիսուս,

Քո է բարերարութիւն, կեանք եւ անմահութիւն:

Դա՞րձ առ իս գթութեամբ եւ հանդերձեսցէ՛ս

Դառնալ առ քեզ ինձ կրկին բերկրութեամբ,

Զի առանց քոց կամաց ոչ ունիմ լինել նորոգ փոփոխեալ,

Եւ եթէ ոչ կամք քո գթասցին,

Ոչ զաւրեմ փրկիլ մահու պարտականս,

Եւ եթէ ոչ կառավարդ յարդարեսցես պատրաստել ինձ
Հետո ճանապարհի, որ առ քեզ բերէ,
Վիհ է ինձ խորոց յաջմէ եւ յահեկէ:

Բ
Սիա ո՛չ պարծիմ ամենայն իրաւք նախատեալս,
Ո՛չ պանծամ դպրովեալս,
Ո՛չ խրոխտանամ լքեալս,
Ո՛չ մեծաբանեմ պապանձեալս,
Ո՛չ ըմբոստանամ ձաղեալս,
Ո՛չ երջանկանամ եղկելիս,
Ո՛չ արդարանամ ամբարիշտս:
Զի ո՛չ երբէք հարթ ընթանայ երիվար առանց սանձակալի,
Եւ ո՛չ նաև համբառնայ հանդէպ առանց ուղղչի,
Եւ ո՛չ արաւր կշիռ ինչ գործէ առանց մաճակալի,
Եւ ո՛չ երկուորեակը լծոցն ի ճահ ձեմեսցին առանց եզողի,
Ո՛չ ամպ վերաշուէ առանց հողմոյ,
Ո՛չ աստեղը ցնդին եւ կամ գումարին առաից ժամանակի,
Ո՛չ արեգակն փոխաբերեալ ուր շրջանակի առանց տարրական աւղոյ,
Եւ ո՛չ ես, նորաւք հանդէրձ՝ առանց բարեգործիդ հրամանաց ակնարկութեան:
Զի դու միայն ես տուիչ կենաց բանականաց
Եւ իննամիշ՝ կարգաց հոլովման արարածոց,
Եւ ի քէն է ինձ փրկութիւն, ըստ սաղմոսողին,
Եւ դու ձայնես բարբառ ինդալից աւետեաց հնչման
Յականջս լսելութեան ամենայն հասակի,
Եկա-յը ի հանգիստ իմ, բնաւին աշխատեալք,
Եւ ես մաքրեցից զձեզ ի պարտեաց:

Գ
Իսկ զիթնչ աւգուտ ի լուացմանէն,
Եթէ կրկնակի զազրացայց,
Եւ կամ ուր աւգուտ ի ճաշակմանէն,
Եթէ գեհենին մատնեցայց,
Եւ կամ զիաքրդ յԱբրահամ պարծեցայց,
Խորթացեալս ի գործոց նորին,
Որդիս զարշութեան հաւր ամովրհացւոյ
Եւ մաւր քետացւոյ կամ քանանացւոյ,
Ըստ մարգարէին, որ առ իս յանկաւոր ձայնի:
Ժառանգս մերժելի եթովպացի
Եւ ոչ սենեկին Սառայի,
Ըստ տեսանողին առ իս առածի:
Եղբայրս Շամրնի եւ կամ Գոմորայ,
Համբակս անլուաց եւ անաղելի՝
Խակակութ պորտոյն խակութեան Ոողայ եւ Ուղիբայ,
Ըստ Եզեկիելի կրկնանախատն կշտամբութեան:

Դ
Եւ քանզի ի ծուփս բազմավտանգս
Ալետանց հողմոյ սաստկապէս զգուեալ,
Ուժգին լլկանաւք իսպառ տագնապմամբ ի ծովին՝
Փոխեալ ընկեցեալ ի վտակն վայրենական ողողիչ,
Առ որս զմատունս ձեռացս այսր անդր տարաբերեալ,
Իբր ի հոսանաց բռնութեան գարնանազայր գետոց
Արտաձգեալ յակամայ ընթացս ողորմազին զլորման,
Զրակուլ, ոգեսպառ պղտորաբբութեամբ,
Դաժանահոտ, սկախառն, մամորմատ, խառնախիւ,
Սահաբէր երկամբք վանեալ,
Ըստ որոց յուղիսիցն հեղեղիցին հեղձուցեալ,-
Այսու առակաւ եւ ես՝ եղկելիս.
Խաւսին՝ եւ ոչ իմանամ,
Գոչեն՝ եւ ոչ ինչ լսեմ,

Բարբառին՝ եւ ոչ զարթնանամ,
Հնչեն՝ եւ ոչ փոխադրիմ,
Փողեն՝ եւ ոչ գումարիմ,
Վիրաւորիմ՝ եւ ոչ եւս զգամ,
Կոոցն զարշութեան նմանեալ՝
Թափուր յազդմանէ բարեաց իմաստից:
Արդարեւ չար առաւել յաւէտ իսկապէս,
Քան զաւրինակդ ճշմարտութիւնս, ատելի եւ մեղադրելի
Եւ ատենին քրիստոսի արժանապէս մատնելի:

Ե

Եւ քանզի անդառնալի ուղւոյն յիշատակ
Աստեացս պարտեաց զայս կտակ թողի՝ որոց ընթեռնուն,
Իմովս բանիւ առ Աստուած կարդալ հանապազորդութեամբ,-
Այս կացցէ սահման յանձնառական խոստովանութեան
Մշտնշենաւոր ձայնարկու առաջի քո, ամենակալ,
Չոր գիրդ՝ ընդ մարմնոյս, եւ քանդ՝ ընդ հոգւոյս
Զանսահմանելիդ միշտ թախանձեսցէ,
Իբր յանեղծական մաղթողէ ընկալեալ աղերս ի յիմոյս ձայնէ,
Բարեգութ, մարդասէր, ալրհնեալ յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԾԵ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ՆՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ վասն զի պլացեալ ոգւոյս թեւաւք
Ի թիւս անբաւից ծննդոց մարդկան՝
Եղի ի կշիռս իմանալեացս մոտաց,
Ոչ զտի համեմատ զոք ինձ պարտաւոր,
Եւ առ այս զդաւրեան սաղմոսին զբան ի յերգ ինձ առի՝
Դառն կշտամբութեան զաւազանաւոր գործավար.
Ուշ յարիցէ ընդ իս ի չարիս հաւասարել յանաւրինութիւնս:
Եւ քանզի այս ըստ սմին մասին կնքեցաւ
Եւ ճշմարտեցաւ առ այրս մահու,
Եւ ես վկայեմ կրկին հաստատեալ,
Առ այսր իրաւունս զբեմ՝ ինձ միայնոյ զեղծանիլ իսպառ,
Քան իմովս բանիւ բազմաց տարագրիլ,
Թերեւս սովիմք առ այսու արդեւք եւ ինձ շնորհեսցէն՝
Շնորհողիս զպարտիս իմոցն:

Բ

Եւ արդ, զիշնչ քեզ աղերս հաճոյական ի յայսմ եւ ի սոյն
Եւ ծուխս անուշից ընդունելի իմնկոց մատուցից,
Գովեալ թագաւոր երկնաւոր քրիստոս,
Եթէ ոչ զառ ի յինէն անիծեալսն ալրհնել աղաւրեմ,
Զկապեալսն արձակել, ազատել զդատապարտեալսն,
Բարեգործել զնզովեալսն, պասկել զթշնամանեալսն,
Սփոփել զտրտմեցեալսն, դարմանել զխորտակեալսն,
Խնամել զսարտուցեալսն, պատսպարել զնենգեալսն,
Զվիրաւորեալսն ի մարմին՝ յոզի բժշկել:

Եթէ ալրհնութեան բանիւ առ ոք մատուցայ՝ լուիցե'ս,

Իսկ եթէ անիծիւք՝ մի' հայեսցիս ընդունել, զթած:

Գ

Ես՝ տառապեալս ամենաթշուառ,
Ի վերջին սպասաւորութեան մաղթանաց այսր մատենի,
Ի բովանդակ մտաց շնորհեցի իմոցն՝
Փակեալ առ ի քէն զանիծիցն դժնդակ ըդձիցն չարաշուք ձայն,
Եւ դժնէից նենզողացն իմոց՝
Ընդ բարիսն ի բոլոր սրտէ հաշտութեան արզահատեցի,
Քասն որոց եւ ծունք պաղատանաց կրկնեցի:

Ո՞րչափ դու ինձ, ահա յայց ելեալ,
Սուաւել ողորմեսցիս ըստ քոյդ մեծութեան,
Գովեալ խնամակալ, կեանքդ՝ մահացուիս,
Հզաւրդ՝ տկարիս, ամենակարդ՝ վարանելոյս,
Բմաստութեանդ աղբիւր՝ յիմարիս եւ թմբրելոյս:

Քանզի յաւեւ սխալեալ անկայ,
Իբրեւ զողողակ մթային ոչ ընտելական,
Ի խաղբս մահու անզգայապէս,
Չիմացայ զկորուստն, զիտացի զորոզայքն,
Չտեսի զըմբռնող որսոյն ծածուկ մեքենայս,
Չկարծեցի զիսարումն կերպարանաց կեղծաւոր վարմին,
Չնկատեցի զզայթակղութիւնն շուրջանակի,
Չշաւշափեցի զպատանդիչ զցանցարկ կարթին:
Ժամանեցին ինձ չարիք,

Եւ ես ոչ կարացի ճանաչել, ըստ սաղմոսողին:
Դ

Քանզի եւ որպէս իմաստակի ումեմն արտաքնոյ
Բարտք թուեցաւ չար ասել զմահ՝ առ չիմանալոյն պատճառի,
Եւ ես վկայեմ իմովս բանիւ.

Քանզի իբր զանզգայ պաճարս անասնոց՝
Մեռանիմք, եւ ոչ զարհուրիմք,
Կորնչիմք, եւ ոչ հիանամք,
Թաղեցեալ լինիմք, եւ ոչ խոնարիիմք,
Տարագրիմք, եւ ոչ տագնապիմք,
Եղծանիմք, եւ ոչ զոշանամք,
Մաշիմք, եւ ոչ մտառեմք,
Պակասիմք, եւ ոչ պատրաստիմք,
Գնամք, եւ ոչ զգուշանամք,
Գերիմք, եւ ոչ եւս զգամք:

Ե

Իսկ հանզիստ ասել երջանկին Յոբայ զվախճան մարդոյ,
Եւ ես խոստովանիմ զսոյն ընդ սրբոյն,
Եթէ ոչ ունի զբեռն աշխատութեան մահացու գործոց ստանձնեալ,
Մանաւանդ զի որոզայքն՝ զադտնի,

Եւ հնարադիրն՝ աներեւակի,
Տարր ժամանակիս՝ յանէից,
Անցեալն՝ անյայտ, եւ ապառնին՝ կարծողական,
Ես՝ անհամբեր, եւ բնութիւն՝ թերահաւատ,
Ոտք՝ անհաստատք, եւ միտք՝ ցնդեալք,
Կիրք՝ հարկաւորք, եւ բարք՝ անժուժկալք,
Մարմին՝ մեղսամակարդ, եւ յաւթարութիւն՝ երկրասէր,
Դիմամարտութիւն՝ տնկակից, եւ խառնութիւն՝ ներհակական,
Բնակլութիւն՝ կաւեղէն, եւ անձրեւք՝ ուժգնակիք,
Կարիք՝ անթուելիք եւ պատահարք՝ ամենազրաւք,
Միտք՝ չարախնամք, եւ տենչմունք՝ բարիատեազք,
Կեանք՝ առաւրեայք, եւ զմբաղք՝ սակաւատորք,
Խաբմունք՝ յիմարութեան, եւ խաղալիք՝ տղայականք,
Աշխատութիւնք՝ ընդունայնք, եւ վայելմունք՝ երազականք,
Համբարք՝ ոչնչից, եւ պահեստք՝ հողմոց,

Նմանութիւնք՝ ստուերաց, եւ կերպարանք՝ ծիծաղելիք:

Քանզի իբրեւ եկն եհաս պատուիրանն,

Ըստ պաւղոսեան բանին,

Անպատրաստ գուեալ զիս ինքեան,
Մեղքն կենդանացան՝ յանդիմանեալ յարդարութեանցն,

Եւ ես մահացայ կենացն եւ կենդանացայ կորստեանն:

Զ

Գողացան աւտարք՝ չարին զումարք, զստացուածս սրտիս իմաստից,

Ըստ Գրոյն կանխարանութեան,

Որով եկն եհաս իսկոյն աստանաւր իմաստութեան ինձ նուազանալ,

Հստ առակողին, եւ առաւելու ոչ բարւոյ ցանկութիւն:

Ոչ յառեցի զակն ոգույս ի գորին իմ կենաց Քրիստոս,

Որով ընդ ուղիղն հետեւեցայ,

Քանզի կամելով ուժգինս ընթանալ՝ ընկլայ սաստկապէս,

Յանշափն ձգտիլ՝ իմոյն ոչ հասի,

Ի մեծագոյնն ամբառնալ՝ աստուստ գլորեցայ,

Յերկնային ուղույն՝ անդնդոց մատնեցայ,

Ի զգուշանալն առաւել՝ յաւէտ վնասեցայ,

Յանարատն պահիլ՝ մանր խորտակեցայ,

Կարծելով ընդ ահեակն մրցի՝ յաջն գթեցի,

Ի զերկրորդն խուզել՝ զնախնին կորուսի,

Ի խնդիր սակաւուն՝ ի կարեւորացն զրկեցայ,

Ի յուխտին պահել՝ դաշինն դրժեցի,

Առ սովորութեանն կտրիլ՝ կորուսիչ զտի,

Ի փոքրունցն փախուցեալ՝ մեծամեծացն մատնեցայ,

Զոր ես ինքն ինձէն ստեղծեալ՝

Չարաչար դատախազ անձին կարգեցի:

Յորոց փրկել զմատնեալ զերիս դու միայն զարեսցես՝

Կենաց մատուցեալ զընծայեալս մահու հոգիս,

Զի դու, Տէր Յիսուս, ճանաշիս միայն բարերար,

Անսահման փառաւք ընդ Հաւը եւ ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ

Աւրինեալ յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԾԶ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՇ ՄՐՏԻՑ ԽԱԲՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅՑ

Ա

Իսկ զարիթսն մահու դիպուածս

Դժոխարմատ ծառոյս դառնութեան պտուղ՝

Ընտանիք թշնամիք, հարազատք հակառակը եւ որդիք դաւաճանողք,

Ստորագրեցելովք մասամբքդ նշանակեցից՝

Գրեալ յանուանէ, որ են այսոքիկ,

Սիրտս նանրախորհուրդ, բերանս չարախաւս,

Ակնս յայրատատես, ականջս վրիպալուր,

Զեռնս մահաձիգ, երիկամունքս անփորձ,

Ունս մոլորաշաւիդ, ընթացքս աներկիխտ,

Հետք խոտորնակ, շունչ ծխախառն,

Գնացք խաւարային, գոյութիւն լերդի վիմական,

Խորհուրդ ծորեալ, կամք անկայուն,

Չար անփոփոխ, բարեմասնութիւն սասանեալ,

Անձն տարագիր, աւանդ վաճառեալ,

Գազան վիրաւոր, թոշուն նետահար,

Փախստական քարավեծ, ըմբռնեցեալ վնասապարտ,

Աւազակ ծովակուր, զինուոր նենզաւոր,

Մարտիկ անպատրաստ, սպառազէն անժուժկալ,

Մշակ հեղզացեալ, աղաւթական անխրախոյս,

Բեմական ստորնաքարշ, քահանայ անկնդրուկ,

Աւրինական աննուէր, դպիր կշտամբեալ,

Իմաստակ իմելագար, ձարտասան անձոռնի,

Կերպ անպատկառ, դէմք անամաւթ, երես լայրշեալ,

Գոյն անհամբոյր, տիպ տմարդի, զեղ ծանակեալ,

Խորտիկ խանզարեալ, ձաշակ զարշեցեալ,

Այզի զաղձնաւոր, որթ որդնահար,

Պարտէզ փշարել, հասկ ուտճահար,

Մեղր ի մկանց ձարակեալ,

Անպատսպար անկեալ, սնապարծ յուսահատ,

Անհամողելի նզով, անհաշտական բաժանեալ,

Ունայնաբան շաղակրատ, պաճարամիտ գոռող,
Անասնալրէն ապիրատ, դժոխային ազահ, աներասան յանդուզն,
Սոլեզնութիւն անաստուած, ձեռնաձգութիւն սպանող,
Տատասկացան երկրագործ, երջանկութիւն եղկելի,
Մեծութիւն վատթարեալ, վայելչութիւն անշքեալ, կարողութիւն տկարացեալ,
Բարձրութիւն խոնարհեալ, փառաւորութիւն ընդունեալ,
Պատուիրանազանցութիւն յարակայ, սիսալանք ինքնակամ,
Մատակարար կամակոր, խորհրդակից նենզաւոր, բարեկամ հատուածեալ,
Հազարապետ գողամիտ, մերձաւոր կծծի,
Բաշխող ժատ, վերատեսուց կարկամ,
Ոզի անախտակիր, իղձք անսէր,
Բարք ատեցող, աղիք անզթականք,
Գնացք անխոհեմ, աներեւոյթք վնասեալք,
Ծածուկք անփծեալք, դիպուածք թշնամանեալք,
Վաճառական վատնիչ, շահարար շուայտեալ,
Պաշտանեայ արբեցող, գանձուց ոստիկան երկմիտ,
Պատգամատոր բանսարկու, դրնապան քնէած.
Աղքատ հպարտ, մեծատուն ժխտող,
Դիւանապետ անալին, պահապան մատնիչ, բնակակից չարախիաւս,
Սուրհանդակ անժաման, թղթաբեր պարտաւոր,
Առաքեալ խոռվարար, միջնորդ անիմաստ,
Արքայ արտալած, թագաւոր թարմատար, կայսր ոգեկործան,
Իշխան տիրադաւ, զարավար զրկող,
Դատաւոր ակնառու, ռամիկ ինքնագործ,
Նախատողի՝ ծաղր, սիրելոյ՝ աշխար,
Բանագրի՝ դպրու, յանդիմանչի՝ դատախազութիւն:
Քանզի եւ ի վեհագունիցք կոչմանց էր ուրեք արդեւք, զի էի,
Խսկ ի վատթարականացդ մասանց՝ եկն երբեմն եհաս, զի եղէ:
Արդ, այսքան վնասակարութիւնք խարդախութեանց յաճախազունից,
Յորոց յոմանց խարեցայ իբրեւ զյիմար,
Եւ յոմանց տիրեցայ իբրեւ զտկար՝
Կամաւ մատնեալ զիս ինքն մահու:
Բ
Արդ, զոքքս ի վերագրելոցդ մասանց՝
Քեզ ատելեաց եւ իմ կորուսչաց,
Ի սպաս պաշտաման քեզ ընծայեցից.
Չուքախիս ապականութեամբ պարագրեալս՝
Ամենասուրբք քո մեծութեան հանդէպ կացուցից,
Եւ կամ ուրբանեաւք երկայնմտութեամբք
Համբերեսցես այսքանեաց պարտուց,
Ուրբան ներես, ուրբախ լուսցես.
Զիաքրդ իսկ անսայցես, իքքր ոչ մատնեսցես
Հարուածոց գանից զարժանիս սատակման մահու:
Արդ, այսոցիկ աննշոյլ մթութեանց հոգուց խաւարի
Ողորմութեամբ լուսոյ քոյ պատահեսցես՝
Բժշկել, քաւել եւ կենագործել,
Զաւրեղութիւն անվթարելի:
Եւ քեզ փառք յամենայնի:
Ամէն:
ԲԱՆ ԾԷ
ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Ա
Քրիստոս Աստուած, անուն ահաւոր, մեծութեան տեսակ,
Անքնին բարձրութեան պատկեր, անսահման զարութիւն,
Կերպարան փրկութեան լուսոյ, պաշտպան կենաց,
Դուռն արքայութեան վերնում հանգստեանն,
Ճանապարհ հանդարտութեան,

Ապահնութիւն նորոգ եւ անտխրական երանութեան,
Ամենակալ ինքնիշխանութիւն բոլոր էականութեան,
Արհնութեան կոչումն, աւետեաց ձայն,
Բերկրութեան բարբառ, անմահութեան դեղ,
Որդի անձառ Աստուծոյ միոյ.

Որ ինձ անհնարինն է, քեզ դիւրին է,
Որ ինձ անհասն է, քեզ սահմանեալ է,
Որ ինձ անանցն է, քեզ հպատոր է,
Որ եղկելոյս՝ ինձ ծածկեցեալն է,
Քումդ երանութեան մերձաւոր է,
Որ ինձ անկարելին է, քեզ կատարեալ է,
Որ ինձ անկշռելին է, քումդ անձառութեան չափեալ է,
Որ ինձ յուսահատութեանն է, քեզ սփոփանաց է,
Որ ինձ անքժշկականն է, քեզ անվտանգելի է,
Որ ինձ հեծութեանն է, քեզ խնդութեան է,
Որ ինձ ծանունք են, քեզ թեթեւագոյնք են,
Որ ինձ եղծեալն է, քումդ զարեղութեան գրեցեալ է,
Որ ինձ կորուսեալն է, քեզ ըմբռնեալ է,
Որ ինձ անձառն է, քեզ համարեալ է,
Որ ինձ մոայլն է, քեզ ճառագայթ է,
Որ ինձ անթիւն է, արհնեալդ քում ձեռին բովանդակեալ է,
Որ ինձ սոսկալին է, քեզ հեշտալի է,
Որ ինձ փախչելին է, քեզ վանելի է,
Որ ինձ անմատոյցն է, քեզ դիւրահերթելի է,
Որ ինձ մահաքերն է, քումդ էականութեան զարութեան
Ընդ ոչ գոյսն համարեալ է:

Փ
Այլ դու, ողորմած Աստուած բոլորից, Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Եւ այսմ զարես առ ելիցն հնար, եթէ զքասիս:
Վասն անուան փառաց մեծութեան Հաւր քոյ արհնելոյ,
Վասն կամաց զքութեան Հոգլոյդ քոյ Սրբոյ
Տե՛ս ի տաժանաւորս կրից յանդիմանական յայտնութիւն
Եւ ի խորոց սրտի ինքնամատոյց դատախազութիւն:
Նայեա' ի բնութեանս ամենապատադ խակութիւն
Եւ պարզեւեա' բժշկութիւն վիրացս
Եւ հնարաւորութիւն՝ կորստեանս,
Զերծումն՝ բազմամասնեայ մահուս
Եւ շաւիդ կենաց՝ ապականելոյս,
Նորոգութիւն՝ եղծմանս
Եւ մուտք յուսոյ՝ ամբարշտելոյս:
Եթէ ես զաննմանն ինձ կամս ցուցի,
Ո՞րչափ առաւել դու՝ զբնաւորականսդ քո
Զընտանի բարերարութիւնսդ,
Եթէ ի փշոց պտուղ ընծայեցաւ քաղցրութեան,
Ո՞րչափ առաւել ի ծառոյդ կենաց՝ ճաշակ անմահութեան,
Եթէ ես իմոցն ատելեաց ողորմութիւն մաղթեցի,
Դու քոյոյս զիաքրդ ոչ կրկին մատուցես, հզար,
Յաննուազդ առատութենէ:

Գ
Արդ, տե՛ս ի քոյդ մեծութիւն, բարձրեալ,
Նայեցեալ ի յիմս փոքրկութիւն,
Ընկա'լ զսակալ խոստվանութիւնս անհամար մեղացս,
Որ զբնաւն համայն տեսանես:
Եւ որպէս զՎիմին զթել ոչ զքեցեր,
Եւ զաւազոյս փոքրու սասանել մի՛ համարեսցիս,
Եւ իբրեւ զԴաւթին ընդ մեղայն ասել
Իսկոյն անցուցեր զպատիժ պարտուցն,
Եւ առ իմ ձայնիս հեծութիւն

Զնոյն գործեսցես երկայնմտութիւն,
Որ տաս ամենեցուն առատապէս անաշառութեամբ՝
Որպէս յաղթող բարի, բազմիմաստ,
Եւ ոչ նախատես զետնեալ ստրուկս՝
Որպէս ողորմած եւ ամենաստեղծ:
Ստացի'ր վերստին եւ մի' կորուսաներ
Չբուծեալս արեամբ քո, զթած,
Զի քո է փրկութիւն, եւ ի քէն է քաւութիւն,
Եւ քեզ վայել է փառք յամենայնի յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԾԸ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Աւրհնեալ Տէր Յիսուս ընդ Հաւր՝
Ի կամս հաճութեան Հոգույդ քո Սրբոյ,
Եւ աւրհնեալը ամենայն առ ի յաւրհնելոյդ աւրհնեցան,
Աւրհնեալ միայն Որդի աւրհնելոյ,
Չիք իմ թագաւոր իշխնեցող շնչոյս, բաց ի քէն, Քրիստոս:

Այս է աւրհնութիւն Յակոբայ, ասէ Եսայի,

Յորժամ բարձից զմելոս նորա:

Արդ, ողորմեա'ց ինձ, Տէր բարեզուք,
Հստ նախնիդ քո սովորութեան
Եւ աւրհնեա' զանաւթս քո բանական,
Հստ ձայնին Դաւրի եւ ըստ Սովսեսի,
Զի բանիւդ քո փրկութեան ժամանեալ՝
Հասից քաւութեան՝ աւրհնեալ առ ի քէն:

Աստուածապէս ինձ հրաշագործեա',

Ողորմած արքայ երկնաւոր,

Որպէս անկելոցն ի բազմաժամանակեայ մահճացն խշտիս՝
Ժողովեցելոցն ի սրահին Բեթհեղդայ,
Յորոց մի էր եւ կրկին թերահաւատն,
Երից տասանց եւ ութի միոյ ամաւք ախտացեալ յաւդիցն լուծմամբ,
Որում ոչ անխայեցեր զբժշկութեանն ձեռնտութիւն՝

Իբր զիտելով զանբոյժ չարութիւնն,

Որ նիւթեացն քեզ յաւուր մատնութեան

Դառն զիշերին տիրամարտութեան՝

Երախտաւորիդ, մեծիդ եւ բարերարիդ:

Բ

Որ թէպէտ կանխաւ իմն զգուշացուցեր,
Թէ՛ Մի՛ մեղանչեր, զի մի' կրկնեսցին կրկին քեզ չարիք, -
Ոչինչ վերջացաւ լինել ձեռներէց

Սկզբնաւոր անհամբուրելի՝ դաստողացն զբեզ ի խաշին:

Եւ դու այնպիսւոյ անյարիր ջատուկ,

Մահու ծնկեցեալ չարաշուք առն ողորմեցար,

Անձառ բարութիւն, պիսալի մարդասիրութիւն,

Սարսափելի ներողութիւն, սոսկալի երկայնմտութիւն,

Անբաւելի քաղցրութիւն, փառատրելի հեզութիւն:

Որ միշտ յաղթիս ի գթութենէ, եւ ոչ թշնամանիս,

Պարտիս յողորմութենէ, եւ ոչ պարսաւիս,

Բռնադատիս ի մարդասիրութենէ, եւ ոչ անզոսնիս,

Հարկիս ի բարութենէ, եւ ոչ հայիոյիս,

Ստիպիս ի սիրոյ, եւ ոչ բամբասիս,

Պաղատիս դարձին իմ առ քեզ, եւ ոչ ձանձրանաս,

Արագես զկնի ապերասանիս, եւ ոչ լքանիս,

Զայնես չլսողիս, եւ ոչ սրտմտիս,

Փութաս մեղկելոյս, եւ ոչ խափանիս:

Առ չարս ես բարի, առ ամենապարտս ես ներող,

Առ մեղաւորս ես քայիչ, առ խաւարեալս ես լոյս,
Առ մահացեալս ես կեանք:

Գ
Այս են զիրք ամենայն հոգեշունչ աւգտակարութեան,
Որ յաճախս ծնանին երկնաւոր պտուղս անձառս եւ զարմանալիս:
Ասա' եւ ինձ՝ թշուառացելումս, աւրինեալ ամենապարզեւ.
Արի ա'ո զմահիճս խշուեցդ մեղաց ի վայր կործանմանդ
Եւ հետեւեալ ժամանեա' յանդորր հանգիստ անաշխատ կենացդ:
Խզեսցե՛ս ամենակարող սուսերաւ բանիդ հրամանի՝
Զերիզապնդեալ մահազգեստս պարփակութիւն դժխազնեայ կապանացս,
Եւ լոյծ ինձ զիանգրյուս խեղբրուականս ոգեպահանց սաստկութեանս՝
Առաքելով զարժանաւորս մահու յազատութիւնն վերին անանց բերկրութեանն
Կենսաբեր եւ աստուածային քո բանիդ:

Մի' տակաւ տակաւ ազդեսցես եւ մի' աւր ի յաւր յերկարաձգեսցես,

Զի մի' ստուար ծանրութիւն բեռանցս մեղաց

Տիրեսցէ թիկանցս ազդերաց

Եւ կործանեալ զիս կորացուսցէ՝ հայել ի դժոխս,

Եւ ուժգնակի գոռող բռնութեամբ

Անպարապ հոգեւորական զինուն արարեալ՝ մահու ծառայեցուսցէ:

Այլ աւգնեա' ինձ, բարի վշտակից, հեծութեան կարեացս մահու երկանց՝

Առեալ յինէն զփայտ սատակմանն, որպէս երբեմն յուսոյ պահակին,

Որով կառուսցես զվայելչականն յաղթանակի արի զարութեանն,

Պնդապէս հաւատով յուսոյն կարծրութեան ընդ քեզ բեւեռել անսայթաքելի:

Եւ քեզ ընդ Հաւր, Հոգուով փա~ոք եւ իշխանութիւն յալիտեանս:

Ասէն:

ԲԱՆ ԾԹ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՀԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ՆՈՐՈՑ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Հաւատամ եւ վկայեմ մտաց զիտութեամբ՝

Ի քեն ազդեցեալ ոգւոյս իմաստիւ, ուշիս տեսման,

Զի ըղձալի են քեզ, բարերար,

Աղաշանք մեղաւորաց, քան զինդրուածս արդարոց,

Զի մինն, զպարտութիւն անձինն յայտնեալ, շնորհիդ քո սպասէ,

Առ որ ծանուցեալ զբնութեանս չափ,

Եւ մեծ կշտամբիչ աստէն համբարձեալ

Ինքնոգոր մարտակից նմին իսկ ինքեան

Եւ դառն դպրովիչ եւ ծածկատես դատախազ,-

Իսկ միւսն, յարդիւնս բարեացն իւրոց նայելով,

Յանձին հարեալ ձեռն վստահութեան,

Մոռանայ զսահման բնութեանն

Եւ պարգեւաց, քան ողորմութեան, դիտեալ ակն ունի:

Վասն որոյ առ մինն անջիւ են ստեղծուածք ճառից,

Որ զողորմութեանցդ քո փողով բարբառոյ ազդէ,

Իսկ առ միւսն լրեալ են քոյդ, անքնին, ահաւոր եւ ամենախնամ,

Ամպէս ասել, թէ եւ երկրաւորիս զործոց պատմութիւն զրոյդ յառաջեալ:

Արդ, արի', Տէր, եւ մի' զարասցի, քան զքոյդ, աշ հողեղինի,

Մի' կշռեսցին ողորմութիւնք քո ընդ ջանից մարդկան:

Բ

Եւ արդ, առողջքն անդամաւք անկարաւտք են բժշկութեան,

Եւ տեսանողականքն աշաւք չունին պէտս առաջնորդի,

Եւ փարթամքն ընչիւք ոչ դեգերին առ դուրս լիոցն,

Եւ ամենայիւ յդփացեալըն ոչ սպասէն փշրանաց սեղանոյ հացի,

Եւ սուրբքն վարուք ապենիազ են ողորմութեան:

Եւ արդ, ինձ զթասցիս ողորմել, բարձրեալ, երկնաւոր, հզաւր,

Ամենատխուր վարանեցելոյս:

Քանզի թէ կի իբրեւ զՅոք,

Ասէի զանձն իմ իբրեւ զնա արդար եւ անարատ,

Թէ էի իբրեւ զՄովսէս,
Ասէի վստահութեամբ զնորայսն՝
Ծանիցէ Տէր զայնոսիկ, որ իւրն են,
Թէ էի իբրեւ զԴաւիթ, ասէի՝
Արարի զիրաւունս եւ զարդարութիւն,
Եւ դարձեալ զմեծն քան զբնութիւն մարմնոյ՝
Զմեղս թէ տեսանէի ի սրտի իմում, մի՛ լուիցէ ինձ Տէր:
Թէ էի իբրեւ զԵղիա, ասէի զանձն իմ այր Աստուծոյ,
Թէ էի իբրեւ զԵրեմիա, զբոյդ ճշմարտութիւն յանձն աւրինակէի,
Թէ էի իբրեւ զԵզէկիա, պարծէի զբարտոքն եւ զիրաւացին՝
Գնացի առաջի քո արդարութեամբ,
Թէ էի իբրեւ զՊաւղոս, ասէի զիս բնակարան,
Ազդարան եւ ընդունարան Աստուծոյ բանին:

Գ

Այլ ես՝ անաւրէնս ի մէջ զիտութեան աւրինացն,
Ոչ միայն չունիմ զանձն իմ քեզ ընծայել՝
Յարգանաւը բանից, իբրեւ զնոսա,
Եւ զբնաւին չարս, որպէս զբարիսն զայնոսիկ, առաջի քո յիշատակել,
Այլ եւ ոչ զամենուստ գոյիցս զբարեհոչակեալ անունդ, հզար,
Ամբարշտեալս լեզուով զովել:
Իսկ դու, առ ամենայն հնարս զաւրաւոր,
Սատո՛ ինձ ոզի փրկութեան,
Ազ պաշտպանութեան, ձեռն այցելութեան,
Հրաման բարութեան, լոյս ողորմութեան,
Բան նորոգութեան, պատճառ քաւութեան,
Գաւազան կենաց աւգնութեան:
Զի դու ես յոյս ապահնութեան, Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Աւրինեալ ընդ Հաւր, Հոգովի Սրբով յախտեանս յախտենից:
Ասէն:

ԲԱՆ Կ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՄՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, որպէս զի ոչ վայել է աւրինաբանութիւն ի բերան մեղաւորի,
Ի ճշմարիտն առակէ կանխաւ իսկ ուսայ,
Զիաքրդ յաւելից կրկնել զնոյն գովութիւն աղաչաւորս բազմապատկառ,
Որ հանապազ ընդունիմ անձնս ի սաղմոսիս բարեբաստութեան:
Զի իթք երգեցից ինձ վտանգս եւ արձաննացուցից նախատինս
Եւ ի մերկութեանս զրկի փուշս ընդ շուշանաց ժողովեցից:
Զիաքրդ ընդ Դաւթի համարձակեցաց ասել,
Թէ՛ Զատաւունս մեղաւորաց փշրեսցես,

Զիաքրդ դարձեալ, թէ՛ Մի՛ անաւրէնք բնակեսցեն առաջի աշաց քոց,

Զիաքրդ, թէ՛ Դա՛ն արա ինձ, Տէր,

Ըստ արդարութեան քո, ըստ անքութեան իմոյ, որ յիս:

Զիաքրդ, թէ՛ Կատարեսցին չարիք ի վերայ մեղաւորաց,

Զիաքրդ, թէ՛ Խորտակեսցին բազուկք մեղաւորի եւ չարի,-

Եւ զայլն, որ զկնի:

Զիաքրդ, թէ՛ Տեղասցէ ի վերայ մեղաւորաց որոգայթ, հուր եւ ծծումբ,

Զիաքրդ, թէ՛ Սատակէ Տէր զշրունս նենզաւորս եւ զլեզուս մեծաբանս,

Զիաքրդ, թէ՛ Փորձեցեր զսիրտ իմ եւ ոչ գտեր անիրաւութիւն:

Զիաքրդ զյաջորդն սմին, թէ՛ Ես պահեցի զճանապարհ խիստս,

Զիաքրդ զեւսն, թէ՛ Ես արդարութեամբ երեւեցայց երեսաց քոց,

Զիաքրդ, թէ՛ Եւ ես եղէ անբիծ ընդ նմա,

Զիաքրդ զմիւսն, թէ՛ Հատուսցէ՛ ինձ Տէր

Ըստ արդարութեան իմում եւ ըստ արբութեան ձեռաց իմոց:

Զիաքրդ անձամբ ինձէն զստութիւն իմ ծանակեցից

Ասել ընդ սրբոյն, թէ՛ Լուացայց սրբութեամբ զձեռս իմ:

Զիաքրդ ի մէջ նանրութեան զամբարշտացն աթոռս բամբասեցից,

Զիաքրդ զերջանկին պարծանս թշուառացելումս կերպաւորեցից,
Թէ՛ Դա՛տ արա ինձ, Տէր, զի ես յանքծութեան իմում զնացի:
Զիաքրդ աւտարս ի բարեաց զիտողիդ գաղտնեաց արգահատեցից,
Թէ՛ Մի՛ համարիր ընդ ամբարիշտս զանձն իմ:
Զիաքրդ ես ինքն զոլով՝ զայս անիծեցից,
Թէ՛ Տո՛ւ նոցա, Տէր, ըստ զործս նոցա,-
Ես ի կարգ բանին համարձակեցայ:

Բ
Քանզի թէ զյետինս բանիցն առաջնովքն աստանաւր եղից,
Կրկին ծանրանան ինձ ցաւք, եւ յաճախեսցեն դառնութիւնք:
Բայց ի շեղեցելոցն արտասուաց դոյզն մի չափեալ՝
Բաւականացայց հանապազորդեան յանդիմանութեամբ
Սաղմոսարանին ընտանի ձայնին,
Որ զպարտաւորեալս միշտ կշտամբէ:
Առ որս եւ սպառուած քառասներորդի իններորդին հատուածի բանի յանդիմանողի,
Զիս գարշեցուցեալ, հանապազ խայտառակէ,
Խցեալ զրերանս ի փառաբանութենէ՝ եղկելի զանձն իմ ցուցանէ,
Աստուածային ձայնին դատախազեալ՝ յակնկալութենէ կենաց լրանէ,
Միանզամայն եւ վիրզս մահու ինձ իբր ի պատնիշէ առաքէ:
Քանզի, թէ չար է անէծս առնուլ յաւտարէ,
Ապա անձամբ զանձն անիծանել կրկին չարաչար:
Իսկ եթէ չառնուլ նախատինք ի մերձաւորաց աւրէնք են,
Ապա ի տեսողէն հայել զայսոսիկ՝
Կրից արեան տաժանմունք, վիշտք աղէտից եւ խեթք մտաց:
Բայց թէ առ խոնարհութեան անձին իւրում մատնեսցի՝
Զնեալ եւ կշտամբեալ անիծիւք ի լեզուէ իւրմէ,
Ի խոստովանեալ եւ յամէնիշխան շրթանց բերանոյ վերնոյն աւրինեսցի,
Զի ճշգրտեալ թարգմանեաց զդարձն իւր առ նա՝
Զհետս կենացն ոչ լրանելով,
Սահմանան սիրոյ զպարտեացն արմատ կրճատեաց՝
Ոչ տիրեալ ի խարդաւանաց չարաբանողաց,
Ոչխար հաւտին Քրիստոսի գտաւ բժշկեալ՝
Դիմելով ի յաղն բուժիչ աղեացն արկածից:
Բայց եւս անբանական բարոյից է
Ասուն կենդանեաց ի մէջ դալարոց
Ծաղկածին վայրից կենածիր բանից՝
Թմբրութեամբ մտաց ի յարաւտս մահու ձարակել:

Գ
Եւ արդ, քանզի իմ է առակս վերջին կշտամբողական,
Եւ առ իս ակնարկէ զդիպուածոցն չար պատահմունս,
Որ ինձէն անձին նիւթեցի միշտ զեղմունս կիզանողականս հրոյ տոշորման՝
Հնուեալ ի յերկնուտս զգոյիւ զազաթանս՝ յիմաստնարանի բազմակիս:
Քանզի զիաքրդ ի յարդիւսն ինձ աւզոյից սաղմոսն եկեսցէ,
Յորժամ անպտուլ ի բազմերգութենէն լինիցիմ՝
Ոչ նուագել հոգուով, ըստ թէլայրելոյն Պաւլոսի:
Զիաքրդ ընդ մարզարէին եւս զտէրունին խառնեցից
Մեծս մեղաւորաց, նկունս պիտանեաց՝
Ասել ընդ սրբոյն, թէ՛ Ի բա՛ց կացէք յինէն
Ասեներեան, որ գործէք զանաւրէնութիւն:
Զիաքրդ, ոչ ունելով ի բազմացն պատուիրանաց կատարեալ
Շնորհին եւ աւրինին, բարբառեցայց զերջանկին,
Որ նախ ինքն արար, զոր մեզ կանոնեաց,
Թէ՛ Քանզի ծառայս քո պահեցի զայս,-
Եւ որ զիետն զան ասացեալքն:
Զիաքրդ թափուրս ի լրութենէ իմաստից կենաց
Ըստ երկիւղածս տեառն աւրինեցից:
Զիաքրդ ընդ մեծին մաղթանաց զիմս յաւդեցից,
Թէ՛ Զմին խնդրեցի ի տեառնէ՝

Զտեսիլ վայելչութեան նորա եւ զիրամանատրութիւն տաճարի նորա:

Զիաքրդ ի հրաժարելին ինձ ձեռնամխեցից,

Յորժամ լսեմ, թէ՝ Ուղղոց վայել է աւրհնութիւն:

Զիաքրդ շրթամբք իմովք զանձն իմ անիծից՝

Ասելով զկնի յոլովից առեալն,

Թէ՝ Երեսք Տեառն ի վերայ չարագործաց՝

Սատակել զիշատակս նոցա յերկրէ:

Զիաքրդ զմիւն դարձեալ,

Թէ՝ Չարք վաղվաղակի սատակեսցին,

Զիաքրդ զկերպարանացն իմ նմանութիւն,

Թէ՝ Բազուկք ամպարշտաց խորտակեսցին,

Զիաքրդ սատակման ինձ պաղատեցայց,

Թէ՝ Սիա մեղատորք կորիցեն:

Զիաքրդ զբազմայածեան լեզուս ի յաւրհնեալս բան մխեցից,

Թէ՝ Ասացի պահել զանապարհս իմ,

Զի մի' մեղայց լեզուաւ իմով:

Զիաքրդ փշովք մեղաց հեղձեալս զանարատին պարծեցայց,

Թէ՝ Այլ զիս յանբծութեան իմում ընկալար:

Զիաքրդ ես՝ մեղատոր եւ կրկին պատժատր,

Զիանգունակիցսն դսրովեցից՝ ապրել ի նոցունց,

Թէ՝ Ի մարդոյ մեղատորէ փրկեա՞ զիս, Աստուած:

Դ

Զիաքրդ, իբր ոչ կրապաշտեալ, անպատկառապէս պերճացայց

Ունայն պանծանալք ասել ընդ Դաւթի՝

Միջէ մոռացեաւէլ իցէ մեր զանուն Աստուծոյ:

Կամ ձգեաւէլ զգեստս ի մաղթանս աւտար աստուածոց:

Քանզի որ ի մեղս զարշութեան խոնարհեսցի,

Առաջի կայ նորին կառուցեալ առեալ ի պաշտան

Յաւսականացն, ախտարծարծիցն, պոռնկապատիր պատկերացն կերպարան՝

Աստարտայ եւ Քոմովսայ եւ Մեղքոմայ արուարձանի

Եւ Թարահատայ թարմատարի, ընդ զազրոտեացն կանացեացն

Իշանդամիցն պատկառանք, անվերարկու ծանակութիւնք:

Իւբր ոչ պատկառեցից սովիմք ասել ընդ նահատակին,

Որ զայս դիմազրաւութիւն առ բարին ունէր միշտ,

Թէ՝ Վասն քո մեռանիմք զարիհանապազ,-

Եւ որ ի կարգին է սորին սաղմոս:

Իւբր յիմարս յարս եւ վատթարս ասել ժպրիմ,

Թէ՝ Բերան իմ պատմեսցէ զիմաստութիւն, եւ սիրտս՝ զիանձար:

Իւբր մարդելոյզ կերպարանատր՝

Զմարդահաճոյիցն ոսկերս ցրուել մաղթեցից:

Իւբր զկրկին երկրորդեալսն մեծանունն բարութիւնս,

Թէ՝ Հաճոյ եղէց առաջի տեառն յերկրին կենդանեաց:

Զիաքրդ ունտոս անբալից մեղաց զարդարոյն առեալ կարդացից,

Թէ՝ Ո՛չ մեղք իմ եւ ո՛չ յանցանք,

Առանց մեղաց ընթացայ եւ ուրիշ եղէ:

Զիաքրդ զիս ինքն մատնեցից կորստեան՝ յասելն զայս բան,

Թէ՝ Մի՛ ողորմիր գործողացն զանարէնութիւն,

Զիաքրդ թէ՝ Որպէս հալի մոմ առաջի հրոյ,

Այնպէս եւ մեղատորք՝ յերեսաց Աստուծոյ:

Ե

Զիաքրդ զրգեալս ապականացու փափկութեամբ՝

Սահմանեցից զաննման ինձ բան,

Թէ՝ Խոնարհեցուցի պահալք զանձն իմ,-

Եւ զազգակիցս նորին ընդ նոյն՝

Եւ ի նեղել նոցա քուրձ զգենուի

Եւ, իբրեւ զազաւոր եւ զտրտում, խոնարի առնէի:

Ուրպէս հանդարտեցից զնմանեացն իմ պատիժ միշտ յիշատակել,

Թէ՝ Սակայն մրուր բարկութեանն Աստուծոյ ոչ սպառեսցի,

Եւ արբցեն ի նմանէ ամենայն մեղատոք երկրի:

Ի՞բրեւ զեւսն առ սմին,

Թէ՝ Զամենայն եղջիւրս մեղատորաց փշրեսցես:

Զիաժրդ զապերախտութիւնն Յակորայ ի ձառ առեալ հենգնեցից,

Որ ընդ ստուերին զծշմարտութիւնն ընկալեալ՝

Սոռացայ ընդ նոսին նոցին թերութեամբ

Զերախտիսն Քրիստոսի աստուածայնովքն արուեստիք խաչին փրկանաւք,

Քան նորա՝ զզաւրավարութիւն Մովսեսն ցպոյն սքանչելեաւք,

Որ զարիխնակն նկարագրէր տերունական տնտեսութեանն:

Զիաժրդ զյարուցելոցն ի վերայ դիւաց զաղէտս ցուցից,

Իր նորա՝ զաւտարացեղից խուժարուժ ազգացն,

Ասելով, թէ՝ Արկին զդիակունս բարեացն, որ ի մեզ,

Կուր վնասակարացն թռչնոց, այս է՝ այսոցն աւդայնոց:

Ուրաքս զանկեալ զւերմն բանին ի ձանապարհին

Եւ զմիաբանեալս զկամս ընդ չարին սուրբ անուանեցից,

Ի՞բրեւ՝ զնմանակիցն առ ի նոյն շաւիդ չարին պատերազմի՝

Գուպար զաղտնամարտ մտացս աւցտելոց,

Զոր եւ զաւրացուցի՝ գործակցեալ հնարից բանսարկուին:

Եւ ոչ ունիմ աղերսել, թէ՝ Մի՛ լոեր եւ մի՛ դադարեր, Աստուած,

Եւ՝ Խորհեցան ի վերայ սրբոց քոց եւ ասացին,-

Զոր ի կարգէ սաղմոսիս է աղալիք:

Քանզի յոյժ պատեհազոյն է առնուլ զայսոսիկ

Ի վերայ բռնութեան մոլեկան դիւաց՝

Միշտ ճակատելոց առ ներկայիս խոռվութիւն,

Եւ ընդ նոսին՝ նոցին մշակաց:

Զ

Յորոց դրւ, Տէր Քրիստոս,

Որդի բարձրեալ մեծիդի Աստուծոյ,

Պահեսցե՛ս եւ ամրացուցե՛ս երկնային զաւրուդ շրջափակութեամբ՝

Յամենայն ընթացից խարողին հողմոց

Խաշիւդ լուսոյ զմեզ պաշտպանեալ,

Որ զի թէ եւ գտցին յիս անաւրէնութիւնք բազմաւրինակր,

Այլ ոչ հայինութիւնք:

Որ ոչ հանգեար ի կորուստ նմանեացն իմոց ամբարշտելոց,

Այլ ամենազորով թախանձմամբ

Ընդ եղծման ջրողողն զազրագործաց կրկին վշտացար,

Տաղտկալի զմահու նոցա դիպուած քեզ գրեցեր՝

Ասելով զզարմանալիսն լսողաց բան.

Ածեալ զմտաւ՝ ոչ եւս յաւելից

Անիծեալ զերկիր վասն զործոց մարդկան:

Եւ միսիթարիս մեծ իմն պարարեալ

Ընդ կեանս անմաքրից եւ պարտաւորաց սատակման:

Որ երբեմն առակաւ դրմենոյն

Զանխայելն ի կործանելիսն ցուցեր, ողորմած,

Եւ առ այլ ումեմն նեղեցար, սաստիկ վտանգեալ,

Ընդ յամրանալ անձրեւին առ ուրացողացն դարման:

Անձառելիս ցուցեր բարութեան տեսակս յիշատակ տաւնելիս

Ի վերջին աւուրս՝ քեւ, ի ձեռն առաքելոցն քոց,

Ողջոյնս հասարակաց անհամբութիցն հեռաւորաց

Քաղցրաճաշակս հրամայեցեր:

Ահա եւ յի՛ս ցաւեա, կենդանի, զհայրենի զթութեանցդ զւեր,

Զի եւ ես փրկեցայց՝ քաւեալ ամենառատ քո այցելութեամբդ:

Եւ քեզ ընդ Հաւր, Հոգուվդ Միքով փառոց յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԿԱ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՅ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ ընդէքր է ինձ բնասն, որ ի սաղմոսին,
Այնպիսեաց բանիցն ի կիր արկանել,
Որ ի նախատինս միանգամայն
Եւ ի նզովս ինձ յարակային,
Հանապազ երգել իմովքս տաւուարք:
Քանզի զիաքրդ արդեւք զշուրք երջանկին
Ինձ՝ դատապարտելոյս նմանեցուցից՝ ասել ընդ նմին,
Թէ՛ Ոչ մերձեցաւ առ իս թիւրեալն սրտիւ:
Զիաքրդ զկարգադրութիւնս տանցն
Ի յայսմանէ զկնի թուելոցն զարհուրեցուցաց,
Ընդակից կայից կանոնաց աւրինառին,
Զինուորին եւ թագաւորին եւ մարմնական հրամանատուին,
Որք եւ երկնայնոցն են համբուրելիք,
Ասելով՝ Ոչ յուսահաս եղէց ի կենաց
Պատմողս աւետեացս եւ նորոյս աշակերտ,
Անմասն յամենուստ բարեկարգութեանց:
Զիաքրդ, ըստ իրաւախորի արդարոյն,
Ընդդէմ մեղաւորացն մահու զինեցայց առակաւ առաւաւտին
Ի սկիզբն արթնութեանն միշտ պատրաստական լինելոյ,
Որ եւ ոչ զանդամն մարմնոյս գանեալ խրատեցի:
Զիաքրդ մասնակցեալ մեծին արութեան՝
Սատակեցից ի քաղաքի տեառն զանաւրինեալսն,
Որ եւ ոչ զբուսեալ բիծս հոգուս իմոյ մեռուցի:
Զիաքրդ ստեցից զրողին չեւ յայտնեցելոցն,
Թէ՛ Զմոխիր որպէս հաց կերայ:

Զիաքրդ, որ ոչ միացուցի յիմոցս կրից կաթիլ մի պղտոր
Ընդ յստակ արտաւար առբերց երգորին, ասեմ ընդ նմին,
Թէ՛ Զըմպելի իմ արտասուար խառնեցի,
Եւ՝ Արտասուար իմովք զանկողինս իմ թացի:
Չոքրս ինձ գրեցից մեղաւք մահացեալս,
Յորժամ սիրողն Աստուծոյ ի բոլոր սրտէ՝
Զյանցմունս նախնեացն իւր վարկանիցի,
Թէ՛ Մեղաք մեք ընդ հարս մեք, անաւրինեցաք եւ յանցեաք,-
Եւ որ ի վախճանն յանզի սաղմոս՝
Իրաւամբք առ իս, քան առ Խորայէլ:
Որութէ յարգեցայց դասիլ ընդ բարիսն,
Յորժամ մարդկային հնարից այս դեղ պատուեցաւ,
Որ ոչ յիս գտաւ,
Ի զարշութենէ կերակրոց ի մահ սովեցեալք
Եւ յաճախութենէ ճզանց ի հոգոց նուաղեալք,
Հստ խորութեան ինքնաւրին կրաւնից հրէից եւ հեթանոսաց:
Զիաքրդ արդարութիւն իմ մնայ յալիտեանս,
Զոր ոչ բնաւ իսկ կատարեցի:
Բ

Եւ զի մի՛ տաղտկացայց՝ յամեալ ի բանիս,
Ի համառաւտել զսյն փութացայց:
Զիքնչ ունիմ ասել ի տեղի բանիցն,
Զոր աստուածաշունչ ձայնն նուագեաց աւրինելոյն Դաւթի,
Թէ՛ Բոլորով սրտի իմով խնդրեցի զքեզ:
Զիաքրդ ընդ սմին զմեծն քան զայս,
Թէ՛ Յամենայն ձանապարհէ չարաց արգելի զոտս իմ:
Իւբք ընդ եղեալս եւ զայն մատուցից,
Թէ՛ Ի սրտի իմում թաքուցի զբանս քո,
Որպէս զի մի՛ մեղայց քեզ:
Ուբքէս զունայնութեանցս, իբք զլրութեանց,
Ճառեցից ընդ պարս մաքրոց,
Թէ՛ Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝
Ատեցի զամենայն ձանապարհս չարաց:

Զիաքրդ զիեզոյն ճշմարտութիւն

Իմում ստորեանս մշտնջենական երդմնահարութիւն կարգեցից՝

Ուխտեալ ընդ հաւատարմին.

Երդուայ, զոր հաստատեցի, պահել զդատաստանս արդարութեան քոյ:

Զիաքրդ ինձ հրեշտակ մահագոյժ անհրաժեշտ վՃռի՝

Զբանին պատզամ կրկնեցից,

Թէ՛ Հեռի է ի մեղաւորաց փրկութիւն:

Զիաքրդ չարս իսկապէս՝ զբարեացն զրեցից,

Որք ի տեառնէ առնուն զնոյն հատուցումն,

Զայս տուն յեղեղել,

Թէ՛ Բարի առնէ Տէր ուղղոց սրտից:

Զիաքրդ զիամառաւտն փոխատրութիւն անաշառութեան

Վրիպեցելոյս՝ ինձ սահմանեցից,

Թէ՛ Զթիրեալսն յափշտակութեամբ տանի ընդ այնոսիկ,

Որ գործեն զանարէնութիւն:

Զիաքրդ զաստուածազգեստին պանծանս

Ամաչեցելոյս՝ ինձ պատուաստեցից՝ ասել զնորայսն,

Թէ՛ Տէր, ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, եւ ոչ զբաւան աչք իմ,-

Եւ որ յետ սորին պատմին ասացեալքն:

Զիաքրդ զանձառն քան զմարմին քան

Ի ցոյցս առից քաջալերութեան վիատելոց,

Ես՝ զանձ գեհենին, ասել ընդ ածեալն Աստուծոյ հոգուվն,

Թէ՛ Յառաջագոյն տեսեր, զի ոչ գոյ նենգութիւն ի լեզուի իմում,-

Ի սկզբնաւորն նախաձայնեալ սաղմոսիս

Մինչեւ ի լրումն աւարտման քանիս:

Զիաքրդ դասակցութեանց դժնէից մարդոց համաբան

Այրու մահու եւ որդիս սատակման բարբառիմ զբարեշնորհին.

Ուչ ահա զատելիս քո, Տէր, ատեցի,-

Եւ զմնացուածն սորին կարգի:

Զիաքրդ մեծան վստահութեամբ տաւնելի վեհին,

Անձն իմ, եւ դու աշխար աշխարիի,

Զանդատ քո ոզի յառաջ ընծայեալ,

Մեծացուցանես ընդ պսակելոյն,

Թէ՛ Փորձեա' զիս, Տէր, եւ տե՛ս,

Թէ՛ իցեքն անարէնութիւնք ի ձեռս իմ,-

Եւ զյաւելուածն, որ զիետ սորին:

Զիաքրդ, ես գոլով, եւ յայլոց աղաւթեմ ապրել՝

Յուսացելոցն յԱստուած ձայնակցեալ.

Պահեա' զիս, Տէր, ի ձեռաց մեղաւորի եւ ի մարդոյ չարէ:

Զիաքրդ համբարձայց ընդ փառաւորեալն մաղթել Աստուծոյ,

Թէ՛ Դու ես յոյս եւ բաժն իմ յերկրին կենդանեաց:

Զիաքրդ, իբր հանդիսացեալ ընդ ձգնաւորին,

Զմրցանակն յաղթանակի բազաւորին մատուցանելով,

Զառաւելեալն քան զարինակ աղերս աղաւթից,

Թէ՛ Ինձ սպասեն արդարք քո, մինչեւ հատուսցես ինձ:

Գ

Բարեքանեալ է եւ այս իմաստ հոգեւոր

Եւ տէրունի գործոյն նմանի,

Որ զփորձիչն պատկառեցոյց,

Յորժամ զամենայն արհամարհեսցէ

Եւ զականապատճառն եղելոց միայն ընտրեսցէ՝

Ասելով, թէ՛ Երանի~ ժողովրդեան, որոյ Տէր Աստուած է նոցա:

Մեծ է եւ այս բարձրութիւն շնորհի

Եւ զգուշական համբարձակութիւն՝ լցեալ երանութեամբ,

Թէ՛ Սուլրք քո աւրհնեսցեն զբեզ:

Ըղալի է եւ այս ընտանութիւն մերձաւորական հոգեւոր հաղորդութեան

ՅԱստուած յուսալ եւ ի նոյն արձանանալ,

Բանիւ սաղմոսին բերկրեալ,

Թէ՝ Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ Տէր,-
Եւ զկարգ բանին կատարէ,
Մինչեւ զոդքալին եւ զուարձալին ազդէսցէ,
Թէ՝ Պահէ Տէր զամենեսեան, որ սիրեն զնա,
Եւ զամենայն մեղաւորս սատակէ Տէր,-
Ի զլուխս լրման զրոց նուազարանաց սաղմոսիս,
Իբր թէ զարինակն իսկ եցոյց վերջին հատուցման արդարոց եւ մեղաւորաց:
Զուզակցորդը են միմեանց եւ զկնի երգեցեալը,
Զի թէ՝ Ընդունի զիեզս Տէր,
Եւ խոնարհ առնէ զամբարտաւանս մինչեւ յերկիր,-
Ապա ինձ ուժքան եղութիւնք կան առաջի:
Իսկ եթէ՝ Հաճի Տէր ընդ ժողովուրդ սուրբ
Եւ բարձր առնէ զիեզս ի փրկութեան,-
Ապա հերքեալս ի բարեմասնութեանց՝ ես ուժը հաստատեցայց:
Իսկ եթէ աւրինելի է Աստուած ի սուրբս նորա տիրապէս,
Ապա աւտարս ես ի մաքրութեանց ընդ ուժը դասեցայց:
Իսկ եթէ ի կանխերզիցն մերձ այսր եղից
Ցիշատակարան ինձ կշտամբութեան,
Թէ՝ Սիրեցէ՛ք զՏէր, սուրբք նորա,
Զի սոսուզութիւն խնդրէ Տէր
Եւ կրկին հատուցանէ ամբարտաւանիցն,-
Ապա յորում զնդի ես գտայց
Գերեալս ի զաղտնեաց զտողին չարեաց:

Դ
Քանզի զոր աւրինակ տատանին տագնապաւ տերեւք տնկոց եղեւին ծառոց,
Շարժեալը ի հողմոց ուժգին բախելոց՝ հոսեալը ի խոնարհ,
Այնպէս ջանացաւ ջարդել զընթացից իմոց վերարձակութիւն
Քաջաբեր ուղէշ՝ զյարմարեալս ձեռամբ անեղ մշակիդ:
Զոր հաստատեցէ՛ս՝ արմատացուցեալ վերստին դարձեալ
Նոր պտղաւորութեամբ անապականաւ
Յանդաստան կենաց խնամոց քոց կամացի,
Ամենապարզեւ թագաւոր Քրիստոս, աւրինեալ յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԿԲ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Այլ արդ, ընդէքր ոչ ի վերազրեցեալն սաղմոս նախաճառական

Եւ յայլ մարգարէիցն մասն ինչ յալեցից:

Քանզի զինչ վայելումն իցէ կերակրոյն,

Եթէ անզգայեալ ցաւովք ուտիցեմ,

Եւ կամ զոքր շահ սաղմոսն ունիցի,

Եթէ ոչ ի միտ առնուցում:

Քանզի նզովեմ զիս ինքն ի նոսին, եւ ոչ իմանամ,

Լուացեալ լինիմ, եւ ոչ պայծառանամ,

Արեւու ծագեալ, եւ ոչ լուսաւորիմ,

Մեղր ճաշակեմ, եւ ոչ քաղցրանամ,

Ուտնիւ լնանիմ, եւ ոչ բժշկիմ,

Միշտ կանխեմ ի նոյն, եւ դատարկ երեւիմ,

Հանապազ ձաղիմ, եւ ոչ երբէք խրատիմ,

Ողոքիմ դարձեալ, եւ ոչ զգաստանամ:

Բ

Արդարեւ, մեղք եւ անաւրէնութիւնք իմ յիս,

Եւ ես մաշիմ ի նոսին, ըստ մարգարէին,

Որ ի դիմաց պարտաւորացն բանի,

Եւ տերունական առակին իին տկոցն եւ նոր զինւոյն:

Վասն զի, թէ՝ Սատակին անաւրէնք եւ մեղաւորք ի միասին,

Ըստ Եսայեայ ձայնին,

Ապա եւ ինձ՝ դժնիկս նոյն բաժին հանդերձեալ պահի:

Քանզի ասեմ զաղմոսն, թէ՝ Հատուցանէ այնցիկ,

Որ առաւել առնեն զամբարտաւանութիւն,

Եւ կցորդեմ սմին զընթերցուածն,

Թէ՝ Աւր տեսոն ի վերայ հպարտից եւ ամբարտաւանից:

Ասեմ, թէ՝ Աւտար եղեն մեղաւորք ի մարք,-

Եւ որ ինչ կարգ սորին ցուցան,

Յարեմ առ սմին, թէ՝ Կործանեսցին անաւրէնք երկրի,

Եւ՝ Ամբարիշտն բարձցի յերկրէ,

Եւ՝ Անիրաւք մերժեսցին ի նման:

Գ

Ո'դքք ինձ կարդացէք առ ձայնն,

Թէ՝ Զոր աւրինակ վասի եղէզն ի կայծականց հրոյ,

Այնպէս այրեսցին մեղաւորք ի բորբոքեալ բոցոյն:

Լացէ՞ք առ սաղմոսն,

Թէ՝ Արկցէս ի վերայ նոցա կայծակունս հրոյ:

Աշխա'րհս պատմեցէք ի բանս աստուածեան վճոխն՝

Սարգարէիսն ազդեցէալ՝

Թէ ոչ կամիցիք լսել ինձ, սուր կերիցէ զձեզ:

Կոծեցարո՛ւք առ սաղմոսն,

Թէ՝ Մահ հովուեսցէ զնոսա:

Աղի արտաս'ս ողորմ հառաջմամբ ընդ հեծութիւնս իմ յարմարեցէք,

Յորժամ բարձրեալն ընդ Իսրայէի եւ ինձ ասասցէ բանիւ սաղմոսին,

Թէ՝ Ծողովուրդ իմ ոչ լուալ ձայնի իմում:

Աւա~դ կարդացէք թշուառացելոյս,

Յորժամ այլ մարգարէ զնոյնս դիցէ.

Վա~յ նոցա, զի վագեցին զինեւ:

Բարբա'ռ փողեցէք ի սիրտ մղձկեալ նոր աղաղակի,

Յորժամ տեսանողն, Աստուծով ամաչեցուցէալ,

Զիս կշտամբեսցէ ընդ ապարասան տանն Յակոբայ.

Տեսէ՛ք, արհամարհուրք, զարմացարո՛ւք եւ եղծարո՛ւք:

Դ

Այլ դարձուսցէս եւ ամփոփեսցէս

Զբարձրացէալ զսուր բարկութեան ահաւորիդ սպառնալեաց

Ի սարտուցելոյս յերեսաց մեծիդ

Եւ, ինամովք աջոյդ բարեբաշխութեան առ իս ժամանեալ,

Աւծո՛ւմն կենաց պարզեւատրեսցես քո աղաչողիս:

Եւ քեզ փա~ոք յերկինս ի բարձունս,

Եւ ի մահացուաց՝ յերկիր ի խոնարի,

Ի սահմանս բոլոր ազանց եւ յամենայն յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԿԳ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱՀԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՍ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՎԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԲԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Բարերար եւ բազմազութ, մարդասէր եւ երկայնամիտ, միայն թագաւոր,

Ընդ Հաւը քում պատուեալ եւ աւրինաբանեալ տէր ամենայնի,

Որդի Աստուծոյ կենդանոյ, անպատճառդ միշտ իմում կորստեան,

Որ ամենեւին անփորձ ես ի չարեաց,

Որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորի,

Որ փրկութիւն են ի քոց կամաց ընծայեցուցէալ,

Որ դարձուցանես զմրիիկ մեղաց ի յաւդ քաւութեան,

Որ զիուր բարկութեան յանձրեւ փոխարկես,

Որ զիետնեալ զկինն ի բարեաց՝ կրկնակի գոյիւ նահանջեր

Երկեալ բնութիւն ի նոյն արձանի՝

Ո'չ իսկապէս ընդ անպարտսն եւ ո'չ համայն ընդ պատժաւորսն:

Որ զլուծութիւն ծովուն սահանաց

Իբր զկարկառ բարանց կառուցէալ յեղանակեցէր:

Որ զկարծրանիւթ վկմն անապատին

Ի վիժակս վտակաց հոսեալ բդիւցեր:

Որ գՅորդանանու ջրոյն սրաշարծ վայրեկութիւն

Հրաշաւոր անդրադարձութեամբ ի յետնորդս հեթանոսաց

Լուացումն աւազանին ի թիկունս առաքեցեր:

Որ զպատուաստեալ պարիսապն Երիքովի,

Յարինակ կործանման բռնութեանն սատանայի,

Իբր զթեթեւութիւն յարդի ցնեցեր:

Որ զվնասակար ջուր նորին, ի յառակ այլայլութեան

Առ ի բարին փոխարկութեան՝ քանանացոցն փրկութեան,

Խորհրդական աղին համեմեալ՝ անուշեցեր:

Որ զմեռային դառնութիւն իբր զմտաց անհաւանութիւն,

Կենացն փայտի ի քեզ յարմարեալ՝ պիտանի արարեր:

Որ զառեալն ի գետոյն,

Ի զծագրութիւն անսահմանդ քո հրամանի

Անորակիդ գունակութեան,

Ի նոր երանգ բոստրային մածեր արին ի ցամաքի:

Որ զանկենդան ցուաց գաւազանին,

Ի կերպառութիւն առ ի զքոյդ մերովս նկարազրիլ,

Այլ եւ յաւտարազնիցն ընտրութիւն,

Ի տիպն ապաթոյն կերպի վիշապի նմանեալ ցուցեր:

Որ զերջանիկ ձեռն աջոյն Մովսէսի, ի ցոյցս տեսութեան

Ապազայիցն հրաշից մարդեղութեանդ քոյ, բարձրեալ,

Եւ քեւ՝ ախտաւոր մարմնոյս մաքուր լինելոյ,

Անվոփոխ փոխատրութեամբ կրկին գուշակեցեր:

Որ յայսքանեացս շրջադրութիւն

Բարեխնամապէս արուեստի սիրոյ

Զանակնկալն զիւտ մեղաւորաց կորստականաց

Նշանակեցեր, ալրինեալ ամենազութ:

Բ

Որ բուսուցանես յերկրէ դալարի՝ զմեռեալն յանշնչականին,

Որ զանշարժն իբր զընթացող կառավարես,

Որ յանարգ արգանդէ կոչես քեզ պատկերակիցս,

Որ տաս պատանեկաց աղաւրիս ըմբոշինելիս,

Որ յայտս մաքուրս հերս ընծայէս,

Որ զսադարթ սեւութեան վարսից ի ձեան կերպարան զարմանազործն՝

Ցուցեալ, թէ առ ամենայն սահման հեռաւորական յաղթող ես, հզար:

Որ փոփոխես զշրթունս բնաւորականս,

Ըստ բանին Յորայ, ի կամս հաւատարիմս,

Որ սասանես զերկիր եւ զսին նորին ի հիմանց՝

Նշանակեալ հաստուածին գոյիւ,

Թէ դու միայն մնաս անկորնչելի:

Որ հոլրվես զստարերս՝ իբրեւ զանցաւորս

Եւ դարձեալ ի նոյնն կապես՝ իբրեւ զյարակայս՝

Յայտ արարեալ, թէ եւ առ մեղաց բազմութիւն

Դիւրապէս ունել կամ թողով դոյնապէս զաւրեսցէս:

Որ զարուսեկին անզզայ էութիւն իբր երասանաւ իմն դաստիարակես՝

Երեւեցուցեալ այնր իրի կերպի, թէ զբնութեանս չար դիմեցումն

Յորժամ եւ կամիս՝ հանդարտ առնիցէս:

Որ զանբարբառ բոլորակ լուսնին կարգես ունայնս եւ պատարունս՝

Լուսաւորեալ զպատճառն առ աւետիս տեսողաց,

Թէ ի նուազութենէ բարեաց զպարտաւորս մարմին

Դու ածես ի լրութիւն առաջնաստեղծ հարստութեանն:

Որ զպատկերս անխաւս աստեղաց,

Իբր զդասակ դոյզն հաւտից, տրոհես եւ ժողովես՝

Յոս իմն կենաց առ այս խորհրդաբերեալ, քաղցրահայեաց տեսութիւն,

Թէ եւ անաղաշաւորաց լեզուաց կարողապէս բաւես ողորմել:

Գ

Որ ի մեջ մահու եւ կենաց շախի վստահութեան ուղղես ի ծովու՝
Վկայութիւն եղեալ հաւասարի, թէ եւ յանկասկածաւորն վայրի
Քեւ պաշտպանիմք անգայթակղելի:

Որ իբր զջուր կաթսայից ի հրոյ եռացեալ,
Որպէս զմեղաց մրրիկ պղտորթեալ՝ բանի կամաց քոց խափուցանես:

Որ հայիս յերկիր եւ տատանես զսա,

Զի անբանին զմտաւորս զգաստացուցանես:

Որ իբր զակատ մի անձուկ նալի ի վերայ շարժութեան ալեաց՝

Զանբաւ թանձրութիւն զետնոյ դղորդես:

Որով ծանուցեալ լինիս ամենից հաստուածոց, թէ իցես աներկրայելի:

Որ ի քան քո զաւրեղ հիմնացեալ ունիս զամենայն,

Որ սերմանես զարտաշնչացեալ մարմինս յերկրի

Եւ զնոյն անկորուստ պահեալ՝ կրկին կենդանածնես:

Որ ապականացուս աւանդեալ՝ անեղծս ստանաս,

Որ ընդ մահացու նիւթոյս զնշխարն կենաց խառնես,

Որ հրամանաւ ակնարկութեան ի խուն վայրկենի կազմեցեր,

Պատրաստ կացուցեր զանզարդութիւն ամենից եղանակաց:

Քո է զաւրութիւն եւ կարողութիւն,

Որ շրջանակես զժամանակս ամաց հոլովման աւուրց

Յայլ նմանութիւն բարեպատեհ տեսողութեան:

Որ կարդաս զանմոունչսն՝ իբր զկենդանիս,

Որ ազդես միայն, եւ նոքա ընթանան,

Որ միայն հենուս, անկանես անձառ արուեստիւ

Հնարագիտութեան՝ մեզ եւ առաւատ:

Որ յետ նախակարգ յարինուածոյն առաջնաստեղծ լինելութեանն

Արարեր զփառաւորեալսն մեծամեծս հրաշակերտիցն հանդիսից,

Ըստ Գրոյն երջանկութեան կանխահիացն զարմացման,

Այլ իմն գոյացութիւն տանելի տեսակի

Անեղծ աշխարհագործութեան եւս քան զոյն՝

Ի մարդանալդ քո, որոց ոչ գոյ թիւ:

Դ

Որ ահա զվնասն մեր քեզ գրեցեր,

Որ զարդարութիւնն քո մեզ շնորհեցեր,

Որ ընդ քեզ կրեցեր զփառութեանն մերում փրկանակ,

Որ ոչ երբեք լքանիս յողորմութենէ,-

Դարձո՛ զամբարշտեալս ի պաշտան բարի երկիւղի,

Զթմբրեալս՝ ի զգաստութիւն արքնութեան սրտի,

Զանմաքուրս՝ ի սրբութիւն պայծառութեան կերպարանի,

Զբազմաբիծու՝ յանբծութիւն հանդարտական սուրբ պատկերի,

Զբեկեալս՝ յողութիւն, որ ի դիպմանց ոչ խորտակի,

Զլացեալս՝ ի խնդութիւն զուարթութեան անտիրելի,

Զյուսահատեալս՝ ի սէր միաւորիչ անքակտելի,

Զամաչեցեալս՝ ի վստահութիւն հաստատութեան անշարժելի,

Զխաւարեալս՝ ի լոյս երանութեան անմեկնելի,

Զմահու գերեալս՝ ի կեանս, որ ընդ եղծմամբ ոչ անկանի,

Զի փառաւորեսցի անուն քո, Յիսուս,

Խոստովանեալ յամենայնի ընդ Հայր եւ ընդ Հոգույդ Սրբոյ,

Ի բարձունս երկնի եւ ի ստորեւս երկրի

Եւ ի բնակիչս նոցա յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԿԴ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՍԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՂՈՑ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՑ

Ա

Եւ արդ, առ ամենայն քան յամենայնի ուղիղ ես, Աստուած,

Իրաւամբք դատիս, արդարութեամբ կշուս,

Ճշմարտութեամբ չափես, ալրհնութեամբ հետեւիս,

Բարւոք ընթանաս, ստուգութիւն սիրես,

Յստակութիւն կամիս, լուսաւորութիւն համբուրես,
Փորձի յանդիմանես, երկայնմտութեամբ քննես,
Ոչ ունիս նենգութիւն եւ ոչ գոռողութիւն,
Այլ ամենեւին հեզութիւն, հանդարտութիւն եւ ողորմութիւն:

Բ
Արդարացար վերին իմաստութիւն անայլայլական Հաւրդ հանձարոյ՝
Կրկին վկայեալ անզեղ գովեստի յորդեզեցելոցն շնորհաւք,
Ըստ բանին սրբութեան, որ Աւետարանաւն կենաց ի քէն ընկալաք,
Որ ո՞չ ի կոծելն ողբացի եւ ո՞չ ի փողելն կաքաւեցի:
Սաացեր անաւրինիս, թէ՛ Մի՛ անաւրինիր,
Եւ ես ի նոյն չարիս պնդեցայ,
Մեղաւորիս, թէ՛ Մի՛ ամբառնար եղջիւր ի բարձունս,
Եւ ես զընդդէմսն քեզ գործեցի
Եւ ոչ զգացի երբէք զառածեալս,
Թէ ի ձեռին քո են եղջիւրք արքայութեան հպարտից ամբարձելոց
Խոնարհեցուցանել եւ բարձրացուցանել,
Ըստ Ամբակումայ, Դաւթի եւ Զաքարիայ:
Աւրինութիւն ինձ կամեցար, ողորմած,
Եւ ես՝ անիծեալս մեծ տարազութեամբ,
Խոտորեցայ յարժանին ինձ մասն,
Սիրեցի բարկութիւն եւ ոչ բարութիւն,
Շաւշափեցի, ըստ Գրոյն, զիսաւար եւ ոչ զլոյս,
Կենդանի ձայնիդ քո, զքած, ապառումս պատասխանեցի:
Զորդնն անմահ ասացեր բանիւ Եսայեայ,
Եւ զիուրն՝ անշէջ, եւ զկշտամբութիւնն՝ անվախճան,
Եւ զտեղին՝ յախտենից, եւ զարինակ նմին՝ սոսկալի,
Եւ ես ո՞չ իմացայ, ըստ սաղմոսողին, եւ ո՞չ մտառեցի,
Այլ ի մոայլ մտաւորական կուրութեան գնացի:

Գ
Ցուցեր մարգարէիւն, թէ՛ Զաւրինութիւն ստացի, որ զաւրէնս դնէ,
Եւ ես համառաւտել զնոյն փութացայ:
Արձան հոգեւոր վիմի զրեալ մատամբ քո, Տէր Յիսուս Քրիստոս,
ԶԴաւիթ իւրովքն բանիւր կանզնեցեր՝
Ասելովն ինքեան ընտրութեամբ առ սոյն,
Թէ՛ Պահեցի զաւրէնս քո յամենայն ժամ, յախտեան,
Անդրադարձութեամբ բանին միջնորդեալ զկրկին հաստատութիւնն,
Թէ՛ Եւ յախտեանս յախտենից,
Ընդ որս եւ զսրին նմանիս պարծանաց առ իմս խրախոյս,-
Եւ ոչ զկծեցայ:

Ճեպեցայ ի տանս Բահալու եւ ոչ Աստուծոյ,
Ի յերկուս հետս երկմտութեան կրկին կաղացի՝
Կասեալ ի բարեաց, ըստ երգիծանելոյն Հեղիու:
Ունիմ զՄովկս իւրովքն աւրինաւք, եկեալ ի մեռելոց,
Եւ զտառս մարգարէիցն՝ զրեալ ի յոզի,
Եւ զմատեանս առաքելոցն՝ ընդ մտացս մատն յեռեալ,
Եւ զտէրդ հասարակաց՝ կտական աւետեաց,
Յարուցեալ ի թաղմանէ անթիւ ննչեցելով,-
Եւ անհաւատագոյն, քան զինգեսին եղբայրակցութիւնս այնր մեծատան,
Որ է առակ իմն յարմարական
Նմանեալ զգայականացն մասանց անողորմիցն յդփացելոց,
Մնացի իբրեւ զսալ դարբնաց՝ անընդոստ,
Յամառեալ, քարացեալ սրտիւ,
Որպէս աւրինակն է Բելիարայ,-
Եւ ոչ ապաշխարեցի:
Դ
Այլ ազդեա՛ վերստին առ սոյն կերպարան լքեալ կրկին ողորմութիւն,
Բարի, ահաւոր, մարդասէր, խնամակալ,
Կենդանի, սուրբ, լուսաւոր եւ անվախճան թագաւոր,

Զաւրութեամբ պանծալի խաչիդ խորհրդոյ
Ի կարծրացեալս մեղաւք անքեր անդաստան՝
Երիկամանցս յիմարութեան եւ անպտուղ սրտիս լքութեան,
Զի առեալ նպաստ աւժանդակութեան ի գթութենէ կամաց ամենակալիդ՝
Որտասցէ, բդիսցէ հոգիս՝ ընծայեալ աշաց վշտագնեցելոյս
Վտակս արտասուաց արբուցանողաց,
Ինձ՝ ի փրկութիւն եւ ի մաքրութիւն,
Եւ քեզ՝ ի հաճութիւն ընդունելութեան,
Ամենապարզեւ տէրդ բոլորից, փառաւորեալդ յաւիտենից:
Ամէն:

ԲԱՆ ԿԵ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, ես՝ նախնիս ամբարշտաց,
Գլուխս մեղաւորաց, պեսս անիրաւաց,
Առաջինս պարտաւորաց, պատկերս յանցաւորաց,
Ատտիկեցիս ըստ վատթարութեան, այլ ոչ ըստ բարեբաստութեան,
Ահա զանձառիցն իմոց ձառեցի,
Զպատկառելիսն խայտառակեցի,
Զգաղտնիսն իրապարակեցի,
Զծածուկսն յայտնեցի,
Զթաքուցեալսն ցուցի,
Զամփոփեալսն տարածեցի,
Զդառնութեանս մաղձ ժայթքեցի,
Զգործակցութիւն չարին մատնեցի,
Զամբարեալ թարախ վիրիս քամեցի,
Զիսորս պարտեաց իմոց ծանուցի,
Զպատրուակն կեղծեաց առի,
Զքոր տգեղութեանն վերացուցի,
Զամաւթալեացն զգեստ մերկացուցի,
Զգարշելիսն յանդիմանեցի,
Զմրուրն մահու փսխեցի,
Զպալարս հոգւոյս խածուածոց քահանայապետիդ Քրիստոսի քացի:
Յանձինս վտանգ ոչ անխայեցի,
Մարմնոյս սիրոյ ոչ աշառեցի,
Զարմատն հնութեան տեսիլ արարի,
Բնութեանս կարեաց ոչ ողորմեցայ,
Զմիաբանութեանն կապ խզեցի,
Զդեռեակ սրտիս Քանդեցի,
Ընդ կամացս որսոյ, իբր ընդ դարանակալի մահու, կռուեցայ,
Զպահեստ անյայտիցն արտաքս հանի,
Զմթերիցն գանձ մեծին գուշակեցի,
Զդատախազն դատաւորին հանդէպ կացուցի,
Զապառնեացն փորձ այժմէն իսկ գտի,
Զդաշն կործանողին կտրեցի,
Զուխտն խաբողին ցրուեցի,
Զկատարած մարտին յաղթութեան ի քեզ, Տէր Յիսուս, ապաստանեցի,
Զպատերազմին խումք գրգռեցի,
Զդիմադրութիւն դիմեցմանն՝ բանիդ Աստուծոյ յուսացայ,
Զխաւարասիրացն փաղանգ լուսեղինացն զինուց սաղրեցի:

Բ

Եւ արդ, ստեղծիչդ ամենայն եղելոց Քրիստոս,
Որդի բարձրեալդ Աստուծոյ,
Զաստէն դսրովեալս յայսպիսեաց քանից
Եւ զիարուածեալս յայսքանեաց զանից
Մի' կշտամբեսցէս կրկնակի դատել ի մեծի աւուրն:
Ահա, հզաւը, անքնին, անձառ, բարեբար թագաւոր անմահ,

Առ այս կերպ պատկառանաց ինքնապարսաւս խոնարհութեան,

Որ ինձէն զանձն մեծաւ ձաղանաւը յոզի դատեցի,

Լի՛ նուազաւք այսր մատենի

Անարգանաւք ամաւթոյ զդէմսն սատանայի,

Եւ զերեսս կերպի պատկառեցելոյս նշանաւ խաչիդ զարացո՛:

Միասցի՛ կնիքդ լուսոյ ի գեղ տեսակիս,

Ամրութեանդ նշան հաստատեցի՛ ի տիպ դիտակիս,

Երեւակ կենացդ փայտի ձեւասցի՛ ի պատկեր այտիս,

Արուեստոյ հրաշից ի ճակատիս շո՛տք նշանակեսցի:

Մի՛ այլայեսցի յինէն դրոշմդ լուսապաճոյճ,

Մի՛ բարձցի ի տեսանելեացս բրաց ճաճանչդ աւրինութեան,

Մի՛ մերժեսցի ի զիսոյս առհաւատչեայդ վստահութեան,

Մի՛ սասանեսցի ի բերանոյս ամրութեան սեմոց փառք տեառնազրութեանդ:

Պահպանակդ երկրպագելի ի զգայարան սրտի՛ս միասցի՛,

Չորիցս նիւթոց իմոյս գոյութեան քառարթելիդ նշո՛յլ ազդեսցէ,

Զերինս կարկառման փրկչիդ իշխանութի՛ն աւժանդակեսցէ,

Մատուցման հաստուածոյ մատինս խորիրդարա'նդ

Համարձակութեան բարեգործեսցէ:

Գ

Ի մեկնելս իմում մի՛ հեռասցի սրբութիւնդ,

Մի՛ լրջի պատիս ի պատիլն պարտաւորիս,

Մի՛ մերժեսցի ի յոգոյս անդաւածանելիդ փրկութիւն

Մի՛ ջնջեսցին զիծք կենդանատուիդ ի քո զրեցեալս շնչոյ,

Մի՛ եղծցի նկարումն արեան զաւրութեան ի տիրատիպ խորանէս,

Ընդ ի՛ս բնակեսցէ յիմում զերեզմանին:

Ի ծորել մարմնոյս թշուառի աւծումն շնորհիդ առ ի՛ս պահեսցի,

Ի նորոգութեանն աւուր սովա՛ հանդիպեցայց փառաց փեսայիդ,

Ի քոյո՛ց այտի ծանուցայց,

Քոյո՛վրդ վաստակաւք պճնեցայց,

Երախտեա'ւք մեծիդ յարգեցայց,

Աւազանի՛ն զգեստի պերճացայց՝ քաւեալ ողորմութեամբ:

Մատո՛, բարեգութ, զվերարկուտ անապականութեան

Տաժանեցեալս մեղաւը մարմնոյս

Մի՛ յարիցէ ընդ քոյս՝ բանսարկութիւն,

Հնացուցիչ հոգույս վատնեսցի՛,

Խաւարաբնակացն պատիրք մի՛ ընդ իս վերերեւեսցին:

Աւրինեսցի՛ անուամբ քո, զթած, վիհն իմ հանզստեան,

Ողորմութեա'մբ քո լցցի գուրն իմ զերութեան,

Ընդարձակեսցի՛ քեւ ինձ տեղին թշուառութեան,

Անդո՛ր եղիցի, ինամող, ինձ բանտն բարկութեան,

Սնուսցէ՛ զիս առ յաձումն արգանդն մթութեան,

Յուսու'վ քո շտեմարանեսցէ զիս յարկն այն անձկութեան:

Զեռա'մբ քո պահեցայց ի խշտին տարտամութեան,

Թեւաւք քո ընկալայց ի տունն տագնապի,

Դու, զովեալ, ընդ իս ի սենեակն վտանզի:

Աւա~դս ինձ աստանաւր ի թիս հազարաց,

Զի որ երբեմն էի վերնային, եւ այժմ՝ անդնդային,

Երբեմն՝ տաւնելի, եւ այժմ՝ աշխարելի:

Դ

Այլ եւ արդ կրկին դու աւրինեալ ի բոլորից գոյից՝

Ցերկայնոց եւ ի ստորնայնոց

Եւ ի սանդարամետականաց մեռելոց,

Անպարտականդ այս տարազրութեան,

Ե՛ս վրիպեցայ, ե՛ս աւտարացայ,

Ե՛ս յիմարեցայ, պարտեցայ եւ խոտան գտայ,

Ե՛ս լրայ, կասեցայ եւ կործանեցայ,

Ե՛ս մոլորեցայ, ե՛ս մատնեցայ, ե՛ս մերժեցայ,

Ե՛ս խորթացայ, զերեցայ եւ գայթակդեցեայ,

Ե'ս նզովեցայ, ե'ս թշուառացայ, արբեցայ եւ վատթարացայ,

Ե'ս ընկլուզայ, ե'ս խաբեցայ, ե'ս անաւրինեցայ,

Ե'ս ապականեցայ, մահացայ եւ խպառ եղայ:

Չիք քո այս ինչ մատն չարի,

Որ ես միայն անփոփոխ բարի:

Ե

Արդ, կամք քո յիս՝ եւ խաւարն ինձ ճառագայթ,

Ճրագ յուսոյ քո ամս՝ եւ զիշերն վաղորդայն,

Մարմնոյ քոյ հաղորդեալ՝ եւ յամալքոյն կարծեաց ապրեալ:

Իսկ ես ոչ զրեմ զանձն իմ կենդանի՝

Վասն անփախչելի վախճանին,

Դարձեալ զի ոչ վարկանիմ կորուսեալ՝

Վասն աներկեւան նորոգմանն:

Որ եւ փակեալ համարիմ ինձ զելս կենաց՝

Վասն անքաւելեացն պարտեաց,

Դարձեալ բացեալ ինձ զդրախտն՝

Վասն փրկութեանն աւետեաց,

Քանզի ոչ այնքան վհատութեանն զոյժ տագնապէ,

Որչափ փրկութեանդ քաջալերեալ՝ ձեռն կարկառ:

Արդ, տո'ւր, Տէր, տո'ւր ողորմութիւն՝

Առ ամենայն ձայն գոհաբանեալ, աւրինեալ յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԿԶ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱՒԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Արդ, որ որ եւ առցէ զայս դեղ մաղթանաց

Այսր մատենի պարկեշտականի՝ պաղատիլ սովա,

Եթէ ի մեղաւորաց իցէ մատուցեալն,

Եղէ'ց եւ ես իմովս բանիւ կցորդեալ նմա,

Իսկ երէ յարդարոց գուցէ յառաջեալն,

Գտա'ց եւ ես սովիմբ ընդ նմին ողորմեալ նովա:

Ապա թէ երջանկացի այնպիսին ինքեամք՝

Ինձ միայնոյ զրեալ զեղկութիւնն,

Եւ ես ինձէ'ն վկայեմ այսմիկ:

Բայց յիշեսցէ' նա զՍողոմոն եւ զբանս նորին հոգեշունչս,

Թէ՛ Ո՛վ ոք վստահացի սիրտ սուրբ ունել,

Եւ կամ ո՛վ պարծեացի մաքուր լինել ի մեղաց:

Եւ զի ո՛չ յարեալ մարդ երկրածին, ազատեալ ի պատասխանեաց,

Եւ ո՛չ ընտիր ինքնարշաւ վազիւրն,

Եւ ո՛չ թէ՛ եւ ի թոյիս ամբարձման թէւոց բերիցի,

Առ որ զգոյշ լինիցի՝ կրկին երկուցեալ

Ի վիմին իսկ հաստատութեան, ուսեալ ի Պաւոսէ.

Գուցէ անկեալ ի յերկիր՝

Սահմանողի այսմ կանոնի իրաւադատի կշռեալ նմանեսցի:

Այլ առցէ' զայս կշտամբութիւն մաքուրն՝ նիւթ պասկաց՝

Առ ի շիշանել անընտրողաբար յանձեռնիասն բարձրութենէ,

Եւ պատժապարտն՝ առիթ ազատութեան,

Որով ամբարձեալ ի կործանմանէ

Հոգեւորական մահուն՝ ապրեսցի' յուսով:

Իսկ ինձ եղիցի պատզամս այս բանի

Արձան փորագրեալ՝ ամենեւին անեղծանելի,

Որ փոխանակ իմոյ եղկելոյս անձին մահացուի՝

Անդադար հնչմամք հեծութեան լալոյ

Առանց լրելոյ միշտ աղաղակէ:

Լիցի' եւ ոսկերացս քակտեցելոց

Ի հողապատեան շիրիմ վերարկուին

Անմոռունչ ձայնիւ զայս խոստովանել,

Հասցէ՛ եւ մարմնոյ ի հող լուծելոյ
Բարբառով իմն անազդելեաւ ծածկատեսիդ զսոյն պաղատիլ:

Բ

Տէր գթութեանց, աղբիր ողորմութեանց, պարզեւք բարութեանց,
Որդի բարձրելոյ, Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Ողորմեա՛, խնայեա՛, մարդասիրեա՛,
Նայեա՛ ի վտանգս, ակնարկեա՛ ի բեկութիւնս,
Խոնարիեա՛ց ի թշուառութիւնս,
Տէ՛ս ի տարակոյս անձեռնիաս տագնապիս,
Հասի՛ հաղորդել կորստականս կարեաց:

Շաւշափեա՛ թժշկապէս զամենաթշուառ ախտաւորութիւնս,
Ո՛նկն մատուսցես քաղցրութեամբ ողորմազին հեծութեանս,
Լր' իր ի խորոցն անդնդոց մահուն գերեզմանի՝ անմռնչելի հառաշմանս,
Մտցէ՛ յականջս ամենալուր լսելեացը

Զայն պաղատանաց վատնեալ անդամոցս:

Եւ վասն զի գրաւական կենդանութեանս անապական է,

Անվիովո՞յս լիցի եւ սիրոյդ քո գթութիւն,

Կցո՞րդ լեր հեզութեամբ տաժանաւորս տկարութեան:

Մեռեալ պատկերիս մի՞ ոխս պահեսցես,

Ընդ անշունչ կերպարանիս մի՞ ի դատ քննութեան մտցես,

Մահու տանջեցելոյս մի՞ հարուածս յաւելցես,

Ընդ բեկեալ խեցեղէն անաւքոյս մի՞ ուժգնութեամբ մարտիցես,

Վճռաւ կոշկոճելոյս մի՞ բարկութիւն կրկնեսցես,

Կործանեալ շինուածոյս մի՞ պատուհաս մատուսցես,

Շանս սպանելոյ մի՞ քարինս արձակեսցես,

Լուոյս ջախջախելոյ մի՞ սաստիկս որոտասցես,

Հորդոյս անպատուելոյ մի՞ իբր ամբարհաւաճի ուժգինս մռնչեսցես,

Զմոխիրս մերժելի մի՞ ի դատ ընտրութեան կոչեսցես,

Զիոշիս ցնդելի մի՞ իբր զրո ոյիմամարտ զտցես,

Զտիղմս տաղտկապի մի՞ իբր զոտիս վարկանիցիս,

Զգարշութիւնս անզոսնելի մի՞ իբր զրոնամարտիկ վանեսցես,

Զիսէթս ի բաց ընկենլի մի՞ նիւթ գեհենին պահեսցես,

Զայսքանեաց բազմապատիկ բանից կշտամբեալս

Մի՞ վերստին յանդիմանեսցես:

Դ

Այս ամենաթշուառ եւ խաւարագել շիրմին են ահա

Սրտաբեկ եւ յոգնաթախիծ արզահատութիւնք,

Հաստատեսցէ՛ աւրհնեալդ քո բան անփոփսական լինել՝

Ըստ սրտի արզահատելոյս:

Քանզի եւ այժմ մինչ կենդանեաւքս խաւախմ

Մեռեալ եմ անհասիդ,

Որպէս ի կորուստ մահուն սատակման՝

Ամենազարիդ հրամանի անեղծ եմ հաւատովքս:

Արդ, աղաչեմ զքեզ, Տէր Յիսուս Քրիստոս,

Նայեա՛ց յիս ողորմութեամբ

Եւ մի՞ թողացուսցես լինել տնակից ինձ Բելիարայ,

Եւ զմահազեկոյց տապանին ազդումն

Անկենդանաւորն թնդման թշուառն թաղման՝

Աղաղակ ձայնի հառաշման լալեաց քեզ հաշտեցուցաց,

Յարգեսցե՛ս լսել, միայն բարեզործ,

Հոգեսէր, հզար, մարդասէր,

Եւ հոգիդ քո բարի բնակեսցէ՛ ընդ իս՝

Լոյս առնելով ինձ ի խաւարին:

Մնացե՞ն ընդ իս կենարար քո կրից պաշտեցեալ մասունք,

Զի իբր զաւանդ զանձու զիս պահեալ ի քեզ՝

Կենա՛ց նորոգման ընծայեցուսցեն:

Աւած'ոք անվատնելի զինուց ինձ պատկանեսցին,

Ընդ իս յարակայեալ քարինք պարսից հոգեւոր հնարից՝

Զշարին հալածել զգունդ,

Սարտն, որ առ իս, քե՛ւ, Տէր, վանեսցի:

Զի թէ յարիցէ ի վերայ իմ պատերազմել,

Տեսեալ զքաղաքն ունայն ի զարաց,

Եւ զագրողականացն զործի՝ ապաձայն,

Զքեզ, Տէր, ունիմ մշտնչենաւոր եւ աննիրհելի պահապան:

Ե

Զի երէ այժմ իսկ կանխաւ արագեալ յառաջ, քան զարն կատարածի,

Եւ անշաւիդ արգելան ինձ պատրաստեսցէ,

Առաքե՛մ զաղաւրսն տէրունականս նմին զան մահու,

Երէ ի վայր զիս հնարի կործանե՝

Զծնրադրութի՛ն արարչին:

Երէ ի մոխիր երկրի թաւալեալ ձեռն քերիցէ,

Երեսա'ցն Աստուծոյ ի նոյն մածուցումն զնա հերքեսցէ:

Երէ վաստակս ինձ ցաւոց նիւթեսցէ,

Քրտո՛նքն յուռթի արեամբն զանգեալ

Փրկչին աշխարհի զնա խուեսցէ:

Երէ յընթացից բարեաց զշունչ իմ պատանդեսցէ,

Կապա'նք ամենաստեղծին զիս արձակեսցէ:

Երէ յուրացութիւն պարգեւաց լուսոյն բռնադատեսցէ,

Հայոցութեանն համբերութիւն յաստուածամարտիցն՝

Զնոսին ընդ նոյն կարկեսցէ:

Երէ հարուածս նետից զաղտնաձիգ զինուց ինձ արձակեսցէ,

Կա՛րթ հնարից աղեղան փառաց Հաւրն կապարձից նմին պատահեսցէ:

Երէ քողով լուսոյ խաւարականի մտանել ընդ աչս անամաթեսցի,

Կոփո՛ւմն զիսոյն ձորձով պատեցեալ Լրմանն ամենից զնա տանչեսցէ:

Երէ մոլեսցի զվստահութիւն ձեռինս կապել,

Եղեգն, մատուցեալ ի յաջ գոյացուցչին,

Զնա չարչարեալ ըմբերանեսցէ:

Երէ ձաղանաւք այպանման զիս կատակեսցէ,

Տանե՛լն ծաղու ամենազարին զնա հենգնեսցէ:

Երէ բժժանաւք ինչ յուռթից կախարդել խորամանկեսցէ,

Ապտա'կն դիմաց հզարին Աստուծոյ

Զնա սաստկապէս ամաշեցուցէ:

Երէ ի մուտս զիշերային մյուլթեան

Խաւարու խարէութեան լկնեալ մարտիցէ,

Ի ճառազայթի՛ց լուսոյ երեւման քո, Տէր, խայտառակեսցի:

Երէ ի միջարեական տապոյ փորձութեանցն

Արեգակնակէզ վատնիչ խորշակին

Զիս ի յարմարոց խախտել կարծիցէ,

Ի զարութենէ՛ նշանիդ լուսոյ խլեալ զաւսացի:

Երէ ի փշմանն շնորհէ ունայն զիս առնել հնարաւորեսցի,

Թո՞ւքն, զոր ընկալաւ տէրն քերորից ընդ մեղաւորիս,

Զնա պատկառեցուցէ:

Չ

Երէ ժանիք ծախողք ինձ ցուցանիցէ,

Լոռորի՛ն երկնաւորին բերանոյ զնա պապանձեցուցէ:

Երէ խածմունս աղուականս հոգուոյ ազդեսցէ,

Բեւեռա՛ցն հարմունք հաստողին բնաւից զնա կսկծեցուցէ:

Երէ յընթացս անիրաւութեան խորհրդոց զիս մոլորեցուցէ,

Սեւե՛ռ ոտից անհասանելոյն զնա կապեսցէ:

Երէ հրապոյրս ինձ դժնեայս արբուսցէ,

Քացա'խն ընդ լեղուոյն խառնեալ ի յարբումն բարերարին

Զնա դառնացուսցէ:

Երէ առաջին ճաշակմամբ փայտին զիս գտցէ,

Սոսկալի խորհրդով խաչին ըմբռնեալ՝ խսպա'ն պարտաւորեսցի:

Երէ ընդվզել ընդդիմ հնազանդութեան

Տեառն հրամանի զանձն իմ ուսուցէ,

Բերումն պարանոցի անսահմանելոյն զնա կործանեսցէ:

Եթէ ի մահ սատակման զիս վանեալ վիրաւորեսցէ,

Ստուա'ր տեղ զինու մխելոյն

Ի կող ստեղծին Աղամայ զնա հերձեսցէ:

Եթէ երկամքը վշտաց դժոխականաց զիս պարփակեսցէ,

Պատանա'ցն կտալ էից ունողին զնա ըմբռնեսցէ:

Եթէ յատակս մահու հայել զիս խարդախեսցէ,

Բնակել կենդանոյն ի վկն մահու զնա մեռուսցէ:

Եթէ խնդասցէ ընդ մարդկարէնս իմ զայթակղութիւն,

Կրկի՞ն կորասցի կարկամեալ կամաւ,

Յորժամ անմահն Աստուած, յարուցեալ փառաւք,

Ընդ իւր նորոգեաց զբնաւ մահացեալս:

Եթէ ընդ լուծանել փոքր կապանաց հազարամէից բերկրեսցի,

Դողասցի' կարկեալ վերստին խսկոյն ընդ վերջին շղթայս

Անզերծ տագնապին ըմբռնման սաստկագունի յանվախճան տանջանարանին:

Եթէ ընդ առաջին հարուածն դժուարեսցի,

Գոյծ կորստեան յետնում սատակմանն անշէօ գեհենին,

Որ պատրաստեալն է նորա եւ նորին հրեշտակաց,

Նմա պատմեսցի, որ յաւուրն մեծի մեծին ատենի:

Է

Բոկ ինձ՝ ապաւինելոյս ի քեզ, Տեր Յիսուս,

Միայն թագաւոր ինքնակալ, զաւրեղ,

Արարիչ երկնի եւ երկրի

Եւ ամենայն զարդուն, որ ի նմա,

Որ գալստեանդ քոյ ակն ունիմ

Եւ ողորմութեան Փրկչիդ սպասեալ յուսամ,

Ի յոտս քո անկանիմ եւ զգարշապարիդ հետո համբուրեմ,

Զպարտութիւնս խոստովանիմ եւ զմեղանս հրապարակեմ,

Կշտամբանաց քարամքը կոծիմ եւ հառաջանաք սրտիս տապանամ,

Ի խեթ խղճիս խոցոտիմ եւ բոցով շնչոյս ձենձերիմ,

Արի ցաւողվ արտասուացս այրիմ եւ երիկամանցս ազդմամք կիզանիմ,

Յուսակտուր աւղով ցամաքիմ եւ դառնաշունչ հողմով շիշանիմ,

Թախանձանաց բանիւս երերիմ եւ կողկողազին հեծութեամք դողամ,

Տաժանելի կրիւր տուայտիմ եւ տագնապաւ հոգույս տատանիմ,

Ի կոծ մրրկաց ծփիմ եւ ի բախմանէ ալեաց սասանիմ,

Ի լրութենէ համբաւոյն սարսեմ եւ յիշատակաւ ահին կորնչիմ,

Կերպարանաւք ատենին հալիմ եւ սպառնալեաւք մեծիդ մեռանիմ,-

Լո՛ւր, բազմագութ, բաւիչ, մարդասէր եւ երկայնամիտ,

Քաղցրութիւն անձառ, աւր բարի եւ տիւ տենչալի,

Քանզի կարող ես յամենայնի,

Եւ առ ելս շնչոյս իմոյ՝ փրկութեան մեծի:

Եւ քեզ ընդ Հաւր, Հոգուվդ Սրբով փա-ռք յալիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԿԷ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԻԾՈՅ

Ա

Բայց քանզի յոյժ արդար է բան

Իրաւանցն Քրիստոսի Աստուծոյ առ իս,

Քան առ սկզբնահայրն չարեաց սատանայ,

Զի վասն նորա յայն սակս յայտնեցաւ,

Զի լուծցէ զգործս նորին,

Եւ վասն իմ, զի զինացեալ պատկերս նորոգեսցէ,

Առեալ զկերպարանիս բոլոր եռթիւն

Կերպին խսկութեան մեծին Աստուծոյ՝

Միացոյց ինքեան անշուշտ խառնութեամք:

Նորա ոչ են շնորհեալ ի բազմացն,

Եւ ինձ զբովանդակն եհեղ առատութեամք,

Վասն նորա ոչ երբէք չարշարեալ,
Եւ վասն իմ հանապազ պատարագի,
Նա անհաղորդ է կենացն,
Եւ ես միշտ վայելեմ ի փրկութեանն,
Նա վանեալ է խաչին,
Եւ ես՝ զարացեալ նշանաւն,
Նա՝ հերքեալ ի լուսոյն,
Եւ ես՝ միացեալ ընդ փառացն,
Նորա ոչ խոստացաւ հանգիստ եւ յերկրի,
Եւ ինձ զերկինս սեպհականեաց,
Զնորայն կտրեաց զառնհաւատչեայ,
Եւ զիմն առանց խզելոյ յարակայեաց,
Զնա յերամակս խոզիցն արգել,
Եւ յիս ինքն զարացաւ,
Զնա կարձաց աւրինակեաց,
Եւ զիս ճառագայթ նշանակեաց,
Զնա սողնոց նմանեցոյց,
Եւ զիս իւրովն անուամբ կնքեաց:
Բ

Իսկ ես զերախտիսն Աստուծոյ լքի՝
Զայսքանեաց բարեաց արարողի
Եւ չարին զկնի միտեցայ՝
Հայել ընդ նմին յատակս դժոխոց,
Ահա անարժանս բարեաց, անձիրս երախտեաց,
Անընդունակս սիրոյ տոռամբք մեղաց ձգեալս,
Յերիկամունս խորոց խոցեալս,
Քանցեալ ծառս արմաւենոյ,
Գինիս յեղաշրջեալ, ցորեանս հեղեղեալ,
Մուրհակս ջրեալ, վճրոս պատառեալ,
Կնիքս այլակերպեալ, նմանութիւնս փոխեալ,
Արկանելիքս կիզեալ, ըմպանակս կորուսեալ,
Նաւս ընկղմեալ, մարգարիտս մանրեալ,
Ակնս պատուական սուզեալ,
Տունկս գաւացեալ, նեցուկս խորտակեալ,
Փայտս ամենեւին փտեալ, մանրագորս աղաւաղեալ,
Յարկս տապալեալ, խորանս խարխալեալ,
Բոյսս արմատաքի խլեալ,
Չեթս հեղեալ ի գոեհս աղբեւաց,
Կարնս հոսեալ ի կոյտս մոխրոց,
Այրս մահու ի յարեանց գնդից:

Գ
Քանզի միշտ խրատեալ ընդ Երուսաղէմի
Առակալ Քաբէլոնի ի մարգարէիցն ձայնից,
Անձն իմ ողբալի, եւ ոչ ինչ խրատեցեալ,
Որ աստէն անզոսնեալ եմ, եւ անդէն՝ խայտառակեալ,
Աստ՝ դսրովեալ, եւ անդ՝ կշտամբեալ,
Աստ՝ ձաղէալ, եւ անդ՝ նախատեալ,
Աստ՝ թշնամանեալ, եւ անդ՝ յանդիմանեալ,
Աստուստ՝ ապշեալ, եւ անդանար՝ լքեալ,
Աստ՝ հեծումն, եւ անդ՝ հառաշանք,
Աստ՝ կարծիս, եւ անդ՝ կատարած,
Աստ՝ իւէթ, եւ անդ՝ հատուցումն,
Աստ՝ արկածք, եւ անդ՝ հանդէսք դատաստանի,
Ուր ո՛չ է բան իրաւանց եւ ո՛չ ձայն պաղատանաց,
Ո՛չ թիւք աւուրց եւ ո՛չ ելք ժամանակաց,
Ո՛չ ուղր յուսոյ եւ ո՛չ դրունք ողորմութեանց,
Ո՛չ աշ պաշտպանութեան եւ ո՛չ ձեռն այցելութեան,
Դ

Այլ դու ապասինութիւն, դու ինքն փրկութիւն,
Դու այցելութիւն, դու եւ քաւութիւն,
Դու երանութիւն, քեւ բժշկութիւն,
Քո ողորմութիւն, միայն հզար, կենդանի, անձառ,
Տէր Յիսուս Քրիստոս բարերար Աստուած,
Աւրինեալ, աւրինեալ եւ դարձեալ աւրինեալ,
Ընդ Հոգույոյ քո Սրբոյ յաւետ բարձրացեալ՝
Ի փառ հայրենի իսկութեան մեծիդ յախտեանս յախտենից:

Ասէն:

ԲԱՆ ԿԸ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, ի յիշատակ ահարկութեան վերագրեցելոցդ,
Որք յաստուածուստ են սպառնալիք՝ ինձ ժամանեցեալը,
Զիաքրդ դադարեցայց ի նորոգ ողբերգութեանց,
Եւ կամ ոքրավէս զցամաքումն առցէ հեղեղ արտասուաց:
Զի թէ զչորեքվտակեան առաջս գետոցդ յորդահոսան ծաւալմանցդ,
Որ գեղեմ եւ գերկիր առ հասարակ ոռոգանեն՝
Լիապէս բաւականութեամբ բաշխեալ ամենայնի,
Եւ զրդիտուն ելից իւրեանց առ աշս իմ եղեալ,
Զանձինս մեղաց սաստկութեանս բոց
Զովացուցանել ոչ բաւականացին:
Եւ կամ մարգարէին սրբոյ ըղձականութիւն՝
Կրկին ինձ լցցի գլուխս ջուրց բազմութիւն,
Եւ ճրագարան տեսութեանց կերպիս՝ աղբերց կայլակմունք,
Զքեկման ովուց չափել զվտանգ ոչ ձեռնարկեսեն,
Եւ ոչ եղերականք ջայիծ համարէն բանահիւսից կանանց լալականաց՝
Ի սիրտ եւ յոզի վիրատորելոց,
Զաղէտ վտանգիս ի յերգ արկանել
Եւ կամ ի նուազս ձայնից բերել:

Բ

Ի՞մ է աւրն լինելութեան նզովեալ
Եւ ոչ Յորայ կամ Երեմիայ,
Քանզի տաւնելի է աւրն նոցա,-
Զորոց մի ի նոցանէ ոչ արժէ աշխարհս,-
Եւ ոչ տարագրելի,
Ապա ուրեմն զիս նկատեալ եղեալ՝ զոյ արժանիս լուսոյ
Եւ կամ միոյ մասնաւոր բարտոյ, զիանդիպումն աւուրն անիծին,
Յորում ես գտայ կորստեան որդիս եւ մահու դրացիս,
Մշակս մեղաց եւ արբանեակս անաւրէնութեանց:
Որ ոչ կացի յուխտին կենաց,
Զոր դրւ սահմանեցեր, Աստուած բարերար,
Ոչ զնացի ի քո պատուիրանն կենդանական, անմահացուցիչ:
Ոչ վաստակեցի ի հոննաս արմտեացն,

Որով ի մուսս ձեանն աւուրցն խոռվութեան կերակրել պատրաստեցայց:

Ոչ կառուցի ամրութիւն որմոց

Եւ ոչ ձեղուն յարկաց ձգեցի,

Որով ի շնչմանէ մրրկաց աւդոց պահեցայց:

Ոչ համբարեցի նշխարս պաշարաց ի յուղին անեզրական,

Որով զտագնապ սովոյն իմ բժշկեցից:

Ոչ հանդերձաւորեցի քեզ աղերս աղաւթից,

Որով առաջի քո կալ համարձակեցայց:

Ոչ կազմեցի թոշակ փրկութեան վարուց մաքրութեան,

Որ զնորոգութիւն ինձ երաշխաւորէ:

Գ

Ոչ ետու զընտրութեան հաշիւն ի կենցաղոյս ձանապարհի իմոյ մատնշին,
Զի ի դատաւորին ձեռանէ աստէն ի փրծայց:

Ոչ լրութեամբ ձեռին աւրհնութեան մատեայ յանդիման,

Որով աւրէնսդրին մասնակից գտայց՝ սրբեցեալ:

Ոչ դիմաց ետու զգուշութիւն

Եւ ոչ թիկանց՝ պատսպարութիւն,

Ոչ աջոյս իմ՝ զինուորութիւն

Եւ ոչ ահեկիս՝ պարածկութիւն,

Որով ի պատերազմիս վտանգէ զերծայց:

Զերիվարս ոչ զգեցոցի զրահիք

Եւ ոչ զմարտիկս՝ սպառազինութեամբ,

Որով զճակատն յարդարեցից:

Զկանուին ոչ կապտեցի պտուղ

Եւ անազանին ոչ ժամանեցի,

Եւ ահա տարակուսիմ՝ ունայն ի բարեաց:

Մաքրութեան ծաղիկ ոչ ունիմ

Եւ ոչ իւղ ողորմութեան,

Եւ զիշերոյն մոայլ՝ աննշոյլ.

Ի նիրհումն մահու ննջեալ եմ,

Եւ տագնապ կոչողին փողոյ ստիպէ:

Զզարդ հարսանեացն կրկին մերկացայ

Եւ զձէթ վարուցն վերատին լրի,

Եւ դուռն մտին հարսանեացն աւասիկ փակի:

Դ

Եւ արդ, զիաքրդ առից մխիթարութիւն այսքանեաց վշտաց,

Եւ կամ ընդ ուրբանեաց տարակուսանաց խաւարի

Լուսաւրութիւն յուսոյ կենաց խառնեցից,

Եւ կամ ուշիւր արդեւք զզարշապարս ոտին կառուցից,

Եւ կամ յուքր վստահութիւն զաշու իմ յառեցից,

Եւ զիշնչ անդորրութիւն ծփանացս նկատեցից,

Եւ կամ յուքր ըղձական դիմութիւն ձեռն համբարձից:

Զի երէ ի ձեղուն բարձրութեան երկնի՝

Անտի' անձրեւեաց հուրն Սողոմայ, որպէս ասացեալ է,

Խսկ եթէ յատակ երկրի խորութեան՝

Սա' եքաց զկոկորդն ըմբռնողական

Եւ եկուլ զԴադան բանակաւքն Աբիրոնի:

Եթէ յանդզնեցայց փախչել յունողէն,

Գուցէ կալցի' զիս վիշապն ահազին,

Եթէ ընդ զազանս ինչ թափառեցայց՝

Արագոն' նոք են խնդրել զվրէծ ստացողին

Առաւել առ իս, քան երբեմն զԵղիսէին՝

Առ մատադ մանկուն բեթելացիս քրմորդիս:

Եթէ յամենատարած աւդոյս պարզութիւն՝

Ա'յն եղեւ եզիպտացւոցն խաւար շաւշափելի,

Եթէ ի թոշունս բարձանց՝

Նոքա' են կոչեցեալք ի սպանդն զոհին բոսորայ դիականցն:

Ե

Եթէ ի տկարսն խիզախեցից, վատնիմ ի պիծակա'ցն,

Եւ զիշ պիտոյ են ինձ առիւծունք:

Եթէ յարջոցն պատառողաց ապրեցայց,

Մժի'դըն՝ արեան ծարակի'քն, ինձ պատահեսցեն:

Եթէ յանհոգս ուրեք նստիցիմ,

Մժոն'կըն անարզագոյնք, իբր ցնցուղս հրոյ եռացման, զինեւ մաղեսցին:

Եթէ յեղշերէ միեղշերոյ փախնուցում զերծեալ,

Նկոն'ն ճիրանք աղկաղկաց մնոցն մորմոքողաց զիս կեղեքեսցեն:

Եթէ ի սենեակս շտեմարանաց խորշից դաւլեալ ամփոփիցին,

Տաղտկատեսակ զարշութիւն գորտո'ցն զիս զազրացուսցեն:

Եթէ ի վայրս ինչ անդաստանաց կացեալ զետեղեցայց,

Շարք շանաձանձն'ցն տարմից զինեւ պատեսցեն:

Թողում ասել զիսառնիճն եւ զօրեակն՝ զզաւրն զաւաւոր,

Ըստ բունաւորն թրթուր եւ ընդ անկենդանական երեւիլն,
Հանդերձ ջրակարծ կարկտիւն եւ ապականագործ եղեմամբն,
Որ առ աչաց տեսիլ ապագէնք եւ նուաստագոյնք,
Բայց ի յակնարկելն Աստուծոյ յաւէտ գոռողարար ուժգնութեամբ
Հարին, հանին, վանեցին զիպարտն ամբարհաւաճութիւն
Փարաւոնի բռնութեանն բուռն գաւազանին՝ յաղթող վիճակաւ,
Որ են կերպարանք թաքուցելոցն կրից լկողաց
Անձնականացն աներեւութից եզիպտացոցն անաւրէնութեանց՝
Յոզի տանշողաց, գաղտնի վնասողաց:

Զ

Այլ դու, ամենազար, Արարիչ բնաւից, տէրդ բոլորից,
Ի յատելի՛սն հանդիսացիր հերքել զնոսա
Եւ ինձ ողորմեա' կրկին գթութեամբ՝ ձեռն մատուցեալ փրկութեան
Տարակուսեցեալ, կոշկոնձեալ, վարանեալ ի մահ պարտելոյս:
Զի դու միայն ճանաշին Աստուած՝ փառաւորեալ միշտ
Ըստ Հաւր, Հոգովի Սրբով յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԿԹ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՃԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽՄՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, վասն զի ի ձեռն մեծիդ
Եւ ամենահնար արուեստաւորիդ
Իմս եղանութեան Տեառն եւ Աստուծոյ
Իբր ի քրայս ընտրութեան փութոյ քոյ սիրոյ՝
Հանապազ եռամ եւ ոչ երբէք մարզիմ,
Միշտ խառնիմ զուզիլ եւ ոչ եւս միանամ,-
Սիա զուր արծաթազործդ, երկնաւոր իմ ճարտարապետ,
Ի սնոտիս վաստակեալ առ իս աշխատիս,
Ըստ մարզարէին յայտնի առակի,

Եւ շարութիւնս իմ ոչ հալեցաւ:

Չոր ինձէն մոլեալ շարաչար,
Իբր զիսէլազար դիւաբախ իմն ողորմելի,
Յանդզնեալ անկարզս խաւսիմ՝ զիմս զպարտիս աճեցուցանել,
Քան հաշտութեան հնարս ինձ այսու կազմել:

Եւ զի մի՛ անընտել դիպուած
Եւ անկիրթ պատահումն եւ անհաւասար հանդիպումն
Պատրաստութիւնք հանդերձելոց տանջանարանացն ինձ երեւեսցին,
Ամենեւին անմոռաց պահեաց աստստին ի յիմում մարմնի
Նշխար մնացուածոց նախնումն անիծից,
Չոր ի փոքրէ տարրէ անարզէ զմեծն է ուսանել:

Բ

Քանզի խաղալն իքնաբերական գիւտք որովայնի՝
Բոտոտք ձապուկը, շարժողականք եւ ազզի ազգիք,
Որդունք աղեաց գաղտակուրք, խաղավարտք երակայծակը,
Եւ բիծք բոցակիծք, եւ անիծք անկերպաւորք,
Եւ երամակը ումանց քրտնածինք,
Զազրաթորմիք, կսկծեցուցիչք եւ մարմաջողականք,
Ասպատակը այլոց վայրենեաց,
Ըստ նմանութեան դիւաց գիշերամարտից
Եւ մեկնակազին բարբարոս զնից խաւարասիրաց,
Եւ գազանութեամբ քանասար զայլոց արաբացոց,
Կորակոր զնացիւքն, արշնաթոյր գունովն,
Կրկնապարոյր, կոածագ կտցաւն,
Որ զարէն ունի խայթոցաց կարձի,
Իբր դժնիկ՝ փշովք խոցուեալ,
Ծծեն, ձգեն, զարեանն խոնաւութիւն
Եւ յանկողինս մահաց հանգստեանն

Վաստակս կրից ցուցանեն:

Եւ կարկառեալ ուրուք ձեռն՝

Հաստուցանել զհատուցումն նոցա նոցին,

Վաղվաղակի զգան զվնաս վտանզին, զոր ազդեն մարդոյն,

Եւ անդէն իսկոյն լերկամարմին, փոքր հասակաւն,

Իբր թեւաւք իմն բոհչս արձակեն

Եւ ըստ մարախի ձեւոյ ոստոստեալ՝ այսր անդր տարաքերին

Եւ, ըստ բազմապատիր նենգութեան բարոյից դատող աղուեսուց,

Խորամանկեալ խուսափեն ի պատուածս բազում ելից,

Զի յերկիւղէ մահուն ապրեսցին:

Եւ այնքան չքոտի եւ անքատ անձամբքն

Ոչ միայն զռամիկս եւ զիսառնիճաղանջս,

Այլ եւ զթագաւորս հզաւրս եւ ահազինս

Փախուցանեն, հանեն, տարագրեն

Ի դստիկոն յարկի ապարանիցն բարձրութեան

Եւ կամ ի բացի բնակեցուցանեն:

Քաջը արանց արեաց, որք իշխեցին ամրոխից

Եւ տիրեցին ժողովրդոց եւ առին զբաղաքս ազգաց,

Զպարտութիւն իւրեանց զաւրաւոր ձերինն ինքեանք վկայեն,

Թէ՛ Քանզի ոչ կարացաք ի դիմի հարկանել վեհիցն բոնութեան,

Վասն այնորիկ խոյս տուեալ՝ հասաք յայս տեղի:

Գ

Եւ զիւնչ է ինձ զփոքունց եւ զանկածից

Ծաղրականաց ոմանց գոյութեանց ի կիր արկանել,

Որք զաւրեղ եւ անհերքելի ջատագովք են աստուածութեանն՝

Ցիշատակել ինձ զհանդերձեալսն,

Որք ի մարմնոյս անաւրինելոյ ընծային պտուղք դառնութեան:

Ընդ որս եւ եկամուտ սատակչականացն ախտից զիւտք

Եւ կերչացն կոյտք անողոքելիք, յորոց չէ զերծանել,

Քան թէ հարկաւ մարմնոյն վտանզի

Զապազայիցն սոքաւք իմաստասիրել:

Եւ ոչ տեղի է զտանել ապաստանի՝

Փախստեամբ անկանել առ նոսա,

Այլ առանց կամաց քումդ ակնարկութեան

Եւ մարդկային կարք եւ հնարք վրիպեցան:

Իսկ դու, բարերար, զամենայն ունիս բաւականապէս զկենացն հնար,

Եթէ կամեսցիս փրկել, նորոգել, քաւել, քժշկել եւ կենազործել:

Եւ թէզ փառք յամենայնի յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ Հ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅՑ

Ա

Եւ քանզի համբարձեալ զընթացս բանիս

Ի փոքունց աստի երկրայնոց՝

Չհամարելոց ընդ գոյս եղելոց,

Ի մեծագունիցն տեսակս՝ ասացից զտաւնելի հանդէս

Իրաւանց ահաւորին անաշառութեան:

Որ զի թէ մերձաւորագոյնք իցեն Աստուծոյ,

Իբր զնախածանաւք հայրապետութիւնսն,

Եւ կամ մարդրագոյնք՝ որպէս մարզարէսն,

Կամ անքազոյնք՝ իբրեւ զառաքեալսն,

Կամ ընտրելագոյնք՝ որպէս մարտիրոսսն,

Եթէ ոչ դու մարդասիրեսցս աննուազ բարիդ

Եւ անփոփոխ իննամակալութիւնդ եւ անպակաս ողորմութիւնդ,

Ընդունայն է ինձ փրկութիւնն առ ի նոցանէ:

Բ

Զի թէ առ նոյն ինքն Աբրահամ ձայն արձակիցեմ,

Իբր ողորմազին առակ ընչեղին ինձ վարդապէտէ,
Ի տապոյ անտի պապակեալ՝ կաթի միոյ ջրոյ ոչ բաւականանայ.
Քանզի եւ նա փակեալ է ընդ կարեաւք հասարակաց անհնարութեան:
Իսկ եթէ առ Մովսէս՝ եւ նա զգածեալ է տկարութեամբ,
Որ ոչ զարեաց առնն փրկութեան,
Որ զիայթհայթանաց կրկուտն ի պահպանութեանն աւուր ժողովէր:
Իսկ եթէ առ Ահարոն՝ եւ նա ինքնին իսկ կարաւացաւ մաղթողի:
Իսկ եթէ առ Դաւիթ՝ ի մէջ բարեացն առաւելութեան ստուեալ է եւ նա:
Իսկ եթէ առ Նոյ եւ Յոր եւ Դանիէլ՝
Զայս Եզէկիէլ մարգարէ մեկնեաց՝ յանուանէ իսկ յիշատակեալ զնոսա,
Եւ զայն ընդ նոսին, իբր ի դիմաց Աստուծոյ, ազրեալ.
Կենդանի եմ ես, ասէ Տէր, թէ ոչ ապրեցուսցեն
Չուստերս եւ զգստերս իրեանց ի բարկութենէն, որ հասանիցէ,
Բայց եթէ ինքեանք միայն ապրեսցին:
Իսկ եթէ առ Պետրոս՝ վէմն հաւատոյ,
Ի քումդ ինսամոց խուն մի խիթացեալ՝
Եւ նա ընդ կրիւք իմն զրաւեցաւ:
Թողում ասել զրազմացն գումարութիւն՝
Խոնարհեալ առ կարիս կարիս,
Թէ եւ յաւէտ երջանիկը իցեն,
Ըստ որս եւ Յովասու ոմն մարգարէի
Ի մէջ աստուածառաքն սպասաւրութեան մարդկաւրէնն զայթակդութիւն
Մնայ յոլովից անթարզմանէլի,
Թէ եւ ի դէմս իմն մեկնութեան ձեւակերպեսցի:
Գ
Եւ քանզի չափեալ սահմանեցաւ զարութիւն փրկութեան մարդկան,
Եւ ցուցան նորա ողրումեալք բարերարիդ եւ զարացեալք ամենակալիդ,
Կոչեցեալք պաշտպանողիդ եւ քաւեցեալք հնարաւորիդ,
Շնորհեալք ազատեցուցչիդ եւ բժշկեալք անախտականիդ,
Կենազործեալք անապականիդ եւ լուսաւորեալք նորոգողիդ,
Այսուհետեւ զիտացեալ զավկն որքանութեան հողածին բնութեանս,
Որք միխթարէն աւրինակաւն նմանաբար
Հարազատապէս վստահութեան յուսահատելոց,-
Սհա առ քեզ դիմեցից, Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ,
Քրիստոս աւրինեալ յամենայնի,
Մանաւանդ զի առակն ազգակից այսմ մաղթանաց աստանաւր յիշեալ
Զվերազրելոցդ բան վերստին արդարացուցանէ.
Բարի է, ըստ իմաստոյ ումենն երջանկի,
Անկանել ի ձեռս տեառն եւ մի՛ ի ձեռս մարդկան,
Զի որպէս մեծութիւն նորա՝ եւ ողորմութիւն նորին:
Եւ այս բան թէ եւ զԴաւթին իմն զծագրէր,
Որ զերեքմասնեան հարուածն աստուածեան առաջի եղեալ՝
Ըստրեաց ինքնին կամաւորաբար զրատակնիք մահուն սաստակման,
Իբր զկենդանի Քրիստոսի հաւատոցն յաճախութեամբ,
Քան զերկուսն եւս ալ փոքրկունս,
Որք տանջենն եւ ոչ ողորմին,-
Մակայն եւ իմս աւրինակութիւն բանիս պատկերի ճարակեցելոյ
Հնարս կենաց կորուսեալս անձին
Ոչ է այլայլեալ յարմարութենէ:
Զի ոչ եթէ զփրկեալսն նուսաստացուցանեմ
Ի մատենի այսր ողբերգութեան,
Առանց որոց ոչ է մաշել առ տէր,
Այլ զփրկողին անուն պսակէմ
Եւ զշնորին նորին առ ամենեսին բարեհոչակէմ
Եւ զբնաւին բարձունսն ի թոփչս վարուց
Խոստովանիմ բանիս պայմանաւ
Յաւէտ կարաւտեալ ողորմութեանն դեղոյ:
Դ

Սիա դու կեանք, դու փրկութիւն, դու բժշկութիւն,
Դու անմահութիւն, դու երանութիւն, դու լուսաւորութիւն,
Արա' ինձ անդորր ի մեղաց աշխատութեանց,
Զի եւ քեզ լիցի հանգիստ
Ի մշտադատս հեծութեանց, ձանձրացուցիչս թախանձանաց,
Որ ոչ այլ իւիք, քան թէ փրկութեամբ մարդկան պարարիս,
Աւրինեա-լ յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ՀԱ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԻՍԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ քանզի երջանիկքն եւ փառաւորեալքն սրբոցն պարք,
Յորոց ումանը դոյզն ինչ զթեցին եւ յաճախազոյնս հաստատեցան,
Փորունս սասանեցան եւ մեծազոյն վառմամբ նշուլից
Հոգույն մաքրութեամբ լուսաւորեցան,
Յորոց մինն զզանգուածոյն յայտնէ զհասարակաստեղծն տկարութիւն,
Խսկ միւսն՝ զգերազանցն քան զբնութեանն աւրէնս,
Վարս եւ առաքինութիւնս հրեշտակականս:

Եւ արդ, նորա, որ աւրինեալքն են

Յամէնիշխան բերանոյ աստուածութեան Հաւրն Քրիստոսի,
Ընտրեալքն, տանեալքն, ինկեալքն եւ բարեբանեալքն,
Իբրեւ զանդամս Քրիստոսի պաշտեցեալք
Եւ իբրեւ զաւթեվանս Հոգույն Սրբոյ յարդարեալք,
Յորս չիք ինչ նշմարանք եւ կամ զիւտք խաւարի,
Այլ ամենեւին անկեղծութիւն եւ լուսաւոր արդարութիւն
Եւ որքան մարթ է զմարդն Աստուծոյ՝ Աստուծոյ նմանեցուցանել,
Երեսք պարզք եւ անպատկառելիք,
Կրանք բարձունք եւ անխոնարհելիք,
Կեանք զզաստք եւ անստգտանելիք,
Պաշտաւն առ Աստուած կարծր եւ անփոխարկելի,
Ընթացք արիականք եւ անկասելիք,
Ճշմարտութիւն միատարր եւ անցնդելի,
Դիմագրաւութիւն զաւրեղ եւ անհերքելի,
Տեսաւորութիւն պայծառ եւ անապշելի,
Իմաստափրութին վերնական եւ անկոխելի,
Պատկեր մաքուր եւ անաղարտելի,
Զորոց կերպարանս եւ զիշատակս անուանցն աղաչել
Աստուած խսկ վարդապետեաց,
Եւ նորաւք հաճութիւն ի մէջ խոռվութեան
Արարչիդ քան լուսաւորեաց:

Բ

Այլ ես անպիտանս յամէնայնի

Եւ որքան քան զարք՝ պարսաւեալս,
Որ մինչդեռ արթունս եմ նիրհեմ,
Մինչդեռ զզաստ երեւիմ թմբրիմ,
Ի բարեպաշտելս իմում՝ զայթակդիմ,
Մինչդեռ աղաւթեմս՝ եւ վրիպիմ,
Ի յընթանալս իմում՝ եւ կասիմ,
Յարդարանալս իմ՝ եւ մեղանչեմ,
Ի խաղաղանալս իմում՝ ամբոխիմ,
Մինչդեռ արշաւեմս՝ առ ի յետոյսն հակամիտեմ,
Ի չուելն իմում՝ ընդ կրուկն դառնամ,
Ընդ լուսոյն մասին՝ եւ խաւար յարեմ,
Ընդ քաղցրութեանն ճաշակ աւշինդր խառնեմ,
Ընդ կուլս բարեացն չարիս հիւսեմ,
Ընդ կանգնելն՝ եւ կրկին զլորիմ:
Ծաղկիմ, եւ ոչ պտղաբերիմ,

Ասեմ, եւ ոչ առնեմ,
Խոստանամ, եւ ոչ կատարեմ,
Ուխտեմ, եւ ոչ վճարեմ,
Կարկառեմ, եւ անդրէն ամփոփեմ,
Ցուցանեմ, եւ ոչ ընծայեմ,
Մերձեցուցանեմ, եւ ոչ մատուցանեմ,
Ի ճարակել խոցուածոյս՝ անդրէն վիրաւորիմ.
Ի հաշտեցուցանելն՝ վերստին խոռվեմ,
Չուր հանդիսանամ, եւ իրաւամբք պարտաւորիմ,
Գրիմ, եւ իսկոյն եղծանիմ,
Նաւեմ, եւ ի զիծն թուլանամ,
Սկսանիմ, եւ ի հանգիստն ոչ ժամանեմ,
Կարգիմ, եւ դարձեալ սասանիմ,
Լնանիմ, եւ կրկին հեղում,
Շարունակիմ աստ, եւ անդ ի ստորեւս հոսիմ:
Բարդիմ, եւ անդրէն տոչորիմ,
Հիմն արկանեմ, եւ ոչ զիխաւորեմ,
Սակաւ վաստակեմ, եւ բիւրս վատնեմ,
Դոյզն գանձեմ, եւ անթիւս սպառեմ,
Զայլս խրատեմ, եւ ես ինքն անփորձ եմ,
Միշտ ուսանիմ, եւ երբէք ի զիտութիւն ճշմարտութեան ոչ հասանեմ,
Զշիշեալ չարիսն նոյնչափ արծարծեմ,
Սուր ինչ քաջալերիմ, եւ առաւելապէս լքանիմ,
Լարիմ, եւ իսկ եւ իսկ առ նմին մեղկիմ,
Զայս կարկատեմ, եւ զայն պատառեմ,
Խլեմ զեղիձն, եւ տատասկ տնկեմ,
Ընդ ամբառնալն՝ եւ այսրէն բերիմ,
Մտեմ ի բոյնն աղաւնի, եւ անդուստ ագրաւ ելանեմ,
Գամ սակաւ մի սպիտակ, եւ սրանամ դառնամ բնաւին սեւացեալ,
Ասեմ զիս քեզ դաւանել, եւ սպանողին նուիրիմ,
Ընդ յանդիման լինելն՝ եւ թիկունս դարձուցանեմ:
Գ

Մաքրիմ, եւ այլ մրճոտիմ,
Լուանիմ, եւ նովին զազրանամ,
Կերպարանիմ զԴաւթին, եւ գործք զՄաւուղայն կատարեմ,
Շրթամբք ճշմարտեմ, եւ ստեմ երիկամամբք,
Ազովս մատակարարեմ, եւ ահեակ կողմամբս աւերեմ,
Ընդ երկրագործութեան ցորենյն՝ որուն սերմանեմ,
Ի բարձրեցոյն իմաստիցն ի վայր իշեալ՝ ես ինքն զտանիմ,
Ճրեշտականամ յերեսս, եւ ի խորհուրդս դիւանամ,
Հաստատիմ ի յոտս, եւ ի միտս տատանիմ,
Սուտ ձեւանամ, եւ իրաւք խոտորիմ,
Կերծաւորիմ արդար, եւ արդեամբք ամբարշտեմ,
Դասիմ ի պարս հեզոց, եւ ընդ այսս կաքաւեմ,
Ի մարդկանէ զովիմ, եւ ի տեսողեղ պարսաւիմ,
Ի հողածնելոցս երանիմ, եւ յորդոցն լուսոյ աւադիմ,
Հաճոյանամ յետին ուամկին, եւ թագաւորիդ մեծի յաշաց ելանեմ,
Զատեանն դատաւորին թողեալ՝ խառնակրաւնիցն աղերսեմ,
Ճերքեալ ի վեհիցն՝ սուկականացն սպրդիմ:
Մարմնովս արտաքուստ պճնիմ, եւ անձամբս երինիւ ճային ճանաչիմ,
Հպաւորիմ դաշն հաստատել՝ եւ ուխտակորոյս արտաքս մերժիմ,
Այսաւր՝ մաքուր հոգեկիր, եւ վաղի՝ մոլի խելագար,
Զուկրունի պատուէրն լքեալ՝ թելադրութեան աւձին հետեւիմ,
Արիանամ զարապկս, եւ վատթարագոյնս ընկրկիմ,
Զծանրութիւն աւուրն բառնամ,
Եւ ի ժամ վարձուն անմասն ելանեմ,
Ի բացուստ ճոռոմս խաւսիմ,
Եւ ի պատասխանութեանն պահու պապանձեալ կարկիմ,

Ի յես արեւուն հարուստ երեխմ,
Եւ ընդ երեկո ունայն դեզերիմ,
Յայռոս ծերոց բազմեալ՝ եւ իւելայեղից կցորդիմ,
Ննջեմ խեթիւ, եւ արհաւրաւք զարհուրեալ զարքնում:
Զանդաստանս կամաց չարաշարս հերկեմ,
Փոյթ խնամով ի չարիս, միշտ անառակ որդիս,
Անդարձ տարագրեալս, անզղական զառածեալս,
Անմիթար տրտմեալս, ինքնազրա գերեալս,
Մահու եւ ապականութեան ծառայեալս,
Անզորելի տանջեալս, անփրկելի մատնեցեալս,
Անպատուաստելի հատուածեալս, անարծարծելի շիշուցեալս,
Անկազդուրելի խորտակեալս, անհանդերձելի կործանեալս,
Եւ եթէ պարտ է զսատիկն աստանաւր ասել
Անարինեալս անձին նախատինս,
Ահա զրեմ, զրեմ եւ ոչ անխայեմ
Ի խոփս նիւթեալ գեհենին:

Ստացուածս նախանձու նորոյս Ադամայ երկնայնոյ,
Որպէս եւ Կայէնն առաջին՝ հնոյն եւ հողեղինին,
Որ ունիմ զբնաւն աստուստ ի յանձին
Զնշանակ ամբաստանութեանս,
Ոչ զշնչոյս տուրեւառութիւն,
Այլ զբանիցս կշտամբութիւն:

Դ

Եւ արդ, ոչոր իցեն փրկութինքն,
Ուր սկզբնահայրն հաւատոց ի յուսահատութեանն վայրի
Զանգբռութեանն իմ չարիս կրկնէ,
Մեծն մարգարէից քարամքք քանից կոշկոճէ,
Արին քարեփառ աշտէին նիզակաւ ի մահ սատակէ,
Պատկեր ճշմարտին ընդ Աքարու համայնի ջնջէ,
Աստուածարեալն վեհից յարազողացն վրիժուց մատնէ,
Մարգարէածին տեսանողն ընդ ամադեկացւոյն առաջի տեառն սպանանէ,
Նախանձաւորն Աստուծոյ երկնատեղաց բոցովն վատնէ,
Ստուերին լրումն եւ նորոյս սկիզբն
Հեծանոցին ընտրութեամբ հնուէ,
Պետն առաքելոց ընդ Սափիրայի ի կենաց զրաւէ,
Զարմանալին քննութեամբ Հոգւոյն
Բուրումն մահու ինձ ընդ կենացն քարոզ խառնէ:
Արդ, անաշառք եւ ինձ կաձառք երջանկացն
Եւ ուժգնութեան հրամանի վերնոյն՝ արի սպառագէնք,
Ընդ հրեշտակացն՝ եւ մարդիկ,
Ընդ տիեզերաց երկրի՝ եւ տարերք,
Ընդ անզզայիցն՝ եւ շարժողականք,
Որովք դաստեալ միշտ լինիմ տուժիք լլկանաց՝
Յաւրինակ եւ յիշատակ սոսկալեացն ապագայից,
Իբր հողմով փոթորկի ալեաց յաւէտ մրրկեալ
Կենացս վստահութիւն՝ մնայ անկայուն ի հաստատութեանց:
Չոր եթէ ոք, իմաստութեամբ ի քնին առեալ,
Խուզեսցէ զլուղակացն բազմատեսիլ զանազանութիւն՝
Զմանունս փոքրունս ընդ մեծամեծացն դասեալ,
Որ առանց քույ եւ քանակութեան համարոյ
Թինդս առեալ անբաւ երամոց՝
Եռան, զեռան, պանան ի մարմնիս ծովու,-
Վկայեսցէ եւ հաստատեսցէ ճշմարիտ լինել
Զասացելոցս բանազրութիւն:

Ե

Այլ դու ինքն աւրինաբանեալ անմահ թագաւոր,
Բարի, երկնաւոր, մարդասէր Քրիստոս,
Աստուծոյ կենդանոյ միածին Որդի,

Հզար, բարձրեալ, անքնին, անձառ, քափիչ, ահաւոր,
Սաստեա' ի ձմեռն ամբոխեալ ալեաց ոգույս ծփանաց,
Արձանացո' զգաւալս մոլեզին շարժման սրտիս խռովութեան,
Ընդունեա' ի սանձս կապոյ երասանաց ըմբռնման
Զցնդեալ մտացս վայրագութիւն:
Եղիցի' խաղաղութիւն հրամանաւ մեծիոց
Ամենավարան բքոյս սասանման,
Սատակեա', խափանեա' զբազմազիւեան անդամս ուրուականս
Գաղտնեաց ամաւթոյս՝ երկրակենցաղս հինից,
Գրեսցե՛ս աղաւթս մշտամատոյցս
Զայս նորբնծայ տառ ողորմաղերս՝
Թափծազին ձայնի ողբերգարկութեան այսր մատենի,
Հա՛ն ի խորոց մահուս անդնոց՝
Չքնադ ապրեցեալ ընդ մարգարէին փրկելոյ,
Ընկա'լ զիստովանութիւն անձնադատ բանիս ի հոտ անուշից,
Շնորհեա' միխթար դառնութեան վշտաց
Ուժգին հեծութեան յուսահատելոյս:
Եւ քեզ ընդ Հայր, Հոգովդ Սրբով
Փա-ոք, պատի-ւ եւ իշխանութի-ւն յաւիտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ՀԲ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՇ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ
Այլ ահա ձեզ ասեմ, ո'վ եկեղեցիք միանձանց
Եւ աշակերտութիւնք կրաւնաստանաց,
Որք մերկամարմին մատանցդ ձեռաւք
Առ ակնկալութիւն յուսոյն պարզեւաց
Բարեացն անբալից տեառն զինուորեալք,
Որոց զայս սեղան հանդերձանաց խորտկաց բանից ընծայեցուցի:
Ընկալարո՛ւք զայս աւանդութիւն խոստովանութեան
Ի շինուած փրկութեան հոգուց,
Ծաներո՛ւք սովիմք զմարմնոյս պարտութիւն:
Յիշեցէ՛ք զմարգարէականն ընդ առաքելականին առեալ մեզ ի խրատ՝
ԶիՍի՛ պարծեսցի ամենայն մարմին առաջի Աստուծոյ
Եւ զի՞ն ոք է արդարն եւ ոչ մի:
Զտէրունականն մի՛ մոռանայք,
Ի կատարածն իսկ պատուիրանին
Գոզի՛ք զձեզ ծառայս անպիտանս,
Մի՛ եղիցի լինել ձեզ որսք խաբողին,
Զգուշացարո՛ւք եւ Գրոյն,
Թէ՛ Կերակուրք նորա՝ ընտիրքն:
Քանզի եւ ես իսկ, որ զայս նուազութիւն
Մասնաւոր պտղոյ ձեզ ջամբեցուցի,
Վկայեալ զանձնէ կամաւորական ստղտանք
Բիւր բամբասանաց անբժշկական մեղանաց,
Ի սկզբնահայրն սկսեալ մինչեւ ի սպառումն ծննդոց նորա՝
Կամայականն յանձնառութեամբ հաստեցի, եղի
Զիս ամենայնիդ պարտական չարեաց:
Բ
Լուայ յումեննէ ոչ պարտաւորէ եւ ոչ հաձեցայ
Ի յասելն նորա անյարմարապէս առ այն,
Որոյ առաջի ոչ է արդարանալ մարմնոյ երկրածնի,
Թէ՛ ո'չ երբէք շնացայ, ո'չ պոռնկեցայ
Եւ ո'չ զաշխարհիս ինչ համբուրեցի ճաշակս մահու:
Այլ ոչ ընդհատ ինչ յանաւրէնութենէ.
Թողցէ՛ նմա Տէր Աստուած զայսոսիկ:
Թէ եւ ճշմարտի իսկ զրեցաւ,
Ոչ ընթացաւ, որքան թէ զթեաց,

Ի յասել զանյարմարան ի դիմաց ժողովրդեանն Խորայէլի՝

Բանիւ Զաքարիայ. Արքինեալ Տէր՝ եւ մեծացաք,-

Որ է փարիսեցւոյն ձայնի կերպարան:

Գ

Քայց ես քանզի գիտողին Աստուծոյ մատնեալ եմ դատաստանի,

Որ զիիրս աներեւութիցն մտաց ի կշիռս եղեալ՝

Համարի դատել զիս նոքաւք ամէնիրաւ հատուցմամբ,-

Ո՛չ կերպարանեցայց տեսողին,

Ո՛չ կեղծաւորեցայց քննողին,

Ո՛չ ստեցից զոչ զործեցեալսն նկատողին,

Ո՛չ խարէւութեամբ ընդ միտ ինչ մտից մեծին,

Ո՛չ ի տեսիլ բարտոյ ցոփութեան զչարս քողարկեցից,

Ո՛չ ի պատկեր ընտանի զապիկարս երբէք յարգեցից,

Ո՛չ խենեշացայց ի զարդ աւտարոտի,

Ո՛չ պՃնեցայց այլով պայծառութեամբ,

Ո՛չ պաճուճանս յարմարեցից տգեղութեանս գեղոյ:

Ո՛չ ոք մեղաւոր իբրեւ զիս,

Ո՛չ ոք անաւրէն, ո՛չ ոք ամբարիշտ,

Ո՛չ ոք անիրաւ, ո՛չ ոք չարագործ,

Ո՛չ ոք վրիպեալ, ո՛չ ոք սխալեալ,

Ո՛չ ոք մոլեգնեալ, ոչ ոք խարդախնեալ,

Ո՛չ ոք շաղախնեալ, ո՛չ ոք ամաչեցեալ, ոչ ոք դատապարտեալ,

Ես միայն, եւ այլ ո՛չ ոք,

Ես ամենայն, եւ յի ս ամենեցունն:

Ո՛չ հեթանոսք, զի ոչ գիտէին,

Ո՛չ հրեայք, քանզի կուրացան,

Ո՛չ տգէտք եւ խառնիճաղանջք,

Քանզի յիմարք էին իմաստից:

Գ

Պետ վարժից կոչեցայ՝ յանձինս դատախազ,

Ռաբբի ռաբբի անուանեցայ,

Եւ զզովեստն առ Աստուած եղծի,

Բարի ասացայ՝ առ եղկութեան ժառանգութիւն,

Սուրբ վկայեցայ ի մարդկանէ,

Որ եմ անմաքո'ւր առաջի Աստուծոյ,

Արդար դաւանեցայ ամենայն իրաւք ամբարիշտս,

Հեշտացայ ի գովեստ մարդկան,

Զի ծալր եղէց յատենին Քրիստոսի,

Յաւազանէ կոչեցայ Արթուն,

Եւ ես ի քուն մահու ննջեցի,

Ի փրկութեանն աւուր Հսկող յորջորջեցայ,

Քայց զզաստութեանն՝ աշս կափուցի:

Սհա դատաստան, ահա յանդիմանութիւն,

Սհա նոր կշտամբանք եւ հին դատապարտութիւն,

Սհա ամաւք դիմաց եւ տագնապ հոգուց,

Սհա խնդիրք փորունց եւ կշիռք մեծամեծաց:

Այլ դու միայն Տէր Աստուած,

Մարդասէր, անոխակալ եւ երկայնամիտ,

Համարեա'ց մեղապարտս անձին

Ընդ վերջին պարտաւորութեան աւուրն ահաւորի

Զայս կուծեցուցանող ինքնաբանական նախատինս,

Մի' լուայց ի քէն զայսոսիկ, զթած,

Փոխանակ զի ես ինձին անձինս գրեցի:

Արդ, բարձգէ'ս եւ վերացուցե'ս զպահ պարտաւորութեան կանոնիս

Ընդ քեզ կապելոյս տենչանաւք հոգուց,

Հա՞ն զնախատինս պատկառանաց խայտառակութեանս,

Ծածկէա' աջովի կարողութեան զտգեղ տեսակ մարմնոյս մերկութեան,

Մատոն' հանգստեան զթոպեալս ուժգին մեղաց բեռամբք,

Կարգեա' ինձ սահման հետոց բարութեան առ ելս կենացդ,
Պահեա' յիշատակ ինձ ողորմութեան եւ զկնի մահու կեանք ամենեւին,
Արինեալ յերկինս եւ գովեալ յերկրի,
Բարեբանեալ միշտ յամենայնի յաւիտեանս յաւիտենից:

Ավեն:

ԲԱՆ ՀԳ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Թագաւոր բարձրեալ, հզաւր, ահաւոր,
Արինեալ միայն Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Քո է փոխարկիլ յանակնկալս կենաց յուսահատութեան
Զատակիչ անէծս առ կեցուցանող արինութիւնս,
Զպարսաւանս վիհատութեան՝ առ զուարթացուցիչ գովութիւն,
Ընդ ամաւթոյն՝ համարձակութիւն,
Ընդ պատկառանացն՝ պատի,
Ընդ տարագրութեանն՝ յոյս բարութեան,
Ընդ բաժանմանն՝ ակնկալութիւն միութեան,
Ընդ սպառնականացն բանից՝ ողոքական սփոփանս,
Ընդ միանգամ դատապարտութեանն՝ կրկին ազատութիւն:

Բ

Ողորմեա'ց, Տէր, մահու մեղապարտիս,
Յաւուր արձակման շնչոյս կենդանութեան,
Մինչ աշացս ողորմազին հայեցուածս ի բարձունս կողկողիցի՝
Զբազմարկածեան ուղույն զանզերծ ընթացիցն

Զանփախչելին ճանապարհ յաչս բերելով՝

Մտացս տեսմամբ ամենայնի վտանգեալ:

Եւ ի յերդ բնակութեան յարկիս նկատեալ յելիցն շափու,
Թշուառացեալ կիսամեռութեամբ, դիմաւր այլայլութեան,
Տատանմամբ մատանցս, կարկամ հառաչմամբ,

Նուազ հեծութեամբ, նրբական ձայնիւ,

Յոզի թախծութեան յոզնամասնեայ տարակուսանաց՝
Ի խորոցս աներեւութից զգործեցելոցս ողբալով հառաչեմ:

Կարող ես, բարեգութ, եւ անդ հրաշագործել

Յաւէտ զաւրեղութեամբ՝ ասելով,

Թէ՛ Ո'ղջ եղիջիր յոգույդ խորտակմանէ,

Եւ կամ թէ՛ Ե'րթ ի խաղաղութիւն՝ սրբեալ ի մեղաց:

Եւ զոր յայնմ ժամու ոչ ժամանեցից պաղատիլ,

Այսա՛ր, ընկալցիս մարդասիրապակս,

Ո'վ երկայնամիտ, բազմաշնորհ, ամենակեցոյց:

Գ

Յորժամ, որ այժմս բանապաճոյձ,

Խրոխտածայն, սիզացող, բարձրապարանոց,

Անկեալ դնիմ դի անկենդան, կարկեալ ի խաւսից,

Կաշկանդեալ ձեռաւք, լրեալ անդամաւք,

Խփեալ շրթամբք, կափուցեալ աշաւք,

Տախտակ անշարժուն, կոճակ կիսայրեաց,

Արձան անզգայ, պատկեր անբարբառ, գոյութիւն անշունչ,

Ողորմելի տեսիլ, աշխարելի կերպարան,

Ողբալի աւրինակ, եղկելի դէմք,

Արտասուելի նմանութիւն, լրեցեալ լեզու,

Յամաքեալ խոտ, թաւթափեալ ծաղիկ,

Ծորեալ գեղ, շիշեալ դամբար,

Դատարկ կոկորդ, խոպանացեալ սիրտ,

Աղինեալ ազդարան, սպառեալ աղբիւր,

Թալկացեալ մարմին, ժողինեալ որովայն,

Քակտեալ տաղաւար, կոտորեալ ոստք, բաժանեալ յաւդք,

Հատեալ ծառ, սղոցեալ արմատ, թողեալ տուն,
Հնձեալ արտ, ստորախուզեալ բոյս,
Աւտարացեալ բարեկամ, մոռացեալ պահեստ,
Թաղեալ գարշութիւն, մերժեալ ատելի,
Բարձեալ խեթ, անարզեալ կմախը
Եւ իբր զանպիտան՝ առ ոտն կոխեալ,
Կարաւտեալ այլոց մաղթանաց,
Որք զիաւատոց թշուառիս ձայնի նուազեալ աղերս հառաշման
Ցաւով արտասուաց բարերարիդ գթութեան
Ի բարձունս տարածանեն:

Զառ քեզ դարձն յեղանակեն արզահատելով, զոր աւրինեմ,
Զնշան խաչիդ փրկութեան՝ զոր երկրպագեմ,
Զյարութեանն ճշմարտութիւն՝ որում հաւատամ,
Զիառացդ քո յայտնութիւն՝ զոր փառաւորեմ,
Զդատաստանիդ ահաւորութիւն՝ զոր խոստովանիմ,
Զքանիցդ յանդիմանութիւն՝ յորմէ զարհութիմ,
Զհոգույդ Սրբոյ ինձ ուղեկցութիւն՝ զոր պաշտեմ,
Զաւծմանդ տեառնազրութիւն՝ զոր եւ համբուրեմ,
Զթագաւորելն ընդ քեզ, Տէր Յիսուս, որում պաղատիմ:
Արդ, լքաւ, մերժեցաւ, բարձաւ, տրոհեցաւ, փախեաւ, սրացաւ,
Տեղի ետ կցորդութիւն զուգութեան կենցաղոյս կենդանութեան,
Եւ յոյսդ, որ ի քէն պարզեւ,
Մնացական եւ անջնջական յիշատակարան պահեցաւ:

Դ
Տէ'ս ողորմութեամբ եւ տարակուսանս վտանգելոյս,
Միայն բարեզութ, փառաբանեալ Որդի Աստուծոյ,
Քաւել, բժշկել, կենազործել,
Պաշտպանել, նորոգել, նկարել, կանգնել, հաստատել,
Վերստին ստեղծագործել յերջանիկն անարատութիւն:
Քո է կարողութիւն, քո է փրկութիւն, քո՝ ողորմութիւն,
Զիք քո անկարութիւն, այլ ամենեւին զարութիւն,
Բարձրութիւն, իշխանութիւն, անվախճան թագաւորութիւն,
Խսկութիւն, ինքնութիւն, ամենատեղի բացարձակութիւն,
Բարերարութիւն, լուսաւորութիւն,
Փառաւորեալ տիրապէս, անպակաս եւ անյաւելուած,
Խնկեալ խորհրդով անթարզմանելեաւ յԵրրորդութեանդ սրբում,
Գոհաբանեալ յաւէտ եւ եւս առ սմին՝
Ի նոյն պաշտան հաւասարութեան միապատիւ զուգականութեան
Երեկ եւ այսաւը եւ յափտենից յափտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ՀԴ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԾՈՅ

Ա

Արքայ երկնաւոր, Տէր բոլորեցուն,
Առ ամենայն բան յամենայնի միշտ երկայնամիտ,
Աստուծոյ կենդանոյ անքնին Որդի,
Ահա անդ է ողորմելն իսկապէս,
Յորում հատաւ ակնկալութիւն վաստակոյն,
Անդ է բարեզործելն,
Յորում տեսութիւն իմաստիցն խափանեցաւ,
Յայնմ ժամու է մարդասիրելն,
Յորում տկարութեանն վտանգ
Պաշարեալ տիրեաց ներքոյ եւ արտաքոյ,
Անդանալր է բժշկութիւն աստուածային քո ձեռինդ,
Յորժամ բնաւ անդամոցն տեղի ետ կենդանութիւն,
Այն վայր է այցելութեան,

Յորում ելք հնարից ոչ գոյ,
Այն է քո մեծութիւն,
Յորժամ զյուսահատութեան վերն առողջացուացես,
Այն է հարազատ քում ազգակցութեան,
Եթէ յանակնական ժամու արուեստաւորեսցես փրկութիւն,
Այն է հանդիսարան քում յաղթանակի,
Եթէ զիակեալն մուտս կենաց ի սպասումն շնչոյս բացցես,
Այն են քո շնորհք վայելչականք,
Եթէ զշարեացս իմոց մոռացեալ՝ զբարեացդ քո յիշեսցես,
Յայսմ ես անտխակալ,
Եթէ ապահստաւորիս ընդ երախստաւորացն խնամարկեսցես,
Ի սոսին ծանեալ զիտացից,
Եթէ նայեցար ի նուէր բանիս նախնի զթութեամբոյ,
Եթէ զուվորութիւն չարեացս բարձես:

Բ

Յաղագս այսորիկ հիւսին բանք,
Եւ եղանակին նուազերգութիւնք,
Յորժամ տէրն բարի՝ չարն ծառայի
Զբարեզործացն պարզեւեսցէ,
Որ մինչ իրաւամբք մնասցէ բանտի,
Նա յարքայակա՞ն ապարանս զնա հանգուացէ,
Մինչ հրաւիրեալ է ի գուր տղմոյ,
Նա ի բազմակա՞նս ամենապատիկս զահոյից զրգեցուցանիցէ,
Մինչ բրելոյ զաշն դիտեսցէ,
Նա ի բարձրութի՞ն բերկրութեան հայեցուցանիցէ,
Մինչ ծայրատութեան մատանցն սպասէ,
Նա մատանի' համարձակութեան մատուցանիցէ,
Մինչ հայի հարուածոց գանից,
Նա զբո՞ց զիրկս արկանիցէ,
Մինչ պատրաստեալ յուսայ կորստեան,
Նա երեւելի' տեսողաց բազմաց առնիցէ,
Մինչ ակն ունի սատակման մահու,
Նա ընդ կենացն եւ փա՞ռս ընծայեցուացէ,
Մինչ հատման զլխոյն նայեսցի,
Նա զնոյն պսակա՞ն պայծառացուցանիցէ:
Այս պտուղը աւրհնութեան, զբած, սքանչելարմատ քում շառաւիդաց,
Այս արզասիք կենաց արարչականդ քո հրամանաց,
Այս իդաք խորհրդոց խոստովանեալդ քո տենչանաց,
Այս նշոյլը լուսոյ ամենասփիոդ ձառագայթից,
Այս ախորժութիւն ճաշակաց բարեբանեալդ քո քաղցրութեան:

Գ

Քո' միայնոյ են այսորիկ, Տէր,
Ի քէ՞ն ազդեցաւ գրել ինձ զսոսին:
Ահա զքոյսդ յատուկ աղերս աղաչեմ, աւրհնեալ,
Ի բոյն' այտի պարզեւեալ շնորհեաւ:
Բա՞ց, Տէր, զգանձս քո բարիս, ըստ աղերսանաց առակին,
Մի' խառնեսցես ի համբարս բարեացդ քոց ի չարեացն իմոց:
Մի' շտեմարանեսցես զատելիսն քո, որ են ոխութիւնք եւ ցասմունք,
Ընդ սիրելիսն քո, որ են զթուրթիւնք եւ ողորմութիւնք:
Մի' պահեսցես ի ստացուածս քո պաշտելիս զանախորժելիսն քո,
Որ են մթուրթիւնք եւ դաժանութիւնք,
Եւ զիմ վնասելիսն, որ են մեղք եւ թշուառութիւնք:
Մի' զրեսցես աշօվդ աւրհնութեան ի մատենիդ կենաց
Զմուրիհակ պարտուց իմոցս անիծից,
Այլ զանհնարաւորս ինձ համարեալս՝
Մեծացուացե՞ս կրկին առաւել զանուն քո, Տէր, ի նոսին,
Ցուցանել զդոյն ինձ դիւրինս եւ հեշտականազոյնս:
Դ

Շատ են իմ պարտիքս եւ անդր քան զթիւ,
Այլ ոչ այնքան հրաշալիք, իբրեւ զրո ողորմութիւնու:
Բազում են մեղանքս,
Այլ յաւէտ են նուազեալ առաջի քոյդ ներողութեան:
Յաձախ են չարութիւնքս,
Այլ յաղթական են համայնից,
Հզար, ամենակալ, քոյդ մարդասիրութիւն:
Ինձ են անհամար իմոյս անձին բիծք,
Այլ քեզ յոյժ գրաւեալ են ընդ սահմանաւ:
Ոչ են այնքան զարաւորք առ կենդանութիւն զէնք մեղանաց
Պատկառեցելոյս պտղաբերութեան,
Որքան յիշատակ մահու կենդանուոյդ՝
Առ վանումն կործանողին բռնութեան:
Չիժնչ ազդեսցէ փոքր խաւար աւուրդ Աստուծոյ,
Չիաքրդ բաւեսցէ դոյզն ինչ աղջամուղջ մեծիդ ճառագայթից,
Չիաքրդ համբարձից, կշռեսցի ընդ խաչի քո կրից
Խակութիւն հեշտութեան մարմնոյս տկարութեան:
Չիժնչ երեւեսցի յաչս ամենակալիդ քո առատութեան
Կոյտք մեղանաց ամենայն տիեզերաց.
Սիա կոշտ մի հողոյ դիւրափիսրելի՝
Ի կարծրութենէ բախման վանեցեալ,
Իբր զպղպջակ անձրեւոյ՝
Բազմազեղ հոսմամբ քո կամաց չքացեալ, պայթեալ անդստին:
Ե
Չիժնչ պիտոյ են քում զարութեանդ ամենահնարդ կարողութեան
Ժամանակաց առաւելութիւն առ յանցուածոց իմոց քաւութիւն,
Ո՛չ քթթել մի ական,
Ո՛չ խուն մի տեսութիւն ածանցական,
Ո՛չ սակաւ մի նայեցուած փայլական,
Ո՛չ կիսամասնեայ յամրութիւն,
Ո՛չ փութացելոց ոտից յեղեղումն,
Ո՛չ յելից բարձրութենէ միոյ կանգնոյ կաթի անկելոյ,
Ո՛չ զիծ մի չափոյ մտաց հետեւեցելոյ,
Ո՛չ նշողից արագութիւն,
Ո՛չ շնչոյ տուրեւառութիւն,-
Ո՛չ ինչ յայսմ յանգոյ եւ յանտպաւրական նմանութենէ
Անձեւ աւրինակաց յաւէտ անկայից՝
Այնքան առժամայնք կամ հարեւանցիկք,
Որքան եղծմունք, ցնդմունք եւ հալմունք
Մեղացս սառնամանեաց պահեստի՝ քումդ զարութեան,
Աստուած ամենայնի Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Որդին անքնին կենդանուոյդ Աստուծոյ:
Որ տաս, պարզեւես արեւ քաղցրութեան չարաց ընդ բարիս
Եւ անձրեւես երկարանչիւրոցն անաշառապէս,
Կշռես, սահմանես իրաւամքք եւ զվտանզս կրիցն հաւասարաբար,
Որոց մեծ է հանգիստն առ ակնկալութիւն պարզեւին՝
Փոքր խթանաւ փորձութեան զակաւութիւն պարտուցն աստէն վճարես,
Խսկ որ զերկիր ընտրեցին՝ ներես ողորմութեամբ,
Տալրվ եւ սոցա դարման ընդ նոցա՝ միշտ առ քեզ դարձին սպասես:
Եւ քեզ փա-ոռ ամենազարիդ առ ամենայն հրաշագործութիւն
Բարեխնամող երկայնմտութեան,
Աւրինեալ յախտեան:
Ամէն:
ԲԱՆ ՀԵ
ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Ա

Եւ արդ, ընկդմեալ, զմայլեալ եւ իսպառ ծածկեալ ի յանձառութենէ առաւելութեան բազմամասնեայ յաճախութեան մեծից երախտեաց, որ ամէնառատ լրմամբ աննուազելեալ յաջմէ եւ յահեկէ, ի դիմաց եւ ի թիկանց համբարեալ կան անբառութիւնը՝ մատուցանեմ, ընծայէմ դարձեալ աստանաւր աւանդ գովեստի դաւանման ճշմարտականի: Զի որպէս երբեմն հերձուածականին չարափառութեամբ, ամենապատիրն խարեւութեամբ նենզողին կարթի հատուածեալ ի քաց հերքեցայ՝ ելեալ ի դրախտէն, արդ, միաւորականաւս այսու ուղիղ ամբծութեամբ ի յաւանդ իսկապէս շնորհի անդրէն միւսանգամ համբարձեալ սովիմբ, ի թոխս թեւոց լուսոյ ահա յերկինս ժամանեցից հետեւեալ: Այլ քանզի յարգանդէն, յորում յդացայ՝ հոգեւոր երկամբք ծնիցեալ, զմէծ եւ զերջանիկ դշխոյ անարատ՝ ամենից կուսից իսկուհի, զպանծալի մայրն իմ գովելի պարտ է կանոնաւ սահմանի բանի արձանազրել յայսմ մատենի, զի ծանիցի, ցուցի եւ այլոց եւս ապագայիցն ազգաց պատմեսցի որքանութիւն փառաց խնկելոյն՝ արժանապէս պաշտմամբ պատուեալ իբր մաքուր մարմին ընդ զիսոյ մարդեղութեան Բանին Աստուծոյ՝ ի յիշատակ ճառիս հաւատոյ Երրորդութեանն դաւանութեան: Եւ արդ, ի յայս աւրինակ հոգենկար պատկերի բանի, որ զիտրանէս լուսոյ յարմարի, ընկալ զիս, գթած, աւրինեալ, քաւեցեալ եւ սրբեալ ի սմին: Հա՛ն սովաւ ի հոգւոյ զնախատինս մեղացս, անմեղս եւ անբի՛ծ ընդ հովանեալ սորին բազմեցո, յաւե՛լ զուկարս ի տունն Դաւիթ եւ անդրուստ փոխեալ ի տունդ Աստուծոյ, ըստ մարգարէին ձայնի, որ ի քեզ, Յիսուս, ակնարկի: Մի՛ սոսկ զմտիցն եւ մի՛ անաւզուտ զելիցն հետեւութիւն արասցես: Մի՛ զհաւատոյս շերմութիւն ցուրտ համարեցիս եւ մի՛ զհամբոյր ողջունիս անկարգ ինչ վարկանեցիս: Մի՛ զպաշտաւնն ապաշնորի զրեսցես եւ մի՛ զերկրպագութիւնն անխորհուրդ լրցես: Մի՛ անպտուղ լիցի տեսականութիւն պատկերին, եւ մի՛ աննշոյ՝ կերպարանին սքանչելութիւն: Մի՛ անհուր ողջակիզին սպանդ մոռասցի, եւ մի՛ պատարազ ուխտի այս ճառի արտաքոյ ցրեսցի: Մի՛ ձաշակդ լուսոյ ինձ մահու լիցի, եւ մի՛ բաժակ քո կողիցդ արեան ի դատապարտութիւն եղիցի:

Գ

Աղաչեմ զքեզ, Տէր Յիսուս, միդ յեւութենէդ, որով զգիտութիւն Հաւր քոյ եւ Հոգուոյ Սրբոյ ձաշակեալ ծանեաք, քանզի ի քէն իսկ վարդապետեալ զամենապարզեւ կարզս եկեղեցւոյ, ի սմին աղաւարանուեր լուսարան կենաց փրկութեան բարեաց, տարածեալ զսիրտս ձեռաց համբարձմամբ՝ զայս կնդրուկ բանի բնակողիդ ի սմա, տիրողիդ բնաւից երեքսրբենիդ մատուցեալ, յաւէծ ընծայեցուցանեմք այսու բարբառով բարեշնորհութեան:

Դ

Փառաւորեմբ վերածայնեալ նուազաւր աւրինութեան երգոց ի հաւատ պաշտաման բանի զբարեհրաման պատճառն եղելոց՝ զերրորդութիւնն անսկիզբն, անհամեմատ բարձրութեամբ, անհասական խորհրդոց եւ անրմբոնելի իմաստից, անզննելի զզայութեանց եւ անբերելի եղելոց, քանակութիւնն վերնականն երկնի եւ անսահման ներքնային խորոց, լրութիւն սպառմանց եւ նախադրութիւն սկզբանց, մի՛ յերից անշփոր կերպից, եւ երիս՝ ի միոյ անհատուածելի իսկութեանց, ի վեր քան զմտաց անարգելութիւն՝ յարածեալ ամենայն ուրեք բովանդակ: Անվոփոխ բարի, անսասանելի ուղուութիւն, անխառն կերպարան սիրոյ, մեծութիւն անյաջորդ, բարձրութիւնն անխոնարհելի, անվասնելի տեսականութիւն, բարերարութիւն աննուազելի, կամք կայուն, իրաման կենդանի, ակնարկութիւն փրկչական, երանութիւն ճշմարիտ, ակնկալութիւն հաւատուի, խոստումն անստելի, աւանդ արգասաւոր, ստոյգ աւետիս, վերամբարձութիւն անձեռնարկելի: Մի՛ Հայր միայնոյ Որդույ՝ միական Հոգուովն պատուեալ, ամենահարուստ բարութեամբ, ամենեւին ունայն ի չարէ, աւրինաձայն գոհաբանութեամբ, անքնին ներբողիւ գովեալ:

Ե

Մին բարձրեալ ահաւոր անուն՝ համապատի՛ն կցորդութեանց, անպատումն ազգականութեանց, եռալուսեանն զուգակցութեանց, անյաւելուածն լրականութեանց, ինքնիշխան կամաւորութեամբ պատուասիրեալ առ Հայրն հանգունատիպ՝ գործակցութեամբ Հոգուոյ Սրբութեան խոնարհեալ իշեալ ի յերկնից, աննուազ գոլով ընտանի փառացն, հաձեցաւ մտանել յարգանդ մայրենի Աստուածածին կուսին մաքրութեան, յորում աձեցոյց զրոյն աւրինութեան ի լուսասահման անդաստանին անարատութեան, ընդ ամենակատարն երթեան համասնեալ յանանջրպետ միականութիւն, թափանցական խառնութեամբ յաստուածութեանն ոզի բաղկացոյց զգոյութիւն շնչոյս հրաշապէս: Որով անստամբակելի երասանաւ սանձաց կրթութեան զստահակութիւնն ի հանդարտեցոյց, եւ կամա ընծայեալ խաչին՝ ամբարձաւ ծառիկն պտորյն կենաց ի ծայրս լուսութեան անմահականն տնկոյ, ի մահ վիրաւութեցաւ՝ աստուածութեանն անընդմիջելի ի մերասերն մարմնոյ, որով կենսացոյց զգործին պարտեաց, արարչութեանն իսկութեան ի նմին յաւէտ անբաժանաւրէն ընդ նիւթական մարմնոյն վշտացեալ: Իշեալ ի վայրս խաւարային դժոխոց՝ եհան զկապուտն իւրաստերծ ի կապանաց աւցսողին եւ, իբր ի նիրհմանէ քնոյ զարբուցեալ, յինքն նահանջեալ զդիմեցումն մահու, կանզնեցաւ, կենդանացաւ աստուածապէս՝ ելեալ ի յերկրէ հացն կենաց եւ հովիւն հաւտից բանաւորականաց: Հաւատարիմ եղեւ յաշխարհի եւ երեւեցեալ նոյնութեամբ ամենեւին աննուազելի, որպէս եկն համայն եւ համբարձաւ բովանդակ, բազմեցաւ նստաւ ի զերունակն գահոյն՝ նախնականին պարզութեան արարչական փառաւորութեամբ: Զոր խոստովանիմբ Աստուած բարերար եւ Տէր բոլորից, որ դասի զամենայն երկիր արդար ընտրութեամբ յաւուրն մեծի, որ ինքն եւ ինքն՝ կատարած, նոյն առաջին եւ նոյն առյապայ, անպակաս բովանդակութեամբ թագաւորեալ ի լոյս անմատոյ:

Աւրինաբանեմբ ընդ Հաւր եւ Որդույ եւ զանբաժանելի բդիստումն՝ նոցին փառակից Հոգուոյ տէրութեան, որ ստեղծ զբնաւ եւ կենդանածնէ զամենայն, որ անդստին իսկ ի բնէ համապարփակ մթութեան աշխարհակալն միզի շրջէր, նկարէ եւ կերպարանէր ամէնունակ շուրբըն անբառութեան երկրատարածն ծովու՝ ի կատարումն արդեան խորհրդոյս՝ զուրք աւազանն լուսոյ: Նախ արար եւ այժմ գործէ, գոյացոյց եւ միշտ կատարէ արուեստս, սրանչելիս, նախատեսութիւնն սրբանելոց, աղդմունս աստուածաւրէնս, զարութիւնս զարմանաւորս, մարգարէս, առաքեալս, վարդապետս՝ վարժողս կրթութեան հանձարոյ:

առողջութիւնս մարմնոց ըստ նմանութեան Քրիստոսի ողորմութեամբ հրամայեաց: Մկրտեաց եւ գեր քան զօուր, ինքեան միայն բաւականութեամբ նորոգեաց, լուսաւորեաց: Հանապազ նովին բարեգործութեամբ զարանայ: Վկայեաց միածնին աստուածութեանն ի հոսանսն Յորդանանու, արինակաւ տեսութեան ամպոյ ցուցաւ ձայնի Հար ի լերինն Թարորական: Ի նոյն տիպ նմանութեան հովանի եղեւ Յակոբեան տոհմին ի յելսն Եգիպտոսի, յուղեգնացութիւն զարավարութեանն Մովսեսի՝ հողմով սաստկութեան զփարաւոն ընկղմեաց: Քահանայս կատարագործէ, իմաստունս կազմէ, թագաւորս զարացուցանէ, քաւութիւնս ընձեռէ, կեանս շնորհէ մահացելոց ի նորոգութիւն յարութեանն: Նոյն ինքն է աւծումն մարդացելոյն Աստուծոյ, մշտնչենաւոր հաւասարութեամբ ընդ Հար երկրպագեալ՝ ի պատիւ մեծութեան Որդոյ, անսահման փառաւորութեամբ արիմնեալ յախտեան: Ամէն:

Է

Դաւանեմք ի հաւատ ուղիղ եւ անխոտորնակ անբժութեան՝ համբուրիւ շրթանց ողջունեալ զկառուցեալս խորան յանշնչական արձանաց՝ աստուածային բնակութեան եկեղեցւոյ շինուածոյ, որ գերազանց գտաւ եւ երկնի ամենազարդ բարձրութեամբ, որ ի նոցին իսկ յառաքելականացն դասուց հիմնեցաւ, յաշակերտաց վերնոյն խնկեցաւ, ի սպասաւորաց բանին պաշտեցաւ: Ավիգրն առեալ կենացս այս գանձու ի վերնայարկն սրահէ, խորհրդակատարն վայրէ, զոր Հոգին Աստուծոյ լցոյց՝ փայլեցուցեալ ի նմա զարութիւն յաւոր մեծի Պենտակոստէին. նախ զոտոնն բարետեսի՝ յարինակ սրբութեան կատարման շնորհի այսր եկեղեցւոյ կանխամեծար առաւելութեան, յորում ապա եւ ի նմին բնակչացն տուալ լուսանորոգ բարեփառութիւն: Ուստի արին հզարին Աստուծոյ բաշխեալ մատուցանի յաւէտ, քան զշաբելին՝ մահու գումարկու, մեծաւ բարբառով ձայնի բերկրութեան՝ կենդանութիւն անմահութեան ի սմա ազդելով: Քանզի ոչ է կար զարութեան ուրուր ընդ երկնաւ յանդիման արեգական ի սպասաւորութիւն խորհրդոյ այսր ահաւորութեան ձերնարկել, եթէ ոչ ընդ թեւալը սորին պահեսցի, նա զի ոչ երկնիւք բաւականանայ այս նուէր Տերունի մարմնոյ, եթէ ոչ զայս ձեղուն աւրինութեան ծածկոյթ ունիցի, վասն զի մահու անիծիւք հերքի այր ըստ աւրինին, որ արտաքոյ խորանի այս վկայութեան զաստուածային պատարագն մատուցանէ, մանաւանդ զի պարտաւոր արեան կոչեսցի, որ ոչ զանձինն աւրինակ արին յայս նուիրան ընծայեցուսցէ: Մի ի սմա լուացումն ի մահն Քրիստոսի, զի մի՛ յանզէտս անարգեալ աստուածութիւնն՝ ի ծանուցելումն զնախնին կրեսցէ: Մի ձեռնադրութիւնն ի պատիւ աւծութեան լուսոյն, զի մի՛ յանքութիւնն խաբեութիւն խառնեսցի: Մի եւ շնորհաւք, քան թէ ապաշխարութեամբ քաւութիւն, զի մի՛ ճշմարտութիւնն կերպարանաւք խորամանկեսցի: Մի յընտրութիւնն ապանի՝ հաւատ, զի մի՛ սպառնալիք հատուցմանն զրոյց ինչ աւտար համբաւոյ գրեսցի: Մի երկարանչիւրոց գոյութեանց մերոց իրաւամբք կշտամբութիւն, զի մի՛ կիսամասնեայ առ մարդն ներքին եւ առ արտաքին՝ չարի եւ կամ բարույ փոխաստրութիւնն կարծեսցի՝ յանմահ զարութիւն արքայական որդեգրութեանն, զի ընտելութեամբ երկրայնովս առաւելութիւն վերնումն թագաւորութեան յայտնապէս ճշմարտեսցի: Մի յոյս կենդանութեան առ անեղծութիւնն սրբոց, զի աներկեւանութիւն խոստացելոցն ի միտս ունկնդրացն ծանուցեալ հաւատացի:

Ը

Այս դշխոյ պաշտելի՝ անշնչական եկեղեցի տայ կեանս եւ մահու իշխնէ, ըստ աւրինակի աղամեան պտղոյն յարմարապէս ճաշակելի, գերազանց, քան զբանականս, յանշնչութեան հրաշագործէ, մինչ զի կատարումն ընձեռէ եւ նորոց հաստատէ՝ վերստին նկարեալ ի մեզ զկերպարանն փառաց լուսոյ: Գրեալ եւս է տեսակ մեծութեան վերնում կամարին սկզբնաւոր յառաջակառոյց, քան զբնակիչս հոգեղինացն ի նմա զարութեանցն: Նոր իմն ընծայէ թոյիս մարմնոց ընդ թերեւութիւնս հոգուց՝ պատուականին հարստութեամբ զանարգն յարգաւորեալ: Ոչ ինքնակիր մեղաւք զագրանայ, եթէ ոչ ի մարդոց չարաց եւ կամ յանհաւատից կոխիցի: Տիպ իմն է զարմանաւոր, յաղթող իմաստից մերս տեսութեանց, անքանն, ի բանաւորին կառուցեալ, նմին աւժանդակեալ, իբր վեհազոյն՝ յաւէտ նուաստի: Մեծ է, քան զմարդ, որքան ընտրելոյն Մովսեսի՝ ցուպն յաղթողական, առաւել, քան զբանաւոր, որքան զԱհարոն՝ զաւազանն խորհրդական ծաղկեցեալ. գերազանց, քան զմտաւոր, որչափ զԵղիստն՝ գետահերձ մաշկեակն սրանչելարաց փայլեալ արուեստի: Ալգնութիւն պարզեւէ կրկին ամենակատար սրբանեալ ձեռաց մաքրաբար, քան թէ զինապէս, մարմին նիւթական քարի եւ հողոյ, գոյակից հարազատ զգայականաց եւ սրբոց: Իւր զվէմն անմահ, կենդանին՝ ի կործանումն է եւ ի կանգնումն, որպէս զբատառըն ամենից հոգուց հանդիսանայ հրաշապէս ազդմամբ յանէծ եւ յաւրինութիւնս, իբրև տեսող աներեւութից՝ զոմն հրապարակէ եւ զոմն տածէ, առ ինքն կոչէ, գրեալ յանուանէ՝ իբր զտիրող հրամանաստար էիցս: Իբր զիեառն յաւիտենական՝ անհարուածելի է ի դիմամարտից, ըմբռնէ զիոգեւորս՝ իբր զինարադրութիւնն մեծին արուեստի, անմեղս եւ անվիպութիւնս ըստ Քրիստոսի հետոցն ընթանայ, բարձր ճոխութեամբ անպատկառաբար համարձակապէս զարեն գովելոյ գլուխ ամբառնայ:

Թ

Այնքան մեծ ունի սրբութիւն, մինչ զի զորս ըստ պատկերի Աստուծոյ եղեն՝ կանոնա իստրէ: Յետ յոգունց ընտրութեանց փորձից թէ համարձակեսցի մարդ ոք սիսակեալ ի զաւիթս նորին մտանել՝ ո՛չ պղծի, այլ ընդ անպատճառատիցին թերութեանց դժուարի, ո՛չ նզովի, այլ տեղի տայ ո՛չ զիտողացն զշտրիին զշափի, ոչ լրանի ինքեամբ պարտաւոր իւրուն զտեալ, այլ ի մերոց գործոց իսրբնանայ, ո՛չ թողացուցանէ երկիցս մատչել յըմբռնումն ոտիցն կենդանաստուաց, ըստ տիրական անձառ խորհրդոյն, ո՛չ կրկին յաւոր զնոյն ցուցանէ, զի մի՛ անընտրաբար նուիրանն յայտառակեսցի: Վշտակցէ կարեաց զաւապէս՝ իբր անախտակիր պատկանութեանց, որ ի մեզ շարժմանց, առանց բարբառոյ տիրապէս հրամանաւ դատի:

Ժ

Նա զի եւ տապան իմն է մաքրական, կրկին երջանկական, եւ հեղձմանէ կենցաղոյս ալեաց պահապան, ո՛չ բազմաւ անբանիք զազանաց դասուր եւ սակաւ մարդկամբ, այլ ընդ երկայնոցս եւ զվէրինսն յինքն հաւաքէ, ո՛չ յալիս

խոռվութեան բերի, այլ ի բարձրութիւնն երկնի համբառնայ: Իբր զաշակերտ հրահանգեալ Հոգուոյն Աստուծոյ՝ փախչի ի նենցութենէ, ո՞չ ի բողոք մահու մարմնոյ հարուածոց, այլ ի կենացն աւետիս ըմբռնեալ ածէ, ո՞չ Նոյի ձեռնարկեալ գործի, այլ հաստողին հրամանաւ շինի, ո՞չ Մովսէս ընդ Բեսելիկ, այլ միածնին Աստուծոյ Հոգուովն Սրբով զա հանդերձէ, ո՞չ յարաշարժ հանապազափոխ, այլ մշտակառոյց հիմամբ անսասանելեաւ զա հաստատէ: Դարձեալ, իբր զտապանակն անխաս փայտեղն մածեալ տախտակաւք, առանց զգայութեան տեսողականաց մեզ առաջնորդէ, որպէս կերպարան անքանակ էին յառաջ հետեւեալ՝ ի հանդերձանս լուսոյն կենաց տեղի պատրաստէ: Ընդ Ոզիելի անդուստ սատակէ, եթէ ոչ խաչապէս յոգի բերիցի, սպանանէ վատնեալ վաղվաղակի առժաման, եթէ անասնայինն լծակցութեամբ երկրամիրաբր գետնակոյի սայլիք, իբր զանալթ ինչ ձեռնազնին, բարձեալ տանիցի: Ո՞չ լեզուա մարմնոց, այլ բանի հրեշտակաց խաւսի, ո՞չ ունկան գոյականութիւն՝ եւ արագապէս մտառեալ լսէ, ո՞չ ձայն կերպարական բարբառոյ՝ եւ զպատգամս գործոցն Յիսուսի համարէն ազանց պատմեալ հոչակէ, ո՞չ խաղալեաց շարժականութիւն՝ եւ աստուածանով իմն կենդանութեան հազարա ազրէ: Ո՞չ ոսկերաց եւ ջլաց յաւրուած՝ եւ երկուք հազարաւք կանգնաւք լայնութեամբ, իբր զգունդն անհամար բարձրեալն Աստուծոյ զկենդանական զարուն զումարտակ հերբայական վառեալ ամրոխին՝ եւ այժմ ընդ նոսին իբր զանմաքուրս ի սրբութենէ՝ զումանս ախտի մեղանաց ջեռեալս հատուածեալ յինքեն՝ հեղի ուղեկցէ ապրեցելոյն ի տաժանաւոր աղիսարկութեանցն: Նոյն իսկ էութիւնն Աստուծոյ մարմին եղելոյ անուամբ այս վիմի նշանակեցաւ՝ պատառմամբ կողին զրնաւս արբուցեալ: Ո՞չ արեան երակաց ընթացք, այլ լուսոյ վերնոյն շառաւիդր թափանցանց միութեամբ զոյն կենդանացուցեալ նորոց պաշտպանէ: Ո՞չ Սողոմոն կամ Զորաբարէլ մահկանացուաց ոստիկանութիւն, այլ ամենից ունողին իմաստ զա զագրէ: Ո՞չ աննուիրական, հասարակաճաշակ իւղով առ ի Յակորաց պարարի, այլ ահաւորին արեամբ եւ փառաւք մեծին աւծանի: Ո՞չ տուն երկրային նիւթոյ, քան թէ մարմին երկնային լուսոյ Աստուծոյ զորին որդիս կնքեալ ձեռնադրէ: Ո՞չ կենցաղոյս յերկրէ յդացմունս, այլ արքայութեանն երկնից ժառանզս կրթէ, զի ծոց իւր զրգեալսն զոգոյն Աբրահամու ընծայեցուանէ: Փեսայ հարսնութեան սորա՝ Որդին Աստուծոյ կենդանուոյ, աւրիորդը ինչոյնից սորին՝ հայրապետացն զումարը: Սոյն ինքն մոռացումն առնէ այսակիր բարձանցն կուամութեան, զի զերկնայնոյն Աստուծոյ ունի զծանաւթութիւն. աւտարութիւն է ամենայնի դիցն դրաւշելոց, զի ի համարէն քարինս սորա Քրիստոս երկրպագի. քակտումն է յայտնապէս ուրուական ըդձիցն անտառաց, զի ի բնաւից մայրեաց աշխարհի նմանութեամբ կենացն փայտի ի սմա տէրն նուիրի. խորտակումն է համայն դիւապատիր յութիցն արձանաց, զի քարն զովեալ կարկեհան ակամբք եւ վիմաւք կենդանեաւք այսրէն հաստատի:

ԺԱ

Այս յարկ չքնաղ եւ աստուածընկալ զպատ է միանգամայն յամենուստ ծառայութենէ. ո՞չ աւրինակ վերնոյն Սիրոնի, քան թէ ճշմարտութիւնն նմին ճանաշի. ո՞չ կուապաշտութեանն կապա քազին եւ կամ լծով աւրինին տեղի պարտաւորութեան, այլ տէրունի բարերարութեանն պարզեարան ի մէջ համբուրի. ո՞չ սասանի երթէ՝ յայլ իմն կերպարան ձեւոյ փոխարկեալ, այլ ի նոյն շուր փառաց մեծապէս ընդարձակի. սոյն ինքն եւ երկին երկնի յերկրի լուսապայծառ կերպի հոչակի: Որպէս չէ առանց Հաւրն Քրիստոսի, եւ ոչ առանց այսր մալր արգանդի յոգի կատարիլ: Անտուն շրջի անբովանդակելին, եթէ ոչ ի սմին տան տաղաւարեսցի. ո՞չ ունի տեղի զիխոյն հանգստեան տէրն բոլորից, եթէ ոչ ի յայս կայարան կենաց մտեալ ազանիցի: Քան ի կամար վերնայինն երկնի՝ ի յայս հիւթաւոր բնակութիւն առաւել պարծի. անբաւութիւնն աստուածեան լուսոյն, որպէս զդէսն մարգարէին եւ զարինակս սորին ծածկեցին, որպէս փախեան ի փառաց երեսաց նորին, եւ նմանութեան սորուն՝ որ ի տաճարին՝ ոչ հանդարտեցին, - ի տաւն հանդիսի մեծի զովեատի, եւ ի քանականաց դասուց խմբեալ նուազի, աստ աւրինի կրկին բաղձանաւք, քան ի դրախտոն վայելչական:

ԺԲ

Այս մայր հոգեւոր, երկնաւոր, լուսաւոր, քան թէ երկրաւոր, շնչաւոր մարմնաւոր, զիս զգուեաց որդի: Կաքն ստեանց սորա արինն Քրիստոսի: Եթէ Աստուածածնին իսկ պատկեր զոյն ոք զրեսցէ, ոչ անաւրինի: Իբր զնշան խաշին փրկութեան՝ զարութիւնս զարմանազանս եւ արուեստս բազմաւրինակս կատարեալ հրաշագործէ: Բեմ ահաւորին ատենի ի սմա հաստատեալ տէսանի: Սովաւ խորթաբարոյիցն հերձուածողաց մոլեզնածառ բերանք կարկին: Ունի եւ քարինս իմն իմանայիս եւ բանաւրականս, որով զզազանամիտս անմաքուրս բացուստ ի բաց տղոհեալ տարագրէ: Ծնանի եւ Աստուածս ոմանս եղանակս՝ պատկերս մաքուրս միոյն Աստուծոյ Քրիստոսի: Ունի եւ զդիրն իւր ընդ արեւելս՝ ի տեղի խոստման բնակութեանն մերոյ առաջնոյ. ձեռամբ իմն ցուցանէ յայտնապէս զզաստեանն Աստուծոյ շաւիդ, զիփայլականն առակ տիրական ի դէմս բերեալ՝ մեզ վարդապետէ, զիփութիւնն ի յելից անտի ծագման արուեկին քրիստոսեան երեւմանն ի վերջնում աւուրն արարածոց երկրի թարգմանէ: Ցաւս հալածէ, ախտաժէտս բժշկէ, դիւաց բոնութեանց զարիլ: Արգանդ որովայնի սորին՝ աւազան կենդանարար, ի պար հարսանեաց սորա՝ դասք առաքելոցն: Այնքան ճոխացաւ՝ բարզաւածեալ երանութեամբ, մինչ զի նոյն ինքն փրկին անուամբ վայելչապէս յորջորջեցաւ, տիրամաւրն լուոյ կոչմամբ ի մերձաւորաց միածնին ձայնեալ կնքեցաւ: Ծփելոց մեղաւորաց՝ նաւահանգիստ հանդարտութեան, խրախանարան՝ վերնոցն դասուց, բժշկարան անսխալէլի՝ տարակուսեալ պարտաւորաց: Երրորդութիւնն անպատում ի սմա փառաւորի՝ աւրինեալ յամենայնի:

ԺԳ

Իսկ եթէ ոք ձեռն շարութեան ի վերինն արքայութիւն յանդենաբար համբառնացէ, զիստ ինչ մարմնաւոր եւ կամ հնարք մարդկային եւ կամ արուեստ երկրակենցադ զսահմանեալ աւանդութիւնս առ ձեռակերտս եկեղեցի վարկանիցի, եւ ոչ պարզե առաւել կենաց, եւ ակնարկութիւն աստուածային, եւ Հոգուոյն Սրբոյ յայտնեալ լուսանորոց նախազրութիւն, եւ երախտեաց բարձրելոյն ամենաստուր լիականութիւն, եւ կամաց արարողին խրկին անուամբ վայելչապէս յորջորջեցաւ, տիրամաւրն լուոյ կոչմամբ ի մերձաւորաց միածնին ձայնեալ կնքեցաւ: Ծփելոց մեղաւորաց՝ նաւահանգիստ հանդարտութեան, խրախանարան՝ վերնոցն դասուց, բժշկարան անսխալէլի՝ տարակուսեալ պարտաւորաց: Երրորդութիւնն անպատում ի սմա փառաւորի՝ աւրինեալ յամենայնի:

մայր կենդանեաց, ազատ ի պարտեաց, եւ ճշգրիտ տեսակ կերպի երեւակիս բանականի, իմանալին՝ խորհուրդ հոգւոյս, եւ շաւշափելին՝ պատկեր մարմնոյս, եւ սրբութեանցն անդ անձառից գերազանցեալ նոր սրբութիւն, եւ քրիստոսեանն նշանաւ պայծառապարծ պատկեցեալ,- զայնպիսի ոչ խոստովանողան մերժէ յերեսաց իւրոց Հայրն ամենակալ ի ձեռն Բանին իւրոյ եակցի, բարձեալ ի նմանէ եւ զաւանդ շնորհի Հոգւոյն փառակցի՝ փակեսցէ զդուոն կենացս այս առազատի յանդիման նորին: Իսկ մեք, զորս գրեցաք, սմին եւ վկայեմք՝ հաւատացեալ որում կարգեցաքս, յանուն եւ ի փառս ամենակալ Երրորդութեանն եւ միում աստուածութեանն յախտեանս յախտենից: Ամէն:

Այս իմ հաւատ յԵրրորդութիւնն, եւ այս իմ մայրն իմ լուսափառ խոստովանեալ դաւանութիւն:

ԲԱՆ ՀԶ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԿԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Աստուած ողորմած, բազմագութ, հզաւր, ահաւոր, Մարդաբ, արինեալ, կենդանի, անձառ,
Որ ոչ ելանէ երբէք ըստ քան քո իր անձեռնարկելի,

Որ եւ մտաց է անհնարաւոր:

Քո է հասուցանել պտուղ քաղցրութեան ընդ փշոց խասութեան,

Սկզբնահայրդ այսմ նորոգ եւ զարմանաւոր կանոնաց կենաց:

Քանզի բարի առնել ատելոյն,

Եւ աղաւթս՝ ի վերայ հալածին,

Եւ փրկութիւն հայցել խոցողին,

Եւ սպանողին ներումն ինդրել,-

Ի քէն ընծայեցաւ պտուղս այս հրաշից,

Որոյ քաղցրութիւն անձառ է քան զաւրինակ,

Եւ բարեբանեալ կամաց քոց ախորժելիք,

Եւ զովեալ շրթանց քոց ճաշակելիք,

Հոգի երեսաց եւ զաւրութիւն գեղոյ մերոյ,

Տեր Քրիստոս, արինեալ ի բարձունս:

Այլ մարդք երկրածինք եւ ամենավրեաք

Ե՛ւ բարեմատոյց ձեռաց չարիս դարձուցին,

Իսկ դու, լոյս եւ տուիչ լուսոյ,

Ոչ լսես անէծս, ոչ ախորժես չար,

Ոչ կամիս կորուստ, ոչ ըղձանաս մահ,

Ոչ յուզիս ի խոռվութենէ,

Ոչ տիրիս ի ցասմանէ,

Ոչ հարկիս ի բարկութենէ,

Ոչ մթանաս ի սիրոյ,

Ոչ այլայլիս ի զթութենէ,

Ոչ փոփոխիս ի բարութենէ,

Ո՛չ թիկանց շրջումն եւ ո՛չ երեսաց անդրադարձութիւն,

Այլ ամենեւին լուսաւորութիւն եւ նկատումն փրկութեան:

Բ

Եթէ քաւեսցես՝ կարող ես,

Եթէ բժշկես՝ զաւրաւոր ես,

Եթէ կենդանացուցանես՝ բաւական ես,

Եթէ շնորհես՝ առաջաւած ես,

Եթէ ողջացուցանես՝ հնարաւոր ես,

Եթէ պարզեւես՝ ամենալի ես,

Եթէ արդարացուցանես՝ ամենարուեստ ես,

Եթէ միսիթարես՝ ամէնիշխան ես,

Եթէ նորոգես՝ ամենակալ ես,

Եթէ հրաշագործեսցես՝ ամենաթագաւոր ես,

Եթէ վերստին հաստատես՝ արարիչ ես,

Եթէ կրկին գոյացուցանես՝ աստուած ես,

Եթէ հոգաս ընդ մեր՝ ամենատէր ես,

Եթէ կորզես ի մեղաց՝ այցելու ես,

Եթէ չարժանեացս ընձեռես՝ արինեալ ես,

Եթէ յորսողէն զերծուցես՝ փրկիչ ես,

Եթէ զեղցես ի քոյոցդ ի մեզ՝ հարուստ ես,

Եթէ նախ քան ի մէնջ խնդրելն դու կարկառեսցես՝ անկարաւու ես,

Եթէ լայնես նեղութեանս՝ անդորրիչ ես,
Եթէ զվերջացեալս կոչես՝ խնամակալ ես,
Եթէ զսասանեալս հաստատես՝ վկմ ես,
Եթէ պասքելոյս արբուցանիցես՝ աղբիւր ես,
Եթէ զծածկեալսն երեւեցուցես՝ լոյս ես,
Եթէ զաւոտակարսն իմ ծանուցանես՝ բարի ես,
Եթէ զբիծսն անտես առնիցես՝ երկայնամիտ ես,
Եթէ ընդ փոքրու ի դատ ոչ մտանիցես՝ բարձրեալ ես,
Եթէ ծառայիս ձեռն մատուցես՝ ստացող ես,
Եթէ աջով քո պաշտպանեսցես՝ յանձնանձիչ ես,
Եթէ վհատելոյս դարման մատուցես՝ կերակրիչ ես,
Եթէ զանգետս պարարեսցես՝ վարդապետ ես,
Եթէ զոհմեալս առ քեզ ընկալցիս՝ ապաւէն ես:
Գ

Եւ արդ, քո են այսոքիկ, Տէր ողորմութեան,
Ոչ միայն զրեալ, այլ կատարեալ եւ զիսաւորեալ,
Նախնի նահատակդ համբերութեան վկայից:
Որ վասն իմոյ փրկութեան
Հանդիսացար զարապէս յասպարիսի ճակատուն,
Զի կակեսցես զկարծր բոնութիւն մարմնոյս զոռոզութեան՝
Վարժմամբ կրթութեան չաշշարանացն վտանգի,
Եւ յանպարտակիրդ մարմին չափեալ
Զբնութեան մերում զուածանականն տագնապ տուժի,
Զի զգբութիւնդ, որ առ մեզ,
Արդեամբք ցուցցես՝ ի քեզ արինակեալ:
Աւրինեալ յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ՀԷ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ քանզի աւր է աւրինաբանեալ եւ լուսանորոգ
Կշռութեան երկուց ընտրութեանց
Արարածոց սասանութեանց՝
Յեղանակելոյ յայլ իմն էութիւն երկնակենցաղ անփոխադրելի,
Ամբարձելոցն խոնարհութեան եւ կործանելոցս վերբերութեան,
Սարսափելի ուրբաթու Մեծի պասեքիս,
Յորում եկն եհաս ժամ բարեպատեհ
Գրել ինձ զայս նուազ ձայնի հեծութեան գրւարձախառն երկիւլիւ,-
Սհա ըղձալի համարիմ ասել աստանաւր ի քոյց այտի,
Զոր ընդ իմ կրեցեր, Աստուած բոլորից:

Բ

Կացեր յատենի քում ստեղծուածոյն իմովս կերպի,
Ոչ խաւսեցար տուիչդ բանի,
Ոչ բարբառեցար հաստիչդ լեզուի,
Ոչ ձայն արձակեցեր սասանիչդ երկրի,
Ոչ մոնչեցեր ամէնազդեցիկ փողդ մեծութեան,
Ոչ երախտեաւքն քո յանդիմանեցեր
Եւ ոչ չարեաւք նոցին ըմբերանեցեր,
Ոչ մատնեցեր ամաւթոյ զմատնիցն զքեզ տանջանաց մահու,
Ոչ ի կապելն զքեզ դիմադրեցեր
Եւ ոչ յապտակելն դժուարեցար,
Ոչ ի թքնուկն թշնամանեցեր
Եւ ոչ ընդ կոփելն երբէք խոռվեցար,
Ոչ ընդ կատակելն սրտմտեցար
Եւ ոչ ընդ խաղ արկանելն երեսս փոխեցեր:
Մերկացուցին զզեսս պատմուճանին՝ իբրեւ ի տկարէ,
Եւ դարձեալ ազուցին՝ իբր անփրկանաւոր ըմբռնեցելոյ:

Եթէ ոչ էր արբեալ կրկնակի քացախ՝ զանգեալ ընդ լեղւոյ,
Ոչ էր հեղեալ մաղձն իմ մթերեալ նախնի դատնութեանն:
Ճաշակեաց վհատութեամբ եւ արգել անդէն տարակուսանալք,
Սոյին մոլեգնարար եւ դարձեալ մատուցին անպատկառապէս:
Գանիւ հարուածոց յետին անարգութեան
Ի մէջ խառնիմաղանջն ամբոխի դատապարտեցին,
Ծունք կրկնեցին նախատանաց
Եւ պսակ եղին արհամարհութեան:

Գ
Ոչ ետուն հանգիստ կենարարիդ,
Եթէ ոչ զգործի մահուն կրել քեզ պատրաստեցին:
Ընկալար իրը երկայնամիտ,
Առեր իբրեւ զիեզ,
Բարձեր որպէս համբերող,
Ստանձնեալ, իբր զպարտական, զփայտն վշտաց,
Որպէս զծաղիկ շուշանաց հովտաց՝ ուսով բերեալ զգէնն կենաց,
Զի յարհաւրաց զիշերայնոց զիւրակերտս զահաւրակս
Մարմնեղէն գոյութեանս պահպանեսցէ
Ի դատապարտութեանն վայրի իբր ի խրախճան խնչոյից:
Հանին արտաքս՝ իբր զողօշակէզ,
Կախեցին՝ իբր զիսոյն Սաբեկայ՝ ձգեալ զեղջերացն,
Տարածեցին ի սեղան խաչին՝ իբր զպատարազ,
Բեւեռեցին ի սեղան խաչին՝ իբր զպատարազ,
Բեւեռեցին՝ որպէս չարագործ,
Պնդեցին՝ իբր զապստամբ,
Զխաղաղութիւնդ երկնաւոր՝ իբր զաւազակ,
Զանկապուտ մէծութիւնդ՝ իբր զտառապեալ,
Զառ ի քերորդից պաշտեցեալդ՝ իբր զքամահեալ,
Զահմանդ կենաց՝ իբր զարժանաւոր սատակման մահու,
Զաւետարանիս նկարիչ՝ իբր զհայինիչ Աւրինին,
Զտէր եւ զկատարումն մարզարէից՝ իբր զիամառաւտիչ զրեցելոցն,
Զճառագայթդ փառաց եւ զկնիք անքնին խորհրդոցդ Հաւը՝
Իբր զներհակ ծնողիդ կամաց,
Զաւրինեալդ իսկապէս՝ իբր զտարագրեալ,
Զկապոյ Աւրինին լուծիչդ՝ իբր զայր ի նգովս զրեալ,
Զհուրդ ծախիչ՝ իբր զիերքեալ իմն կալանաւոր,
Զահաւորդ երկնի եւ երկրի՝ իբր զիաւաստի պատժաւոր,
Զիի լոյս անմատոյց ծածկեալդ՝ իբր զիողածին ըմբռնեալ:
Գ

Ո՛վ քաղցրութիւնդ
Եւ երկայնամիտ բարերարութիւնդ ողորմածիդ զթութեան,
Որ վասն պապաստաւոր եւ անաւրինեալ ծառայիս, Տէրդ բոլորից,
Զայս ամենայն կամաւրապէս եւ հաւանողական հաճութեամբ՝
Կատարեալ մարմնոյդ միութեամբ ի քեզ ընկալար
Եւ մինչեւ ի քնարան շիրմին տապանի,
Անպակաս ի լրութենէ ամբողջ նոյնութեան Աստուած անքնին,
Զնոյն կրեալ նախատինս անձառ համբերութեամբ,
Յարեար կենդանի ինքնիշխան բարձրութեամբ լուսոյ,
Աննուազ մարմնով եւ անթերի աստուածութեամբ.
Աւրինեալ փառաւր, զովեալ զթութեամբ,
Բարեբանեալ միշտ ողորմութեամբ յաւիտեանս յաւիտենից:
Ամէն:
ԲԱՆ ՀՀ
ՎԵՐՍՏԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒՄԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ
Ա
Եւ արդ, անկեալ յերեսս հողանիւթ կերպիս,
Ի վայր խոնարհեալ ծնրադրական երկրպագութեամբ,

Զբարեգործիդի ողորմածութեան զկենդանարար ոտս համբուրեմ՝

Զայս աւրինակ մաղթանաց մեծիդի ընծայեցուցեալ.

Աղաշէմ զքեզ, միայն խնամակալ, մարդասէր, զթած,

Կեցուցիչ, հզար, այցելու, պաշտպան,

Մի' ունայնացի վաստակն աշխատութեան փրկականդ կրից

Սարդացելոյդ վասն իմ Աստուծոյ,

Մի' սոսկ եղիցի քրտանցն կայռուած խառնեցեալ արեամք՝

Ի մատնութեանն աւուր զիշերին,

Մի' լիցի ստուերացեալ լուսոյդ երախտիս,

Զոր ձրի եւ առանց փրկանաց թշուառացելումս՝ ինձ պարզեւեցեր,

Մի' ջնջեսցին շնորհացդ աւետիս,

Զոր կողից քոց կայլակը նորոգեցին,

Մի' անշահ եղիցին կրիցդ պտուղը,

Զոր կարաւանութեանս իմում մատուցեր,

Մի' պարձեսցի բանսարկուն վանեալ

Զքո ստացեալս իւրացուցանել:

Բ

Ահա յաղթեսցե՛ս կամմաւք քո՝ ըղձից չարին.

Վերստի՛ն ապշեսցի միանգամ զարհուրեալն,

Կրկի՛ն պարտեսցի իսպառ դատեցեալն:

Մի' անխայեր զազատարարդ քո բան,

Որ զստեղծեալս քո քեզ ընծայեալ՝

Վերստին առ քեզ դարձուցանէ:

Չանձառն արարեր բարերարութիւն

Յանակնկալ ժամուն յուսահատութեան,

Ցորժամ բնաւ իսկ կտրեալ

Եւ աւտարացեալ էր կենդանութեանն շարժողութիւն.

Մեռար անմահի եւ զմահացեալս նորոգեցեր:

Եթէ զկանոն համաձեւութեան Աւրինին փոխեցեր,

Արդ զդիւրինն եւ զիշտականն եւ զեւս հնարաւորն

Մի' արգելցես, սկզբնաձիր ողորմածութեան,

Բարեգութ, աւրինեալ եւ երկայնամիտ բազաւոր:

Ազդեա՛ բանիւդ ամենազաւրաւ,

Որ զգոյութիւն լուսոյն ստեղծեր ի նախնում աւուրն,

Եւ վաղվաղակի փոփոխեալ զտայց ի լաւ անդր,

Եւ փոխանակ զի ես ոչ խնդրեցի հետեւել լուսոյդ,

Դո՞ւ ելցես ինձ յայց, ճառագայթ ծագման հայրենի կերպիդ,

Եւ կոչեցայց առաջի քո ծառայ վնասապարտ՝

Ողորմեալ, շնորհեալ առ ի քէն:

Ոչ է ժամանակ յերկարաձգութեան առ ի զպարտսն հատուցանե

Ահա շնորհեա՛ ինձ՝ տառապելոյն զերես քո,

Լոյսդ ի խասարի սրտից վհատելոց:

Արգե՛լ եւ կնքեա՛ զընթացմունս ելիցն,

Որ միշտ զեղուն բարիքն՝ հոսեալ ի յուշոյս իմ տեսութենէ,

Պահեա՛ ինձ զշնորհ ամենապայծառ զանձուցդ մնացականաց,

Որով պատուական գտեալ՝ քո՛ անուանեցայց՝

Պաշտպանեալ ի քէն, անսահման բարի:

Գ

Ահա ողորմեա՛ ինձ, զթած, աղաշէմ զքեզ,

Ողորմեա՛ ինձ, հզար, կրկի՛ն ողորմեա.

Մի' փոխարկեր երկունս ցաւոց ընդ չարեաց իմոց, բարիդ ամենեւին,

Մի' բառնար ի վտանգելոյս զար ի քէն պարզեւեալդ շնորհ,

Մի' կապտեր զփչումն ամենաւրինեալդ շնորհ,

Մի' լուծաներ զլնկեալ զկնիք արքունական պատկերիդ,

Մի' յայտնեսցին փուշը մեղանաց ի սրբութիւնս մտացս:

Մի' խզեր զկապ միութեան զընդ քեզ սիրոյն պնդութեան,

Մի' մերժեսցես զարուեստ զարութեանն լեզուոյս յարմարութեան,

Մի պակասեցուցաներ զյաջողուած աջոյս՝

Առ ի զլուսոյդ մասունս բաշխել:

Մի' գրեր ի դպրութեան կենաց մատենիդ զմահուն պարտիս,

Մի' պահեր, մի' ինձ համարիք,

Մի' յիշեցուցաներ, մի' ամաչեցուցաներ,

Մի' նախատեր, մի' ոտն հարկաներ,

Մի' արձանացուցաներ զմեղկութեանցն,

Մի' ամբարեր զկորստեանցն,

Մի' իբր ստգտեալ իմն ամբաստաներ,

Մի' յարուսցես ընդ իս զծառն անիծից,

Մի' արձակեր ի յիս զսաղարթ վնասուցն,

Մի' ընձիւղեր զծաղիկ մեղացս,

Մի' բերցես ընդ առաջ զնամակ պարտուցս,

Մի' արտաքերեր զկութիւն պտղոյն:

Մի' թուեսցես ի ճիւկս երկրաստեղծ մատանցդ զգիւտս գործոցս,

Մի' մատուսցես բան ընդդէմ ահեղ՝ զանարկնութիւնս իմ յիշատակել,

Մի մատնեսցես իմոցս կամաց զաւանդս հոգւոյս վարել ի գերութեան,

Մի' աստէն զիս փառաւորեր, զի անդանաւր դատապարտեսցես,

Մի' նուազութեամբ այսր անցաւորի զյախտենական բարիսն տուժեր,

Մի' ի սակաւում այսմ ժամանակի զանվախճանելի զփառսն չափեր,

Մի' ընդ հովտիս վշտաց հեծութեան զանախտական զկեանսդ գրաւեր,

Մի' ընդ ստուերի այսր մթութեան զանձառելիդ լոյս փոխանակեր,

Մի' զերասանակ մտացս լրցես՝ ըստ արտուղի հետս հետեւել,

Մի' զկամուրջ կենցաղոյս զրեսցես ինձ հանզատեան բաւականութիւն,

Մի' զիովիտ հանձարոյս ստուերական պահեր՝

Ի հանդերձեալսն ինձ հրապարակել:

Եթէ ամբարես զառանց համարոյ գործոցս իմ չարիս՝

Մեռայց կենդանույն,

Եթէ շտեմարանես ի սրտի՝

Աստստին կիզեալ անրոց այրեցայց,

Եթէ քննեսցես զանարկնութիւնս՝

Առանց յանդիման քեզ լինելոյ իսպառ հալեցայց,

Եթէ տնկակից ինձ թողցես զմեղս՝

Ի նոսին վատնեալ մաշեցայց:

Դ

Ակնարկեա', միշտ զարեղ, ամենակարող,

Փախնուլ չարութեանցս, որ յիս,

Զի բարիդ քո եկեալ փոխանորդեսցէ:

Հրամայեա', գթած, իմնամակալ, զովեալ,

Լոյս անշիջանելի, զարութեամբ անսահմանելեաւ,

Զի նոր հաստատեսցի զոյութիւն բնութեանս

Մարմնեղէն յարկի անդամոցս:

Յորում հանգուցեալ անլքանելի՝ բնակեսցես բազմեալ՝

Ախործ տենչանաւք, միութեամբ հոգւոյս իմ ընդ քեզ,

Զապականութիւն մեղացս մերժեալ իսպառ՝

Յանարատութիւն զիս պատրաստեսցես,

Ամենակեցոյց թագաւոր անմահ, Տէր Յիսուս Քրիստոս,

Աւրինեալ յաւիտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ՀԹ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Յիշեա', Տէր, տէր զթութեանց,

Սիրողդ իրաւանց, Աստուած Ճշմարիտ,

Նայեա' վերստին ի բնութեանս կերպարան միշտ սխալական,

Զննեա' ինձ դարձեալ զամէնընթաց տարածմունս

Ելից արեանս շարժողութեան,

Բժշկապէս մատի'ր տեսանել,

Զի մարդ եմ հաստատեալ մտաք խակութեան թերի խորհրդոց

Յայն ինչ, զոր դո' ի իսկ վկայեցեր, տեսողի ոչէից.

Միայն դո' անմասն ստութեան խաւարի:

Ապա իրաւունս է գրել ինձ ընդ մեղուցեալսն՝

Սարդկաւրէն վրիպանաց սխալմամբ պարտեալ կրկին

Իբր զերկրածին մահացու մարմին,

Քան բանիդ քում տուտ երեւել,

Քանզի արդարեւ գիտես իսկ,

Թէ՛ Չար է արարն, եւ ընդարոյս՝ չարութիւնն մեր,

Եւ ոչ փոփոխին խորհուրդը մեր յաւիտեան,

Ըստ հոգեհանձար իմաստնոյն կանխագեկոյց առակի:

Բ

Թեթեւացն' զսաստկութիւն տանջանացն,

Որ պատրաստեալ եւ մնայ ինձ՝

Արկանել զորդիս գեհենին զարդ մահուն յաւիտենականի:

Բա՛րձ զամաթոյն պարտիս,

Որ պահեալ է յայտնել թշուառականիս

Յետին ատենին յանդիմանութեան:

Խրա'տ խաղաղութեան յառաջապարգև ողորմութեամբ քո ընծայեցն,

Զի մի՛ անտանելիքն ահաւորութեան

Ի ցոյցս ինձ եկեալ կերպարանեսցին՝

Անյոյս ապշութիւն ընդ կենաց զզշման առաջի կարգեալ.

Դատաստանն ահաւոր, անկաշառ եւ անխաքելի դատաւորն,

Ամաւքն սոսկալի, կշտամբանքն սարսափելի,

Յանդիմանութիւնն անփախչելի, տագնապն անճողոպրելի,

Պակուցումն անխրախուսելի, դողումն անվճարելի,

Լալումն անսփոփելի, կրծտումն ատամանցն անբժշկելի,

Ապականութիւնն անտղջանալի,

Անէծքն սարսափելի աստուածային քո բանիդ,

Փակումն գթոյն եւ արգելումն ողորմութեանն:

Որ ընդ գալարելն երկնի,

Եւ ընդ երկրի դդրդելն ընդ կարծրութիւն յատակիս,

Ըստ կուտակելոյ կոհակաց խոռվութեան ծովու

Իբր փախստեան կերպ ցուցանելով՝

Մի զմիոյ հետո խափանեն՝ կասեալ յերկոցունց.

Եւ տատանեալ, սասանեալ

Լայնատարած գետնոյս թանձրութեան ի հիմանց անտի,

Ընդ ուժգնակի բախման թնդելոյ ներքնային խորոց՝

Հարթէ զերինս.

Եւ հալեալ հրդեհին բնութիւնք վիմաց

Եւ ամենայն տարերաց գոյից,

Այլային երկինք յանելք փոփոխութիւն,

Եւ յեղանակին արարածք տարերաւք իւրովք ի նորոգ նմանութիւն.

Ծածկութիւնք գործոց հրապարակին,

Եւ աներեւոյք կրից մեր յայտնին,

Վարք կրաւնից ներգործելոց ի մարմինս մեր նկարին.

Թագաւորն երկնից յատենի նստի՝

Վահիո հատուցմանն ի ձեռին իւրում:

Գ

Ահա վա՛յ ինձ եւրնիցս անզամ կրկին եղկութեամբ,

Ըստ չափոյ կշռութեան այսր համարոյ,

Որ զանբաւութիւնս թուոց պարագրէ:

Զիւնչ զործեցից ողբալիս հոգի յայնմ մեծի աւուր վտանզի:

Քանզի սաստիկ ի յիշատակն իսկ յառաջեալ, քան զհանդիպումն,

Զոր ոմն մարգարէ, զարինակին նմանութիւն ի դէմս բերելով՝

Զձեալ տագնապի անզերծ փախստեանն նշանակէ՝ ասելովն.

Զոր աւրինակ եթէ փախնուցու ոք ի ձեռաց առիւծու,

Եւ պատահեսցէ նմա արջ,

Եւ փախնուցու յերեսաց արջուն

Եւ մտանիցէ ի տուն եւ յեցուսցէ զձեռն իւր յորմն,

Եւ խածանիցէ զնա աւձ:

Եւ դարձեալ կրկին սաստկացուցանէ

Առ նոյն կերպարան իրի զտեսիլն քատմնելի.

Ուշ ապաքէն, ասէ, խաւար է աւր Տեառն:

Աւր խաւարոյ եւ մթոյ, աւր ամպոյ եւ մառախոյ:

Դ

Յորժամ հրեշտակն պահպանողական կենակից՝

Հզաւր ոստիկան, իրաւամբք ամբաստանեսցէ,

Եւ հատուցանողն ահաւոր՝ արդարութեամբ յանդիմանեսցէ,

Սպասարքք թագաւորին առանց խնայելոյ խուճապեն.

Չումանս ի կեանսն հրալիրեն,

Եւ զումանս յամաւըն դատապարտեն,

Կիսոց դէմս լցեալս ծաղու ցուցանեն,

Եւ ինձ ահարկուս եւ քստմնելիս երեւեցուցանեն,

Ումանց պսակս լրւապաճոյս մատուցանեն,

Եւ այլոց կորուստ մահու բողոքեն,

Արդարոցն՝ ձայն աւետեաց,

Եւ ինձ՝ գոյժ անվախճան վշտաց:

Յորժամ առ բարինս մահու յաղթութիւն խսպառ մեռանի,

Եւ ինձ՝ չարագործիս կրկին յարակայի,

Ուր դրանն բախել ոչ ինչ ազդից՝

Վճար եղեալ զքութեան առ իս:

Յորժամ դպրութիւնք հրաշիցն զարմանալեաց,

Որ են ծածկեալքն յայմուցս հասարակաց վարուցն տեսակը

Մարդկային բնութեանս գործոց

Յաղագս որոյ եղեն գոյութիւնք ամենայն էից,

Յիւրաքանչիւր մարմինս անպակաս գրութեամբ իսկոյն երեւին,

Եւ խորութիւնք անձախիցն՝ կնքելոցն յիմաստից աստեացս

Առաջի աշաց մերոց կերպարանին:

Ուր այժմ վաճառաշահութիւնք ողբոց եւ արտասուաց զերկինս զրաւեն,

Եւ անդ, իբր զապաժաման ընդունայնութիւնք, արհամարհեալ լքանին:

Հառաշմունք հեծութեան, ոչ կանխաւ աստի առաքեալ,

Չէ երբէք զտանել անդէն,

Ողորմութիւնք, ճշդով սերմանեալ,

Ոչ պայծառ վառմամբ զնան առաջի:

Ուր տապանն նախայանցիցն

Եւ կտակարանն տիրանարգիցն

Եւ նշանն ահաւոր այժմուցս,

Յանդիման եղեալ մեծաձայնս դատախազեն.

Յորում սոսկալի վայրի

Ումն՝ զուխտն կցորդութեան հայրենի.

Եւ ումն՝ զխորանն վկայութեան անտեսիցն,

Եւ ումն՝ զարիւն մեծին Աստուծոյ

Ամբաստան իմն իրաւացի առաջի իմ տարածանեն:

Չտանջանարանսն բազմապատիկս

Անձամբ անձին աստեն իսկ պատրաստեցի.

Չիաքրդ մխիթարեցայց համառաւտեալս յուսոյ:

Չի երէ զաւրքն լուսոյ՝ դասուք արդարոցն,

Որ փառաւորեալքն են երանութեամբ, սարսեն դողալով,

Ոչ բաւեն բերել զահաւոր տէսիլ երեսաց մեծ դատաստանին,-

Ես՝ եղկելիս, աւանդակորոյս սատակման որդիս, ուժու երեւեցայց,

Որ ոչ միայն չեմ պսակելոց,

Այլ եւ պատուհասն իմ՝ անտանելի,

Եւ կորուստն անսպառելի:

Ե

Այլ արագեա', ամենապարզեւ զաւրութիւն անձառ,
Ձեռն փրկութեան ի կորուստ գերելոյս,
Զի ալգնեալ ի քէն՝ դարձայց միւսանգամ ի դրաց դժոխոց՝
Ամենապատրաստ հանդերձեալ ամենելին անվտանգելի պրծեալ ի պատժոց,
Աստանաւր տեսեալ մտաց իմաստի զազագայիցն դիպուածս,
Բաւականացեալ ի լուր երկիւղին
Ի տագնապէ տանջանաց ահին համբաւով՝
Կամաւր քո բարեաց զերծեալ ապրեցայց
Եւ մի' մատնեցայց կորեանցն առիւծուց
Որք խնդրեն ի քէն զիս ի կերակուր՝
Ծախել ատամամբքն զազանութեան,
Զի զորովայն մահուն լցուցեալ՝
Զաստուստ պարարեալս անդ ձգեալ հալեն,
Ուր անսպառն պահի մնացուած մթերիցն
Ի ծախումն յախտենից:

Զի դու միայն բաւես կորզել ի ժանեաց սատակման
Ի կեանս եւ յերանութիւն,
Բնակից ապաւէն թագաւոր լուսոյ,
Տէր Յիսուս Քրիստոս, աւրհնեալ յախտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ Զ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեանց
Եւ ահարկու սրտարեկութեանց,
Պակուցանողական սաստկութեանց աստուածային բարկութեանց,
Տագնապէալ ոգուվ թախծութեան իսպառ,
Աղաշէմ զքեզ, սուրբ Աստուածածին,
Հրեշտակ ի մարդկանէ, մարմնատեսիլ քերորէ, երկնաւոր արքայուի,
Անխառն իբրեւ զալ, մաքուր որպէս լոյս,
Անշաղախ՝ ըստ նմանութեան պատկերի արուսեկին բարձրութեան,
Գերազանց, քան զրնակութիւն անկոխելին սրբութեանց,
Երանաւոր խոստմանն տեղի, եղեմ շնչական,
Ծառ կենացն անմահից՝ բոցեղէն սրովն պարունակեալ,
Ի բարձրեալն Հաւրէ զաւրացեալ եւ հովանացեալ,
Հանգստեամբ Հոգույն հանդերձեալ եւ մաքրազործեալ,
Բնակութեամբ Որդույն յարդարեալ եւ տաղավարեալ,
Միածինն՝ Հաւր եւ քեզ՝ անդրանիկ,

Որդի քո՝ ծննդեամբ եւ Տէր՝ արարչութեամբ,
Ընդ անաղտ մաքրութեանդ՝ եւ անբիծ բարի,
Ընդ անարատ սրբութեանդ՝ եւ խնամակալ բարեխաւ:
Ընկա~լ զմաղբանս այսր աղերսանաց քում դաւանողիս
Եւ մատո ընծայեա՝ ընդ սմին խառնեալ
Զքանն իմ նախնի մեծիդ ներբողի ի քոյդ պաղատանս:
Հիսեա միացո՛ զմեղուցելոյս դառն հեծութիւն
Ընդ քումդ երջանիկ եւ խնկաւորեալ հայցուածոց,
Տունկդ կենաց պտղոյն աւրհնութեան,
Զի ի քէն միշտ աւգնեալ եւ բարեգործեալ
Եւ ի մաքրական քո ծնելութիւնդ պապաինեալ եւ լուսաւորեալ՝
Կեցից Քրիստոսի՝ Որդույ քոյ եւ Տեառն:

Բ

Աւժանդակեա' թեւոցդ աղաւթիւր,
Խոստովանեալ մայրդ կենդանեաց,
Եւ ելիցն իմ յերկրէս հովտէ
Առանց լլկանաց հետեւել ի կեանս աւթեւանացդ պատրաստութեան,
Զի քերեւասցի կատարածն իմ ինձ՝ ծանրացելոյս անաւրէնութեամբ:
Արասց'ս տաւն ինձ բերկրութեան զաւրն իմ տագնապի,

Ողջացուցիչ երկանցն Եւայի:

Բարեխաւսեա', խնդրեա', աղաշեա',

Զի ըստ անձառելի մաքրութեանդ՝

Եւ ահա զբանիդ հաւատամ զընդունելութիւն:

Արտասուալք աւգնեա' վտանգեցելոյս, գովեալդ ի կանայս

Ծո'նր խոնարհեցն առ իմ հաշտութիւն, ծնողդ Աստուծոյ,

Ընդ իմում թշուառի'ս հոգա, խորան բարձրելոյդ

Ձե՛ն տուր անկելոյս, տաճար երկնային:

Փառաւորեա' զՈրդիդ քո ի քեզ՝

Աստուածաւրեն ինձ հրաշագործել քաւութիւն եւ ողորմութիւն,

Աղախին Աստուծոյ եւ մայր:

Գ

Բարձրասցի' պատիւ քո ինեւ,

Եւ ցուցցի' փրկութիւն իմ քեւ,

Եթէ զիս գտցես, տիրամայր,

Թէ ինձ ողորմեսցիս, սրբուիի,

Թէ զկորուսեալս շահեսցիս, անարատ,

Թէ զիարքուցեալս յանձանձեսցես, երջանիկ,

Թէ զամաշեցեալս յառաջ մատուսցես, բարեշնորի,

Թէ յուսահատելոյս ինձ միջնորդեսցես, միշտ սուրբ կոյս,

Թէ զմերժեալս ընտանեցուսցես, մեծարեալդ Աստուծոյ,

Թէ յիս ցուցցես զզքածութիւն, լուծիչ անիծից,

Թէ զծիեալս հաստատեսցես, հանգիստ,

Թէ ի խոռվութեանս յուզմանց փոխեսցես զիս, խաղաղարար,

Թէ վրիպելոյս ինձ հնարաւորեսցես գովեալ,

Թէ վասն իմ մտցես ի հանդէս, մահու նահանջիչ,

Թէ գրառնութիւնս իմ անուշեսցես, քաղցրութիւն,

Թէ զբաժանմանն իմ խտրոց քակտեսցես, հաշտութիւն,

Թէ զանմաքրութիւնց իմ բարձցես, եղծման ընդոտնիչ,

Թէ զմատնեալս մահու փրկեսցես, կենդանի լոյս,

Թէ զլալեաց ձայն հատցես, բերկրութիւն,

Թէ զխորտակեալս կազդուրեսցես, դեղ կենաց,

Թէ ի կործանեալս յիս ակնարկեսցես, հոգելից,

Թէ ողորմութեամբ ինձ պատահեսցես, կտակ նուիրեալ,

Աւրինեալդ միայն ի շրբունս անբիծս լեզուաց երջանկաց:

Սիա կաթիլ մի կաթին քումդ կուսութեան,

Յանձն իմ անձրեւեալ, կենաց ինձ զարեւ,

Մայրդ բարձրելոյ Տեառն Յիսուսի՝

Արարշն երկնի եւ բնաին երկրի,

Չոր անձառապէս ծնար բովանդակ մարմնովն եւ համայն աստուածութեամբն,

Որ փառաւորեալն է լոնդ Հայր եւ Հոգլոյն Սրբոյ՝

Էռութեամբ եւ անքննութեամբ մերոյին բնութեամբս միացելով,

Ամենայն եւ յամենայնում, մի յերրորդութենէն:

Նմա փառք յափտենից յափտեանս:

Ամէն:

ԲԱՆ ԶԱ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՄՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Ընդ Աստուածածնին մաղթանաց՝ ահա եւ զվերնոցն

Անմահ հրեշտակացն լուսակերպից զաղերս հայցուածոց,

Որ վասն իմ գոչեն առանց լրելոյ

Հանապազորդեան արգահատութեամբ մաքուր բերանոց,

Ընկա՛լ, բարեգութ:

Որք են բարիք, բարեգործեալդ ի բարերարելդ,

Անկիրթք՝ չարեաց, հաստեալդ յամենիշխան հրամանաց էիդ,

Չարութիւնը հզարք՝ ակնարկութեան բարձրելոյդ,

Սուրբք, մաքուրք, անարատք, արհնեալք,

Վայելչականք, յաղթողք եւ անպարտելիք
Եւ ըստ ընթացից տեսութեան մտաց՝ արագունք:
Որք եւ պտղակորոյս տնկոյ թզենւոյն՝ եռամեանն դատարկութեամբ,
Որ զբնաւ յաւիտեանս պարունակէ ժամանակն՝
Զանցեալն ընդ ներկայիս եւ ընդ ապառոյն,
Յամայր յամրութեամբն յերկարածելոյ,
Յայզի աշխարհիս արմատացելոյ,
Մին սահարթին պաճուճելոյ՝ զրկեալ ի պտղոց,
Որ է ճշգրիտ պատկեր թշուառ մարդկութեանս,-
Սորք բարեխաւաք, հանդերձիչք, այլ եւ խնամակալք,
Որ դեգերին հանապազ առ մեզ՝
Ընդ մերում կրիցս կարեկցելով,
Բարեմասնութեանն մեր սպասեն
Եւ յաւիտենականն կենդանութեամբ փրկութեանն մեր աղաւթեն
Զայս բան ասելով՝ Զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ:
Քանզի, արդարեւ, մեր են այս աղաչանք,
Ի բարերարեղ Աստուծոյ վասն մեր կարգեալ առ նոսա,
Զի նորք բանիւ են ստեղծեալ,
Եւ մեք՝ ձեռաւք ներգործեալ:
Որք եւ զալոց են ընդ միածնիդ
Վկայք սոսկալիք դատաստանին հատուցման,
Ճշմարտաքան դատախազք յանցաւորութեան երկրայնոցս,
Յահաւորին ատենի՝ յայտնիչք իրաւամբք
Զմատակարարութիւնն, որ առ մեզ,
Որք եւ անդանաւք կարեկցեն՝ ազդեալ հառաչմամբ
Զմշտանուկրն նուազ ձայնի.
Ողորմեա՛, որու ստեղծեր, մի՛ կորուսաներ:
Բ

Արդ, ընդ գոհաբանութեան ձայնիցն
Խնդրուածոց անմահականացն վեհից՝
Եւ ի մեր հեծութիւնս հոտոտեսցիս, բնաւից Արարիչ,
Որ յաղթես գթութեամբք քո վերնոցն եւ ստորնայնոց,
Քանզի քո է բարերարելի առ մեզ եւ առ նոսին:
Արդ, վասն բարեզարդութեան անախտականացն,
Հրաշտեսիլ հրակերպիցն, անշաղախ մաքրոցն,
Անմեղիցն, բոցանիւթիցն, հոգեղինացն եւ անվանելեացն,
Ամենաձեցուն առաւելութեամբ ի բարձրն ընտրականութիւն,
Գերափայլ յաճախ գիտութեամբ,
Անցուրտ ջերմութեամբ ջեռուցանողք
Ինքնարուն տապովն աստուածսիրութեան,
Հստ ինքեանց զմերս սառնասեր սրտից անբորբոք շիշումն՝
Այրիլ անաղաւտ ի մեծախորհուրդ սրբում սեղանիս,
Որ ի խորանիս,
Առանց նիրելոյ եւ դանդաղանաց
Սպասել հրամանաց երանականաց
Կեցուցիչ կամաց ամենաստեղծիդի՝
Քերոքեաւրէն առաքինութեամբ
ՅԱստուած միացեալք անբաժանելի:
Որք երկնաւոր պէտութիւնք են մեծք
Եւ զինուորութիւնք անբիծք, ահաւորք,
Երկնաւորիդ Աստուծոյ ազատազնեայ պաշտաւնեայք,
Ի յամպոյդ լուսոյ ցաւողք նշուղից:
Գ

Որովք եւ ինձ՝ մեղաւորիս հողեղինի
Մարդասիրեսցես ողորմել, Յիսուս,
Աղաչանաւք իմոյն հրեշտակի՝
Դարձուցանելով զիս, Տէր, ի բարիդ քո հետս լուսոյ,
Զի զաւանդ հոգւոյս իմ պաշտպանութեան,

Զոր հաւատացեր նմին տեսչութեան,
Զընկալեալն ի քէն ի կենցաղ աստեաց՝
Ուրախութեամբ սրտի յիս քերկրեալ,
Անմեղադրելի առ ի քէն աւրհնեալ,
Խնդալից դիմաց զուարձութեամբ քեզ,
Արքայ բարձրութեան փառաց անհասից,
Ի խրախճանս կենդանախումբն քերկրեցելոցն պարուց
Մատուցեալ ընծայեցուսցէ, գովեալ ողորմած,
Եւ քեզ, անքնին, ընդ Հաւրդ անհասի,
Թուակցութեամբ Հոգլոյդ անձառի,
Վայել է փառք, պատի եւ երկրպագութիւն
Յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԶԲ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Տէր Աստուած բարերար, բազմապարզեւ թագաւոր,
Կենաց պատսպարան, լուսոյ կերպարան, լայնատարր հանգստարան,
Որ յաղազս մեղուցելոյս եկեալ մարմնացար,
Գործեցեր զանպատումսն եւ հանդերձեցեր զիրաշալիսն,
Մինչեւ կատարեցեր զառեցեալն ընդ ամենալիր աստուածութեանդ:
Արդ, վասն առաքելոցն սրբոց՝
Յերկնաստեղծ քո ձեռացդ ձեռնադրելոց
Եւ Հոգլով Սրբով աւծելոց,
Զորոց զգովեստն արժանաւորութեան, ըստ իմում կարի,
Առ ի փառս քո, Տէր ամենայնի, յայլում բանի պաշտեցի,
Եւ ի՞նձ ողորմեսցիս յիշանութիւնն փափազելի,

Շատի՞ն ինձ ելից նորաւը հանդերձեսց յերանութիւնն փափազելի,
Զայն բարի հովուութեան նոցին յողօյն ինձ կենաց քա՞ղցր լուիցի:
Մա'սն կալայց ի յանեղծութիւն փրկութեան տաւնեցեալ յուսոյն
Ընդ առաջնորդացն կենաց, սկզբնաշնորհիցն պատույս,
Փառաւորեալն դասուց, գետոցն բանականաց,
Աւետարանշացն բարձանց, իշխանացն պանծալեաց,
Լուսապայծառ թագիւն պձնելոց,
Ի գարդ անկապուտ զարութեան շնորհին պայծառացելոց,
Բոլովն զուարթութեան տիրական լուսոյն կատարեցելոց:

Բ

Ընդ աշակերտաց մեծիդ հրամանի
Բարձրեալդ Աստուծոյ Քրիստոսի
Եւ մարտիրոսացն ընտրելոց նահատակութեամբ
Որք մահացու եւ վշտաչարչարն մարմնով,
Վտանգաւոր եւ ամենակիրն անդամաւը,
Երկրաւորական ու հողազանգուածն բնութեամբ
Մարտուցեալ ընդ տարր գոյից ամենայն նիւթից՝
Պակեցան, բարձրացան եւ կենդանացան հոգեպէս՝
Արիաբար ելեալք ի յերկրէ, ըստ մարգարէին,
Վկայք ճշմարիտք ամենափորձն մահու,
Իմանալեացն անտեսիցն ու ծածկեցելոցն՝
Աներկբայ բարեացն, յուսով տեսելոցն աստէն նկատիչք,
Աշակերտք առաքելոցն եւ չարչարակիցք նոցին,
Որ հաւասարեալ գործովք ընդ նոսին՝
Կատարեալ լրմամբ անպակասելեաւ,
Պարեն ի խրախճանս աննկէտն երանութեան,-
Որոց հաճոյական եւ ընդունական մաղթանաւը,
Արինընճայ, վաստականուէր, քրտնակնդրուկ աղերսիցն յարզմամբ
Ընկա'լ զիս նորոգ ըստ նոցին մասին՝
Անեղծ փրկութեամբ ի քեզ արձանացեալ:

Գ

Ընդ խաղացեալսն հուրբ եւ սուսերք արեամբ ներկելոց
Եւ ճգնաւորացն սրբոց հարցն միանձանց
Եւ քեզ հետեւելոցն, Որդի Աստուծոյ,
Անպարտելի քաջութեամբ եւ անպատիր զգաստութեամբ,
Ընդ դժնեայ զոռոզի մարմնոյս քոնութեան արիապէս մարտուցեալ
Սովիմբ վանեցին զանմարմինն Բելիար
Եւ մշտամարտ հանդիսիր յասպարիզի կենցաղոյս,
Առանց զզուանաց ծանրաբեռնութեան
Ի լայնածաւալ ծփանաց աշխարհիս ծովու,
Տապանակաւ մարմնոյս թանձրութեան
Զթեթեւութիւն հոգլոցն թոռուցեալ՝
Ի նաւահանգիստն կենաց հասին
Եւ իբր սիրողը վերնում վիճակին,
Առանց յետնոցն մտածութեան,
Զթագն յաղթութեան համարձակապէս
Պայծառ ճնխութեամբ պձնեալ իսկապէս ի զլուխ կապեցին,-
Վասն նոցին արժանաւոր մաղթանաց եւ նուիրական հայցուածոց
Եւ զիս՝ զմեղաւորս ի պատժականաց ընկա'լ ընդ նոսին:

Դ

Եւ ահա խառնեալ զանմաքուրս բան
Ընդ նախազրեցեալ երջանկացն փառատրական աղերսարկութիւն,
Որ վասն իմ գոչեն քեզ ի հաճութիւն,
Եւ ես ընդ նոսին՝ իբր դառնութիւն եղեալ ընդ քաղցու,
Կամ տատասկ՝ ընդ ողորկութեան,
Տգեղութիւն՝ ընդ վայելցութեան,
Տիղմ՝ ընդ գեղեցկութեան մարզարտի,
Եւ հոդ՝ ընդ յստակութեան ոսկոյ,
Եւ կամ քարինս անարզս՝ ընդ պայծառութեան արծաթոյ,
Բացասութիւն՝ ընդ ճշմարտութեան,
Եւ կամ աւազ ինչ ատամնառու՝ ընդ կակլութեան զանգուածոյ հացի,-
Արդ, լո'լր, հզար, հնարաւոր, զովեալ,
Զնոցայն՝ վասն իմ եւ զիմս՝ ընդ նոսին,
Ի նոցին զովեստ, ի փրկութիւն իմ եւ ի փառս քո,
Ամենազութ, բարերար, աւրհնեալ,
Երկայնամիտ, կարող, անքնին,
Անձառ, անեղծ եւ անստեղծ:
Քո են պարզեւք, քո են շնորհք,
Դու սկիզբն եւ պատճառ բարեաց ամենայնի:

Ե

Ոչ ես դատապարտիչ, այլ ազատիչ,
Ոչ ես կորուսիչ, այլ գտիչ,
Ոչ ես մահացուցիչ այլ կեցուցիչ,
Ոչ ես տարազրիչ, այլ ժողովիչ,
Ոչ ես մատնիչ, այլ ապրեցուցիչ,
Ոչ ես ընկդմիչ, այլ վերածիչ,
Ոչ ես զլորիչ, այլ կանզնիչ,
Ոչ ես անիծիչ, այլ աւրհնիչ,
Ոչ ես վրիժառու, այլ շնորհիչ,
Ոչ ես թշուառացուցիչ, այլ մխիթարիչ:
Ոչ եղծանես, այլ զրես,
Ոչ սասանես, այլ հաստատես,
Ոչ ոտն հարկանես, այլ սփոփես,
Ոչ պատճառ յաւղես մահու,
Այլ հնարս իմորես կենաց,
Ոչ ես ի կամս շարժեալ սատակման,
Այլ ի փրկութիւն ողորմութեան,
Ոչ մոռանաս զայցելութիւն:

Ոչ լքանես զբարի,
Ոչ արգելուս զգթութիւն,
Ոչ բերես վճիռ կորստեան,
Այլ կտակ ազատութեան:
Ոչ թշնամանիս յառատութեանց,
Ոչ բամբասիս ի շնորհաց,
Ոչ հայիոյիս ի պարզեւաց,
Ոչ նախատիս ի ձրի ձրից,
Ոչ անզոսնիս յերկայնմտութեանց,
Ոչ եպերիս ի ներութեանց,
Ոչ բանսարկիս ի բարութեանց,
Ոչ անպատուիս ի քաղցրութեանց,
Ոչ քամահիս ի հեզութեանց,
Ոչ առաքին այսցիկ տրտնջմունք,
Այլ անլոելի զոհաբանութիւնք:

Բա՛րձ զմեղս իմ, հզար,
Լո՛յծ զանկծս իմ, աւրինեալ,
Քաւեա՛ զպարտիս իմ, ողորմած,
Զնջեա՛ զյանցանս իմ, զթած,
Մատո՛ մատն այցելութեան,
Եւ անդստին իսկ կատարեցայց:
Զիւնչ քեզ, Տէր, քան զսոսին դիւրագոյն,
Եւ կամ զիւնչ ինձ՝ պարտաւորիս կարեւորագոյն,
Այլ կենդանազրեա՛, բարեխնամ,
Քոյինաստեղծ պատկերիս փշումն կրկին
Ի շունչ նորոգման լուսաւորութեան մաքրական շնորհի՝
Զամենամեղս ոզի պաշտպանեալ:
Զ

Մի՛ ածեր, ողորմած, ինձ աւր տարաժամ ի համառաւտս երբի՝
Անթոշակ ապաձեռնութեամբ ընդ անկատար ուղին հետեւել,
Մի՛ մատուցաներ բաժակ դառնութեան ի ժամ ծարաւու,
Մի՛ փակեր, զթած, իմ հանդէպ զյաջողուած հոգեւոր աւզտիս,
Եւ մի՛ իբր յանկարձադէպ իինից ասպատակ՝
Գիշեր մահուն ինձ պատահեցի:

Մի՛ տապ տաւթոյն յանպատրաստ պահուն զարմատս հատեալ՝ ցամաքեցուսցէ,
Եւ մի՛ լրւնական դիպուածք, հասեալ գաղտնեաւք, վնասեցեն:
Մի՛ պահեսցի ինձ սառն մեղացս,

Եւ մի՛ հոսանք ուղիսից կենցադոյս զիս ողողեսցեն:

Մի՛ հանզիստն մահ քերիցէ,
Եւ մի՛ ննջումն ի սատակումն յառաջեսցէ:

Մի՛ քունն ինձ կորուստ լիցի,
Եւ մի՛ նիրիումն ապականութիւն գործեսցէ:
Մի՛ վախճանն անյարմար ի վերայ իմ արշաւեսցէ,
Եւ մի՛ շնչոյս վերարձակութիւն ըմբռնեալ ի խոնարհ լրցի:

Է
Դո՛ւ ես Տէր, դո՛ւ զթած, դո՛ւ բարերար,
Դո՛ւ երկայնամիտ, դո՛ւ ամենակարող,
Առ ամենայն բան անհասութեան անձառ զարաւոր՝
Քաւել, վրկել, կենազործել,
Լուսաւորել, վերստին հաստատել,
Ի ժանեաց կերչաց զազանաց
Եւ կամ յատամանց վիշապաց ի կեանս կորզել,
Ի խորոց անդունց ի լոյս բերկրութեան ածել
Եւ ի հեղձմանէ ծփանաց մեղաց
Հնդ արդարս երջանկաց փառաւք բազմեցուցանել:
Ամենայն ոզի քեզ ակնկալեալ յուսով սպասէ՝
Կարաւտեալ քոյումդ շնորհաց,
Եթէ՛ երկնայինք եւ եթէ՛ երկրաւորք,

Եթէ' անկածն մեղաւք եւ եթէ' ամբարձեալն արդարութեամբ,
Եթէ' տէր եւ եթէ' ծառայ,
Եթէ' տիկին եւ եթէ' աղախին,
Եւ ի ձեռին քո է շունչ կենդանական բոլորեցուն:
Եւ քեզ ընդ Հաւը եւ Հոգույդ Սրբոյ
Փա-ոք յաւիտեանս յաւիտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ԶԳ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Բարձրեալ անքնին, զաւրութիւն ահեղ,
Տէր արարածոց, թագաւոր երկնի,
Ստեղծիչ հրեշտակաց, գոյարան մտաց, հաստիչ հրեղինաց,
Պետ բարի՝ հոգուց, աջ ապալինութեան,
Անդորրութիւն հանգստեան, տեսարան լուսաւորութեան,
Պայծառութիւն բերկրութեան, ճանապարհ երանութեան,
Պատճառ կենդանութեան, առիթ բանաւորութեան,
Փրկութիւն՝ առանց չարութեան, առաջնորդ խաղաղութեան,
Պարիսպ ամրութեան, պատուար պահպանութեան,
Ցանկ բոցոյ մեծի աւրհնութեան, սահման անոխակալութեան,
Ցիշեա' յայս ողբերգութեան մատենի բանիս խոստովանութեան
Եւ զոր ի մարդկային ազնէ թշնամիս մեր՝ ի բարի,
Եւ արա կատարեա' նոցին քառութիւն եւ ողորմութիւն:
Մի' բարկասցիս նոցա վասն իմ, Տէր,
Իբրեւ զսուրբս բամբասողաց,
Առ յաճախ սփրոյդ, որ յիս,
Այլ որպէս զշարս կշտամբողաց եւ իրաւամբք նախատողաց՝
Ներեա' յանցանաց նոցա:
Եւ արդ, մատուցեալ երկաքանչիւրոց առաջի քո, արդարադատ,
Ումանք առ մեզ վնասակարագոյնք սակաւուր,
Թերեւս եւ յիրաւի բամբասելոցս,
Եւ ես առ քեզ, ամենապարզեւ,
Անթիւս եւ անկշռելիս բազմաւրինակ ուխտազանցութիւնս:

Բ

Արդ, յիշեա' զքո մեծութիւնդ Տէր,
Նայեցեալ ի յիմս անարգութիւն,
Եւ ընդ ինդրելս իմ ի քէն բարի՝ իմոցն ատելեաց,
Եւ դու առ քոյս, ըստ քում մեծութեանդ,
Անձառելիս հրաշագործեսցեւ:
Մի' սատակեսցես զիմսն խածանողս, այլ փոփոխեսցես',
Խլեալ զխոտան բարս երկրաւոր՝
Զբարիսն արմատացուացես եւ յիս եւ ի նոսին,
Սանաւանդ զի դու լոյս ես եւ յոյս,
Եւ ես՝ խաւար եւ յիմար,
Դու՝ իսկութեամբ բարի, զովելի,
Եւ ես՝ համայնիւն չար, ապիկար,
Դու՝ Տէր ստորիցս եւ երկնից,
Եւ ես՝ անիշխան շնչոյս եւ հոգույս,
Դու՝ բարձրեալ, ի կարեաց զատեալ,
Եւ ես՝ տաժանաւոր եւ վտանգաւոր,
Դու՝ ի վեր բան զկիրս երկրիս,
Եւ ես՝ կաւ անարգութեան, զարշութեան,
Դու, ըստ մարզարէին, մնաս յաւիտեան յանբաւ բարձրութեան,
Եւ ես միշտ կորնչիմ՝ ըստ նորին բանին,
Ի քեզ ոչ է մթութիւն կամ նենգութիւն,
Եւ ես բովանդակն իսկ իցեմ, որ զաւանդն իմ ոչ պահիցեմ:
Հա՞ն զիս ի բանտէս, արձակեա' ի կապանցաս,

Զե՛րծ ի շղթայիցս, փրկեա' ի խեղդմանէս,
Ազատեա' ի տագնապէս, քալստեա' ի յերկաթիցս,
Լո՛յծ ի պաշարմանցս, արտաքսեա' յերկմտութեանցս,
Սփոփեա' ի տիբութեանցս, հանգո' ի նեղութեանցս,
Փարատեա' ի վշտացս, հանդարտեա' ի խոռվութեանցս,
Սպաքինեա' ի լալոյս, մերժեա' ի հեծութեանցս,
Հեռացո' ի յոդրոցս, կազդուրեա' ի կականմանցս:
Աստուած ողորմութեան եւ պարզեատու քաղցրութեան,
Մի' զգրաւեալս արեամբ հզարիի
Անտես արարեալ ընդ վայր կորուսաներ,
Կանգնեա' զիասեալս յափն մահու
Ի բազմավտանգ հիւանդութենէս:

Գ

Սիա բարդեցան, կուտեցան շրջանակք ամացս ընդունայնութեան,
Յորմէ հետէ յայտնեցեալ ցուցայ՝ յոչ պէտս երեւեալ,
Ի յանդաստանէ մաւրն սենեկի փուշս դժնկի մեղաց շառաւիղի.
Մի' ինձ լինիր խայթոց խոցոտիչ,
Որպէս անդ տոհմին Յուդայի եւ կամ զաւակին Եփրեմի:
Եւ քանզի բուսուցեալ տնկեցի յոզիս,
Փոխանակ ցորենոյն բարեսերմութեան,
Խոտս խայթողականս, ինքնաթոյնս, ընդարմացուցիս,
Ըստ Գրոյն բանի, որ երեցն է, քան զաւետիսն.
Զիաքրդ ոչ կոչեցից զանձն իմ զարշելի անդաստան՝
Անիծաբեր փշովք մեղաց հեղձեալ:
Ոչ սերմանեցի արդարութիւն, ըստ բանին Ովսեայ.
Եւ զիաքրդ հնալեցից եւ ժողովեցից զկենաց պտուղն:
Անկաւ ստիճը կուսուլթեան անձինս մաքրութեան:
Ըստ մարզարէին բանի, որ առ Խորայէլ.
Կարող ես, Տէր, ի նոյնն հաստատել:
Լայնեցի, ընդարձակեցի, ըստ մոլեկան բարուցն Յուդայի,
Զանկողին կամացս՝ դիւացն հոմանեաց.
Ի ձեռս քո է ամփոփել դարձեալ ի նոյն զգաստութիւն:

Դ

Եթէ մարմնապէսն կցորդութիւն ընդ տեսանողին
Անարատ գործեաց զպոնիկն,
Խսկ դու, փրկութիւն, հոգեպէս միացեալ ի յիս, կրկի'ն մաքրեսցես:
Եթէ արեգակնս այս անկենդան,
Ստեղծեալ առ ի քէն երկրիս մատակարար,
Զկարակումն մարից ցամաքէ
Եւ զտիաս պտուղս հասուցանէ,
Խսկ ստացողի ամենից՝ Հոզիդ աստուծոյ,
Ո-րքան զարեսցես զտիդմ չարեաց աղտոյ
Եւ զիարախ պրծութեան մեղաց մթերից իսկոյն սպառել:
Վասն այսր կանխաւ իսկ ժամանեցի հայցել առ ի քէն բարի՝
Աստելեացն իմոց ի կարգ այս բանի,
Զի զիերքեալ վնասակարս պարտուց մահու
Յամենախնամ աշաց հզարիդ մի' մերժեսցես, աւրհնեալ գրութիւն:
Արդ, կենագործեա' զիս՝ զամենամեղս, անդամաւք մարմնոյս,
Ընդ բնութեան հոգոյս՝ խորհել միշտ զրոյս:
Խսկ բարեգործացն խնդրել բարիս՝ բնութեանն են աւրէնք,
Անբոնադատ կրիցն յարակցապէս առ տոյնս բերումն:
Քանզի, արդարեւ, առ միդ այդ պատուեր ամենայն հասակ զաւանայ,
Խսկ միւսոյդ՝ երկրորդի առաջնովդ խնամով հանդիպել՝
Աստուածականիդ է նմանութիւն,
Յաղաց այսր իրի նախնի դասեցի
Զթշնամեացն իմոց աղերսանս,
Քան զերախտաւորացն բարիս:
Ե

Եւ արդ, յիշեա' զնոսա կրկին ընդ միոյ,
Որ ի քո անուն բարձրացեալ զանարժան՝ զիս ընկալան,
Եւ տո՞ւր նոցա, Տէր ամենառատ, բարերար եւ անտիսակալ,
Վարձս արդարոյ եւ մարգարեի:
Թէ եւ ես յաւէտ թափուր իցեմ յարժանեաց,
Հստ հաւատոց նոցա եւ առ յոյս նոցին ակնկալութեան
Որ առ պարտաւոր գերիս ողջամիտ կամաւք ակնարկեն,
Որպէս թէ ի մասանցդ քո կեցուցչաց
Ի պանպանարան հոգույս ծածկութի լիով ունիցիմ:
Եւ զպատժաւորս անամփոփելի ի քոց տեսութեանց
Եւ անբախելի՝ յուղիղ կշռութեանց,
Քաղցր գթութեամբ անսահմանելեաւ
Մերձեցեալ առ իս, մաքո՞ւր արասցես՝
Անխայտառակելի պահելով ի տիեզերական յանդիմանութեանն:
Եւ որպէս շուր իմն վայելական դնել ախորժեն
Ինձ՝ անարժանիս սիրելիքն քո վասն քո,
Նայեցեալ ի կրաւսն զգեստուս բարեկերպութեան,
Չգիտելով զբիծ գաղտնեացն՝
Երջանիկ կարդան եղկելոյս,-
Եւ դու, հնարաւոր, ամենապարզեւ,
Աւրինեալ մարդասէր, առ քնաւս ողորմած,
Վասն ամենաթշուառիս հեծութեան՝
Հաշտեա'ց ընդ նոսա ըստ հաւատոց նոցա,
Ընծայեալ նոցին մատո՛, պարզեւեա'
Զահայեալ մեծութիւնդ եւ զանթառամելի զպսակո՛
Յահաւոր աւուրն յետնում հատուցմանն ամենափորձ ընտրութեանն:
Զ
Զի դու ես գրաւ փրկութեան, մեծութեան
Անվատնելի եւ անծախ զանձուց ստրկիս եւ սովեցելոյս,
Ի վաճառ վերնային շահու աւգութեան՝
Բանիւդ, որ ի քէն, յարգեալ ձոխանամբ:
Կառո՛ ինձ սահման ջրոյ հանգստեան,
Արձանացո՛ անփոփոխ, պատրաստական վստահութիւն,
Կարգեա՛, աւրինարանեալ, անկեղակարծ յուսոյ ամրութիւն:
Տո՞ւր, ամենախմամ դու, անաշառ պաշտպանութիւն,
Սասանեցելոյս՝ բարեաց անդորրութիւն,
Տարակուսելոյս՝ լուսոյ ապալինութիւն,
Աշխարելոյս՝ մեծ երջանկութիւն,
Վհատելոյս՝ կենաց աւգնութիւն,
Լքելոյս՝ անզայթակելի աւժանդակութիւն,
Նահանջելոյս՝ անսայթաք վերընթացութիւն:
Զի քո է բնաւդ, եւ ի քէն է ամենայնտ,
Եւ ի ձեռն քո բաշխին հաւաստութիւնք պիտանացուաց համայնից կենաց,
Եւ քեզ վայել է փառք յափտեանս յափտենից:
Ամէն:
ԲԱՆ ԶԴ
ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Արքայ երկնաւոր, թագաւոր բարձրեալ,
Տէր բոլորից, ամենից ակնկալութիւն,
Ստեղծաւդ տեսականաց, հաստիչ իմանալեաց,
Պատճառ եղանութեանց, կազմիչ հանդերձելոց,
Տուիչ լուսոյ, առիթ առաւաւտու, պատրաստիչ վաղորդայնի,
Երեւեցուցիչ երեկոյի, տարրիչ խաւարի,
Արուեստաւոր բարեհնար, իմաստութեան գործաւնեայ,
Քաւարան աւրինեալ, հալիչ մեղանաց, հալածիչ ցաւոց,
Քակտիչ դառնութեանց, պահպանարան հանգստեան,
Հնարք նիրհման, յարմարիչ քնոյ, պարզեւիչ ննջման,

Շնչոյ յարակարգութեան, զգայութեան տեսողութիւն,
Ցրիշ ցնորից, յեղանակիշ անքօցոց, փոխարկութիւն զարհուրմանց,
Այլայլութիւն տիրութեանց, խափանիշ խիթմանց,
Ընդարձակիշ կարծեաց, համադրութիւն ծփմանց,
Սիանկութիւն խարդախմանց, հարուածիշ դիւաց,
Փախուցիշ ախտից, ընկղմիշ գայթակղութեանց,
Պաշտպանեա' երկնաստեղծ ձեռամբդ,
Զաւրաց' բարձրացեալ քո աջովդ,
Ամփոփեա' ամենակալդ թեւալք,
Ծածկեա' աստուածեան խնամովդ,
Ամրաց' վերակացութեամբ վերնայնոցդ,
Շուրջանակի պարսպեա' գումարտակաւքդ անմահից,
Յամենուստ պարփակեա' կցորդութեամբ հրեշտակացդ,
Վանեա' զրնդիմամարտն իմ զինուորութեամբ զուարթնոցդ,
Պատսպարեա' զասանեալս՝ Աստուածածնիդ մաղթանալք,
Չքանակս անդրանկացդ բարեկարգեա' ինձ պահապան:
Բա'ց ընդ աշացս դիմացս եւ զմտացս իմ տեսանելիս,
Զգա'ստ արա ընդ ոգույս եւ զծանրաբեռն կրիցս դանդաղութիւն,
Վերաց', Տէր, ի զգայութեանցս զմածեալս յիմարութիւն,
Բա'րձ, միայն բարեգործ, զպատրուակիս բանձրութիւն:
Ընդ սկզբան բերմանս լուսոյ՝ զողորմութիւն քո ծագեա,
Ընդ ելից արեւուն՝ արդարութեան արեգա'կնդ
Ի յանձկութիւն սրտիս մտցէ,
Ճառագայթ քո փառաց ի յիմաստիցս խորհրդանց շահեսցի,
Խաչիդ տեառնազրութիւն ընդ շունչս
Եւ ընդ մարմինս համասփիո տարածեսցի:
Յանձն առնեմ քեզ յաւուրս զրո յարմարեալ տաղաւարս
Պահպանաւ ոգույս, որ ի սմին:
Զի դու ես Աստուած անքնին,
Առ ամենեսին՝ բաւական
Եւ յամենայնում՝ բովանդակ,
Աւրինեա-լ յաւիտեանս:
Ամէն:
ԲԱՆ ՁԵ
ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Ա
Խսկ արդ, վասն զի արթնականն մեր զուարթութիւն
Քեզ ննջումն իմն է համարեալ,
Խսկ ի խոր թմբրութիւն լոելն
Վասն ուղիդ հաւատոյն ի քեզ՝
Անթարթակի բացութիւն աշաց,
Ուղրեա' հոգույդ քոյ իմաստութեամբ
Զյաջողուած ձեռինս զործոյ՝
Ընդ հեծութեան ձայնիս մաղթանաց,
Զաւրաց', Տէր, ի հանդէս բարի
Ճգնաւրական արի վաստակոյ,
Կցո'րդ լեր կարեացս տկարութեան:
Թեթե՛ս կացո զաշխատութեանս այս սկիզբն,
Արագեա', միշտ կարոդ, զյառաջադրեալ ձեռակերտս,
Դիւրաւո՛րս ընթացոն ի յաւարտումն լրմանն,
Ի վախճա՞ն իրին բերկրութեան զիս հաս,
Ժամա՞ն կացուացես ի հանդիպումն յուսոյն,
Կցո'րդ լեր ուղույն ճանապարհիս ընթացից,
Ի թոյիս ամբարձման փութացուացե՛ս յաւգտակարն:
Ընդ աջմէ՛ իմ լիցիս ի վտանգի ծանրութեանն,
Զձայն քո լուռ' ի յանձկութեանն պահու,
Ձեռամբ քո կեցո' ի կորստեանն ժամու,

Մատամբ քո ազդեա' ի սահմանին անձկուրեան,
Հարթեա' զխորոց ամենաշար խափանմանն,
Հոգեղինին առաքմամբ՝ ըստ Ամբակումա'յ ինձ հնարեա,
Բա'ն ինձ շնորհեա ի յատենի բազմութեանն.
Իմաստութիւն յիս տնկեա ի հանդիպման քննութեանն,
Ամպով կամաց քոց հովանացի'ր հրաշապէս,
Հանդարտեցո' փայտիլ կենաց զծովուս մրրիկ,
Սանձեա' զաստեաց կենցաղոյս պատկեր քոյն հրամանաւ:
Քանզի թէ աստ ողորմութիւն քո, Տէր, կամեսցի,
Այս լուծութիւն կոհակաց կարծր է, քան զվեմ,
Եւ թէ ի ցամաքի անտես առնիցես,
Իբր զանկայուն՝ պնդութիւն յատակիս
Ի ներքոյ աստի հոսեալ սասանի:
Բ

Արդ, ընկա'լ, Յիսուս,
Զպաղատանաց ձեռնարկութիւն՝ քեզ ի հաճութիւն
Եւ արա' ինձ զամենակարծն զայթակորութիւն՝ մեծ վստահութիւն:
Որպէս ի ջրահեղձոյց ամենակործանն դարու,
Որք ի հարթ տարածման գետնի
Առանց երկիւլի յանհոգս կէին,
Յողորմութենէդ ամայի մնացեալ՝ կորուսան,
Խսկ ընդ հովանաւոր մածուածով լաստիւն
Յոզնատատան հիմանն հայթհայթանաւք
Յանուն գթածիլ յեցեալ՝ պահեցան,-
Ընդ որս եւ զաղաչողս մշտատատան
Ի նաւահանգիստն խաղաղութեան
Մարդասիրապէս պրծեալ ապրեցո':
Վարձս ի քոյոցդ ընդ իս բերելով հոգեւոր շահից,
Զստորաբէրս այս ստուարութիւն պարտուցս լրեալ,
Բանիդ առակաւ, ի քեզ, Տէր, անկայց՝
Միացեալ իսպատ անբաժանելի, աւրինեալ յամենայնի:
Եւ կցորդելով այսմ մաղթանաց հոգեղինքն ամենամաքուրք՝
Ընդ հողեղինացն մարտիրոսաց,
Որք ջրով եւ հրով փորձեցան
Եւ յելից գերծմանն ընդ մեր խնդրեցին
Եւ մեզ յիշատակ թողին աւգնութեան,
Ասացեն ընդ մեզ համաբանաբար զուգամասնութեամբ՝
Եղիցի~, եղիցի~:

ԲԱՆ ԶԶ
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՑՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՅ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՅ ԽԱԲԱՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԻԾՈՅ

Ա
Ընդ այսր հառաչանաց թախծութեան ողբոց
Ի բազմաց կերպից շարակարգելոց,
Եւ ամենից հոգուց ողորմեա,
Գովեալ եւ երկայնամիտ թագաւոր,
Նաեւ այնոցիկ' առաւել,
Որոց հատեալ է ակնկալութիւն փրկութեան կենաց,
Որք ննջեցին անպատրաստաբար՝
Շիշեալ լապտերաւք իւղոյն պակասութեան:
Ահա յիշեա, Տէր իմ գթութեան,
Եւ ի յա'յս եւս պատճառ իրաւունս ինձ գրեա,
Քանզի թէ եւ ի փառս ահաւորութեան սքանչելեաց մեծիդ՝
հակառակաւքն հանդերձեցեր զկազմած մարդոյս,
Զոմն՝ ծանր, եւ զոմն՝ թեթեւ,
Զմին՝ զով, եւ զմիտսն՝ հրային,
Զիմադրութիւնն ի հակառակացն հարթ պահեցեալ՝
Արդա'ր կոչեսցուք հաւատարիմ հաւասարութեամբն:

Եւ յայսմ ի դատման առաքինութեան
Վերաբերեալ ընդ համբարձելոյն,
Զխոնարհութիւնն առ կաւն դիտման անմոռաց պահեալ՝
Պաս'կ ընկալցուք ճգնաւորական:
Այլ քանզի յայսմ կանոնէ ուխտի վրիպեցաք,
Եւ անասնաբար սահեցմամբ
Հստ հողոյն զիշման ընդ երկիր մածաք՝
Այլ ոմն՝ ախտի, եւ այլ ոմն՝ անզթութեամբ,
Միւսն մասն՝ մոլութեամբ ամենաբաղձ կերակրոց
Իբր զազան մշտաբոյժ յարակայ կապեալ ընդ բնութեանս:
Բուկ ի քարից ումն, անըմբոնելի եւ անողոքելի սլացմամբ
Ի բաց ոստուցեալ, վայրենապէս ամբարտաւանէ:
Եթէ շեռնումք տապով սիրոյն, որ ի քեզ,
Նշխարաւ բոցոյն, որ ի մեզ,
Ցուրտն առընթեր կենակից նմին,
Զնոյն կասեցուցեալ, բարւոյն ընդմիջէ.
Եթէ աւղականան հրեշտակայնովն յառիցիմք ի քեզ,
Ծանրութիւն թանձրու անդրանիկ նիւթոյս այս հողոյ,
Ի ստորեւ քարշեալ, իսփանէ:
Բ

Եւ արդ, յամենուստ պարտեալ եւ իսպառ լքեալ,
Իբր զազիկար հաշմեալ՝ հերքեցայ, կորեայ վանեցայ,
Վատնեալ ի բազմաց՝ ի մահ գրաւեցայ,
Վասն որոյ ի պարզեւականէն զրկեցեալ՝
Յողորմութեանն կողմ նայիմ
Եւ պատկառեալ դիմաւր համայնից ունողս
Զքնաւից աղերսարաննեմ զմեռելոցն՝ քեզ կենդանեաց,
Քանզի կարող ես յաւետ հնարիւք
Եւ կորատականացն՝ ըստ իս մեռելոցն,
Ամենայն ինչ քեզ զարելի է,
Նազի եւ ընդ անտկար կարելոյդ եւ կամելի է ախորժելի:
Արդ, այսց երկուց բարգաւաճ շնորհաց նորոգչաց
Առ միմեանս եկեալ՝ կարելն ընդ կամելն,
Բարձեալ եղիցի եւ յուսահատութեանն վհատութիւն ազգաց մեղաւորաց,
Եւ ժամանեալ հասցէ աւետեացդ լոյս
Հոգուց բժշկութեան քումդ հրամանի,
Տէր ամենայնի, աւրինեալ յախտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԶԷ

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՅ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՅ ԽԱԲԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, քանզի ի գլուխ կատարման հասեալ
Սակաւամասնեայ կտակի այսր ողբերգութեան,
Արա', Տէր, վախճան դադարման առնուլ
Ընդ այսց բանից մաղթանաց ինքնանախատս կշտամբութեան՝
Եւ որ յիս կրին չար սովորութիւնք,
Որ քեզէն կարգեցեր սահման աւետեաց ակնկալութեան
դաստապարտելոյս՝
Ասելով. Ոչ են կամք առաջի Հաւր իմոյ,
Եթէ կորնչիցի մի ոք ի փոքրկանց.
Եւ դարձեալ՝ Այս են կամք Հաւր իմոյ,
Զի զամենեսին ինձ յանձնարարեալս ոչ կորուսից:
Բ

Ահա աւրինեալ ես ի զթութեան,
Բարեբանեալ միշտ՝ ի քաղցրութեան,
Խոստովանեալ՝ յերկայնմտութեան,
Ծանուցեալ՝ յայցելութեան,

Քարոզեալ Տէր՝ ի փրկութեան,
Ներբողեալ դու՝ յառատութեան,
Պատուեցեալ՝ ի պաշտպանութեան,
Փառատրեալ ես ի փրկութեան,
Երկրպագեալ՝ յանբաւ բարձրութեան,
Պաշտեցեալ՝ յանքննութեան,
Գովեցեալ միայն՝ ի յաղթութեան,
Վերաձայնեալ՝ ի մեծ զարութեան,
Խնկաւորեալ՝ յողորմածութեան,
Համբուրեցեալ՝ յանձառ հեզութեան,
Ճաշակեցեալ՝ ի խոնարհութեան,
Ընդ քեզ՝ եւ ծնողդ քո երկնաւոր՝
Աստուածդ բոլորից միմիթարութեան,
Հստ որում Հոգիդ քո Սուրբ բարութեան:
Որ զանկեալ զգրաստ թշնամւոյն
Եւ զգայթակղեալ մարդն անբանութեամբ՝
Կանոնեցեր ոչ անտես առնել,
Որոյ երախտիս հզաւրիդ ի յիս,
Եւ առաջինութիւն մեծիդ ի բարձունս
Տանեալ անդադար յանվախճան փառաբանողաց,
Որովք զայս ձայն աղերսական յարգեալ՝
Ընկալցի՛ս մարտիրոսացն պաղատանաւք
Ի հոտ հաճութեան բուրման անուշից:
Եւ այսու փրկանաւք հաշտարար բանի
Զնախնեացն պարտս եւ զաներեւոյք վերս,
Միջնովքն եւ վերջնովքն՝ մահացուցանողաւքն զանձն եւ զմարմին,
Բժշկեա՛, ամենակարող, զներքինս եւ զարտաքինս,
Չտիպքն եւ զգիծքն եւ զիսարանս հարուածոցն՝
Բարձեալ եւ մաքրեալ դեղովք ողորմութեանդ
Չկտեալ խածուածս բազմագունիս,
Որք զարշելիս ընդ ախորժելեացն
Քեզ ցուցանեն գէութիւն բնութեանս:
Գ
Եւ եթէ հասից յամս ծերութեան՝
Քեւ առաջնորդեալ արժանիս մահու,
Մի՛ թողցես զտկարութիւնս,
Մի՛ անարգեր զալիսն,
Մի՛ կորացուսցես զկործանեալն,
Մի՛ զիշուսցես զկրեալն,
Մի՛ վայրաբերեր զխոնարհեալն,
Մի՛ շնչման հողմոյ մատներ զառկայծեալն,
Մի՛ ընդպահկեսցես զդեղեւեալն,
Մի՛ անվերալկու առներ զառուցեալն,
Մի՛ անդարման լիցի տագնապեալն,
Մի՛ առանց տածելոյ՝ յարկն խարիսալեալ,
Մի՛ անպատի՛ պատկերն հնացեալ,
Մի՛ պարարտութիւնն՝ անհամեալ,
Մի՛ շուք շնորհին՝ անարգեալ,
Մի՛ հնութիւնն՝ քամահեալ,
Մի՛ նաւ հոգւոյ՝ ալեկոծեալ,
Մի՛ երկարութիւն յուսոյն՝ կտրեցեալ,
Մի՛ լար շալիդին՝ խզեալ,
Մի՛ ուշ իմաստին՝ բարձեալ,
Մի՛ գոյին կազմած՝ զեղծեալ,
Մի՛ ամբարձմանն թեւք՝ փետտեալ,
Մի՛ զուարթութիւն գեղոյն՝ տգեղեալ,
Մի՛ ճաճանչ նշողին՝ քաղեալ,
Մի՛ պատուհանք աշացս՝ փակեալ,

Մի' լուսաւորութիւն նորին՝ խափանեալ,
Մի' պատկերն խաւուն՝ անկեալ:

Դ

Ահա աղաշեմ զքեզ, բարեգութ, ամենայն սրբովք պաղատիմ.

Լուր սոցին ինձ կանխաւ, զի զանազանն մի' մոռացիս:

Դու' առաջնորդեցեր ինձ, ըստ սաղմոսին, եւ ապրեցուցեր.

Հան, Տէր, ընդ երգորին՝

Եւ ի կարծեացն կասկածանաց, յորմէ երկնչիմ:

Իսկ ես չեմ արժանի ի քէն

Եւ ոչ հասարակական կերակրոյն վարձու.

Այլ դու կարող ես սովորաբար եւ առ զլացողս բարեգործել.

Քո են զարմանալիք անձառից բարեաց,

Միայն հրաշագործ առ ամենայն երկայնմտութիւն,

Ընդ Հաւր եւ Հոգուրդ Սրբոյ աւրինեալ հանապազ,

Յախտեանս յախտենից,

Ամէն:

ԲԱՆ ԶԸ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵԼՈՒԻԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽՍՔ ԸՆԴ ԱՍՈՒԾՈՅ

Ա

Եւ արդ, ջուր կամաց եւ կաթ արտասուաց

Բեկութեամբ հոգւոյս, մտացս լրմամբ,

Խորտակմամբ սրտիս հեղեալ առաջի՝

Զմարգարէն յիշեցուցանեմ զարիմաթացւոյն Սամուելի,

Չոր առեալ եհեղ ի սկաւառակէ յանդիման քո, ամենատես,

Առ ժողովրդեանն աւրինակութիւն՝

Զանձն արկանելոյ խոստովանութեամբ

Եւ հնազանդութեամբ կենդանարդ զարշապարաց:

Բ

Եւ արդ, ընկա'լ զայս հիւսուած բանի աղիոդորմ հեծեծանաց,

Եւ հոտոտեսցի' յայս նուէր բանի անարիւն զոհի, թագաւոր երկնի,

Եւ աւրինեալ սրբեա' զտառ մատենի այսր ողբերգութեան,

Եւ գրեալ դրոշմեսցէ'ս յարձան յախտեան

Ընդ հաճոյականացն սպասաւորութիւնս:

Կացցէ' առաջի քո մշտնջենաւոր

Եւ յիշատակեսցի' ի լսելիսդ քո հանապազ,

Բարբառեսցի' շրթամբք ընտրելոց քոց

Եւ խաւասցի' բերանովք հրեշտակաց քոց,

Տարածեսցի' հանդէպ աթոռոյ քոյ

Եւ ընծայեսցի' ի սրահ սրբութեան քոյ,

Խնկեսցի' ի տաճար անուան քոյ

Եւ բուրեսցի' ի սեղան փառաց քոց,

Պահեսցի' ի զանձարանի քում

Եւ համբարեսցի' ի ստացուածն քո,

Պատմեսցի' ի յականչս ազգաց

Եւ քարոզեսցի' ի լուր ժողովրդոց,

Նկարեսցի' ի դրունս իմաստից

Եւ տպաւորեսցի' ի սեամս զգայութեանց,

Իբր կենդանեալ զի'մս պատմեսցէ

Խոստովանեալ զանաւրէնութիւն:

Եւ թէպէտ վախճան ընկալայց իբր զմահացու,

Այլ յարակայութեամբ բանի այսր սովերի

Գրեցա'յց կենդանի:

Մնացց' սա անեղծ ի կամս քո, Տէր,

Ինձ՝ պատժապարտիս համբարձեալ

Միշտ անդուլ դատիչ, անաշառ կշտամբիչ,

Անպատկառ յանդիմանիչ, անանիսայելի դսրովիչ,

Անողոքելի պարսաւիչ, անհամբոյր ծանակիչ,

Անմարդասիրելի մատնիչ, անփրկելի տանջիչ,
Անկաշառ կառափիչ, անխնամելի յայտնիչ,
Ապառում հրապարակիչ, աշխարհալուր բողոքիչ,
Փողով մեծութեան ազդման
Առանց լրութեան եւ կամ դադարման
Զիմոցս պարտեա'ցս խոստովանեսցի:

Գ

Սոյն զիր իմովս ձայնիր, իբր զիս, ընդ իմ աղաղակեսցէ,
Տարածեսցէ զծածկեալսն, հոչակեսցէ զգաղտնիսն,
Կականեսցէ զկատարածն, հնչեսցէ զմոռացեալսն,
Յայտնեսցէ զաներեւոյթսն, բարբառեսցէ զբարուրսն,
Քարոզեսցէ զխորոցն, պատմեսցէ զմեղացն,
Մերկացուսցէ զանտեսիցն, ցուցցէ զկերպարանս թաքուցելոցն:
Շաւշափեսցին սովա որսրն, գտցին զայթակղութիւնըն,
Յանդիմանեսցին անձառըն, քամեսցին չարեացն մնացուածք,
Եւ թագաւորեսցեն կեանքդ շնորհաց ողորմութեան քոյ, Քրիստոս,
Ի զանձս պահեստի ուկերացն ցամաքելոց,
Որով ի ժամանակս կենդանականս
Սկզբնաւոր լրուսոյ մտի զարնայնոյն՝
Նորոգման աւուրն պայծառութեան՝
Քոյովդ ցաւողով յոզի աճեցեալ
Այսու փրկութեամբ անմահականաւ
Եւ անցամաքելի վերամբարձութեամբ
Շառափիս ձգեալ իմանալեացն բարեաց
Դարձեալ դալարացայց եւ կրկին ծաղկեցայց,
Հսու քոյինաշունչ Գրոյն յուսադրութեան:
Եւ քեզ միայնոյ փրկողի եւ Հոգույդ քում՝ Հաւր իսկակցի,
Միասնական տէրութեանդ եւ անձառ Երրորդութեանդ
Խորհրդական գովեստի փա~ոք եւ երկրպագութիւն յաւիտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ ԶԹ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Աստուած եւ տէր, կեանք եւ արարիչ,
Ողորմած, գթած, լոյս, երկայնամիտ,
Անտխակալ, մարդասէր, ամենագութ, պարզեւատու,
Փրկիչ, աւրինեալ, գովեալ, բարեբանեալ,
Դարան ամրութեան, պատսպարան վստահութեան,
Առանց նենգութեան բարի,
Առանց խաւարի ձառագայթ,
Քաւիչ մեղաց, ողջացուցիչ վիրաց,
Անհասանելեաց հնարք,
Անմատչելեաց հպաւոր,
Անյուսութեան ելք,
Անուն քո խոստովանեալ Աստուծոյ Որդի,
Եւ Հաւր քոյ ւ ընդ քեզ հզաւրի եւ ահաւորի
Եւ Հոգույդ ամենակալի եւ ընդ քեզ երկրպագելոյ
Փա~ոք եւ պաշտան գոհաբանութեան յաւիտեանս:
Ամէն:

ԲԱՆ Ղ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԻՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա

Բարեբանեալ Աստուած երկնաւոր,
Միայն արարիչ, Տէր ամենակալ,
Մեծութիւն ահեղ, գրութիւն աւրինաբանելի,
Ողորմութիւն խոստովանելի, բարերարութիւն երկրպագելի,
Խնամակալութիւն պաշտելի, մարդասիրութիւն տաւնելի,

Պահպանութիւն խնկելի, Բարձրեալ անքնին,
Մերձաւոր կամարար, ապաւէն անկասկածելի
Սխիթար սրտից, փարատիչ վշտաց, ապաքինից ցաւոց,
Սպառումն վհատութեանց, բարձումն պարտեաց,
Փոխարկիչ կարեաց, կարգաւորիչ կրից, յարմարիչ բանից,
Սանձարկու լեզուի, շրջադրութիւն շնչոյ, կացուցիչ հագագի,
Ամփոփիչ խորիրդոց, կրթարան կամաց, արձանացուցիչ յուզմանց,
Հանդարտութիւն մրրկաց, խաղաղութիւն ծփանաց,
Որ ունիս զյեւոց ամենընթաց իշխանականիս
Եւ, իմաստութեամբ նուածեալ, առ քեզ դարձուցանես:

Բ

Գոհարանեալ միշտ երախտաւոր,
Որ հեզութեամբ անհպարտութեան երկայնամտեալ՝
Հանգչիս տենչանաւք անձառ հրաշիւք յանձինս սրբոց:
Թագաւոր էից համայնից, ամենայնիւ ծանուցեալ զթած,
Սկզբնահայր եւ նախաշալի սիրոյն ընթացից,
Ճանապարհ կենաց,
Որ առաջնորդես քաղցրութեամբ դիմելոյս ի լոյսդ վերին:
Չեռնկալու մեծ վստահութեան,
Որ ոչ թողացուցանես գայթակի ելոյս ի վայր կործանել:
Յուսոյ կերպարան,
Ճշմարիտ առհաւատչիւ աղաջողաց մատանց յայտնի երեւեալ,
Ապահնութիւն հանգստեան,
Որ ոչ երբեք մատնես վտանգի դատապարտութեան:
Ազատութիւն շնորհաձիր,
Որ տաս լիապէս առանց փոխատրութեան փրկանաց:
Առատութիւն աննախանձելի,
Որ քոյին փառաւորութեամբ զանարգ նիւթ հողոյս ճոխացուցանես:
Պայծառութիւն անստուեր,
Որ ճառագայթիւք ահեղ բարձրութեան պարածածկեալ զթշուառս՝
Կրկին բարգաւաճ առնես:
Քաւիչ մեղանաց բազմաց,
Որ զիերքեալս ի փրկութենէ առաջնովն պայծառութեամբ նորոգեալ՝
Վերստին վայելացուցանես:
Հնարաւոր դիրահաս՝
Առ ամենայն անբաւ գերամբարձութիւն յաւէտ յառաջեալ,
Ելք վստահութեան՝ առ խոստացելոցն վայելս,
Երանութիւն անձկալի,
Որ զիենդանութիւն շնչոյս լքանելն է ախորժելի,
Զի զքեզ զտից, կենդանի:
Կամք անփոխաղըելի՝
Առ ի քաւութիւն գերտոյս զարացեալ, ամենազովելի,
Անսխալելի դեղ կենաց,
Որ եւ մեռելոց բնակին եղծելոց առնես զսքանչելիս:
Ամենաստեղծ աներկրպայելի,
Որ զիուրք կիզեալն եւ զիուրմով հոսեալն
Եւ զժանեաւք զազանաց ծախեալն
Ի քթել ական նովին հիւթականութեամբ անպակաս յարուցանես:
Անհաւասար համարձակութիւն,
Յորում աստուածաւրէն պանծանաւք պարծելն է իրաւացի:

Գ

Հայեա'ց, Տէր, յերկնից զուարք քաղցրութեամբ
Յամենակործան վտանգ նեղելոյս
Եւ արա' անդորր հանգստական դիրաւոր
Ի բազմատագնապս հեծութենէ:
Եւ զյարուցեալ զումարս սատակաց,
Եթէ սպառազէնք այսական դժնեայ հնարաւորութեամբ
Բուռն մարտակցաց պատկանեալ զինուք,

Եթէ մեղաց տգեղ եւ քո ատելի կերպարանք,
Եթէ ցաւց եւ ախտից վատնիչ եւ կորստական նշմարանք,
Մերժեսցէ'ս, հանցէ'ս, հատցէ'ս, խափանեսցէ'ս
Եւ հալածեսցէ'ս՝ հեղի սահմանաւ իպառ տարագրեալ
Անդարձ որոշմամբ վերատին կորստեանն,
Եւ կառուսցէ'ս, կացուսցէ'ս նպատակ կենաց եւ ամուր մահարձան
Զնշան խաչիդ՝ ապաւինելոյս ի քեզ, փրկութիւն:

Դ

Եւ յայսմ անպարտ եւ անպատիր
Եւ անվանելի արուեստից ահաւորիդ մեծութեան՝
Լուծցի՞ն որոգայթքն զաղտնածածուկը սատանայականք,
Կապտեսցի՞ն մեքենայքն, վատնեսցի՞ն զայթակղութիւնքն,
Խայտառակեսցի՞ն խաղիցն դրութիւնք,
Յայտնեսցի՞ն երեւոյթք որսոյն,
Գոցի՞ն նենգողին ծուղակք,
Վերասցի՞ն վարմին վերարկուք,
Տոշորեսցի՞ն որումանցն բոյսք,
Նզովեսցի՞ն բոնաւորին չարաբանութիւնք,
Կարեսցի՞ն լար խարեւոյթեան ի մահ որսողին,
Պարսեսցի՞ն պատրողին բանսարկութիւնք,
Պակասեսցի՞ն զենք զրպարտողին,
Անկցի՞ն սուսերք մահաբերին,
Սուզեսցի՞ն սայրողին պատրաստութիւնք,
Արձակեսցի՞ն տոռունք տագնապողին,
Այլայլեսցի՞ն սուտ կերպարանք կեղծաւորին,
Սատակեսցի՞ն խրոխտականացն խիստ յարձակմունք,
Ցրուեսցի՞ն կցորդութիւնք կերչացն,
Բաժանեսցի՞ն ազինք յաւազակացն,
Քայքայեսցի՞ն բոյլք բարբարոսացն,
Քանդեսցի՞ն ամրոցք ապստամբողացն,
Արգելցի՞ն ամպրոպք յանդզնելոցն,
Փարատեսցի՞ն փորձողին անձրեւք,
Հալեսցի՞ եւ ցամաքեսցի՞ եղէամն աղանդաւորին,
Խորտակեսցի՞ եղջիւք գոռողին,
Մանրեսցի՞ն ամբառնալիք դրաւշիցն կերպարանաց,
Փշրեսցի՞ն ամբարհաւածութիւնք հպարտացելոցն,
Նահանջեսցի՞ն դիմեցմունք ձակատելոցն,
Քակտեսցի՞ն միաբանութիւնք զաւացն Բելիարայ՝
Թէ՛ անմարմինք եւ քէ՛ մարմնաւորք,
Փախիցէ՞ն ընդ նոյն ճանապարհ ի մի շատաց հետոց յեւքն տարակոյս,
Ի զուբն ինձ փորեալ ինքեա՞նք ընկճեսցին,
Յելանակեսցի՞ն ձմերունք ձանձրացուցչին,
Հասցի՞ կապն կցորդութեան մշտաջան աւազակին,
Նողկասցի՞ մտաց կայից համբոյր շողոքորթին,
Ընդմիջեալ մեկնեսցի՞ն նետաձգութիւնք նեղչին,
Կացցէ՛ ի սասանման նաւ խարդախողին,
Խլեսցի՞ն յարմատո՞ց անտի ատամունք խածանողին:
Ե

Վասն փայտիդ աւրինութեան կենաց,
Յորում պրկեցար Աստուածդ անըմբոնելի,
Յիշատակալ բեւեռացդ,
Որով ի գործի մահուն մածուցար Արարիչդ երկնի եւ երկրի,
Արեամբդ տէրունականաւ,
Որով զվիշապն մեծ կարթիւ ածեալ որսացար,
Լեղոյն դառնութեամբ,
Զոր արբեալ՝ զդեղատուութիւն կորուսչին արտաքս հեղեր,
Պատմաբանութեամբ ըղձական ճառիւք կրիցն սարսափելեաց,
Որով զլրութիւն հակառակողն ըմբերանեալ՝ ամաչեցուցեր,

Անուամբդ անհասականաւ ամենայնիւ անթարզմանելոյդ,
Յորմէ դողան եւ դատապարտին՝ սոսկացեալ սաստիկ սարսափմամբ
Բնութիւնք ամենայն երեւութից եւ աներեւութից,-
Եղիցի՞ն այս ամենայն պարզեւր շնորհաց
Խոստովանելոյս ի պաշտպանութիւն,
Ի քժկութիւն եւ ի քաւութիւն:
Եւ մահարեր դառնաթոյն աւձին
Եւ որ ի նմա ազդեաց տիեզերադաւ չարութիւնն
Ի սատակումն լիցի նորին:
Նոյն ինքն ի կորուատ եւ յանբժշկան հարուած տանջանացն
Սոլվա մատնեսցի, կապեսցի եւ ըմբռնեսցի:
Եղիցի՞ ողորմութիւն ստեղծողիդ ընդ իս,
Եւ շունչ ոգույս իմ ընդ քեզ՝
Անբաժանաւրէն կապաւ միացեալ ի մի:
Զ
Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղերս ձայնի
Մաղթանաց գոշման աղաւթից հայցման
Ծերոյ եւ տղայոյ, կուսի եւ երիտասարդի,
Եւ եթէ յաղախնաց ոք պաղատեսցի աստուածսիրաբար,
Հաւասարապէս անաշառութեամբ
Ընկալցի՞ն ի քէն մասն երանութեան պարտուց ազատութեան՝
Հաստեալ վերստին յանարատութիւն նորոգ մաքրութեան,
Նկարեալ դարձեալ զքոյդ կերպարան անփոփոխելի:
Ահա տիրապէս հնարաւոր, զաւրեղ, անպատում, անհաս, անիմանալի,
Տեսցէս աստանաւր ի հառաչանս կողկողանաց այսր հեծութեան,
Որ ի բոլորից շրթանց ընծայեալ քեզ մատուցանի
Վասն Հալը քոյ երկնաւորի եւ բարերարի
Եւ Հոգույդ Սրբոյ փառակցի եւ կենդանասուի,
Աստուածնիդ բարեխաւութեամբ
Եւ խնդրուածով ամենայն սրբոց:
Զի դու ստեղծեր զամենայն,
Եւ ի քէն եղեն ամենայնք,
Եւ դու տիրես ամենայնի,
Եւ քեզ փառոք յամենեցունց,
Միդ յիսկութենէ անժամանակ Երրորդութանդ,
Չուզակցապէս փառաւորեալ յանբաւ
Եւ յափառենից յափառեանս:
Ամէն:
ԲԱՆ ՂԱ
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՃԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ
ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՍՍՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԲԱՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
Ա
Տէր, տէր գթութեանց եւ Աստուած ողորմութեանց,
Անուն մեծութեան, ձայն ահաւորութեան,
Կոչումն սաստկութեան, լուր անհասութեան,
Բարբառ դողութեան, հնչումն հիացման,
Յուսադրութիւն բարերարութեան ամէնողորմ քաղցրութեան,
Յորմէ երկուցեալ սասանին ամենայն բնութիւնք եղելոց:
Ի քո սպառնալեաց ահիդ պակուցման
Սաւառնին սերոբէք, ամփոփին քերոբէք,
Պարուրին պարք լուսակերպիցն,
Երկնչին հիացմամբ բոլոր պետութիւնք վերնոցն,
Նոյնք ցնծան դողութեամբ մեծաւ ի մի նաւակատիս բերկութեան,
Զարհուրին դեւք, ընկրկին չարութեանցն գունդք,
Պակասին խաւարասիրացն հոգիք,
Անդնդոց մատնին հրեշտակը աւտարին,
Կապին նշանաւ խաչին յարձակմունք դիմամարտին,

Փակին ի ստորին բանտի քինաւոր ամաղեկացիքն,
Անխզելի հանգուցիւք պաշարին խումքը հակառակորդին,
Արգելին անզերծ զնդանաւ մահազինացն կաճառք,
Պնդին ի մետաղս ահեղ հրամանիդ այսականացն գումարք,
Պապանձին կարկեալ ընդդիմաբանիցն դասակցութիւնք,
Պարաւանդին հիւծմամբ կորստեան աներեւութիցն ժողովք,
Անլոյծ շղթայիւք նեղին առաքելութիւնք դերաքրիստոսին:

Բ

Ահա կարկառեմ մատամբք ձեռինս
Զտեառնազրութիւն նշանիդ ի ժամ զիշերիս,
Որ ոչ մթանաս խաւարաւ անզիտութեան, ամենեւին տեսականութիւն,
Քան թէ ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ բնակիս:
Ընկա'լ զաղաչողս վտանգաւոր գոհաբան
Ընդ պահպանութեամբ թեւոց հզաւրիդ,
Փրկեա' ի ցնորից եկամուտ պղտորութեանց,
Սո'լրք արա զզայարան հայելեաց սրտիս նկատմանց,
Ամրացն փայտիւդ կենաց ի տիրական անքոց,
Արեա'մք քո սրսկեա զշրջարկութիւնս կայիցս,
Զհետս ելումտիցն կաթուածո'վ կենարար կողիդ գծագրեա,
Երդոցն պահպանարան քառակերպի'դ ձեւակերպութիւն եղիցի,
Հանդէպ տեսութեան աշացս ամբարձման
Փրկակա'նդ քո կրից խորհուրդ առղիցի,
Ընդ բարաւոր յարկիս չարչարանա'ց քոց գործի հաստիցի,
Զծառոյդ արդինութեան հաւա'տք յուսոյ իմոյ կախիցի:
Արգե'լ, Տէ'ր, սովար զսատակիշն հոգուց,
Մտց' անխափան պաշտպանն լուսոյ:
Եւ ընդ սաստիկ ծանրութեան ցաւոցս՝
Եւ զբե'ռն պարտեացս թեթեւացն,
Զոր ի լրարանի մտացս ամփոփման մահճացս անկողնի,
Ուշաբերեալ զյուսահատութեանցն դառն պտղոցն,
Խոստովանիմ ամենազիտիդ զանհամար մասունս գործոց
Չարաչար անարդէնութեանցս:

Գ

Հանգո' զվաստակեալս ի բազմածուփս աշխատութենէ,
Բա'րձ զտագնապ տարակուսանաց ոգւոյս կործանման,
Զդառնութիւնն ընդ վշտացն,
Զհեծութիւնն ընդ կարեացն,
Զանձկութիւնն ընդ թշուառութեանցն,
Զհառաշմունսն ընդ խորտակմանցն,
Զբեկութիւնն ընդ ապշութեանցն,
Զբմբրութիւնն ընդ շրտմանցն,
Զարբեցութիւնն ընդ յիմարութեանցն,
Զթերամտութիւնն ընդ խելազարութեանցն,
Զսառումն սիրոյն եւ զիրային շերմութիւն աղուական ախտին:
Աւժանդա'կ լեր տկարութեան բազմատխուրս տարտամութեան
Բարեգործ աջովդ շնորհի, ձեռամբդ նորոգողի,
Մատամբդ կէնսաբաշխի, փառաւքդ մշտափայլի,
Յարակայութեամբդ անեղծի, երեսաւքդ գուարթականի,
Խսկութեամբ էիդ պաշտելի, բարձրութեամբդ երկրպագելի:
Հատո' զշարաչար հեծութիւն կորստականս խեղդման,
Զնոր գիւտ չարին, զիին խարդախութիւն բանսարկուին,
Զաւտար ագդեցմունս ի մահ կրթողին,
Զանյարմարական երեւոյթս հանապարդեան եղեռնագործին:
Զառ աշս հնարադրութիւն դժնդակ դիւին,
Զողոքական բոցաշնչութիւն ձգող կախարդին:
Պահեա' ի տեղոց հանգստեան մեռաւրինակ այսր դադարման
Յաներեւոյթ մտածութեանց, ի մասնաւոր սխալութեանց,
Ի մեծագոյն գայթակղութեանց, ի փոքրագոյն ոտնառութեանց,

Ի խարերայ չար ձանձրութեանց:

Հեռացն' զանհանդէպ մտածութիւնս

Ի զգայութեանց ծառայիս յանցաւորի,

Զկիրս բասրելիս, զվարս թշնամանելիս,

Զղիպուածս պատկառելիս, զիետս վրիպելիս,

Զպատիրս ձաղկելիս, զիորհուրդս անգոսնելիս,

Զաւելաբանութիւնս նշկահելիս:

Դ

Անսխալ հոգուվ եւ անշաղախ մարմնով

Զապալինեալս ի քե'զ հանդերձեա

Ի շնչմանէ հողմոց, ի զարկմանէ բռնութեանց,

Ի բախմանէ փոթորկաց, ի յոստմանէ մրրկաց,

Ի յարձակմանէ զազանաց:

Ի կափման աշացս հայեցուած սրտիս մի' ստուերասցի,

Այլ զուարթասցի', պայծառասցի', վայելչասցի',

Ընդ քե'զ փայլեսցի', Տէր Յիսուս Քրիստոս,

Լուսաւոր վառմամբ անշիջանելեալ:

Բանիւ քո սրբեա' զպատսպարանս բազմականիս

Ի խորամանկութեանց, ի զբաղմանց,

Ի քո ատելի յիշատակաց, ի վերնամարտ մտածմանց,

Ի քրէկան մորոսութեանց, ի տիրանենգ անշնորհութեանց,

Յաստուածընդդէմ հերձուածութեանց:

Գնդիւք վերնայնոցդ վերակաց' ինձ լիցիս

Պետութեամբք, իշխանութեամբք, զաւրատրաւքն անյաղթականաց՝

Մաքուր մատակարարաց սուրբ աստուածութեամդ,

Սուրքեալքն՝ աւետեաց Աւետարանաւն, մարգարէքն՝ կտակարանաւքն,

Մաղթանք երջանկացն ի կատարածի աւուրն ընճայեալ:

Որովք նիրեցից երկիւղիւ ըստ քեզ տրտմութեամբ

Եւ զարթեայց շնորհաւք քո կրկին ուրախութեամբ:

Եթէ վիհատութեամբ ննջեցից,

Յարեայց դարձեալ հոգեւորական բերկրութեամբ,

Եթէ ընկողմնեցայց մեղանաւք,

Կանգնեցայց վերատին՝ զատեալ ի խղճէ անաղտ անբծութեամբ:

Ե

Լո'որ խնդրուածոց ամենահառաչ ձայնիս հեծութեան,

Միայն բազմագութ,

Բարեխաւասութեամբ սրբոյ Աստուածածնիդ

Եւ ամենայն արդարոց եւ նահատակաց ընսրելոց:

Եւ քեզ փառք յամենեցունց իմովս գոշմամբ վերառաքեցեալ

Սրբովք գուարթնոցն անմահականաց դասուց՝

Ի զովեստ Հաւր քոյ՝ Աստուծոյ մերոյ

Եւ Հոգուոյ Սրբոյ՝ բնաւից հաստողի եւ նորոգողի

Յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ՂԲ

Ի ՓԱՅՑՆ ԵՐՋԱՆԻԿ ԲԱՐԵԲԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱՐԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԵԱՆ, ԱՂԱՉԱՆՍ ԵԴԵԱԼ ԸՆԴ

ԿԵՐՊԱՐԱՆՍ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆՆ

Ա

Գոհանամ զքէն, բարեգութ, միայն մարդասէր, արարիչ երկնի եւ երկրի, Որդի Աստուծոյ կէնդանւոյ, այն ինչ

զարթուցեալ անձկութեամբ սիրոյ քոյ յիշատակի ի լրութիւն հնչման փայտիդ հրաւիրման, որով բախեալ

զձայնարձակութեանցն զազդողարան՝ սրափեցաք, կանգնեցաք՝ ի վեր յարուցեալ ի մեռաւրինակս թմբրմանէ, ուստի

իքր կոշմամբ սփոփանաց բանի՝ բերեալ ձգեցաք ի ժամ պաշտաման աւրինաբանութեան՝ յանդիման լինել քեզ

Ու

Ահա փա-որ քեզ, անսահման անուն եւ անբովանդակելի զաւրութիւն, որ այսքանեալք հնարաւորութեամբք ընդ փրկութեան իմում հոգացար, զոհաբանեալ անեղծ իսկութիւն, որ կերպարանեցեր հրաշիւք աստստին զիանդերձելոցն նմանութիւն, հանդարտ գործեալ վայելչականաւ փայտի անաւրոյ առ քունս անյարիք սաստիկս որոտացեր, որպէս քէ ընդ ծուլութեանս դանդաղութիւն զյանդիմանութիւն խրատուդ խառնեցեր, ի հայրենի սիրոյդ հեզութիւն զուժգնութիւն

Ճայթմանն յարեցեր, յընդուստ զարկուած երկուց միշնորդաց՝ մարդասիրապէս քաղցր անձրեւեցեր, ոչ մեղմութեամբ մեղմական վանկիս նիրհմամբ ընկլութեցեր եւ ոչ անխնամաբար ահաւորութեամբ զտառապեալ հոգիս զարհուրեցուցեր: Ծնրադրական երկրպագութիւն ստեղծիչը բոլորից, որ այժմէն ցուցեր համայն յայտնապէս զարինակ ահեղ բարբառոյն մեծի աւուրն յարութեան, կենդանացուցեր ի դադարմանէ դժոխական անբանութենէ, ի խնդիր ելեալ կոչեցեր զարկասամիտս ի զինիդ ուրախութեան, արարեր զոյն լինել հանդերձիչ անարատ հարսինն առ սէր փեսայիդ, երկուցեր փոքր այս իրանաւ զարպարասանին զվիթխարութիւն, լուծ ստուար կրթութեան ստամբակին ուսոյ զայս իր գործեցեր, վարապան վանիչ չարախաւսին կզակաց եղեալ կազմեցեր: Փառատրեալ յաւէտ անբար բարձրութիւն մեծիդ Աստուծոյ, որ փոխարկեցեր զիայտին պարտիս յազատութիւն շնորհիդ կենաց, իմաստնացուցեր վերստին դարձեալ զիմարս ցնդեալ՝ հոգեւորական հանձարովդ, կարկառ կոճմամբ զանքշկույթին հարուածոց աւձին առանց մոռացման միշտ թարգմանեցեր, ընդ Երրորդութեանդ գծագրութիւն զկապն երեքին իմ վնասակարին ի կատարածին սովիմբ կրկնեցեր:

Գ

Գովեստ ներբողից բուրմամբ ինկոց վերառաքեմ քեզ, ամենախնամ, զի ի ստապատիր կոոցն բազմաստուածութենէ առաւել յաճախագունիթ որսացար զանձն իմ պարտաւոր ի քո երկրպագութիւն, իրուստ եւ ահարկու նուիրեալ փայտիս զջմարտութիւնն քարոզեցեր, մեծացուցեր այսր պատճառաւ պատշաճականաւ զնոր աւետարանութեանդ պատի: Սոյն ինքն աղաղակ բարձրութեան գոշման սպառազինութեանդ քոյ, արքայ պետութեանդ կայսերաց երկրի Տէր Քրիստոս, նշան իրախութեան աւարտման հանդիսի մարտի քոյ, Յիսուս, յորում իմանալին փարաւոն կապեալ ըմբռնեցաւ, կոփիչ հանապազորդեան զլսոյ գագաթան հպարտացեալ չարագործին՝ շերտս այս տաշեցեալ: Սովա գումարին ի պատերազմի որդիր Սիրոնի ընդդէմ աշխարհակալին խաւարի, տաւն իմն աստուածաւանդ կրթութեան կարգեալ ի հեռուստ այս դրաւշուած իւղեալ՝ առանց հնանալոյ եւ կամ խափանման, նշանակիչ ժամանակի ապագայիցն հատուցման՝ ի բացուստ անդր ծանուցմամբն, ազզակից հանգունանման կենացն փայտի, որ ի դրախտիդ Աստուծոյ, կոչարան բարտոր հաւաքման փոյք ընթացիւք ի յարկն աւրինութեան, պատկեր տեսակի տնկոյն գիտութեան ի կարգ ընտրութեան բարտոյն եւ չարի, յիշատակ մեծ տեառնազրութեան յերեսս կերպիս Հոգուվդ Սրբով զնշան խաշիդ, նախազեկոյց աւետամատոյց փառաց գալստեան ի դշխոյն պահեալ սուրբ թագաւորիդ, յորդորիչ քաջալերական մաքրապարիցն իրախճանութեան, անախտական սիրապկու անձնահամբոյրն կցորդութեան շրեղաշուր քողընծայ ամենածին կոսի թագուիոյ, յարդարիչ ծածուկ պճնութեան, որ ի հոգին է վայելչութիւն, նմանութիւն պատգամին Սիրնայ, որ ի տէրունեացն արտաքս առաքեր, միշտ աւրիորդ պանծալի՝ անշաղախ որդուց մայր անարատից, սովա փառազարդէր:

Դ

Գերազոյն քան զերիքովին փողովն եղօքեայ զբոնութիւնն Բելիարայ սովա հարթեալ տապալեցեր, քարինս արձակեցեր պարսիս այս փայտեալ ընդդէմ Գորիաթու, զայխոսն նորոզ կառուցեր՝ վկայ ահարկու կործանմանն սատանայի, զիի խոր աճեցեալ արմատս մեղացն մեքենայիս այսու իւղեցեր, զմոռացեալ գործոց իմ պարտիս այսր երախտեալ ընդ իս կապեցեր: Զոր եթէ այլ իմն ձայն Բանիդ Աստուծոյ անուանեմ նախապատում եկատութեանն, ոչ սխալեմ, քան թէ ճշմարտեմ: Ի տկար ամանս այս նիւթոյ հոգեկրի՝ մեծութիւն գործոց Յիսուսի առաւելապէս պատմեալ հոչակի, բիւրաւոր աւգնականութիւնս վերնապարզեւս եւ քոյինատուրս ի յայսմ անպատսպար ապաւինութենէ երկրականաց զարմանազրեցեր:

Ե

Խոստովանեալ անունդ անքնին մարդասիրիդ բարեխնամութան, ինկեալ խորիրդով սրբամանութեան՝ անզծագրելի կերպարան լուսոյ, որ կրկնաձիր նշանաւս այսու նետս արձակեցեր հեռաձիգս, ձայնատրականս, աւդաշուս եւ յարմարթոիչս, ունողս յինքեան հոգի կենդանի, որով անսխալ հանդիպմամբ զնպատակն խաւարային աղենատորին զալտնութեան յաւէտ կործանմամբ ի յետս ընկճեցեր: Իբր զպատնէշս ամրաբերձ բերդամարտութեան, կանզնաւորս, անվայրարկելիս՝ աստուստ անդանաւար զկտեալ դիպուածս այս փայտի զարկման՝ հրեշտակ կամարար թշնամոյն ներհակ վերյուղարկեցեր: Բանիս իրամանի մեծիդ ակնարկութեան, աւծութեամբ շնորհիդ արեամբ քո խառնեալ, զայս եղիքու խեթիչ մոլի գոռոզին իբր զխաչիդ փրկանակ յեսանեալ սրեցեր: Ի մեծ ազդմանդ այսր աղաղակի գեր քան ի վերնոցն քանդեալ վերացաւ դրանդն ամբութեան կամաց անվայելուշ եւ ամէներկչուտ խենեշութեան կարձամտին՝ ընդ հրեական սրտին իմաստից եւ ստուերական տանն կործանութեան:

Զ

Փառաբանութիւն քեզ վերընծայեմ, անման թագաւոր, զոր արարեր եւ հաստատեցեր աջովդ քո հզար, աղաչեմ զքեզ, կրկին ներգործեան: Անցուցեր սովա, հերքեալ առ ի մէնց, զիւշէ դժնդակ խորամանկութեան բանսարկուին, զտաժանական տապ մեղաց, զիոնդ դարնութեան շնչման խարողին, զտարր արկածից մահու երկիւղի, զայս ի յաւից շնորմանէ վնասակար բերմունս տիւրեցուցիչս, զայսախասն հեծեծութիւնս թալկացուցիչս: Յրուեա' վերստին քոյինազկն հեծանաւս, աւժանդակեալ թեւաւար նշանիդ, զամպս հրածինս, զորումունս կարկտաբերս, զցաւազին ցոյմունս հրախաւար կեղծաւորութեան փշման բազմուտանի վիշապին, զուր սատակման, զձակատամարտ դիմեցման, զյարուցելոցն ի վերայ վայրենական խորիրդոց զիիւացն կաքաւս: Յորմէ զարհուրին յայսմ իրէ փոքրուէ՝ տեղի տուեալ մեծաւ դրդութեամբ, կիրթ իմն ծանաւթութեամբ յայտնի զիտացեալ, թէ յայս ազգ ձայնի յառնէ տէր ի դատաստանն: Եւ յարախուսին յոզի արութեան, զրահեալ պնդապէս սուսերաւ Հոգույն, աստուածարեալ մարտիկը ամենայն ի ձեւ կանոնի այսր յիշատակի, որ զամենափորձ հրոյն ընտրութենէ գոշմամբ անկերպադելեալ համարէն ազանց քարոզէ ի յարինաւոր ասպարէզ երջանկաբար նահատակութեան:

۹

Հարաւ ահա փող աւազափող, համբարձաւ սովաւ Աստուած ալրինութեամբ, պատմեցաւ սովիմբ ամենայն երկրի, հնչեաց ի լսելիս բաժանման հեթանոսաց, ձայն պահապանաց մեծին զարդացաւ, ըստ բանին Եսայէայ, եւ ի նոյն բարբառ առհասարակ ցնծասցուք: Ցնդեցան ջրոյն առակաւ ի ձեռն սորին թշնամիք խաչին, անպատուեցաւ ձաշակն պտղոյ առաջին փայտին, տալնեցաւ նիւթս այս խորհրդական կենաց անուանեալ, անարգեցաւ երկար առ ի պէտս պատերազմի, իբր զսրբութին Տեառն՝ ի սանձաւ երիվարին մեծին նշանի այս փայտ կենաձայն յարմարազբեցաւ, ամփոփեցաւ աւեճեալս ցպով հովուին երկնայնոյ սուր իշխանութեան մարդկային ձերին: Ոչ զծեաց ի քար տաճարին մուրա ինչ զործողի, իսկ յաստուածակերտս խորան փայտս այս նուիրեալ ընտ խաչին թեւոց սլացեալ զարք: Ոչ ի զլուխս ամսոցն եւ կամ յերնիցս եւթներորդս յորբելինիցն՝ ի յանկեան ուրեք խափանմամբ փողէ, այլ ընդ ծազս տիեզերաց եւ ընդ ծիրս եզերաց, ի ծոց ջուրց բազմութեան ծովուց եւ կղզեաց նոցա յաճախ սաստկութեամբ, անարգել ձայթմամբ իմն աստուածայնով հնչեցեալ աւետարանէ: Կոտորեցան սուսերք սատակողին այս փայտի ցուցմամբ՝ յանաւգտակարէ անտի մեզ փոխաձեւեալ ի խոփս եւ ի մանգաղս:

۲

Ո՞չ արձագանք անձանաց ի խորց ինչ գանչութեն կիստս առաքեցեալ եւ ո՞չ դժնդակապէս, ըստ իմաստակի ումենմ աւտարի, զայդ վիրատրեալ, ո՞չ անախործ սրութեամբ ընդ ունկն մտեալ եւ ո՞չ զաման ուղղոյն անկամակութեամբ չար թնդեցուցեալ, ո՞չ ոսկերցն փուշ խրսուցման յանձն բուսուցեալ եւ ո՞չ մտացն այլայլ ապշութին առաջի արկեալ, ո՞չ զանգակ նիւթոյ պղնձոյ դանդաշեցուցեալ եւ ո՞չ քար ընդ վիրզու սալի առանց քաղցրութեան առ նոյն զարկուցեալ: Պարփակարան անխորտակելի նորոյս Սիրոնի, մի սա ի սպասուցն կազմուածոց արարչաւանդիցն զիսաւորաց, զոր եկեղեցականքս քրիստոնէից ընդ դեւտականացն զգուշատրապէս քարձեալ յանձնանձեն, աւրինակ ձայնի հրեշտակին, զոր առավոտին բան՝ հաւուն կոչմամբ այսու տեսակաւ զայն տպաւորեաց, նոր գործի շնորին նուազարանաց Աւետարանին՝ զարթուցիշ Հոգույն առ մեզ, քան առ աւրինաբանութիւն սաղմոսարանին ի վերայ Եղիսէին: Սկզբնապար նախընթացութեան աղէարմար ջուրակաց՝ բարետալիդ ողբերգարկութեանց, բարացուցական բամբռան բառացի բարանութեանց, սրինգ նորոգ այլ իմն տեսակաւ՝ առեալ մեզ ընդ հնոյն փոխանորդութեամբ, ո՞չ հեթանոսաւրէն ուրուածայն հնչման եւ կամ հրեաբար խակախորհութեան, զոր մարզարէն տերամբ ազդեցոյց՝ Ի բա՛ց արա յինէն,- այլ զսա սիրեաց եւ կրկին պատուեաց մաքրական տածմամբ՝ ահարկու դիւաց եւ ամենայն չար պատահարաց:

۶۰

Եւ արդ, ընկալայ աւրինաբանութեամբ, յարգեալ գովեստի զայս տուր սրբութեան՝ ինձ պահպանութիւն եւ քո փառատրութիւն, քո պաշտան եւ իմ գոհութիւն, անաղանդ արուեստ բարձրութեան արարչական փառաւորութեանդ: Մտց՛ ձայնդ այդ աստուածարեալ ընդ պատուաստ յալից շաղկապութեան՝ հանել ի հոգուս զպատիրս դիւաց եւ զմուստ անիծից եւ մեղաց ապականութեան: Արացե՛ս լինել զայս իր նշանակիչ ջնար ջահաւորական, անջրելի նամակ, ջատագով անխափանական տէրունական անաւրինականաց: Ահա պարգևեա՛ սովաւ, բարեգութ, աղաշեմ, հզար, կրկի՞ն մեզ շնորհեա պահպանութիւն ի դիմամարտից յաներեւոյք եւ յերեւելի: Ընձեռեա՛ մեզ, ձեռն ամենալի, որ բանաս եւ մատուցանես պատրաստաբար բաշխմամբ ի մասունս բազմապիսխս, աւորոց քաղցրութիւն, անձրեւաց շահեկանութիւն: Պակասեսի՞ն քոյն հրամանաւ այսու բարբառով հողմ տապախառն, շնչումն ցաւաբեր, յարձակմունք հինից չար խարդախութեանց: Սովա՞ն խափանեսիցին ամենայն դիմամարտութիւնը զինուորութեանց դժնեայ մատնչին, հալեսի՞ն, հատցի՞ն եւ մեոցի՞ն յերշանիկ ձայնէ աւծեալս այս փայտի որդին եւ ուտիճ եւ ամենայն նմանք սոցին, ոոր ի մերոց մեղաց զարացեալ՝ ընդ մեզ պատերազմին: Արմատացը՝ մեզ սովաւ տունկ երանութեան զյուտայ ի քեզ մեծ պաշտպանութիւն, ստեղծիչ բոլորից, տէր արարածոց, զայս ծառ Սարեկայ, որ ունի կախեալ ի դիտակ ոստոցն զաւանդ սուրբ նորոգ այժմու փրկութեանս ծաղկեալ քեւ, Քրիստոս, ի պտուղ կենաց անմահականաց: Փախիցէ՞ն յանհուն հեռաստան խորին խաւարի այսր փայտի փառաւորելոյ բարեգեկոյց ձայնարձակութեամբ՝ նեսարք ներհակը ստապատիրն ստորնականաց բազմաձեռնեան խարդաւանողաց: Մերժեսի՞ն սովաւ ի յանդոց պտղաստոհմական արաւրաբութեանց մերոց սահմանաց եւ ի քո մշակեալ կենդանի երկրէ վկրք վասնիչը եւ հոյլք մորմորեցուցիչը, կտրեսիցի՞ն սովաւ յաւելուածք կրկնատզեղ եւ անվայելուշ պատահմանց՝ ի հնարից չարին ի մեզ յայտնելոց: Խսկապ՛ս վանեսից սովաւ, ոոր յերկաքանչիւրց բնութեանցս մերոց վերերեւին, ինքնաստեղծութիւնք մերձաւոր դաւաճանողաց, յումեմն՝ աւտարին վրիպակ մտածունս, եւ յայլումն՝ գարշ գոյութիւնք անմաքուր գեռնոցն ապականողաց: Փրկեա՛, Տէր Յիսուս, աղաշեմ զքեզ, փրկեա՛, բարերար, կարկառեա՛ առ իս զաջն ամենագով եւ ալզնեալ ինձ սովաւ՝ զերծո՛ զիս յամենեցուն ընդդիմացողաց:

۹

Խառնեսցի⁹, միասցի¹⁰ հրաման քո ի սոյն՝ առ ի փոխարկել զաղամանդեայ սիրտս յիմարեալս ի քոյին բանիդի
արդիւնատրութիւն: Հարցե՛ս, միեսցե՛ս զայս նեցովկ հրաշից քումի սքանչելեաց ի սիրտս ծորեալս եւ յոգիս լրեալս եւ
հաստատեցե՛ս՝ կազմեալ պնդապէս ի կայումն ուղիղ, անսասանելի, իսկ զանընդուստն կակդացուսցե՛ս՝ զարթնուլ եւ
զգաստ լինել յոգի հեզութեան աստուածաւանդ քո պատուիրանիդ, որպէս զՊաւորոսն եւ զՄատիէոսն: Յիշէցո՛,
մարդասէր, պատուեալս այս փայտի գերախտիս խաչիդ, որով զանձառսն ներգործեցեր: Բա՛րձ յինէն, կեցուցիշ,
զվտանգ պարտեաց պանձակի լծակալք ամբարնալէաց նոր տապանակիդ: Բացցի՛ն կամալք քո, հզար, ի յայս ձայն
կենաց լսելիք սրտից յամարեցելոց: Լուիցե՛ն յայս մեծի բարութեան ի քումի ակնարկութեան ականջը խլից: Պարզէսցի՛ն
ի ձեռն սորին լեզուք համրացելոց: Լուսաւրեսցի՛ն ի սոյն տեսարանք աչաց՝ հայել մաքրապէս ի քեզ պշուցեալ
անայլայլաբար: Զղօսացի՛ն, դարձցի՛ն կազուրեալ կամք յափրացելոց: Ընձեռեալ տացե՛ս, Տէր, տազնապէլոյս անձրեւ
արտասուազ: Ենիցի՛ թե սա մեզ յուր զնծութեան, ձայն ուրախութեան, բարբառ բերկրութեան, նուազ հանգստեան,

նիւթ երանութեան, պատճառ փրկութեան, առիթ քաւութեան, մերժումն վշտաց, խզումն խեղմանց, ընդարձակութիւն նեղութեանց, համառաւտումն խեթմանց, հալածումն հեծութեանց, թեթեւութիւն թառաշմանց, յապահովութիւն կարեաց, կարգադրութիւն կրից, սփոփութիւն վիատմանց, բժշկութիւն ցաւոց, տեւականութիւն հեղգութեանց, ուշադրութիւն անտեսիցն:

ԺԱ

Ի յայս կամուրջ ցանկալի, անխոտոր եւ անխոտորնակ եւ ի վերնաշալիդ, բարձրաբերձ, սրբահետ սանդուղ երկնաչու առ Հայր քո աւրինաբան, ահաւոր անուն ձգեալ մատուցես, բարերար, Հոգուոյ առաջնորդութեամբ միանալ ի քեզ անընդմիջելի: Որով եւ սրբոյ միոյ միայնոյ եւ միասնական տէրութեան եւ անեղծ արարչութեան ի կենդամեաց եւ յանշնչականց հաստելոց վայելչական գոհութեամբ փառք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտեանց: Ամէն:

ԲԱՆ ՂԳ

ԱԴԱԲՔ ԹԱՐԳՄԱՆԱԿՐԵՆ ՎԱՍԽ ՄՐԲԱԼՈՅՍ ԻՒՂՈՅՆ ՄԻՒՌՈՆԵ

Ա

Սուրբ, ահաւոր անուն բարձրեալ, անպատում, անձկութեան փափագ յարախորժելի, ի սրբերգենիցն փառատրողաց միշտ սրբարանեալ բնակեալի սրբում, լի եւ ամենազեղուն բարութեամբ առատաձեռն անուազելի, լոյս բարի եւ ծագումն գովելի, երկրպագեալ փառաւորութիւն, ահեղ եւ անզննելի, ամէն եւ յամենայնում: Այսու բանի դաշամբք յուսոյ ուխտ ընդ քեզ միութեան, հզար, այո, ամէն, ալէրուիա, գովեալ թագաւոր հանուրց, Աստուած բոլորից, ստեղծիչ գոյից եւ տէր կամարար, միայն առիթ պատճառաւորաց, փրկիչ եւ աւծեալ մշտապաշտելի:

Բ

Ուստի մեկնապէս թարգմանեալ ի մեզ զայս զանձ անվաճառ եւ հարստութիւն անփոխարդելի, Ցիսուս Քրիստոս արքայ երկնաւոր, որում դողութեամբ մեծաւ սպասեն անմահականացն ահեղից լուսաբերան բոցաշնչութիւնք, կրկնեալ քեզ յաւմարութեամբ ի հաճութենէ անխոտոր մտաց՝ ծունք գոհութեան, ստեղծող էութեանց, որ են ի տեսման եւ ի ծածկութեան: Որ եսդ եւ էիր միայն բովանդակ ամենեւին անպակասելի, առեր զմերս իսկապէս համայն, զի ի լրութենէ քումմէ լցուացես, աւրինեալ եւ բարեբանեալ, ծանուցեալ յաւէտ միշտ անքննութեամբ ողորմութեամբ մեզ ի փրկութիւն՝ ի փառս եւ ի գովեստ անձառ բարձրութեան ահաւորի բարեբարութեան: Սկզբնաձիր աւծմանս շնորհի մեծախորհուրդ հրաշազարդութեան, քանզի լոյս քո մեզ ծանուցեալ, ճառագայթ անհաս, ծագումն անսահման, արեզակն անաշառասիիո, աստղ սահմանիչ երկակիոն տարրութեանց, ճրագ ոսից եւ լոյս հետեւմանց, որով ի ցոյցս իմաստից եկեալ տեսութեամբ բանիս այս յարմարութեան՝ տանեմք պարերգութեամբ հրեշտակարեն, յստակամտարար, փրկավայելուց կնդրկաւ իննկեալ զպարզեւարաշի առատատրութիւն ամէնիմաստից յիւղ գուարթ անբիծ դաւանման: Քանզի յիսկզբան անդ կապտեցելոյ ողորմելի տիրականութեամբ ի փշմանէ բարձրագոյն շնորհին հայրն իմ սկզբնաստեղծ եւ հնացեալ յաւէտ մեղացն գերմամբ՝ ի մահ զրաւեցաւ, կապեալ ընդ եղծման պապականութեան անզերծ հանգուցիի, ի ծառոյն պատճառաւորեալ յանկումն անյարի ամենակործան գլորման, հերքեալ ի լուսոյ՝ այսր խաւարին վայրի մատնեցաւ, - իսկ դու, գթած տէր ողորմութեան, քանզի յաւէտ քան զնոտոյն ծանեար, զոր ստեղծեր, եւ զի չէիցն ակնկալութեամբ չէկաց, յոր ինչ էրն, որով անկարողանայր իսկապէս տեսանել ի լոյսն վերին անմատոյց գերակայութեան անսահմանելոյդ, ոչ մշտափայլ յարակայ վառմամբ անադաւութելի տարածանեցեր, այլ զիշերայնոյն ուտնալպիրծ, միին արհաւրաց ձեռնակալութիւն ձիթոյ՝ շարամանութեամբ նիւթոյ պատրուզի ընդ նոյն զանգելոյ, յաւրինակ քո անախտ միութեամբ ընդ մեզ խառնելոյ՝ մարդասիրապէս հիւսեալ կազմեցեր, զի որ ի ստուերս մահու տարագրեալ զտար կանխակորուստ տնկովն պարտեաց, ի պատճառ իրին ազգակցաւ պտղոյն շահաւորեցեալ հաւատոյն վառմամբ՝ ի նոյնն դարձուք խնկաւորութիւն, որպէս եւ փայտին մահու՝ մածմամբ քո ի նա ածեալ մածուցեր զմեզ, առակաւ մեծի խորհրդոյն միաւորեալ ի փայտն կենաց:

Գ

Եւ արդ, որպէս ոչ է աւր լրմամբ առանց զիշերոյ, եւ ոչ տնաւրէնութիւն յարկի՝ առանց ձիթոյ պիտոյից խնդրոյ: Քանզի իր աւրինակն հասարակային ոչ նուիրաւոր՝ զմարմնաւոր աշաց տեսութիւն լուսաւոր առնէ, նոյնպէս եւ մաքրեալն քոյնաշունչ շնորհին ընտրութեամբ անիմանալեաւ զաներւոյց հոգիս միութեամբ ի մեզ անտեսիդ հրաշափառապէս պայծառացուցանէ: Զի որպէս յիշումն լուսարանի սուրբ աւազանին լուացմամբ մարմնոյն զանձինն հաւատամբ առնուլ սրբութիւն, սոյնպէս ի յաւծումն իւղոյն պարարեալ յուսով՝ զշուույն զաւրութիւն սովիմբ եւ ի սոյն համարիմք ունել ամենայնի աներկմտելի: Եւ որպէս հրամանդ տէրունական աւրինաբանէլի զբաւութիւն մեղաց պիտացելոցն նախավճռէիր, իսկ ոչ հաւատ ունողացն առ այն՝ բժշկութիւն հրաշալի յանդիմանակաց անդուստ առ նմին մարմնոյն տեսակի հաւատարիմ վկայ անդարձիցն հաստատէիր, սոյնպէս իւղս այս փրկութեան լուսով կատարեալ՝ հեղեալ ի մեզ աւծանէ զարտաքին խորանս, իսկ զներին մարդս, աներեւակ ծածկապէս մտեալ, նոր կենդամածնէ:

Դ

Պատկեր պանծալի այս զանգուած նիւթոյ արարչիդ երկնի. քանզի որք զիւլոյն կրեցին աւգուութիւն, որ յոդումութենէն շահընծայութիւն, եւ դու ի գովեստ քեզ զայս բան սահմանեալ, թէ՝ Ողորմած ես ես Տէր. քանզի որպէս սիրոյն անուան կցորդես Աստուած, նոյնպէս ի մասնէ եւ այսու զիշեալ զծազրի՝ ըստ տնտեսութեանն, որ առ մեզ: Վեհագոյն մեծութեան խորհրդոյ յարմարաւոր դիմակերպութիւն այս ձարագ պարարտութեան երկրի թանձրութեան հողանիւթ գոյականութեան. զի որպէս սոյն մասն ի կենդամույն ոչ ի կերակուր հրամայիր անդ ըստ Աւրինին, այլ արարչութեանդ բոլորովին պտղու որոշիր, նոյն նմանութեամբ եւս եւ աստանաւր, իրբ զգաւրութիւն Տեառն մատչելի, յայս աւանդ հածութեան էիդ աստուծոյ վայելչապէս տուեալ նուիրի, հոգուոյ հարազատ զուզաճանապարհ, արարողիդ պահեալ եւ ուխտեալ: Քանզի ո'չ շունչ արեան եւ ո'չ ձենձեր ինչ զուարթութեան աւրինակ հոգուոյ իմոյ եւ կարոյս ընդ անդամաթիւս

մսոյն ծախի, այլ արքայութեանդ վերնում վիճակի տէրունական բազմականին ձաւնեցեալ ճաշակ, այս նիւթ ջահաւրական մշտաբորբոք անաղաւտելի:

Ե

Ոչ էր մատչելի ի նախագահութիւն արու անդրանիկ դատիչ քննողաց, եթէ ոչ աւծմամբ ինչ նշանակէր, ոչ քահանայութիւն ի յանկոխելին տեղի ձեռնարկէր, եթէ ոչ այսու կատարեալ լինէր: Յակոր զքարն պատկեր վիմին, խորհուրդ երկար՝ խորանին ընտրութեան, աւծմամբն տպաւորեալ կերպացոյց, առ որ զիջումն անձառ բարձրելոյն տեսութեամբ սանդրոցն յարմարութեան, եւ զիս ի վեր տանելոյն անդուղեկցութեամբն, զարձանն իւղեալ կառոյց նպատակ՝ ի ցոյցս ապահնեացն յիշատակի: Ահարոնեան քահանայութեանն պայծառութիւն հրամանաւ մեծին Աստուծոյ աւծմամբն Ճոխանայր, որով ի գլխոյ անտի ի մարուսն գեղեալ գերափառ իւղոյն զարմանազան կենդանազրութիւն, ըստ սաղմոսողին, զփառաց նախնոյն առակէր զանդրադառութիւն եւ զջնորիհի կենաց սրբութեան ընտ մեզ խառնութիւն: Թագաւորութիւն ոչ էր պանծակի անդանար պատկերաւն ստեռծագործիոյ, եթէ ոչ եղջերք իւղոյն աւրինութեան ձեռնադրեալ՝ պսակաւ պանութեան թագին յանուն քո, Քրիստոս, զլուխ ամբառնայր: Եւ զիաքրդ զնախնին վեհից մոռացայ, զծառայն մեծիոյ եւ զկերպարանն անպարագելոյն. ոչչ ահա Մելքիսեդէկ յարինակ ճշմարտիդ ահաւրութեան ի Զիթաստանեաց լերինն, ուր յետոյ ոսր մարմնացելոյդ Աստուծոյ գետեղեալ կացին, ի վերնոց անտի հրեշտակաց ի պտղոց տեղույն իւղեցաւ. ուստի շիրմի սկզբնահաւրն պաշտպան եպիսկոպոսական արքայապատի Ճոխութեամբ ի քէն հանդերձեալ նստաւ, մինչեւ յայտնեցար՝ երեւեալ լրմամբ համայն իսկութիւն ադամային կենացործութեանդ:

Զ

Եւ արդ, քանզի քո են շնորհք, եւ քեզ վայել են գոհաբանութիւնք, աւրինաբանեալ Որդի Աստուծոյ, դու ինքն յամարեա' բարենշմար տպաւորութեամբ զաղաչանս իւղաւրականս, ինկապատարս, զմոսալիրս պատճառ քեզ փառաց եւ ինձ՝ մեղապարտիս՝ առից բժշկութեան: Մատո՛, տէր Յիսուս, վիրացս աներեւութից զայս ձեզ լրսանիթ եւ ա՛րկ ի սոյն խարանս խոցոյ մահացուի զկաթուած աւրինութեան իւղոյդ փրկութեան անապակ զինեալ սիրոյդ՝ միութեամբ արարչականաւ պատսպարեալ պատանար խնամոց, զի յիշատակարանս թարգմանաւրէն բանիս մաղթանաց վայեշական իմն յարմարութեամբ ի թեւս Հոգութից զկարգ իւր գոցէ: Ի վերայ Դաւթի Հոգի քո, բարձրեալ, յայնմ աւրէ խաղաց, յորմէ աւծութեամբն նուիրեցաւ: Սաւուղ յայր յայլ եւ ի մարգարէս ոմանս անդուստ իսկ զրեցաւ, յորժամ աւծումն ժամանեցաւ զագարան նորին: Արքայութիւնն Ասորեստանեաց աւծմամբն զրաւեալ մատուցաւ ի կցորդութիւն տանն Խարայէլի: Կայսէրս ոմանս նշանաւորս, վեհս եւ երեւելիս ի խժականաց բարբարոս ազգաց, իւղս այս, կենսացնցուղ ցաւողվ անձրեւեալ, իբր կարթի որսացաւ ի յընտանութիւն հպատակութեան մեծիոյ Աստուծոյ: Բանն, որ առ Կիւրոս Երկնաւորին պատուասիրութեան, զաւեալն ձայն նմին մեծ վարկաւ: Զայն սաղմոսողին զեր, քան զմարգարեւութիւն, զաւեալն անուն նախայարմարեաց՝ կանոնափակ ընդմիջարկութեամբ պատուէր աւանդեալ՝ Մի' մերձենայր եւ մի' մեղանչէք: Առ Հեղիսա առաքելութիւն աստուածային հրամանատրութեանն, նշանակ իմն հանելոյ ի պաշտամանէ անտի Բահադու, զաւելութիւնն ի Քորէր ազդեցաց Յեւուայ եւ Ազայէլի: Իւղ թափեալ անուն փեսայիդ ի հոգելից բանից իմաստնոյն վերավկայէալ՝ կանխաւ իսկ զրեցաւ, որպէս զի Հոգի, Աստուծոյ յաւէտ պատկեր եւ նշանակիչ, զի' փոքուս զմեծի կերպարութիւն քեւ նկարագրեալ՝ ընդ քեզ միասցուք առմամբ քո շնորհից:

Է

Եւ զիւ եւս երկարս, պատուածաւրէնս, բացականագոյնս, գծագրականս եւ առակաւորս շարագրեցից առաջի վերնոյդ եւ ահաւրիդ մաղթողական բանաստեղծութիւննս: Տէրդ եւ կենդանարարդ, արարիշդ երկնի եւ երկրի, ի յաւծմանէ անտի սկսար քարոզել զԱւետարանն արքայութեան, վկայեալ անդուստ ի Յովիաննէ՝ աւծեալ եւ զառն Աստուծոյ, բարձող մեղաց աշխարիի: Զի թէպէտ ընդ աւծմանն աւրինութեան Հոգին էր քեզ իսկաբար լրմամբ եւ աստուածութեանն խառնութիւն բովանդապէս, այլ անունն պաշտի խորիդեամբ շնորիին հրաշափառապէս ազդելոյ ի սուրբսն, զի զստրկութիւն ադամեան մարմնոյն մեծանալ յաւէտ այսու յորչորչմամբ պատրաստ արացէս: Բացեալ զառածս մարգարեւութեանն Եսայէայ՝ դու ինքն աստուածութիւնդ մարդացէալ ընթերցար, հաւատարիմ առնել զբան ծառայից քոց, Տէր, եւ իբրեւ ծանուցեալ երեր աւծութեամբն ի կարգ անդ բանին, թէ՝ Հոգի Տեառն ի վերայ իմ, որով եւ աւծ իսկ զիս, ապա փակեցեր ի հանգիտափառն աւծելութենէ զորքանութիւն երկաքանչիւրոցն, յայտ արարեալ խտրոցաւ սահմանի ընդարձակ հեռաւրութեամբ մեծաւ կնքեցեր, զմերս՝ կարուածով ինչ շնորհազարդեալ, եւ զրոյդ՝ իսկութեամբ ընդ Հաւը եւ ընդ Հոգութի հաւասարութեամբ թարգմանեալ: Ի նախածանաւր մերակերպութեանն պանծակի իմն գովեստի՝ աւծեալն կոչմամբ ի հրեշտակացդ փառատրողաց արարածոց երկրի ծանուցար, զոր մարգարէն կանխաւ զուշակեաց զիի Յորդանան եւ յընտրեալն լեառն Թաքորական հայրէնի ձայնիդ եկաւութիւն, թէ որ՝ Պատմէ ի մեջ մարդկան զաւեալ իւր, զոր սաղմոսին ձայն կանխաւ պատմէ՝ հզարիդ փառաց զայս պատիւ տուէալ՝ առ ի զառեալդ ձեռնադրելոյ՝ Աւծ զբեզ Աստուած, Աստուած քո իւղով ուրախութեան:

Ը

Հոգի երեսաց մերոց Տէր Քրիստոս, որ է աւծեալ անունդ իսկոյն, որով զիջումն կենդանութեան ի դէմս մեր լոյս բարերարութեամբն քո ազդեցեր. իմաստութիւն ումեմն երջանկի, մարդասիրութիւն խոստովանելի, ասելով առ ոմն, թէ եղ վկայութիւն առաջի Տեառն աւծելոյն՝ զնոր աւետեաս վկայելով, թէ՝ Կաւշիկս անզամ ոչ առի յամենայն մսեղեաց: Երգոցն երգ, իւղէկեցական զինի զԱստուծով ծանուցեալ զխորհուրդն ի զովեստ հարսին սուրբ եկեղեցւոյս, զմուստ առաքինութեան հանդերձ ամենայն առաջին իւղովն, եւ ես զմուստ եւ կնդրուկ մաքրութեան վարուց յամենայն փոշեաց անուշից իւղովըն զանգեալ՝ անդստին եւ այսր յառաջաբերեաց: Դանիկ, զկենսատու մահու քոյ, Քրիստոս թագաւոր երկնի, ի վեր քան զարինակ կոչումն ձայնի զայս անուանագրեալ, վկայեաց յայտնի, թէ զկնի վաթսուն եւ ինն

Եւրներորդացն սպանցի աւծեալն, եւ աւծեալ առաջնորդ զքեզ յորջորջեաց: Ճրագակիր աշտանակն Զաքարիայ Աղբովայ, որ ի Բարեքեայ, իւղոյն բարեբաշխ բացատրութեամբ ի մասուն եւթանց առաջնորդեանց գնդիցն վառելոց՝ ի շահէ անտի զարութեամբ անեկամտաբար վիճակաւրեալ, զի քոյդ լրութեանէ ի մեզ փրկութիւն եւ աւծելութիւն զերաբնապէս նախագեկուցեր: Չոր ըստ աւրինին անդուստ գուշակման ի խորանին, որ ի տաճարին, ամէնընտել իմն կրութեամբ սովորաբար մատուցեալ լինէր, պանք բաղարջնծայր եւ նաշիիր իւղովը խառնեցեալը, եւ զուարակը եզանց իւղարկեալը, եւ տիրական անուամբ ձայնեցեալը, եւ հաւուց ումանց թարաւմամբ յազգակից ճարպին ի յարին, այսր խորհրդոյ առձեռն տեսակը եւ նշանակիչը յարմարականք քեզ, միաձին ծնունդ աւրինաբանեալ մեծիդ Աստուծոյ, միայն դու աւծեալ նորոց եւ զարմանալի՝ ինքնութեամբ, համայն էութեամբ, իսկապէս լրմամբ ամենայնիւ անպակասելի:

Թ

Եւ զի՞ւ եւս իցէ բազմապատիկս նշանակել առ այս մեծ խորհուրդ անհասանելի եւ ոչ ճաշակել զքեզ, քաղցրութիւն, իմանալ քեւ զայս, թէ զի՞նչ իցէ իւղն, եթէ ոչ զտիրութիւնն ի փայտն պարտեաց սովիմբ թժկեալ, ըստ սաղմոսողին, զուարթ գործեսցես. եւ զի՞նչ պարարտութիւնն, եթէ ոչ զկերակուրն մահու սովաւ մոռասցուք՝ լցեալ ի սմանէ. եւ զի՞նչ աւծութիւնն, եթէ ոչ զմոխրոյն թշուառ տեսութիւնն ի ձեռն սորին փոխարկեսցուք ի պայծառութիւն յաւէծ ուրախութեան, անուամբ քո փրկեալ՝ յոզի զաւրութեան Հաւը անուանեսցուք. եւ զի՞նչ արդեւք մարզարկին հոգեւոր ըղձականութիւն ամենատենչ բաղանացն իցէ իմանալ, որոյ ծերութիւնն առակի ի ձեք պարարտութեան, եւ կամ աւծանելն իւղով զգլիտյն վերամբարձութիւն, եթէ ոչ զիին խարդախութիւն սպոյն սաստկութեան ի մահ կործանմանն կենազործեալ դեղովս այս կենաց՝ պատսպարեալ աւծանակեսցես. եւ զի՞նչ ճրագին լուսաւորելոյ շնորհակալութիւն, եթէ ոչ ի մէջ իմն անյուսութեան մեղացն միզի եւ կրապաշտութեանն խաւարի՝ կերպակցապէս միութեամբ ի յիս էմմանուէլ. եւ կամ զի՞նչ մարզարէն աստուածաբանեալ ի սփոփանս զուարթարարս աւրինութեան նշանակ յայտնի վայելչապէս ումանց աւետէ՝ Աւծին իւղով ի մրրոյ պարզելոյ, եւ կամ իմաստունն ի դիմաց հարսինն ասէ աւրիորդացն՝ Հաստատեցէ՛ք զիս իւղով եւ գեղեցկազարդ խնձորով յարկեալ ծածկեցէ՛ք, եւ ի պարտեզ իւղենեաց տածեալ զրեցէ՛ք, եթէ ոչ, այսր ահա ընտրական նիւթիւ հոգուվ քո լցեալ, ի սոյն լոյս տեսցուք զանիմանալիդ ի մեզ բարձրութիւն, զովեալ: Եւ արդ, քեզ, միայն իննամակալ, պատճառդ բարի բնաւին եղելոց, ձեռն համբառնամ տարածմամբ բազկացս, երիկամանց գործակցութեամբ, սրտիս հեծութեամբ, լեզուիս եւ շրբանցս ձայնարկութեամբ՝ լո՛ւր ողորմութեամբ, Տէր, պահատանացս խնդրուածոց առ քեզ կարդալոյս: Շնորհաւորեալ այսու պարզեւալք՝ գոհաբանութիւն քեզ վերընծայեմ, հզար, ահաւոր, բարձրեալ, անքնին, անփակ փափակմամբ միշտ համբութեցեալ, սուրբ, սուրբ եւ միայն միշտ սուրբ, աւրինեալ հանապազ, յաւէծ անդադար երգածայնութեամբ: Ընձեռեա՛ առաւել բարերարութիւն իսպառ վրիպելոյս, տո՞ւր յոյս քաղցրութեան ոչ մասին միոյ մատուցման լուսոյ արժանաւոր ինչ հանդիպելոյս՝ լայնել քեւ, բարի, զնրբութիւն ծածուկ խորհրդոյս, զոհութիւն խառնեալ ընդ աղերս՝ ասել ընդ Դաւթի՝ Ընկալաք, աստուած, զողորմութիւն քո, եւ զծածուկս զաղունեացդ անտեսից իմաստութեամբ քո յայտնի արարեր:

Ժ

Եւ արդ, մեծութիւն քեզ, ամենակալ, առատածեռն աննուազելի, ամենափոյթ առ ի զքութիւն, մշտայաւժար ի թժկութիւն, զի միացուցեր, խառնեցեր ընդ մերձաւոր, դիւրազիւտ, ընտանի նիւթոյս զիրաշս անձառս քումդ սքանչելեաց ահաւորութեան: Քանզի զոր երկին ամենայն բարձանց՝ երկրիս լայնութեամբ եւ անդնդոց ներքնոց խորութեամբ, ծովուց բազմութեամբ ոչ զարքէ տանել, այլ իբր զդոյզն ի մեծէ քերի, ի փոքր զոյս տեսականեցեր զարութեամբ սահմանեալ ճշմարտապէս անհրապութելի, զի մի՛ նորոց իմն երեւելով յայլ էութենէ առ աշս հարեւանցի երկեւանութիւն ինչ վարկանիցի՝ վիրատորել քան թէ թժկել անընտրաբար զկարծիս մտաց: Քանզի որպէս մարմին քեզ հաւաստապէս, աւրինաբանեալ Որդի Աստուծոյ, իսկութիւն եւ ոչ աւրինակ ի յարդեանց ցորենոյ արարչապէս միշտ հանդերձեցեր, եւ կայլակ կողիդ՝ զարին խաղողոյ, եւ արզանդ կենաց հոգեւոր ծննդեան՝ զառաստութիւն զուրց յոլովութեան, նոյնպէս եւ զշողի անմահիդ փշման սովաւ եւ ի սոյն արդինաստրեցեր. երկունք կենաց, որոյ կերպարան յատօք եկելոյն եւ ոչ հեթանոսութեամբ է փոխակութիւն, որպէս ոչ տեառնազրութեան խաչական փայտի ինչ երկրորդութիւն, նստելոց յերկրի խաւարի ըստ նմանութեան քո, տէր, ծագեցեր: Քանզի յայս կերպարան շնորհի զանպակաս լրութիւն անհասիդ յայտնեալ աշխարհի լուսաւորեցեր, զի մի՛ տնանկն կարատասցի, եւ մի՛ ընչեղն բարձրամտեսցի, ըստ աւլոյ հաւասար բաշխման եւ լուսոյ արեգական տարածման եւ ջրական վտակաց գեղման, զի հաւասարապէս բաշխիր երկրածնաց մանանային զուգամասնութեամբ՝ փոքրունցն առաւել, քան մեծամեծացն:

ԺԱ

Իսկ այս նիւթոյ տեսաւորութիւն խորին խորհրդոյ եւ ի բնուատ անդուստ հրաշապէս ունի զքարզմանութիւն, որպէս զի ո՛չ երկմիտ ինչ շուրափութեամբ անհաստատապէս զտեղի փոխէ եւ ո՛չ նենգողաբար զբնակութիւն ինքեան լրանէ, քանզի ոչ վերջնականաւք աճառովք հերքի եւ ոչ յընդիմակցէ ումեք ողորմեալ արտաքս ելանէ: Վասն զի որպէս պատահումն զունոյ յեւթիւն մարմնոնյ անփոփոխ իմն եւ անհրաժեշտ, որ գոլովն զոյացուցանէ եւ ոչ գոլովն ապականէ, այսպիսեալ իմն յարմարութեամբ իւղոյս զարութիւն անդստին ի յիւրոց անտի կերպարան զառեալն ունողի միասնական զուգութեամբ, Տէր Յիսուս Քրիստոս, ընդ իրին գրի եւ զարինակն լծակցելով. քանզի զանիմանային տեսութեան աշաց եւ մտաց ըղձից ի դէմս բերեալ կերպարութեցեր, ի պտղոց երկրի ճնշեալ մզելով, զարմանալեալք հրաշագործութեամբ մատակարարի մեզ պատրաստեցեր: Մանաւանդ զի ոչ յոլովից խառնից ի մի եկելոց խմբակցութենէ զանազան ծաղկանց, ըստ հնոյն եւ ստուերին բազմաբութեան այլայլութեանէ, զայս իւղ աւծութեան հրամանատրեցեր, այլ իբր զարինակ փոխէալ զայս առ այս՝ դու ինքն խառնեցար ի սոյն մաքրութիւն վերնալոյս ձիթոյ: Որ թէպէտ անձառ են համեղութիւնք քումդ անուշութեան, եւ ընդ աւրինակաց իրիք ոչ համեմատի, այլ ծաղիկ դաշտի եւ

շուշան հովտաց եւ նարդոս ընտիր եւ եղեգնախունկ՝ խառնեալ հալուէիւ, յարմարութեամբ հոտոյ քրքմոյ՝ փթթեալ ողկուզոյ եւ ազնի զինույ, ոչ սոսկ քան թէ իւղոյ միութեամբ պատշաճապէս արինակեցար փառաւորեալ անունդ անքնին, որ զամենայն լուս եկիրէ իմերէ ամենեւին ոչ կարաւանաս: Ուստի ոչ շփոթելով ի հակառակաց բռնադատութեանց՝ բաժանեալ կամաց մեկին առակի, այլ ի սիրոյ հաւանութենէ աստուածապէս ի մէնջ պարարիս՝ վասն մէր ըստ մեզ առ ամենայն վայելչական նմանութիւն արինակեցեալ, առ որս լոյս բարի եւ հուր ջեռուցիչ, տապ սիրոյ՝ առանց մասին ինչ շնչման անզբական սառնացրտութեան այս զանգուած նիւթոյ կաթուածոյ ձիթոյ մաքուր մտաց տեսեալ իմանի, որով յիրաւի սովալ ի յաստուած է միանալի: Ընդ Սողոմոնի աւծելոյ, որդեգրեցելոյ Աստուծոյ երգեմ բերանով հարսինն երկնաւոր փեսայիդ բարեբան գոհարանութիւն՝ համբուրեալ ի յիշաւ մտաց զիոտ իւղոց քոց, քան զամենայն խունկս, եւ իբր զբանս կենաց յախտենականաց ունողի, ըստ հոգելից բանի իմաստունյն եւ աստուածաբան աւետարանչին, զիետ քո ի հոտ իւղոց քոց ընթացուք՝ լուացեալ զերեսս զուրք կենաց, որ ի վեր է, քան զերկին աւդոյս այսրիկ, եւ աւծեալ զգլուխս անախտական իւլովդ երկնայնով՝ յանդիման եղեց քեզ ուրախութեամբ, գրւարթապէս եւ ոչ տիրաբար:

ԺԲ

Այս իւղ խնկելի, պաշտելի եւ երանելի ո՛չ սոսկ աւծումն ուղղոյս սենեկի եւ կամ հերաց վարսից զագաթան նպաստ ինչ մատուցանի, եթէ ոչ տէրունական կենսատու խաչիւ տեանազրեացի: Սոյն իւղ զարմանահրաշ արինութեան լուսոյ զիրեայն եւ զիսուժն, զինդիկն եւ զբարբարոսն, զկիւթացին եւ զելենացին, զուժն դժնէաբար եւ զարհաւրատեսակ շանագուտիւն սոսկավիթխար, զտէրն ազատ եւ զստրուկն ծառայածին քրիստոսեան արարեալ՝ անուամբ քո կնքէ եւ Հոգույդ Սրբոյ ընծայէ եւ Հաւրդ երկնաւորի հարազատ որդի հաստատէ: Բազմաւրինակ են սովալ արուեստից տեսմունք, յարմարեցեալք նախ՝ նիւթոյն, ապա՝ զաւրութեանն: Քանզի իբր անալթ փայտեղէն, մինչ չեւ աւծեալ իցէ, դիւրաբար հերձի եւ, անաւզուտ եղեալ, անպատուի, նոյնպէս եւ մարդ, ոչ իւղեալ սովալ, հեշտեալ խորտակի եւ, մէկուսի եղեալ առ ի քէն, ոչ լուսաւորի: Մատոն սա քո, Յիսուս, որով զիրաշալիսն զարմանազրես, քանզի իբր անզծելի կազմութեամբ, կարծր պահպանակաւ, ամենապատրաստն շրջարկութեամբ պաշտպանեալ ծածկէ յայլազունակ, խրթնի եկամտից, մինչ զի ասուի մաքրութեան, բարաւեալ ի սմա, ո՛չ ներկի արեամբ եւ ո՛չ տիլրատեսակ երփնի այլայի: Նա զի եւ թափանցանց իմն խառնութեամբ հոգեպէս ընդ թանձրութիւն մերս գոյութեան մտեալ անցանէ. զի թէ անձք սաղմոսուղին ձիթոյ առակալ ընդ ոսկերս չարին համայնի բաշխի, ուժշափ եւս Հոգի սոյն ճարպով լուսոյ զաներեւոյթ ներքնոյն տեսակս կենազորեալ ողջացուցանէ, ազդումն տուեալ ի խորոց անտի շնչման հազարին՝ մինչեւ ի սպառուած ծայրիցն եզերաց զբնաւն ընկում զյիշատակ մարմնոյ մահուն արկածից, քանզի կենդանական զաւրութիւն քո միշտ ահաւոր, Տէր Յիսուս Քրիստոս, ի սմին խառնեցեալ՝ ընդ սոյն իսկ բնակէ:

ԺԳ

Այս աւծումն բարեւեսիլ եւ առ բռնամարտիկ, մերկամրցանակ ըմբիշս, իբր զաւրաւոր հնարից կերպարան ճգնաւորական, անըմբոնելի ձեռաց ներհակին, արինալթ պաշտի, դիւաց եւ ախտից հզարկու: Քանզի յոգնապաճոյց պճնութիւն բանին Եզեկիելի առ իմանալին փարաւոն հենգնաւոր առակազրութեամբ, ողբականալթ շարայարմարեալ. Յորժամ եղեք, ասէ, եւ հանդերձեցար ընդ աւծելոյ քերորէին, ուր արձանքն իրեղէնք հաստատեալ կառուցան: Արինարանեալ ահաւորութիւն ամենավայր ձեռնկալութեան, որ միշտ անձառ ես բանից եւ զերազանցեալ՝ քնութեանց, որ Աւետարանաւն կենաց խնկիս յարակայ՝ իբր նորածին աւծեալ ի քաղաքի Դաւթի, եւ ի քահանայապետին հարցման՝ Դուռ ես աւծեալն՝ որդի արինելոյն, եւ յերանաւորն դաւանութենէ Պետրոսի՝ Աւծեալ միայն՝ Որդի Աստուծոյ կենդանույ, եւ յապահաւատ քննողացն, եթէ՝ Դուռ ես աւծեալն, ասէն, ասա՛ մեզ համարձակ, եւ ի կանոնականացն քոց հաւատամբ յաւծեալ ուսուցիչ եւ տէր ամենայնի: Եւ Հերովդիս յառաջ, քան զոյն, զաւծեալդ անուն յայտնապէս հարցեալ. եւ զիաքրդ գրեն, դոր իսկ ասացեք, զաւծեալն աստուծոյ՝ զտէրն Դաւթի զանսկիզբն Որդի՝ ժամանակաւ որդի: Քանզի այսպէս ընկալաք վայելչաբար զայս թարգմանեցեալ, որ ի մեզ բերի ծայրն կատարման խորհրդական կոչման՝ վիճակ քրիստոնէից նախապատութեան:

ԺԴ

Այսքան ունի ահաւորութիւն, միանգամայն եւ սրբութիւն, իւղաւորական խնկաւորութիւն սոսկայի անունս աւծութեան, մինչ զի որպէս ոչէ համարձակել ուրուք յերկրայնց Աստուծած անուանիլ, այլ՝ աստուածային, նոյնպէս ոչ բերէ մարմին զՔրիստոս անուն անձին համարել, այլ՝ զքրիստոնէայն, անտանելի նախնոյն մէծութեան մկրտչին՝ զուրք զշողին հրաւիրողին. Քանզի չիմ ես, ասէ աւծեալն, այլ առաքեալ առաջի նորա: Սովալ շրջէին, որպէս բանն ազդէ աւետարանչին Մարկոսի, առաքելականացն լծակցութիւնք, իբր ազգակից հարազատ ձեռինդ Աստուծոյ՝ այսու վարեցեալք, քանզի իւղով աւծանէին եւ առանց մարդկային հնարից անուամբ քո բժշկէին: Վասն զի որպէս խաւար՝ ի լուսոյ եւ ցաւ՝ յառողջութենէ, զիշէր՝ ի տուընչենէ եւ մահ՝ ի կենաց, այսպէս եւ ի սոյն իրէ տիրապարզէւ ամենայն շարին երեւոյթք մէրժին, խափանին եւ բնաւին ամփոփին: Քանզի որպէս ճանճք զազիրք եւ փոքր զեռունք սարդից եւ ունկնամտից, իբր ի դեղոց մահու, յայս նիւթոյ սպառեալ պակասին, սոյնպէս լրութեամբ շնորհի արինութեան սոյն իւղ զաւրացեալ՝ ե՛ւ զայս վանէ, ե՛ւ զմուրիակս չարեաց ջրէ, ե՛ւ զվճիո մահու պատառէ: Ոչ է աւագան կատարեալ առանց աւծման աւծանդակութեան: Եթէ աւագակացն մահու խոցման զմարդն առաջին՝ այս դեղ փրկութեան մատուցեալ տուաւ, եթէ անձարակ վիրացն Յակոբայ եւ Խորակէ՝ սոյն իր պատուական յիշատակեցաւ: Այս իւղոյ փափագեալ Դաւթի՝ իբր ձիթենի պտղալից ի տան Աստուծոյ յուսով յարակայի, լրեալ զթլիվատութիւնն՝ անդստին զմկրտութեանս շնորհէ զուշակէ: Եւ զիթ է ինձ զայսմանէ ձառել եւ համայնին կարծել հասանել, որ եւ ոչ վերինքն զաւրեն ձեռնարկութեամբ ինչ քան զոյն խորհուրդ ի մասնաւորէ ինչ ճառելով նշանակէլ, թողում ասէլ, թէ յիսկութենէ:

ԺԵ

Փառք քեզ միշտ եւ յամենայնի, անմահ թագաւոր, ի յայժմու երգեցեալ աւրինաբանութեանս, զոր արարեր եւ կատարեցեր առ իս, բարեխնամ, զքած եւ երկայնամիտ, հարուստ եւ առատ ամենայալթող, անդստին եւ հարցն զծագրելով զարինակն՝ մինչեւ ի լրումն ածեր զիսկութիւն ճշմարտապէս: Դու լրո իսկ բնույթեամբ եւ արեգակն մշտապայծան՝ եւ զաշակերտացն դաս լրու անուանեցեր, որով զարարած ամենայն երկրի ճառագայթիք երջանիկ շնորհի նոցին լցուցեր: Ընկալար զիւղն անուշութեան յումեմսէ ի յոտս՝ յարինակ ընդունելութեան մադթանաց առ քեզ, եւ ի միւսմէ պոռնմէ՝ ի գլուխ՝ նշանակ սիրոյ գթութեանդ առ մեզ, մշտափափազ բաղձանաւք անսահմանելիի ի սոյն հոտոտեալ, մինչ զի ուխտի անփոխադրելեալ աւրինս յարակայս աւրինաբանելիս՝ քոյինահրաման պատուէրս կենաց ընդ համարէն աշխարհ քարոզել զակաւածեռն իտղոյն յարգաւորութիւն՝ զարմանս իրաշից լսողացն, առ ապանեացն յուսադրութիւն: Դուք աւծութիւն ունիք զարբոյն, - ասաց երջանիկն առաքելութեանց՝ մեկնեալ զխորհուրդն, որ ի մեզ զեղեալ յառաւելութենէ կենդանաբարիդ անպակաս բովանդակութեան: Ուստի յաւէտ իմն յարմարաւոր եւ հանգունասիա առ ի մասնաւորն նմանութիւն լուսոյդ եւ Հոգույդ Սրբոյ՝ այս կաթուած աւրինույթեան ի վերնոյդ բարերաստութեանց անսպառաբար սրսկեցեալ ի մեզ. եւ ասի լոյս՝ իբր զնախաթի գոլ ստեղծուածոց եւ արարչութեանց պատկերակից, որով զիսաւար մշութեան մեղաց հալածես, - իսկ հուր, զի յամենայն տարր արարածոց հաւասարապէս ունի զուգութիւն ըստ էականին կշիռ բաշխութեան, ծածուկ եւ յայտնի, լրեալ եւ ծանուցեալ, եւ եթէ ոչ ընդհարցի ի հակառակէն, ոչ ի յինքնասաստ յաւժարմտութենէ բաղձայ բորբոքիլ. դարձեալ եւ՝ աւծումն, զի արքայաբար որդեգրեալ ընդ քեզ՝ ի ժառանգութիւն Հաւրդ մատուցես, ողորմութեանդ ազգակցաւ նկարեալ ի մեզ անեղծանելի՝ ի հանդերձեալ փառսն փայլեսցուք. դարձեալ եւ՝ հոգի, զի մաքրեալ զարկած խարեւութեանն, որ ի բանսարկուին ներգործութենէ, նորոց փոփոխմամբ, հոգուվ եւ ճշմարտութեամբ Հաւրդ երկնաւորի երկրպագեսցուք՝ բեւեռեալ ընդ քեզ յուսոյն հաւատովք, ամենապարզեւ:

ԺԶ

Սիա արդարեւ յաւէտ իսկապէս իւղս այս լուսապատար, ինկալիր՝ վերնականիդ սիրոյ տեսութիւն: Վասն որոյ եւ Պատղոս իսկ պատշաճ վարկաւ ի ճառ գոհարանութեանն՝ ասելով յայտնի. Որ աւծ զմեզ ձեւք հանդերձ ի Քրիստոս Յիսուս՝ Աստուած է՝ որ եւ կնքեաց զմեզ եւ եւ զառհաւատչեայ Հոգույն ի սիրտս մեր. եւ դարձեալ՝ Սի՛, ասէ, տրտմեցուցանէք զնօքին Սուրբ Աստուծոյ, որով կնքեցարուք յաւորն փրկութեան: Պատկառելի եւ անվանելի աւծութեանս յորջորջութիւն՝ իբր ի նորումս յաւէտ, քան ի հոնումն: Քանզի բանն դարեւան սաղմոսին զտիրական տնաւրինականաց սկզբնաւոր կրիցդ խորհուրդ ճշմարտաբար վերասահմանէ. Ծողովեցան, կուտեցան իշխանք ժողովրդոց վասն Տեան եւ վասն աւծելոյ նորա: Մարգարեւութիւն մեծ տպաւորեալ զանարքելի արեանդ պարտիս հրեխումք չար մոլեգնութեանն, որ ի տէրդ յանդգնութիւն. Ուժվ է, որ ձգիցէ զձեռն իւր յաւծեալ տեառն եւ քաւեսցի: Քանզի թէ եւ յազգայնոյն սպանաւ Սաւուտ, այլ ոչ իսպան մերժեցան յամաւր եւ ի նախատինս ազգաց աւտարաց, մինչեւ արեանդ աստուծոյ հաղորդեալ գտան: Գրաւական մեծ յիշատակի ապագայիցն ժառանգութեան աղաւանութիւր աղերսարկութիւն ասել սաղմոսին. Վասն Դաւթի՛ սիրելոյ քոյ մի՛ դարձուցանէք զերեսս քո յաւծելոյ քումմէ. եւ դարձեալ՝ Նայեա՛ եւ տե՛ս յերեսս աւծելոյ քոյ եւ արա՛ ողորմութիւն ընդ աւծելոյ քոյ:

ԺԷ

Զերին քոյ, Քրիստոս, երկրպագեալ պարզեւատրութիւն այս հիւթ լուսակիր, քանզի ոչ այլ մեծ բարձրութիւն յարքայութեանն Ճոխութենէ ասէ մարգարէն ի դիմաց քոց, Տէր, քան թէ՝ Գտի զԴաւաիթ ծառայ իմ եւ իւղով սրբով իմով աւծի զնա: Ուստի կիրթ իմն յիշատակաւ զրոյդ համբուրեալ լուսոյ աւծութիւն, տէր Յիսուս Քրիստոս, ծանիցուք զրեց անփոփոխ մշտնչենաւորութիւն, թէ դու ես ամենայն եւ յամենայնի միայն թագաւոր թագաւորութեանց եւ ճշմարիտ աւծեալ իւղելոց, փառաբանեալ երկրպագութեամբ երէկ եւ այսաւր: Քանզի զոր աւրինակ պատրոյգ, թացեալ ի ճարպում, ոչ երեւեցուցանէ ինչ նշոյլ, մինչեւ հուրդ լուցեալ վառիցի, սոյնպէս եւ այս աւծութիւն լուսոյ, առ ի մեզ հեղեալ, ի հանդերձեալսն ջահաւորի: Այս է կերպարանին մեկնաւոր բացերեւութիւն, ի նախնեացն եւ այսր բերեալ, բարենշան իմն յարմարութեամբ հրաշապայծառ երանգաւ գունեալ:

ԺԸ

Արդ, այսոցիկ պատճառ վեհագոյն մասանց կեցուցաց, աստուածականաց արարչութեանդ հարազատաց, առանց որոյ ոչ է զրիլ քրիստոսեան, եւ ո՛չ նազովրեցի անուանիլ, եւ ո՛չ յիշատակիլ յորդիս Յուղայի եւ կամ խրախոյս բառնալ յանուն աստուծոյ Յակոբայ, այս հիւթականութիւն աւրինութեան ձիթոյս, յորում Սուրբ Երրորդութեանդ խառնեցեալ միաւորի՝ ճառագայթ շնորհաց, շուր մերոց դիմաց, նկարագրութիւն երեսաց, բարեձեւութիւն պատահմանց, լուսաւորութիւն աշաց, տեառնազրութիւն բբաց, վայելչութիւն այտից, զարդ կերպարանաց, պահպանարան շրբանց, հանդերձիչ կրաւնից, յարմարիչ վարուց, շաղկապ հաւարմանց, զարութիւն անձանց, ուժգնութիւն դիմեցմանց, խափանիչ յուորից, քակտիչ կլմայեկաց, նահանջիչ ձեռնածուաց, խայտառակիչ կախարդաց, զտիչ աղանդից, բոնախոյեան դիւտաց, փարատիչ ցաւոց, կատարիչ կնքեցելոց, տենչանք երախայից, անզնին արտաքսոց, հիացումն հեթանոսաց, նախանձարկու անհաւատից, մերկացուցիչ զաղտնեաց, յարգանք յետնոց, փառք ստրկաց, պճնումն կանանց, աձեցումն տղայոց, հրձուանք ծերոց, ձեռնադրիչ նուիրելոց, զգուշութիւն մաքրոց, պսակ թագաւորաց, ճոխութիւն արքայից, յառաջադրութիւն կայսերաց: Քանզի զոր աւրինակ աման ինչ կնքեալ նշանակիչ իմն է ներքնայնոցն մեծագնութեան, նոյնպէս բարձրութիւն շնորհին ի մեզ սովաւ ծածկեցեալ յանուն քո, Աստուած Տէր Յիսուս Քրիստոս, վայելչական իմն տեսակաւ ծանուցեալ նշանակի: Իսկ անունն իսկոյն անդստին ի նոյն յորջորջեալ կոչմամբ, ըստ հոգելից արանց իմաստնոց, որ յԵղիպտացուց անտի սկսեալ, ի դէմս ածելով զիրին կերպարան՝ ահաւոր խորհրդոյ պատկեր:

ԺԾ

Քանզի միւռոնս այս աւրինաբանեալ, որ մարզարէն կանխաւ լոյս աչաց գրեթէ զսոյն աղերսեալ խնդրէր, ըստ քերթութեանն բառի, որ ըստ խորութեանն հոմերոնի, թարզմանեալ խմանի՝ ինձ մայր, այսինքն է՝ առ ի յինքն ձգող զմերս բնութիւն զարապէս, եւ կայուն հաստատել շքնար փոփոխմամբ օջուրց լուծականութիւն առ աւազանին լուսատրութիւն, եւ իբրեւ զդեղ մածուցիչ կաթին՝ ի նոյն ինքն յեղանակել զցնդեալս իմ վայրագութիւն եւ զաղբերց հեղեղեալ մշտահոսութիւն։ Իսկ մառնամուտ, որ եւ այս միւռոն ըստ այլում բառի ցուցանի, այսինքն է՝ մթին, որ եւ խաւարչուտ զոյ եւ ծածկեցեալ կամ անտեսական։ Որ եւ այս կոչումն դիմառութեան չէ աւտարացել, քանզի արդարեւ յիրէ անտի անունն նշանակի, վասն զի անքնին է այս խորութիւն յաւէտ, քան զամենայն սրբութեանց սրբոց։ Զի ոչ եթէ ջրոյ աւրինակաւ զաղտ ինչ լուսնայ եւ կամ հայցի բնութեամբ զսիրտն հաստատէ, այլ նորոգ իմն յարմարութեամբ ի մասունս ազդողականացն տնաւրինապէս տեառնազրի, սակայն անհասութեամբն վերնականաւ եւ զանունն ունի անքնին։ Քանզի որպէս Աստուած իսկ եւ իսկ ի լոյս անմատոյց ասի, իսկ անսահման փառաւորութեամբն յեղանակաւ իմն անրաւութեան ի խաւար անզնին ծածկեալ խմանի՝ փակեալ արտաքուստ ի ձեռնարկութեանց մերոց իմաստից, նոյնպէս եւ այս ծորումն լուսոյ ի լեզուաց ումանց ճարտարաց ի ձահ ձեմութեանց դրականապէս անուանազրութեամբ մոայ առձայնի, վասն ոչ զարեւոյ երկրածին բնութեան զիտելոյ։ Իսկ զի զերկարանչիւրս աստուածականացն անդստին յինքեան հարստարար, տիրապէս ունի, քանզի ի կոչումն անուան բարձրելոյն նմանակերպեալ՝ կրկին մեծանայ իւղս այս՝ նուիրեալ ամենաբուրեան ազնիւ կնդրկաւ։ Վասն զի Աստուած մեր հոր ծախիչ է, ըստ Մովսեսի, եւ դարձեալ՝ լոյս է, ըստ Յովհաննու, ուստի եւ Եսայի ճշմարտապէս զսոյն ակնարկէ՝ Եղիցի', ասէ, լոյսն Խորայէլի ի Հուր։

Դարձեալ այլ իմն կերպացուցանելով գրանս առ ի նոյն պատկեր յայտնութեան իրի, վասն զի ոչ մոռանամ զիմն նողկութիւն, որ ի գրութենէ մեծիդի քաղցրացաւ՝ վերստին գովեստի աւրինեալ։ Քանզի մեռայ, որ է դառնութիւն, այսինքն՝ նշանակ իմն յարմարական չարչարաւոր կրից տաժանմանց, որ եւ միւռոն ստուգաբանեալ մեկնապէս ըստ մեզ՝ մեռելութեան ազգականութիւն։ Քանզի այսու աւծմամբ հոգեւորականաւ, խզեալ կամ հատեալ ի սնուտիհասէր, մահակերպարան, տաղտկազազրական հեշտութեանց հակառակողին, որ աւդախոնաւ մեղկութեամբ զբնարս ձայնատրական եւ կամ զարկուած վերածածկութեան մզնարհեստ, ուժգնաբարբառ, խրոխտահնչական կազմածոյ թմբկիս գործականութեան ջրացիր իմն զիջութեամբ անվայելուշ թուլադաշնակեալ՝ ի ստորեւ կորստեան քարշէ զարինակ մերս գոյութեան, - կապիմք յուսով վերատին դարձեալ ընդ անձառ խորհրդոյ խաչի քո, Քրիստոս, մկրտեալ ի մահ կենդանույդ՝ անվախճան կենացդ սովաւ հաղորդիմք՝ ի քեզ իսկ, Աստուած, համայնիւ խրախուսեալ իսպան ամենեւին անհատուածելի։

ԻԱ

Այս իւղ զդրաւշեալն քառակուսեան յանուն քո, Յիսուս, նշանի բարձրելոյդ հաւասար հաստէ, շնորհ ընձեռեալ զուգափառ եւ նմանատիպ արեան կեցուցից, նոյն անվանելի փառաւք պսակեալ՝ մեծացուցան։ Փայտ անուանի իւղոյ աւրինութեան, ըստ մարզարէին կանխաձայնութեան, զիի հասարակաց կազմեցեալ բուտց անտառաց զարապէս ուղղեալ, ի խակութենէ չարին արկածից եւ աւտար կարծեաց ի ստեղծողդ վերաբերեալ՝ առ նոյն նիւթու կենաց հասուն ներգործ։ Զի եւ որ ի մեզ մտիցն պատուհանաց մշտաբացիկ թափանցանցութիւնք, յանուն մեծութեան ահաւորիդ զարութեան ի խոհական իմն համեստութիւն քեւ տեառնազրեցեալ՝ առ ի յրդակերտ աւթեւան Հոգուոյ, անազդելի պատրանաց չարին խաւարահողմ խարդախողին։ Այսու լուսով զսպեալ ամփոփիմք ի նուազ գոհութեան երեկորեացն պաշտաման ընդ երկնայնոցն դամբարաց՝ առ աւրինակ վառման շնորհիդ, որ ի մեզ։ Ի սոյն յիշատակ փրկութեան բարեացն սովաւ տնկեցեալ ծագի եւ ծաղկաւէտ եղեալ պտղածնի։ Ի սպաս ընթրեացն պատրաստութեան յետնում զիշերի մեծիդի գալստեան՝ ահա զայս լոյս ճրագի համարեալ ի կիր արկանեմք։

ԻԲ

Դաձեալ ըստ գրածացն գումարութեան քսան եւ չորիցն շարադրութեան, որ յալփարեստաց անտի վերաթուի մինչեւ ի քսաներորդ երկրորդն կարգի, յորում զայս խորհուրդ խորութեան անդուստ թարգմանեալ՝ ճաշակ հեշտալի, որոց հաղորդին, ջամբել պատրաստեմք ամենակազմ յարմարութեամբ։ Քանզի յութաներորդէ անտի գրոյ ի չորեքհարիւրն փոխաբերեալ՝ ստուգաբանաւրէն բննութեամբ ընդ ձիթոյն անուան նիւթ ճշմարտագրի, որ է կերպարան արդեան խորոյ յինքն բերողի զգանգուածն զարեղապէս, որ ոչ սակաւն ի յոլովէն պարագայի, քան թէ ի նոյն իրն դարձուցեալ ըստ աւետարանական առակին, զամենայն առ ինքն վերաբերեալ աձեցուն առնէ։

ԻԳ

Սոյն իւղ հեղութեան՝ միշտ համբարձման եւ խոնարհութեան աւրինակ եւ նմանութիւն, առ ուն կակուղ պատառա մատուցեալ ջամբի, հարթակշիր եւ բարեյարմար բանի կերպարան, իսկ համայնիցս լուծականաց, հոսանուտ եւ ստորածորելի նիւթից՝ գերափառ, վերաշրջական, հրաշափառ խորհրդոյ պատկեր, քանզի եւ յաման ինչ մորքոյ արկեալ՝ ոչ ըստ գինուոյ ձեւոյ եւ կամ ջրոյ թացութեան մեղկէ, այլ ի սահման պատշաճին պահի։ Այսպէս ընկալեալ զրոյոցդ բարեաց անհաւասար առաւելութիւն, Որդի Աստուծոյ կենդանուոյ, զարբանուէր այս աւծելութիւն ի ճակատ դիմացս արեամբ քո գրեմք եւ ի բնութիւն շնչոյս Հոգուով քո տպաւրեմք՝ հաւատացեալ խորհրդով մտացս, եթէ յաւէտ յայտնեսցի, նորոց փայլեցեալ բազմաճաճանչ ծայրածակութեամբ՝ ի տարածումն յոգնատեսիլ, զարմանահրաց ընդարձակութեան, պտուղ իւղոյ՝ ընծայեալ զլոյս ի փառս ապառնեացն հանդերձելոց։ Այս ճարպ հոգեւոր, երջանիկ եւ վերնանշոյլ ի դէմս երեսաց իմս պատկերի, քումդ նշանաւ շահաւորեսցի։

ԻԴ

Եւ քանզի իբր անհաս, ոչ ըմբռնական այս մեծ զարութիւն, արագ ալացմամբ ի թեւս թերեւս մտաց պայմանի, անդր քան զկարծիս ուշոյ իմաստից անհուն հետեւման անհետ փախստեան՝ լայն իմն միջոցաւ իսպան որոշեալ, փակեցաւ յինէն,

ոչ աւրինակեցաւ կցորդաւ, ոչ նմանեցաւ զուգամասնութեամբ, ոչ սահմանեցաւ ձեւակերպութեամբ, ոչ կշռեցաւ ընկերին չափով, այլ ահա ընդ աստուծեան խաչի նշանի հաւասարութեամբ արեան կեցուցչի հոգիապէս գերազանցեցաւ: Եւ արդ, աւրինեա' զմեզ, Տէր, սովաւ եւ ի սոյն: Եւս եւ անունդ քո ահաւոր, լուսաւոր, երկնաւոր եւ զարմանաւոր, ի գովեստ փառաց անձարից մաքրակրանից բուրվառաւ խնկեալ, սուրբ, սուրբ, անքնին, անպատում, բարձրեալ, ողորմած, վերերգեալ, ճշմարիտ, բարերար եւ սուրբ, արա' սովաւ վրկութիւն, տո'ւր եւ քաւութիւն, պարզեւեա' բժշկութիւն, հանդերձեա' շնորհ, առատածեոնեա' երանութիւն: Յաւում այս ձիթոյ երկնանձրեւ լուսոյ անարա' տ գոտայց. յիւղեալս այս թեզան բանաւորական մի' մտցէ եւ մի' գրաւեսցէ տիխրականութիւն աղտոյ մեղանաց՝ շաղախել երբէք զոգույս կերպարան: Եղիցի' սոյն ինքն, որոց մատչին աւծանիլ սովաւ, հարմապաճոյճ պանձանաւք պանել գեղայաւրէն, սուրբ վայելչութեամբ՝ երջանկապէս յոզի զարդարեալ: Եղիցի' հուրս այս լուսափառ եւ աստուածաձիր մերձեցելոցն ի սոյն ընտրութիւն մուխ կրկնեռաց եւ բարեփափազ ջերմութեան այլ յաւրինուածոյ, որով ամենայնի ամենապատրաստ պնդութեամբ ի կարծրականումի անսասան վիմիդ յարակայեցեալ՝ մի'շտ արձանացայց՝ ի թեզ հաստատեալ աներկմտելի: Լիցի' նշանակ վերնամրցանակ այսր պարզեւի սովաւ վառելոցն՝ ո'չ ողողիլ ջուրբ, ո'չ այրիլ հուրբ, ո'չ ցրտանալ ի սառնութենէ, ո'չ վնասակար հողմով շիջանիլ, ո'չ աղտեղիլ յուրուական ինչ պղծութենէ, ո'չ զափակեալսն չարին մատնել եւ ո'չ ի ստորեւ ելիցն զմթերս զանձուն կենաց յիմարաբար արտարս հանել, ո'չ անպատսպար մնալ ի թեւոց քոց ալգնութենէ եւ ո'չ զեացեալն ի մեզ աւծութիւն անմաքրապէս ի բաց մերկանալ: Այլ եղից' թք քեւ ի սոյն հրացեալ, սովիմբ պարարեալ, սովաւ լուսաւորեալ, այսու արդարացեալ, ազատացեալ, պսակեալ եւ թագաւորեալ: Եւ թեզ միայնոյ՝ միայն ածելոյ յամենեցունց աւրինութիւնք երգոց, ալէլո'թ լեզուաց, հնչմո'նք ձայնից, յաղթականութիւնք գովեստից, բարերաստութիւնք շրթանց, սրբաբանութիւնք սաղմոսաց՝ ընդ Հաւր եւ Հոգուոյ Սրբոյ յախտեանս յախտենից: Ամէն:

Այս՝ իմ ձեռնարկութիւն ի սրբութիւնսն, եւ այս՝ արձանագրութիւն ի սրբութեանցն սրբութիւն:

ԲԱՆ ՂԴ

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԽԵԼՈՒԻԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՍԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՍԱՅ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽԱՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Աստուած յախտենական, բարերար եւ ամենակալ,
Ստեղծիչ լուսոյ եւ յարինիչ գիշերոյ,
Կեանք՝ ի մահու եւ լոյս՝ ի խաւարի,
Յոյս ակնունդաց եւ երկայնմտութիւն տարակուսելոց,
Որ ամենարուեստ իմաստութեամբ քո
Դարձուցանես յայզ զատուերս մահու:
Աննուազ ծագումն եւ անմուտ արեզակն,
Քանզի ոչ զարէ ծածկել զփառս տէրութեան քոյ խաւար գիշերոյ,
Որում կրկնի ծունք երկրպագութեան ամենայն եղելոց՝
Երկնաւորաց եւ երկրաւորաց սանդարամետականաց:
Որ լսես զիեծութիւն կապէլոց
Եւ հայիս յաղաւթս խոննարհաց
Եւ ընդունիս զինդրուածն նոցա,
Աստուած իմ եւ թագաւոր իմ,
Կեանք իմ եւ ապաւէն իմ,
Յոյս իմ եւ վստահութիւն իմ,
Յիսուս Քրիստոս, Աստուածդ ամենայնի,
Սուրբդ, հանգուցեալ ի հոգիս սրբոց,
Միմիթարութիւն վշտաց եւ քաւարան մեղուցելոց,
Որ զիտես զամենայն յառաջ, քան զլինել նոցա,
Առաքեա' զպահպանողական զաւրութիւն աջոյ քոյ
Եւ վրկեա' զիս յերկիւլէ զիշերի եւ ի դիւէ չարէ,
Որպէս զի զիշատակ սոսկալի եւ սուրբ քո անուանդ,
Միշտ համբուրեալ շրթամբք հոգուոյ ըղձութեան շնչոյ,
Կեցի' զպահպանեալ ընդ այնոսիկ,
Որ կարդան զքեզ ի բոլոր սրտէ:

Բ

Եւ ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ,
Զոր աստուածային արեամբ քո ներկեալ նորոգեցեր
Եւ ի նոյն շնորհ որդեզրութեան զմեզ մկրտեցեր
Եւ ի փառս պատկերի քոյ նկարեալ յալինեցեր,
Այսու պարզեւաք աստուածականաւք
Ամաշեսցէ սատանայ, քակտեսցի'ն մեքենայքն,

Բարձգի՞ն որոզայթքն, պարտեսցի՞ն մարտուցեալքն,
Պակասեսցի՞ն զէնքն սայրասուրք,
Մերժեսցի՞ մէզն, փարատեսցի՞ խաւարն, մէկնեսցի՞ մառախուղն,
Բազուկ քո հովանասցի, եւ աջ քո կնքեսցէ,
Վասն զի զթած ես եւ ողորմած,
Եւ անոն քո կոչեցեալ է ի վերայ ծառայից քոց:
Եւ քեզ ընդ Հաւը, Հոգուվի Սրբով
Փառոք եւ իշխանութիւն յախտեանս յախտենից:

Ամէն:

ԲԱՆ ՂԵ

ՎԵՐՍԻՒ ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՍ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՑ ԽԱԽՍՔ ԸՆԴ ԱՍԾՈՒԾՈՅ

Ա

Արեգակն արդար, ճառագայթ աւրինեալ,
Լուսոյ կերպարան, փափազ անձկութեան,
Բարձրեալ անքնին, զարեղ անպատում,
Բարոյ բերկլութիւն, յուսոյ տեսութիւն,
Գովեալ երկնաւոր, թագաւոր փառաց,
Քրիստոս Արարիչ, խոստովանեալ կեանք:
Եւ արդ, զթերութիւն վրիպանաց բազմախալ ձայնի եղկելոյս,
Ամենազաւրդ բանիւ լցեալ,
Սատուսցե՞ն յաղերս հաճութեան Հաւը քում բարձրելոյ,
Որ վասն իմ ի փորձ եկիր անիծից՝
Կերպարանեալ զիմ նմանութիւն,
Ամենեւին կենաց աւրինութիւն,
Վերնոց եւ ներքնոց բարեխնամոյ տեսուչ համայնից:
Զի թէ յանձն առեր մեռանիլ վասն իմ,
Սատուած եւ տէրդ բոլորեցուն,
Ուրչափ հաճեսցիս առաւել եւ այժմ
Վտանգաւորս կրից կարեկցել՝
Ընդ իմ պարտաւորիս միշտ աղաւթելով
Ազգակցաւ մարմնոյդ առելոյ ի մէնջ՝
Առ համապատիդ քո Հայր:

Բ

Եւ վասն արեանդ պատուականի՝
Միշտ մատուցելոյ ի հաճութիւն կամաց առաքչիդ,
Բարձգի՞ն վտանգը մեղուցեալ դատապարտելոյս,
Թողդի՞ն պարտիքն, ապարինեսցի՞ ամաւքն,
Մոռասցի՞ն պատկառանքն, բարեգործեսցի՞ն դատակնիքն,
Սատակեսցի՞ն որդունքն, վերասցի' լալն,
Հանդարտեսցէ' կրծումն ատամանցն,
Սպառեսցի՞ն ողբքն, հատցի՞ն արտասուքն,
Մերժեսցի՞ սուզն, հալածեսցի՞ խաւարն,
Վատնեսցի՞ հուրն սաստկութեան,
Հերքեսցի՞ն տանջանարանքն բազմաւրինակք:

Գ

Եկեսցէ'ն զթութիւնը կամողիդ,
Եւ պարզեւողիդ կենաց ամենից,
Ծագեսցի' լոյսդ, արագեսցէ' փրկութիւնդ,
Հասցէ' աւզնութիւնդ, ժամանեսցէ' այցելութիւնդ,
Կանխեսցէ' ցաւդ ողորմութեան,
Յառաջեսցէ', արբուսցէ' զանդաստանս պասքեալ՝
Անկեալ ոսկերացս թշուառութեամբ ի վիհն մահու:
Ծաղկեցուսցէ', պտղաբերեսցէ'
Բաժակդ երկնաւոր արեան կենարարիդ
Զերկիրս խնամեալ աւուրն լուսոյ,
Որ անծախապէս միշտ պատարագի՝
Յիշատակ կենաց փրկութեան հոգուցն ննշեցելոց,

Զի ամենայնիւ մահացեալ հոգիս մարմնովս մեղաց՝
Շնորհաւք քո, զքած, ի քեզ զաւրացեալ՝ քեւ նորոգեցայց,
Զատեալ ի մեղաց անմահ կենդանութեամբ՝
Ի յարութեանն արդարոց, Հաւր քում աւրինեցեալ:
Ընդ որում քեզ փառք,
Եւ Հոգոյդ Սրբոյ բարեբանութիւն՝
Վայելչական զոհութեամբ
Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից:
Ամէն:

Գրիգոր Նարեկացի
ՄԱՏԵԱՆ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ
ՑԱՆԿ

FÜL Ü

Ի ԽՈՐՉՅԱ ՍՐՏԺՅԱ ԽԱԻՄՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԹՈՅ

FUN F

ՎԵՐՍԱԽՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ ԲԱՆ Գ

ՎԵՐՍ

ՔԱՆԴ
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՊԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

Fun 6

ՎԵՐՍԻՒՆ ՅԱԻՆԼՈՒԲԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱՊՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ ԲԱՆ Զ

ՎԵՐՍ

ՔԱՆ Է
ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ

۱۰۷

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԲԵԼՈՒԲԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀՄՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
ԲԱՆ Թ

፳፻፲፭

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
ՉՈՒ ԱՆ

Futur

Անձնագիրը պահպանվում է ՀՀ Հանձնաժողովի կողմէ և պահպանվում է ՀՀ Հանձնաժողովի կողմէ:

፳፻፲፻

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
ԸՆԴ

РУССКИЙ

၆၁၁

ՎԵՐՍԻՆ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԿՐԿԻՆ ՀԵԾՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՀԱԿՈՂԻ ԱՌ ՆՈՅՆ ԱՂԵՐՄ ՄԱՂԹԱՆԱՑ ԲԱՆԻ
ԲԱՆԻ ԺԵ

